

314353

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

SZERKESZTI: DR. ILLYEFALVI L. LAJOS

BUDAPEST EGYESÜLETEI

ÍRTA

DR. DOBROVITS SÁNDOR

74. KÖTET

3. SZÁM

KIADJA: BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS STATISZTIKAI HIVATALA

Ára 5 pengő

Stat. O. 997/74.

STATISZTIKAI KÖZLEMÉNYEK

SZERKESZTI: DR. ILLYEFALVI L. LAJOS

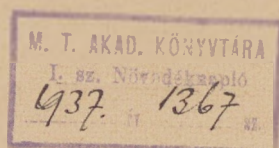
BUDAPEST EGYESÜLETEI

ÍRTA

DR. DOBROVITS SÁNDOR

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS HÁZINYOMDÁJA

300353

Bevezetés.

Az egyesületi statisztika tárgya.

Az egyesületekről szóló jogszabályaink nem határozzák meg szabatosan az egyesület fogalmát. Általában minden társadalmi szervezet, minden egyesülés, amelyet jogszabályaink kifejezetten más kategóriákba nem soroznak, az egyesületekre vonatkozó rendelkezések hatálya alá esik. Azért, ha az egyesületeknek — ezeknek a rendkívül sokirányú és megjelenési formájukban is igen különböző társadalmi alakulatoknak — fogalmát közelebbről kívánjuk meghatározni, úgy azt az eljárást kell követnünk, hogy a társulások összes formáit elemezve megállapítjuk, mely társadalmi közületek *nem* tekintethetők egyesületeknek s ezeket kikapcsolva vonjuk meg az egyesületek fogalmának körét.

A társadalmi szervezeteknek legtágabban értelmezett fogalmából kiindulva¹⁾ azt látjuk, hogy vannak általános természetű életközösségek, mint az állam, az egyház, a család és oly társulások, amelyek csak egy bizonyos meghatározott feladatnak, vagy feladatkörnek közös erővel való elvégzését célozzák. Ez utóbbiak két csoportba oszthatók aszerint, hogy kereseti (üzleti) célból alakultak-e, (részvénytársaságok stb.) vagy sem. A nem kereseti célból létesült társadalmi egyesületek továbbmenően megkülönböztethetők abból a szempontból, hogy kényszertársulások-e (kamarák, ipartestületek, stb.), vagy pedig a tagoknak szabad, önkéntes társulásai. A szabad társulások végül lehetnek alkalmi jellegű, a tagokat jogilag nem kötelező közösségek (szoborbizottság, asztaltársaság) és lehetnek állandó jellegű, a tagokat jogilag kötelező szervezetek. Ezeket az utóbbiakat nevezzük általában egyesületeknek.

Az egyesület tehát meghatározott, nem kereseti célból alakult, szabad társuláson alapuló, állandó jellegű társadalmi szervezet.

Az egyesületi statisztika szempontjából azonban tárgykörünket még összébb kell vonnunk s nem terjeszkedhetünk ki valamennyi egyesületre. A statisztika módszereinek alkalmazása ugyanis a vizsgálat alá vont tömegnek bizonyos fokú azonosságát feltételezi. Az egyesületek szervezetében és működésében

¹⁾ L. Maresch Ottó: Vereinswesen. Staatslexikon V. kötet. Freiburg a. B.

désében ezt az azonosságot az általános egyesületi jogszabályok kötelező ereje hozza létre. Vannak azonban olyan egyesületnek nevezett és fogalmilag ide is tartozó társadalmi alakulatok, amelyek különleges jogszabályok alapján létesültek és működnek és azért nem olvaszthatók be az általános jogszabályokon alapuló egyesületi szervezetek homogén tömegébe. Ilyenek például bizonyos nevelőintézmények, mint az önképzőkörök, cserkészegyletek, leveletegyletek stb., amelyeknél a tagfelvétel, a megalakulás, a tagok jogai és kötelességei stb. lényegesen másként vannak szabályozva, mint a többi egyesületeknél és így azok adataival össze nem vonhatók. Éppen ezért egyesületstatisztikai közleményünk ezekre a különleges rendeltetésű társadalmi szervezetekre nem terjed ki és statisztikai vizsgálódásunk köre csupán azokra az egyesületekre szorítkozik, amelyeknek szervezete és működése megfelel egyesületi jogunk általános szabályainak.

Az egyesületek jelentősége.

A társadalmi egyesületek jelentősége korunkban rendkívül megnövekedett. Az egyesületek működése ma már kiterjed a társadalmi életnek szinte minden megnyilvánulására. Milliókra menő tömegek kapcsolódnak össze szervezeteikben. Sok millió pengőre rúgó évi bevétel és hatalmas vagyon anyagi ereje támasztja alá működésüket. Ezeknek a nagy erkölcsi és anyagi erőknek céltudatos felhasználásával az egyesületek a társadalmi élet fejlődésére, ennek a fejlődésnek irányára, ütemére, rendkívül nagy, sok vonatkozásban döntő jelentőségű befolyást gyakorolnak. Az egyesületi élet azért nemzetpolitikai szempontokból is nagy figyelmet érdemel és a kormányzatnak az egyesületi munka szabályozására irányuló törekvése, valamint a közvéleménynek ez iránt a probléma iránt egyre fokozódó érdeklődése mindenképen indokolt.

Napjainkban az egyesületi probléma különösen két vonatkozásban áll a közérdeklődés homlokterében. Az egyik az egyesületek racionalizálásának, a másik az állami (hatósági önkormányzati) szervezethez való viszonyának kérdése.

Egyfelől tehát az a kérdés kíván választ, hogy vajjon észszerű-e társadalmi szervezetünk? Vagyis gazdaságos-e, eléri-e működése a legnagyobb hatásfokot és nem jár-e az erkölcsi és az anyagi erők felesleges elpocsékolásával, sőt talán káros irányban való felhasználásával? Ezzel a kérdéssel kapcsolatban felmerül a hasonló célú egyesületek összevonásának, felesleges egyesületek megszüntetésének, az egyesületi munkamegosztás szabályozásának, csúcsszervezetek létesítésének, az egyesületek fokozott anyagi ellenőrzésének stb. problémája.

Másfelől — a társadalmi egyesületeknek az államhoz való viszonyát tekintve — az állami és a társadalmi feladatok célszerű, egymást kiegé-

szító felosztásának problémája érdemel mindenekelőtt figyelmet. Az állami és a társadalmi feladatok között szigorú választvonalat vonni nem lehet. Mindkét irányban megfigyelhetjük a feladatoknak átháramlását. Így a társadalmi munkának államosítására: a társadalmi biztosítás, a gyermekvédelem, a testedzés feladatainak ellátásánál, legújabban az érdekképviselési feladatok elvégzésénél (munkaközvetítés, munkabér- és munkaidő megállapítás), a társadalmisításra pedig a statisztikai feladatok ellátásánál (Magyar Gazdaságkutató Intézet) találunk példát. Az állam és a társadalom munkamegosztásának korszerű és átgondolt rendezése, az egy irányban haladó társadalmi és állami munkák szabályozása, továbbá annak biztosítása, hogy a társadalmi egyesületek mindenkor teljes erejükkel a nemzet egyetemes érdekeinek szolgálatában álljanak: ezek azok a problémák, amelyek az állam és az egyesületek viszonyát tekintve előtérben állanak.

Az egyesületi tevékenység méreteinek, céljainak, eszközeinek alapos és áttekintő ismerete nélkül nem nyúlhatunk kellő biztonsággal az említett társadalomszervezési kérdések megoldásához. Annál kevésbbé, mert a legutolsó évtizedek alatt e téren oly nagy változások állottak be, hogy az egyesületi életről régebben alkotott fogalmaink ma már helyt nem állóak, teljesen elavultak. Mindenképen időszerűnek látszik azért a jelenlegi állapotnak számbavétele és lehetőleg minél több szempontból való megvilágítása.

A társadalmi szervezkedés említett új irányelvei ma már a kormányzat munkatervében is kifejezésre jutnak. Gyakorlati megvalósításukkal lezáródnék az egyesületi élet fejlődésének az a lázas, kaotikus korszaka, amely társadalmi munkát az utóbbi évtizedekben oly mélyrehatóan átalakította. A fejlődés irányvonalának ennél a megtörésénél kívánunk közleményünkben szemlét tartani a jelenlegi állapotok felett.

Az egyesületi statisztika jelentősége és nehézségei.

Szemlénkhez a statisztikának nagy tömegeket áttekintő műszerei szolgálnak segítőeszközkül.

Az egyesületi életnek társadalompolitikai és gazdasági jelentőségét a statisztika módszereinek alkalmazása nélkül ma már nem vagyunk képesek felmérni. Az egyesületek nagy száma, tagjainak hatalmas tömege, anyagi eszközeinek tekintélyes értékösszege egyéni észleléssel át nem tekinthető. Csak a statisztikának az azonos jelenségeket összevonó, csoportosító és tömegértéküket észszerű viszonyítással megvilágító eljárásaival nyerhetünk róluk tiszta képet.

Míg azonban egyfelől a társadalmi élet egyre szaporodó tömegjelenségeinek megismeréséhez csak a statisztika tömegészlelő módszereinek segítségével juthatunk, addig másfelől a társadalmi jelenségeket létrehozó, azokat befolyásoló tényezőknek nagy száma és azoknak végtelenül bonyolult össze-

függései miatt a társadalmi élet a statisztikának legnehezebben művelhető területe. Míg pl. a népesedési statisztikában a természet törvényei, a gazdasági statisztikában az anyagi önérdéknek elve átütő erővel érvényesülnek s így egész sorát hozzák létre az azonos természetű jelenségeknek és a számszerűen is kifejezhető összefüggéseknek, addig a szociális életben ily általános és kiemelkedően nagy erejű törvényeknek azonos körülményeket létrehozó és azokban azonos jelenségeket kitermelő hatását csak ritkán látjuk. A társadalmi statisztika éppen azért legtöbbször kénytelen megelégedni a jelenségek legmagasabb kategóriáinak számbavételével, amikor is egy — bár igen magas számjelű — közös nevezővel a statisztikai vizsgálatra még megnyugtatóan alkalmas azonosságot állapíthat meg a vizsgálat tárgyát képező esetek között. Az eredményes társadalomstatisztikai kutatásnak ez a körülmény természetszerűleg igen érezhető akadálya. Hisz kétségtelen, hogy a statisztikai vizsgálat annál értékesebb eredményeket tud kitermelni, minél mélyebbre hatol a jelenségeknek egymás alá helyezett és egyre szétagazóbb csoportjaiba, vagyis lefelé menve minél mélyebben talál oly szempontokat, amelyekből nézve az egyre jobban tagozódó tömeg azonosságot mutat.

Különösen súlyos nehézségekkel kell megküzdenie ebben a tekintetben az egyesületi statisztikai kutatásnak. Oly jelenséggel állunk itt szemben, amelynél az esetek azonosságának ismérveit már a legmagasabb kategóriánál — magának az egyesületnek fogalmánál — alig tudjuk elméletileg pontosan meghatározni s részben gyakorlati meggondolásokra vagyunk utalva, hogy a statisztikai számbavételre alkalmas azonos természetű egyesületek körét megvonhassuk. Az egyesületek belső viszonyainak tanulmányozásánál természetesen a nehézségek hatványozódnak. Legújabb egyesületstatisztikai adatgyűjtésünk módszerének alábbi ismertetésénél részletesebben vázoljuk ezeket a nehézségeket és az eljárást, amellyel azokat leküzdeni törekedtünk. Bevezető sorainkban csupán utalni kívántunk rájuk, részben magyarázatául annak, hogy a statisztikának ezt a rendkívül fontos ágát miért művelik oly kevésbé, s részben mentségére azoknak a hiányosságoknak, amelyeket munkánkból teljesen kiküszöbölni nem tudtunk.

A főváros szerepe az egyesületi életben.

Ez a közlemény a magyarországi egyesületeknek egy területileg meghatározott csoportjával foglalkozik: azokkal az egyesületekkel, amelyeknek székhelye Budapesten van.

A főváros társadalmi egyesületeinek kiemelését és külön vizsgálatát számos körülmény indokolja.

A fővárosban tömörült népesség nagy tömege, magasabb műveltségi színvonala, az állami életnek itt székelő központi szervei, a fővárosban található tudományos és szociális intézmények nagy száma és jelentősége,

a főváros szerepe a gazdasági életben stb. az ország többi területétől teljesen eltérő különleges viszonyokat teremtenek a fővárosban a társadalmi szervezkedés tekintetében is. *A társadalmi szükségleteknek rendkívül széles skálája* bontakozik ki itten s egyben megvan annak a lehetősége is, hogy a fővárosban feltalálható szellemi és anyagi erők összefogásával oly társulások létesüljenek, amelyek ezeknek a szükségleteknek kielégítésére alkalmasak. A fővárosi egyesületek ily módon célkitűzéseiknek változatossága, szellemi és anyagi erejüknek súlya tekintetében, egészen különálló helyzetet foglalnak el az ország társadalmában. Az egyesületi statisztikai adatoknak országos összefoglaló ismertetése természetesen nem terjeszkedhetné ki a fejlett fővárosi egyesületi élet minden színárnyalatára és így csak homályos, elmosódott képet adhatna róla.

De indokolja a fővárosi egyesületeknek az ország többi egyesületeitől elkülönített statisztikai tárgyalását az az egészen sajátos helyzet is, amelyet *a főváros, mint az ország társadalmi életének központja* elfoglal. Külön vizsgálatot érdemel ebből a szempontból az a szervező tevékenység és irányító befolyás, amelyet a főváros egyesületei az egész ország társadalmi mozgalmaira gyakorolnak. A főváros székhelye a társadalmi csúcsszervezeteknek. Itt székelnek mindazok az anyaegyesületek és szövetségek, amelyeknek működési köre fiókegységeik, illetve tágégyesületeik révén az ország egész területére kiterjed. A csúcsszervezeteken kívül országos központi jellegük van azoknak az egyesületeknek is, amelyek differenciáltabb célkitűzésükkel csak a fővárosban alakulhattak meg és egyedül állva az országban magukhoz vonzák, kebelükben tömörítik mindazokat, kik — az ország egész területén elszórtan — az ily különleges társadalmi munkákban részt kívánnak venni. A főváros a nemzetközi társadalmi tevékenységnek magyarországi központja. A fővárosi egyesületek képviselik elsősorban a magyar társadalmat a külföld felé. Tagjai a nemzetközi szövetségeknek, részt vesznek azok munkájában, nevezetesen a nemzetközi összejöveteleken és ők rendezik a túlnyomórészt a fővárosban tartott magyarországi nemzetközi kongresszusokat. Külföldi tiszteletbeli tagok is kevés kivétellel csak a fővárosi egyesületek taglétszámában szerepelnek.

A fővárosi egyesületek részletes statisztikai tanulmányozására és azoknak a sajátos körülményeknek kidomborítására, amelyek a fővárosnak, mint országos társadalmi központnak helyzetéből adódnak, alkalmat és lehetőséget nyújtott az az országos egyesületi statisztikai felvétel, melyet a Központi Statisztikai Hivatal az 1932. év végén végrehajtott és amelynek adatait azóta évről-évre kiegészíti. Ennek az adatgyűjtésnek a fővárosra vonatkozó eredményei *Illyefalvi I. Lajos dr.*-nak Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatala igazgatójának kezdeményezésére a Központi Statisztikai Hivatal akkori elnökének *Kovács Alajos dr.* helyettes államtitkárnak megértő támogatásával részletesebb feldolgozást nyertek és az említett két statisztikai

hivatal által gyűjtött egyéb idevonatkozó adatokkal együtt ennek a kiadványnak alapjául szolgálnak. A Székesfővárosi Statisztikai Hivatal igazgatójának szerkesztői közreműködésével és irányításával készült tanulmányunkban ezeket a társadalmi életünkre vonatkozó oly figyelemreméltó adatokat a következőkben részletesen ismertetjük.

Az egyesületi jog fejlődése.

Egyesületeink jogviszonyait részletesen szabályozó törvényünk nincsen. Az egyesületi jog a kiegyezésig a jogszokásokon alapult, amely szerint Magyarországon egyesületi szabadság állott fenn.¹⁾ Csupán az egyesületek jogi személyiségének elismerése szorult jóváhagyásra, amelyet az illetékes hatóságok az alapszabályok láttamozásával adtak meg. Az alapszabályok láttamozását, jóváhagyását 1848-ig a helytartótanács, majd az abszolutizmus alatt a Bécsben székelő cs. és kir. belügyminiszter végezte.

Az alkotmányosság helyreállítása óta az egyesületek felügyelete s ezzel az alapszabályok láttamozása is a m. kir. belügyminiszter hatáskörébe tartozik. Ettől az általános elvtől eltérően más miniszterek csupán egyes külön törvények értelmében létesült, szakirányú egyesületek felett gyakorolnak a vonatkozó törvényekben megállapított keretek között felügyeleti, jóváhagyási jogot.

Az egyesületek bizonyos fajairól szóló törvényes rendelkezéseken²⁾ kívül több törvényünk tartalmaz az egyesületekre vonatkozó némely általános jellegű intézkedést is.³⁾ Részletekre menően azonban az egyesületi ügyet törvény nem rendezi s az említett szórványos törvényintézkedésektől eltekintve egyesületi jogunk ma is csupán kormányrendeleteken nyugszik.

Az egyesületi írott jognak részben még ma is érvényes alapvető forrása az 1934/1873. eln. számú belügyminiszteri rendelet. Ez a rendelet bevezető részében utal az egyesületek fontosságára »a közélet ébresztése és fejlesztése« szempontjából, hangsúlyozza, hogy az egyesületi szabadság addig is fennállott és megállapítja, hogy az egyesületek hatósági felügyeletének feladatköre csupán az államérdek megóvására és a visszaélések meggátlására szorítkozik. A rendelet intézkedik az alapszabályok kötelező kormány-

¹⁾ Lásd *Kmetty Károly* : Magyar Közjog. 6. kiadás. 125. oldal.

²⁾ Így az 1868 : XXXVIII. t.-c. a tanítóegyesületekre, az 1884 : XVII. t.-c. az ipartársulatokra, kereskedő és iparegyesületekre, az 1921 : LIII. t.-c. és az 1925 : III. t.-c. a sportegyesületekre vonatkozóan tartalmaz rendelkezéseket.

³⁾ Az 1868. évi XLIV. t.-c. 26. §-a szerint az egyletek nyelvét az alapítók határozzák meg. Az 1869. évi IV. t.-c. 11. §-a a bírácoknak, az 1871. évi XXXIII. t.-c. 16. §-a pedig az ügyészség tagjainak megtiltotta a politikai, vagy munkás egyesületekben való részvételt. Az 1869. évi XVI. t.-c. 3. §-a az egyesületek beadványainak és iratainak illetékmentességet engedélyezett s ezt a jogot az 1870. évi LVIII. t.-c. 2. §-a az egyesületek részére tett alapítványok telekkönyvi bekebelezésére is kiterjesztette.

hatósági láttamozása, a törvényhatóságok által vezetendő egyesületi nyilvántartás és végül az egyesületek ellen előforduló panaszok megvizsgálása és elintézése tekintetében. Az 5008/1875. eln. számú belügyminiszteri rendelet újból és már részletesebben szabályozza az egyleti ügyek elintézésénél, illetőleg az egyletek megalakulásának engedélyezésénél és működésük ellenőrzésénél követendő eljárást. A rendeletnek túlnyomórészt adminisztratív jelentőségű intézkedéseit mellőzve csupán az egyesületi élet fejlődésére kiható rendelkezéseit emeljük ki. Ezek szerint: lényegesen különböző célú egyletek egy cím alatt közös alapszabállyal nem alakulhatnak; nemzetiiségi egylet csak mint irodalmi és közművelődési egylet alakulhat; politikai és munkásegyleteknél fiókegyletek alakítása meg nem engedtetik. A különböző célú egyesüléseknek összevonására vonatkozó tilalomtól eltekintve ezek a rendelkezések időközben hatályukat veszítették.

Egészen 1912-ig az említett rendeletekben foglalt szabályok az egyesületi életnek szabad fejlődést engedtek. Az egyesületekre vonatkozóan ebben a közel négy évtizedes időközben kiadott kormányrendeletek csupán a hatóságoknak ellenőrző tevékenységére, az egyesületek nyilvántartásának rendjére, az egyesületek vagyonkezelésére vonatkozóan tartalmaztak a fentemlített alapvető rendeletek keretei között mozgó utasításokat. Az egyesületi életnek ebbe a nyugodt légkörébe vészharangként kongott bele a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről hozott 1912. évi XLIII. törvény szava, mely felhatalmazta a minisztériumot, hogy oly törvényhatóságok területén, ahol az állam biztonsága szempontjából szükséges, új egyesületeknek, vagy fiókegysületeknek alakítását megtilthatja, a már meglevő egyesületek, vagy fiókegysületek gyűlését ellenőrizheti, működését korlátozhatja, vagy felfüggesztheti. (9. §.). Ennek a baljóslatú törvénynek egyelőre nem voltak gyakorlati következményei, sőt 1913-ban a belügyminiszter még némileg enyhítette is az egyesületek központi ellenőrzésére vonatkozó rendszabályokat, amennyiben a törvényhatóságokat az egyesületek alakulásáról és megszűnéséről szóló félévi kimutatások betérjesztésének kötelezettsége alól felmentette.

A világháború kitörésekor azonban a kormány azonnal élt az 1912. évi törvényben nyert felhatalmazással és erélyes intézkedésekkel nyúlt bele az egyesületi életbe. Az 1914. július hó 27-én kibocsájtott 5479. M. E. számú rendelet az országnak a harcterekhez közel fekvő törvényhatóságaiban új egyesületek, vagy fiókegysületek alakítását megtiltotta és egyben intézkedett a meglevő egyesületek működésének legszigorúbb ellenőrzése, szükség esetén felfüggesztése iránt. Ennek a rendeletnek hatálya már öt nappal később, 1914. évi augusztus 1-én az 5735. M. E. számú rendelettel az ország egész területére s így Budapest székesfővárosra is kiterjesztetett. Közel két esztendőn keresztül tilos volt Magyarországon új egyesületet alakítani. 1916. április 26-án a kormány 1442. M. E. számú rendeletével

a szigorú tilalmat némileg enyhítette, amennyiben megengedte, hogy kivételesen létesülhessenek oly egyesületek, amelyek a hadviseléssel, vagy a hadi jótékonyssággal kapcsolatos célokat kívánnak szolgálni.

A háború után az uralomra jutott forradalmi kormány legelső intézkedései között eltörölte az egyesületek alakítására vonatkozó háborús korlátozásokat és az 1919. év elején kibocsájtott ú. n. III. néptörvénnyel teljesen szabaddá tette az egyesületi életet. Rendelkezései szerint az egyesület alakításához hatósági engedély nem kell, sőt be sem kell jelenteni, hogy az egyesület megalakult. Csupán az egyesület jogképessége volt bírósági bejelentéshez kötve, amelynek tudomásulvételét azonban a bíróság csak akkor tagadhatta meg, ha az egyesület célja büntetőtörvénybe ütközött. Ennek, — a Károlyi-féle forradalom minden józan korlátoktól ment féktelen szellemére oly jellemző — rendelkezésnek kihirdetése után rövidesen a kommunista forradalmi elemek kezébe került a hatalom. Az egyoldalú osztályuralom elfojtott minden társadalmi megmozdulást, mely nem szolgálta kifejezetten érdekeit.

A nemzeti uralom helyreállítása után alakult kormány 1919 szeptember hó 30-án 5084. M. E. számú rendeletével¹⁾ hatályon kívül helyezte a forradalmi időszak rendelkezéseit s ezzel visszaállította a korábbi jogszabályok hatályát. Fontos intézkedése ennek a rendeletnek, hogy az új egyesületek alakítására vonatkozó tilalom alól az 1916. évi 1442. számú rendeleten túlmenően kivételek engedélyezését tette lehetővé olyan új egyesületek, vagy fiókegyesületek tekintetében, amelyeknek megalakítása közérdekből indokolt.

Tekintettel arra, hogy az 1922. évi XVII. t.-c. felhatalmazása alapján a kormány fenntartotta az egyesületekre vonatkozó mindazon rendelkezéseit, amelyeket háborús kivételes intézkedések címén adott ki, az új egyesületek megalakításának tilalma az előző bekezdésben említett kivételektől eltekintve még ma is fennáll, úgyszintén hatályban vannak az egyesületek ellenőrzésére, működésük felfüggesztésére és az egyesületek felosztatására vonatkozóan az 1912. évi törvény alapján kiadott rendelkezések is.

Az 1922. évi XI. t.-c., mely a trianoni békeszerződés katonai rendelkezésének végrehajtásáról szól, megtiltotta az egyesületeknek, hogy közvetlenül katonai célú működést fejtsenek ki. A törvény azonkívül általános érvényű rendelkezéseket tartalmaz az alapszabályok láttamozása tekintetében. Kimondja, hogy az egyesületek csak a belügyminiszter, illetőleg a belügyminiszterrel egyetértőleg a fennálló törvények értelmében arra illetékes más szakminiszter által láttamozott alapszabályok alapján működhetnek és büntetéssel sújtja ennek a rendelkezésnek a megszegőit; intézkedik továbbá az alapszabályláttamozásoknak közhírré tétele tekintetében.

¹⁾ Lásd még ennek a rendeletnek végrehajtása tárgyában a 88.318/1919.—VII. B. M. sz. a. kibocsájtott körrendeletet.

Az alapszabályok láttamozására vonatkozó ezek a rendelkezések különösen azért fontosak, mert addig az egyesületi jognak ezt a leglényegesebb kérdését törvény még nem szabályozta. Az 1922. évi XI. t. c. azért, bár távolról sem jelenti az egyesületi jognak kimerítő kodifikálását, egyesületi jogunk alaptörvényének tekinthető.

Az 1922. év azonban az egyesületi jog története szempontjából nemcsak az alapszabályláttamozás ügyeinek kodifikálása miatt nevezetes, hanem azért is, mert ebben az esztendőben jelent meg az egyesületi alapszabályok általános kellékeit minden vonatkozásban szabályozó első részletes és kimerítő rendelet. A 77.000/1922./B. M. VII. szám alatt kiadott rendelet felsorolja mindazokat a pontokat, amelyekre az egyesületi alapszabálynak ki kell terjeszkedni és utasításokat tartalmaz azoknak megállapítása tekintetében is. A rendelet hangsúlyozza, hogy oly kérvényeket, melyek a rendelet utasításait figyelmen kívül hagyják, a belügyminiszter nem veszi tárgyalás alá. Ez a rendelet az egyesületi statisztika szempontjából is nagy jelentőségű. Egyöntetűvé, tehát könnyebben összehasonlíthatóvá teszi az egyesületek alapszabályait. Lehetővé válik ezáltal, hogy a statisztika mindazokra a kérdésekre kiterjedjen, amelyeknek az alapszabályokban való szabályozását a rendelet kötelezővé tette.

Egyesületi jogunk ennek az alaprendeletnek közzététele óta sem alkotmányjogi, sem pedig közigazgatási jogi szempontból lényegesen nem módosult. A későbbi rendelkezések azt mutatják, hogy a kormányzat az egyesületi élet ellenőrzését egyre fokozottabb mértékben tartja szükségesnek, tevékenysége azonban ma is még azok között a tradicionális keretek között mozog, amelyeket az 1873. évi magyar királyi kormány kijelölt, kimondva azt az elvet, hogy az államhatalom csupán az államérdek megóvása, vagy visszaélések meggátolása céljából kívánja felügyeleti jogát a társadalmi egyesülések felett gyakorolni.

A fővárosi egyesületek statisztikájának forrásai.

Az első statisztikai forrásmunka, mely a főváros egyesületeiről tájékoztatást nyújt, tíz évvel Pestnek és Budának közigazgatási egyesítése előtt látott napvilágot. 1862-ben a Magyar Tudományos Akadémia statisztikai bizottsága begyűjtötte az ország összes egyesületeinek néhány fontos adatát. Az adatgyűjtés eredményei a Hunfalvy János által szerkesztett Statisztikai Közleményekben¹⁾ jelentek meg. A közlemény néhány soros ismertetés keretében névszerint sorolja föl a hazai egyesületeket, megadva azok székhelyét, tagjainak számát és elnökeinek nevét. Az egyesületek között szerepel-

¹⁾ Statisztikai Közlemények. A hazai állapotok ismeretének előmozdítására kiadja a Magyar Tudományos Akadémia statisztikai bizottsága. Szerkeszti: Hunfalvy János. 4. kötet, I. füzet, Pest. 1862. 246—269. oldal.

nek a részvénytársaságok is, amint hogy az egyesületekre vonatkozó rendelkezéseknél még a kiegyezés utáni időkben is tapasztaljuk, hogy a részvénytársaságokat a társadalmi egyesületek közé sorozták. Az adatgyűjtés eredményeit egybevetve a későbbi felvételek adataival megállapíthatjuk, hogy a tudományos akadémia adatgyűjtése megközelítően teljes képet nyújt az akkori társadalmi szervezetek számáról. A közlemény, bár természetszerűen elkülönítve adja Pest és Buda — nemkülönben Óbuda — egyesületeinek névsorát, mégis rendkívül értékes dokumentumot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy a két testvérváros társadalmát már abban az időben mily szoros benső vonatkozások kapcsolták egymáshoz és mennyire érezhető befolyást gyakorolt már mindkét város az ország társadalmára.

Röviddel a székesfőváros egyesítése után, 1878-ban már az időközben létesített hivatalos statisztikai szerv, az Országos Statisztikai Hivatal, végez az egész országra kiterjedő statisztikai felvételt.¹⁾ Ez a felvétel már az előzőnél jóval részletesebb vizsgálat alá veszi az egyesületeket. A következő adatokra terjed ki: az egyesület neve, székhelye, alakulási éve, célja, tagjainak száma, (megkülönböztetve alapító, pártoló, rendes és egyéb tagot), a tagdíj összege, a bevétel és a kiadás összege, az egyleti vagyon értéke. A begyűjtött adatokat a felvételtől beszámoló közlemény egyesületenként felsorolja, azonkívül azonban több kombinációban feldolgozva is bemutatja. Táblázatainak tartalma:

1. az egyletek száma célkitűzésük szerint csoportosítva, törvényhatóságunkint,

2. a járások, községek száma, amelyekben egyesületek léteznek, a tagok száma (fenti részletezésben), a bevétel és a kiadás összege, az egyleti vagyon értéke törvényhatóságok szerint,

3. a taglétszám, a bevétel és kiadás, az egyleti vagyon értéke egyesületi csoportok szerint országos összesítésben,

4. az ipartársulatok száma iparágak szerint részletezve, törvényhatóságunkint,

5. az 1879-ben keletkezett egyletek száma, egyesületi csoportok szerint törvényhatóságunkint.

Az 1878-i felvételt tervezői csupán alapfelvételnek szánták, amely módot nyújt majd az egyesületek mélyebbre ható és pontosabb statisztikai megfigyelésére. Sajnos, az egyesületi statisztika kérdése az első próbálkozások után hosszú időre kiesett a statisztika országos hivatala által megfigyelt problémák sorából s csak 54 év után, 1932-ben szerepel az egyesületi statisztika újból a Központi Statisztikai Hivatal munkatervében. Az 1878-i felvétel azonban különösen azért, mert adatait egyesületenként is közli: még ma is igen értékes forrása az egyesületi statisztikának. Módot nyújt ugyanis

¹⁾ Hivatalos Statisztikai Közlemények. Kiadja az Országos m. kir. Statisztikai Hivatal. Magyarország egyletei és társulatai 1878-ban. Budapest, 1881.

arra, hogy adatait a több mint egy félszázad után, nagyrészt más szempontok szerint és eltérő módszerrel végzett 1932. évi felvétel adataival megfelelő újabb feldolgozás után egybevevessük. Ez a feldolgozás a fővárosi egyesületek tekintetében meg is történt, s az 1932. évi adatokat, melyek e közlemény statisztikai részének alapanyagául szolgáltak, több vonatkozásban az 1878. évi adatokkal szembeállítva is ismertethetjük.

Az 1932. évi felvétel módszerét külön fejezetben tárgyaljuk. 1932 óta a Központi Statisztikai Hivatal évente kiegészíti nyilvántartását az újonnan létesült egyesületek adataival.

Az említett két általános egyesületi statisztikai felvételen kívül a Központi Statisztikai Hivatal igen részletes adatgyűjtést folytatott az ipari érdekképviselésekről. Ennek az adatgyűjtésnek a gerincét az 1896. óta évenként megismételt ipartestületi felvétel alkotta, mely öt évenként az érdekképviselések viszonyainak beható megvilágítása céljából jelentékenyen bővített terjedelemben fogatosított. Ily részletes országos adatgyűjtés történt az 1896., 1901., 1906., és 1911. évekről. Az első adatgyűjtés csupán az ipartestületekre szorítkozott, amelyek mint törvényes kényszertársulások nem tartoznak ennek a tanulmánynak keretébe. A következő felvételek azonban már e szabad érdekképviselési egyesületek egyes csoportjaira is kiterjedtek.¹⁾

Az *ipartársulatokról* mind a három (1901., 1906., 1911.) évi felvétel gyűjtött adatokat. A kérdőív az általános adatokon kívül a társulat tagjainak számát, vagyonmérlegét, bevételeit és kiadásait, a társulatnál dívó tagdíjakat, a társulat által fenntartott, vagy támogatott intézmények nemét és vagyonát s végül azt a körülményt tudakolta, hogy a társulat tagjai egyúttal tagjai-e valamely ipartestületnek. Az 1901-i felvételnél az érdekképviselési egyesületekről gyűjtött, egyébként rendkívül hiányos adatok »ipartársulatok« megjelöléssel egy csoportba foglalva dolgoztattak fel. A következő két adatgyűjtés, amelyek közül szakszerűség és teljesség szempontjából az 1911. évi messze kimagaslik, már három csoportra bontva vizsgálja anyagát, megkülönböztetve 1. céhmaradványt képező egyesületeket, 2. az 1872. évi VIII. t.-c. életbelépte után alakult ipartársulatokat és 3. nagyobb ipari és kereskedelmi érdekképviselési egyesületeket. A fővárosi egyesületek statisztikája szempontjából különösen az utolsó csoport érdemel figyelmet, mivel az odasorozott összes egyesületek budapesti egyesületek. Ennek a nagyjelentőségű érdekképviselési csoportnak adatait az 1911-i felvételrészletesebb külön kérdőívvel tudakolta, amely különösen a taglétszám, a tisztikar, a belső tagozottság, a tagdíj kategóriák és az érdekképviselési tevékenység tekintetében tartalmazott beható kérdéseket.

¹⁾ L. : Az ipartörvény módosítása. III. rész : Statisztika. 10. kötet. 1906 (Az 1901. évi felvétel eredményeit tartalmazza). Ipari érdekképviselések Magyarországon az 1906. évben. 1909. Ipari érdekképviselések a Magyar Szentkorona Országában az 1911. évben. 1921. Mind a három munka a kereskedelemügyi m. kir. miniszter kiadásában jelent meg.

Az 1901-i és az 1906-i érdekképviselési felvétel megkísérelte az iparoskörök, iparos ifjúsági és olvasóköri, legényegyletek, szak- és munkás-egyletek és munkás kaszinók adatainak begyűjtését is. Ez a próbálkozás azonban, amelynek alapjait csak egy általános egyesületi statisztika szolgáltathatja, nem vezetett sikerre. A begyűjtött anyag annyira hiányos volt, hogy kiegészítését és feldolgozását meg sem kísérelték.

A *Székesfővárosi Statisztikai Hivatal* állandóan figyelemmel kíséri az egyesületi élet alakulását, adatgyűjtése azonban csupán a fontosabb egyesületek megfigyelésére szorítkozik. Adatgyűjtéseinek eredményei Évkönyvében jelentek meg. Az évkönyvsorozatban, annak 1894-ben történt megindítása óta közzétett adatokat — melyek igen értékes adalékai a főváros társadalmi statisztikájának — e tanulmány teljessége kedvéért a következőkben részletesebben soroljuk fel.

Összefoglaló csoportosításban közölte az Évkönyv megfelelő fejezeteiben a fontosabb

közegészségügyi és orvosi,
mezőgazdasági,
kereskedelmi és ipari,
tudományos és közművelődési,

emberbaráti és jótékony-egyesületek következő adatait: az egyesület neve, megalakulásának éve, tagdíja, taglétszáma (1874. óta), budapesti tagjainak száma, bevételeinek, kiadásainak, vagyonának összege. Az első három egyesületi csoport adatai az Évkönyv 1894—1901. évi köteteiben, a következő két csoport adatai pedig az 1894—1898. évi kötetekben jelentek meg.

Az 1902. évben az Évkönyv jóval részletesebb egyesületi statisztikai felvétel eredményeit közli. Az adatok azonban ebben a kötetben sem szerepelnek egy fejezet alatt, hanem a korábbi Évkönyveknek követett rendszernek megfelelően az egyesületi csoportok tevékenységüknek különböző területei szerint helyezkednek el az évkönyv egyes fejezeteiben. A felvétel a fentebb említetteken felül néhány újabb egyesületi csoporttal is bővült s a következő egyesületekre terjedt ki:

A csoport megjelölése		Az egyesületek száma
Közegészségügyi, orvosi, rokonegyesületek		25
Mezőgazdasági és rokonegyesületek		13
Ipari és kereskedelmi egyesületek		68
Tudományos		20
Általános jótékonyasági		24
Gyermekvédő		29
Önsegélyző		38
Betegsegélyző és temetkezési		66
Művészeti és zene-		25
Pedagógiai és közművelődési		30
Összesen		338

Az 1902. évi Évkönyv valamennyi egyesületről egyöntetűen közli a következő adatokat: az egyesület neve, alapítási éve, tagdíj, tagjainak száma (megkülönböztetve a tagság jellege szerint alapító, pártoló, levelező, rendes stb. tagokat), budapesti tagjainak száma, vagyona (részletezve: ingatlan, készpénz, könyvtár, gyűjtemények, felszerelés és berendezés, követelések, egyéb vagyontételek szerint), tartozásai, bevételei (részletezve: pénztári állomány, tagdíjak, adományok, államsegély, fővárosi segély, egyéb segély, házbér, vagyon kamatai, kiadványok, egyéb bevétel tételek szerint). A kiadások részletezésének minden csoportnál előforduló tételei: adminisztráció, tőkeszaporítás, vegyes kiadások és pénztári maradvány. Ezenkívül minden egyesületi csoportnál a különleges kiadások részletezve szerepelnek:

- a közegészségügyi stb. egyesületeknél közli az Évkönyv a nyomtatványokra, kiadványokra, egészségügyi költségekre, segélyezésekre,

- a mezőgazdasági egyesületeknél a kiállítási költségekre, egyéb mezőgazdasági célokra, tagok segélyezésére,

- az ipari és kereskedelmi egyesületeknél a betegsegélyezésre, mulatságokra, ipari célokra,

- a tudományos egyesületeknél a jutalmakra, pályadíjakra, könyvtárra, folyóiratokra, egyéb tudományos célokra, gyakorlati célokra,

- az általános jótékonyági egyesületeknél a pénzbeli segélyre, betegek, gyermekágyasok segélyére, árvák segélyére, kiházásítási segélyre, gyógyszerre, temetkezési segélyekre, szegények felruházására és élelmezésére, menház fenntartására, vegyes jótékonycélokra,

- a gyermekvédő egyesületeknél a lelenházakra, árvaházakra, gyermekek eltartására, óvodákra, egyéb gyermekvédő célokra, irodalmi működésre,

- az önszegélyző egyleteknél, valamint a betegsegélyző és temetkezési egyleteknél az orvosi díjakra, pénzsegélyre, halálozási segélyre, temetkezési, költségre, betegsegélyre, cselédosztályra, végkielégítésekre, egyéb segélyre, önképzésre, mulatságra,

- a művészeti és zeneegyesületeknél a nyomdaköltségre, pályadíjakra, ösztöndíjakra, művásárlásra, hangversenyek, dalestélyek rendezésére, műtárlatok, kiállítások rendezésére, szaklapokra, kiadványokra, tanszemélyzetre, vegyes művészi kiadásokra,

- a pedagógiai és közművelődési egyesületnél a szaklapokra, a kiadványokra, pedagógiai célokra, közművelődési célokra, segélyezésekre fordított költségeket.

Az 1902. évi székesfővárosi egyesületi statisztika adatainak ily részletes megjelölését főleg azért tartottuk fontosnak, mert ez az adatgyűjtés úttörő kísérletnek tekinthető abban az irányban, hogy a költségvetési tételek kellő csoportosításával mily mértékben képes a statisztika a különböző egyesületek működésének eredményeit és azoknak a közönség szempontjából

való jelentőségét megvilágítani. Módszertani szempontból rendkívül tanulságosak ezek a csoportosítások. A kezdeményezés bátorságának és az elgondolás célszerűségének érdemét nem csorbitja az a körülmény, hogy az adatgyűjtés csak aránylag szűk körre szorítkozott s az adatok egy részének hiányosságából, megbízhatatlanságából eredő hibákat nem volt lehetséges teljesen kiküszöbölni. Bizonyára ez az utóbbi körülmény is hozzájárul azonban ahhoz, hogy a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal eltekintett ennek a rendkívül értékes adatgyűjtésnek évenként való rendszeres megismétlésétől. Ezt a következő indokolással jelenti be: »Elejtjük az egyesületekre vonatkozó összes táblázatok közlését, tekintettel arra, hogy a jelen viszonyok között teljes egyesületi statisztika egyáltalában nem szerkeszthető s az Évkönyv V. évfolyamában közölt adatok beszerzése is rendkívüli nehézséggel járt. Az egyesületi életre vonatkozó terjedelmes anyagot, mely egyébként is csekély ingadozásokat mutat, csak több évi időközben fogjuk közzétenni.« Sajnos, az adatközlésnek beígért megismétlése elmaradt, holott az egyesületi tevékenység méretei nem mutatták azt az állandóságot, melyre az évkönyv utal, hanem — miként azt ennek a közleménynek adatai bizonyítják — évről-évre növekvő arányban fejlődtek.

A székesfővárosi Statisztikai Évkönyvben 1903. óta megjelent egyesületi statisztikai adatközléseket a könnyebb áttekinthetőség kedvéért az alábbi kimutatásban soroljuk fel. Ezeknek az adatoknak túlnyomó része nem statisztikai természetű és csupán egyes jelentősebb fővárosi egyesületekre vonatkozóan tartalmaz egyébként igen értékes adalékokat. A statisztikai jellegű közlések közül különös figyelmet érdemelnek: a sportegyesületeknek 1931-ben végrehajtott statisztikája és a szakszervezetekre vonatkozó igen részletes adatoknak évenként megjelenő kimutatásai.

Budapest székesfőváros Statisztikai Évkönyvében közölt egyesületi adatok.

A közölt adatok tárgya	A közölt adatok éve	A közzététel éve (Stat. Hiv. Évk. évfolyama)
<i>Egyesületi iskolák:</i>		
(száma; osztályok száma; tanerők száma nem szerint; tanulók nem, vallás és anyanyelv szerint)	1920/21-től 1923/24-ig	1921—1924
<i>Egyesületi könyvtárak:</i>		
(alapítási év; helyiségek; személyzet; könyvvállomány alakulása; fenntartási költségek; látogatók)	1894—1912 1924—1932	1894—1912 1924—1933
<i>Izraelita kézmű és földművelési egyesület:</i>		
(tanoncotthon és kertészképzőtelep vagyommérlege, valamint bevételei és kiadásai részletezve)	1925—1927	1926—1928
<i>Magyar Szentkorona Országai Vörös Kereszt Egylete:</i>		
(tagok száma; bevétel és kiadás; vagyon)	1879—1898	1895—1898

A közölt adatok tárgya	A közölt adatok éve	A közzététel éve (Stat. Hiv. Évk. évfolyama)
<i>Országos Szövetség :</i>		
(részletes adatok a központi védőnöi iroda, központi laboratórium, központi diszpenzer és tejkonyha, gróf Apponyi Albert anyaatthon működéséről, az oklevelet nyert védőnőkről, vizsgát tett gondozónőkről, az anya- és csecsemővédelem, valamint a szociális védelem terén kifejtett működésről, bölcsődékről és napközi otthonokról)	1921—1932	1926—1933
<i>Budapesti Önkéntes Mentőegyesület :</i>		
(tagok, személyzet száma ; működése ; segélynyújtás részletezve, őrségek, segélyezettek ; felszerelés részletezve) ...	1887—1932	1894—1933
<i>Országos Magyar Képzőművészeti Társulat :</i>		
(tagok száma ; bevétel, kiadás, vagyon, teher, befolyt adományok, tagsági díjak, műtárlati bevételek és kiadások összege ; műkiállítások ; kiállító művészek és műveik nemzetiség szerint ; tárlatok száma, látogatók száma, művásárlások)	1903—1912	1909—1912
<i>Magyar Tudományos Akadémia :</i>		
(tagjai osztályok szerint ; vagyonmérleg, bevételek és kiadások részletezve)	1870—1912	1894—1912
<i>Sportegyesületek :</i>		
(szövetségek és sportágak szerint részletezve ; tagok száma ; egyesületi helyiségek, tagdíjak, szakosztályok, sportpályák és tornahelyiségek ; footballcsapatok száma, trénerek, gyakorló órák ; versenyek részletezve, sportág és jelentőség szerint ; kirándulások ; könyvtárak állományának alakulása, előadások ; bevételek és kiadások részletezve)	1931	1931
<i>Általános jótékonyegyletek :</i>		
(működése ; népkonyhajegyek kiosztása, felruházás, foglalkoztatóműhely és munkaközvetítés, munkásotthon, pénzbeli segélyezés)	1908—1912	1907—1912
<i>V. kerületi Általános Jótékonyági Egyesület és Népháza :</i>		
(az alapítványi tőke vagyona, bevételek és kiadások részletezve ; a népház ; könyvtár állománya ; forgalma, felolvasások és hallgatók száma, a tanácsadó, étkező, foglalkoztatóműhely, éjjeli szálló, gyermekotthon forgalma, segélyek)	1912 1923—1932	1909—1912 1921—1933
<i>VIII. kerületi Általános Jótékonyági Egyesület :</i>		
(tagok, alaptőke ; bevételek, kiadások és forgalom, a népkonyha, a foglalkoztató, a munkásotthon, a népkönyvtár adatainak kiemelésével)	1896—1906	1904—1906
<i>Budapesti Katolikus Karitászs :</i>		
(bevételek, természetbeni hozzájárulások ; segélyző intézmények és kiszolgáltatót segélyek)	1932	1933

A közölt adatok tárgya	A közölt adatok éve	A közzététel éve (Stat. Hiv. Évk. évfolyama)
Szociális Missziótársulat :		
(fővárosi és vidéki szervezetek száma ; szakosztályok, üzemek, intézmények, tagok száma ; pénzsegélyezés részletezve, étkeztetés és csecsemővédelem részletes adatai ; Ottokár hadiárva-ház forgalma ; tudományos és művészeti előadások ; bevételek és kiadások részletezve)	1925—1932	1926—1933
Gyermekbarát Egyesület :		
(a) étkezőhelyek száma ; ételadagok száma és költsége, b) mérlegszámla és eredményszámla részletes adatai ; segélyezett családok foglalkozása, családtagok száma ; természetbeni segélyek részletezve)	1887—1908 1921—1927	1894—1908 1926—1928
Protestáns Országos Árvaegylet :		
(vagyon, bevételek és kiadások részletezve)	1921—1927	1926—1928
Budapesti Első Gyermekmenhely Egylet :		
(gondozott gyermekek száma nem szerint ; megbetegedések ; ápolási költségek)	1889—1932	1894—1933
Szűnidei Gyermektelep Egyesület :		
(a kitelepített gyermekek száma nem szerint ; a kitelepítés helye és költségei)	1884—1908	1894—1908
Nyomorék Gyermek Otthona :		
(növendékek létszáma ; fiú, leány, iskolás, tanonc, ingyenes, hadiárva, fizető ; a tanoncok és segédek foglalkozása, a nyomorékság oka ; növendékek kora ; a műtétek száma ; üzemek jövedelme és fejlődése ; vagyonmérleg és eredményszámla részletezve)	1925—1926	1926—1927
Fehérkereszt Országos Lelencház Egyesület :		
(a) gyermekágyas nők, csecsemők száma, ápolási napok, ápolási és segélyezési költségek, b) ápolts és segélyezett gyermekek forgalma, c) Fehérkereszt Gyermekkórház forgalma)	1886—1901 1908—1928 1928—1932	1894—1901 1908—1929 1930—1933
Hajléktalanok Menhely Egyesülete :		
(menhelyek és ágyak száma ; elszállásolt személyek ; férfi, nő, gyermek)	1898—1932	1902—1933
Ingyenkenyér Egylet :		
(vagyon- és eredményszámla részletezve ; a kiosztott kenyér kg)	1901—1927	1926—1928
Ingyentej Egyesület :		
(a) gyermekforgalom, kiosztott adagok ; tej, rizs, kakaó, zsemlye, kenyér, ovomaltin, b) gyermekforgalom ; nem, kor, kerületek, egészséges, beteg, törvényes, törvénytelen szerint)	1913—1920 1909—1912	1913—1920 1909—1912
Magánegyesületi Betegsegélyző Pénztárak :		
(a) száma, alapítási éve ; tagok száma ; bevételek és kiadások részletezve, b) betegforgalom, c) biztosítottak tagforgalma)	1892—1894 1895—1896 1924—1926	1894 1895—1896 1926—1927

A közölt adatok tárgya	A közölt adatok éve	A közzététel éve (Stat. Hiv. Évk. évfolyama)
<i>Szakszervezetek.</i>		
<i>A) Munkás Szakszervezetek :</i>		
(egyesületek szerint taglétszám, bevételek és kiadások részletezve)	1904—1912	1905—1912
<i>B) A magyarországi szakszervezeti tanács kötelékébe tartozó egyesületek :</i>		
a) taglétszám, kifizetett segélyek részletezve	1901—1926	1926—1927
b) a tanács pénztári kimutatása részletezve	1923—1927	1926—1928
c) egyesületek szerint a taglétszám, bevételek, kiadások és pénztári állomány	1922—1931	1927—1932
d) egyesületek szerint a kifizetett munkanélküliségi, költséghelyi és tartózkodási segélyek	1922—1926	1926—1927
e) egyesületek szerint taglétszám, a heti járulékosztályok szerint részletezve	1918—1925	1921—1926
f) a tanács főbb kiadásai, segélyek, jogvédelem, dologi kiadások, agitáció stb. szerint részletezve	1922—1924	1926
g) nyilvántartott munkanélküliek Budapesten és vidéken férfi, nő szerint, munkanélküliek részletezve foglalkozás szerint	1925—1928 1923—1932	1926—1929 1929—1933
h) szakszervezeti és egyesületi munkaközvetítők (munkaadó és szociáldemokrata munkásegységek): munkahelyek, munkakeresők, közvetítés	1921—1932	1921—1933
<i>C) Keresztényszociálista Egyesületek Országos Szövetsége és a Keresztényszociálista Országos Szakegyesületek Szövetsége kötelékébe tartozó Szakszervezetek :</i>		
a) taglétszáma, bevételei és kiadásai foglalkozások szerint	1931	1932
b) nyilvántartott munkanélküliek foglalkozás, férfi, nő szerint	1925—1932	1926—1933
c) munkaközvetítő irodák forgalma ; munkahely, közvetítés foglalkozási ágak szerint	1924—1927	1926—1928
<i>Magyarországi Magántisztviselők Szövetsége :</i>		
(taglétszám havonta ; tagok megoszlása : budapesti, vidéki, kor, tagsági osztály, a tagság időtartama szerint ; állásközvetítés : munkahely, munkakereső, közvetítés ; segélyezések havonként ; munkanélküli, temetkezési segély, ingyen ebéd ; könyvtárforgalom : az olvasott könyvek iránya és írója ; előadások, tárgy és időtartam szerint ; eredmény- és vagyonszámla részletezve)	1922—1926	1926—1927
<i>Magyarországi Munkások Rokkantságsegélyező Nyugdíjgyűlése :</i>		
(eredmény- és vagyonszámla részletezve ; rokkanttagok segélye tagsági osztály szerint ; fiókok taglétszáma ; egy-leti tagdíjak)	1924—1927	1926—1928

A közölt adatok tárgya	A közölt adatok éve	A közzététel éve (Stat. Hiv. Évk. évfolyama)
<i>Munkánélküli Szellemi Munkások :</i> (szervezettsége : szervezve nincs, munkásbiztosító pénz- tárnak, egyéb munkás érdekképviselőnek, más intézetnek tagja)	1928	1930
<i>Önkéntes Tűzoltó Testület :</i> (fenntartási költségek ; személyzet száma részletezve ; tűz- oltásban résztvettek száma ; felszerelés részletezve)	1894—1932	1894—1933
<i>Kerületi Elöljáróságok :</i> (működése egyesületi ügyekben : nyilvántartott egyesüle- tek száma főbb csoportok szerint, a megtartott vizsgálatok száma ugyanily részletezéssel ; egyesületek feloszlása kerü- letenkint)	1921—1932	1926—1933

A fővárosi egyesületi életre vonatkozó rendkívül értékes adalékokat találunk még azokban az alapos tanulmányokban s nagy gonddal össze-
állított adatgyűjteményekben, amelyek a *dr. Illyefalvi I. Lajos* szerkesz-
tésében megjelenő Statisztikai Közleményekben bocsáttattak közzé. Ezek
közül kiemeljük a következő közléseket :

- A pesti és budai jótékony nőegyletek története (működése, bevételek és kiadások).
Dr. Kőrösy József : Budapest Székestőváros szegényügye az 1900—1902. években.
Stat. Közl. 37. kötet.
- Hatósággal kapcsolatban álló közjótékonyági egyesületek (működés, bevétel és kiadás). —
Ugyanott.
- Szövetkezetekre emlékeztető célú egyesületek a múlt század második harmadában (beteg-
segélyző, temetkezési, kiházasító stb. egyesületek). — Dr. Ihrig Károly : Budapest
szövetkezetei 1926-ban. Stat. Közl. 57. kötet, 4. sz.
- A céhek, ipartársulatok, ipartestületek. — Dr. Laky Dezső : Az iparosok szociális és gazda-
sági viszonyai Budapesten. Stat. Közl. 60. kötet, 3. sz.
- A pesti kereskedelem szervezetének fejlődése. — Dr. Laky Dezső : A kereskedők szociális
és gazdasági viszonyai Budapesten. Stat. Közl. 61. kötet, 4. sz.
- Budapest társadalmi szegénygondozása (szervek, tevékenység). — Dr. Csorna Kálmán :
A szegénygondozás Budapesten. Stat. Közl. 62. kötet, 1. sz.
- A kerületi előljáróságoknak az egyesületek ellenőrzésével kapcsolatos munkaköre. —
Dr. Flaxmayer József és dr. Medriczky Andor : A kerületi előljáróságok szerepe a
főváros közigazgatásában. Stat. Közl. 64. kötet, 3. sz.
- Az orvosi rend szervezkedése. Orvosok egyesületi tagsága. Orvosi segélyegyletek. — Dr. Melly
József : A budapesti orvosok szociális és gazdasági viszonyai. Stat. Közl. 65. kötet,
3. sz.
- Az egyesületek háztulajdona. — Dr. Laky Dezső : A háztulajdon alakulása Budapesten.
Stat. Közl. 66. kötet, 1. sz.
- A közületi alkalmazottak társadalmi, vagy tudományos egyesületi tagsága (tagság, tagdíj). —
Dr. Laky Dezső : A közületi alkalmazottak szociális és gazdasági viszonyai. Stat.
Közl. 67. kötet, 1. sz.
- Mérnökök egyesületi tagsága. — Dr. Bene Lajos : A mérnökök szociális és gazdasági
viszonyai. Stat. Közl. 71. kötet, 4. sz.

Az 1932. évi egyesületi statisztikai felvétel módszere.

Az 1932. év végén megindított egyesületstatisztikai felvétel több célt kívánt szolgálni. Egyrészt az egyesületek teljes és könnyen áttekinthető nyilvántartásának megteremtésére törekedett, hogy ennek alapján a társadalmi szervezkedésnek mélyebbre ható további megfigyelését lehetővé tegye, másrészt az egyesületek személyi és anyagi erőire vonatkozó néhány legfontosabb adat megállapításával, valamint az egyesületek célkitűzéseinek vizsgálatával a társadalmi szervezkedés méreteit, jelentőségét és irányait óhajtotta megvilágítani. Azonkívül néhány közigazgatási természetű kérdés feltevésével az egyesületek felügyeleti hatóságai számára kívánt tájékoztató adatokat szolgáltatni.

Az egyesületek hatósági *nyilvántartásáról* 1873-ban történik először intézkedés, s azóta számos belügyminiszteri rendelet szabályozta a nyilvántartás módját. Eszerint az egyesületeket nyilvántartják a járási főszolgabírák, a megyei városok polgármesterei, a budapesti kerületi előljáróságok, a törvényhatóságok első tisztviselői és végül a belügyminisztérium illetékes osztálya. Ezek a nyilvántartások azonban egyrészt megbízhatatlanok, másrészt pedig nem áttekinthetők. Pontatlanságuk az adminisztratív kezelési hibákon kívül részben onnan származik, hogy az újonnan alakult, egybeolvadt, vagy megszűnt egyesületek régebben a kötelező bejelentést gyakran elmulasztották. A társadalmi szervezkedés figyelemmel kísérésére egyébként az előírt lajstromos nyilvántartások gyakorlatilag nem alkalmasak s azért szükséges volna, hogy a felügyeleti hatóságoknak az egyesületekre vonatkozó legfontosabb adatokat tartalmazó és megfelelően csoportosított kartotékszerű nyilvántartás is álljon rendelkezésére.¹⁾ A nyilvántartás hiányosságát mutatja az a körülmény, hogy még Budapesten is, ahol pedig az egyesületeknek ellenőrzése és évenként előírt könyvvizsgálata az előljáróságok részéről a legszigorúbban foganatosíttatik, a statisztikai felvétel 240-nel több egyesületet vett számba, mint amennyi az előljáróságok adatai szerint nyilvántartásukban szerepel.

Az adatgyűjtés teljességének biztosítása érdekében azért a felvétel nem szorítkozhatott csupán a hatósági nyilvántartásban szereplő egyesületekre, hanem egyéb eljárásokkal is törekedni kellett az egyesületek névsorának kiegészítésére. A m. kir. belügyminiszter azért rendeletet bocsájtott ki, amelyben valamennyi egyesületet felhívja, hogy a statisztikai kérdőív átvétele céljából az illetékes hatóságoknál, Budapesten a kerületi előljáróságoknál jelentkezzen, tudatja egyben, hogy a kérdőívek kitöltését elmulasztó egyesület nem működőnek fog tekintetni s megszüntetése tárgyában az eljárás folyamatba fog tétetni. A főváros polgármestere falragaszokon

¹⁾ Lásd : dr. Páskándy János : Egyesületi és gyülekezési jogszabályok kézikönyve. Budapest, 1931. 49. oldal.

közölte ezt a rendelkezést a közönséggel és hívta fel az egyesületeket jelentkezésre. Ennek az eljárásnak teljesen kielégítő sikere volt s különösen a fővárosban elenyészően csekély számú kivételtől eltekintve az egyesületek a kérdőívek átvételére az előírt időben jelentkeztek. A jelentkezett egyesületek jegyzékét a Központi Statisztikai Hivatal az előjáróságok nyilvántartási adatain kívül szakmai címtárak, szövetségi nyilvántartások és egyéb hasonló források adataival is ellenőrizte és kiegészítette.

A Központi Statisztikai Hivatal a beérkezett adatok alapján kartoték-nyilvántartást készített és esetről-esetre beiktatja abba, illetőleg törli nyilvántartásából a felvétel óta alapított, illetve feloszlott egyesületeket. Módunkban áll azért már az 1936. évre vonatkozó anyagot is ismertetésünk függelékeként közölni.

Az adatgyűjtés teljessége érdekében a *kérdőív* terjedelmét szűk korlátok közé kellett szorítani. Meg kellett elégedni oly alapvető kérdések feltevésével, amelyekre a legkezdetlegesebb szervezetű és a műveltség alacsony színvonalán álló vezetőséggel rendelkező egyesület is könnyen válaszolhat. A kérdőív azért mindössze 19 kérdőpontot tartalmaz, amelyek közül csupán a tagokra és a zárszámadásra vonatkozó kérdésnek vannak részletezőbb alkérdései. Az adatszolgáltatók azonfelül a bevallás ellenőrzése és az egyesületi élet mélyebbre ható tanulmányozásának lehetővé tétele céljából a legutolsó évi zárszámadást, költségvetést, vagyonmérleget, évi jelentést és azonkívül az alapszabályoknak és esetleg egyéb szabályzatoknak is egy-egy példányát beküldeni tartoztak.

Az adatgyűjtés alapjául szolgáló statisztikai kérdőív, melyet itt teljes terjedelmében közlünk, az adatgyűjtés elé tűzött célok szempontjából megfelelőnek bizonyult. Azoknak az egyesületeknek, amelyek alapszabályszerű működést folytatnak, az adatszolgáltatás nem okozhatott nehézséget. Sajnos, azonban még Budapesten is számos esetben kellett tapasztalni, hogy az egyesületek nem alkalmazkodnak szigorúan alapszabályaiknak és a belügyminiszteri utasításoknak rendelkezéseire. Ezekről az egyesületektől gyakran csak hosszabb utánjárással, levélváltással, sürgetéssel, helyszíni adatgyűjtéssel stb. lehetett a hiányzó adatokat beszerezni. Előfordult például, hogy egyes régi egyesületek alakulásuk pontos évét nem tudták megadni, hogy tagnyilvántartásuk a férfiaknak, nőknek, nemkülönben a 18 éven aluliaknak különválasztását nem tette lehetővé, hogy a legutolsó közgyűlésen megjelent tagok számának megállapítását elmulasztották, hogy alapszabályszerű szerveiket nem alakították meg, vagy azok a legutolsó évben ülést nem tartottak, hogy anyagi ügyeiket költségvetés és zárszámadás nélkül intézték stb. A statisztikai felvétel, mely ezeket az egyesületeket a hiányzó adatok megállapítására szorította, bizonyára már magában is üdvös hatással volt az egyesületi életre. Az adatgyűjtésnek ezek a tapasztalatai azonban továbbmenőleg tájékoztatást nyújtanak a felügyeleti hatóságok számára az egyesületi rendszabályok hatályossága tekintetében.

..... város, község
vármegye

Statiztikai kérdőív

az egyesületek (társulatok, körök, kaszinók, klubok stb. és azok szövetségei, illetőleg fiókegyesületei) részére.

Az egyesület (szövetség, fiókegyesület).

Fiókegyesületek nem töltik ki.

1. Címe (neve) :
2. Székhelye (utca, házszám) :
3. Hivatalos nyelve :
4. Alakulásának éve :
5. A jelenleg érvényben levő alapszabályait (a legutolsó módosítás) láttamozó (jóváhagyó) hatóság :
6. Az utolsó láttamozás (jóváhagyás) száma :
7. Az utolsó láttamozás (jóváhagyás) időpontja :év.....hó.....nap.
8. Céljának kivonatos megjelölése :
.....
.....
.....
.....
9. Céljának elérésére szolgáló eszközök és módok kivonatos megjelölése :
.....
.....
.....
10. Ha jelenleg nem működik, mióta szünetel?
11. Van-e fiókegyesülete (helyi, vidéki szervezete vagy csoportja), ha igen, hány és hol?
.....
.....
.....
.....

12. Az egyesület tagjaira vonatkozó adatok :

A tagság megjelölése (rendes, rendkívüli, alapító, pártoló, tisztelőbeli, működő, stb.)	A tagok száma 1932. VII. 1-én				Hánynak van szavazati joga a közgyűlésen	Felvételi- díj	Évi tagdíj (alapító- díj)
	fi	nő	jogi személyek (tag- egyesüle- tek stb.)	összesen		fejenként pengő	

13. Amennyiben 18 éven aluli tagjai is vannak, azok száma :

14/a A legutolsó határozatképes közgyűlés (teljes ülés stb.) időpontja :év
.....hó.....nap.14/b A legutolsó határozatképes közgyűlésen a megjelölt szavazatra jogosultak száma :
.....15. A szűkebbkörű szervek (választmány, igazgatóság, intéző-, végrehajtó-, szak- stb.
bizottság vagy osztály) :

Megnevezése	Tagjainak	Üléseinek
	száma a legutolsó befejezett egyesületi évben	

16. A tisztikar tagjainak megjelölése (elnök, társelnök, titkár, pénztáros stb.) száma és évi
tiszteletdíja, vagy egyéb bármily címen élvezett járandósága az utolsó egyesületi évben :
(egyenenként) :

17. Az egyesület ingatlan vagyona :

A v a g y o n t á r g y	
megjelölése	értéke pengő

18. Az egyesület legutolsó zárszámadása, mely időpontra vonatkozik :naptári év,
vagy egyéb időszak és pedig :
.....

19. A legutolsó zárszámadás szerint az egyesület

bevételei :		kiadásai :	
1. Tagdíjak	P	1. Tiszteletdíjak	P
2. Segélyek és adományok :		2. Alkalmazottak fizetése	«
állami	«	3. Egyesületi helyiségek bére	«
vármegyei, községi	«	4. Egyéb kiadások és pedig :	
társadalmi (gyűjtések stb.)	«		«
.....	«		«
egyéb és pedig :			«
.....	«		«
.....	«		«
3. Egyéb bevételek és pedig :			«
.....	«		«
.....	«		«
Bevételek összesen	P	Kiadások összesen	P

.....1932.....hó.....n.

.....
elnök (vezető, helyettes)

Csatolva drb melléklet.

A kérdőívhez csatolni kell :

1. a közgyűlés által jóváhagyott legutolsó évi zárszámadás,
2. « « « « « költségvetés,
3. « « « « « vagyonmérleg,
4. az egyesület működéséről szóló legutolsó évi jelentés,
5. az egyesületi alapszabályok,
6. az egyesületi életet szabályozó esetleges egyéb szabályzatok (ügyrend, szakosztályok ügyrendjei stb.) egy-egy példányát.

Utasítást lásd a hátlapon!

Utasítás.

Minden egyesület (társulat, kör, kaszinó stb.) elnöke, illetőleg jogszerű helyettese, köteles ennek a kérdőívnek két példányát kitölteni és legkésőbb folyó évi

december hó 12-ig

a Központi Statisztikai Hivatal (Budapest, II., Keleti Károly-utca 7.) címére elküldeni.

Aki az 1929 : XIX. t.-c.-ken alapuló ezen adatszolgáltatási kötelezettségének nem tesz eleget, kihágást követ el. — Büntetése 600 pengőig terjedhető pénzbüntetés.

Ezen kívül joga van a Központi Statisztikai Hivatalnak a hiányzó adatokat a mulasztó fél költségére kiküldöttje útján a helyszínen beszerezni. A költségek a közadók módjára hajttnak be. (1929 : XIX. t.-c. 17., illetve 15. §.)

A belügyminiszter úrnak 117.100/1932. VIII. a. számú rendelete értelemben a kérdőívek kitöltését elmulasztó egyesület nem működőnek fog tekintetni s megszüntetése tárgyában az eljárás folyamatba fog tétetni.

A jelen felszólítás alapján a Központi Statisztikai Hivatal címére feladott küldemények postadíjmentesek. A küldemény borítékára »Hivatalos felszólításra, egyesületi statisztikai ügyben« megjegyzést kell rávezetni.

Az 1—9. pontot az egyesületi alapszabályoknak megfelelően kell kitölteni.

Abban az esetben, ha a kérdőív 11. pontjánál a válaszadásra hagyott hely a fiókegyesületek felsorolására nem elegendő, a fiókegyesületek jegyzékét külön lapon kell mindegyik kérdőívhez mellékelni.

A 16. pontnál a tisztikar tagjait nem névszerint, hanem csupán tisztségük megjelölésével kell feltüntetni.

A 17. pontnál a ház vagy a földbirtok (telek) fekvésének a helye (község, utca, házszám) a ház nagysága (földszintes, ...emeletes), a föld- és telektulajdon területe (kat. hold, négyzetöl) feltüntetendő. Abban az esetben, ha a föld vagy házbirtok forgalmi értéke pontosan nem állapítható meg, földbirtoknál a kataszteri tiszta jövedelem, a házbirtoknál az 1933. évre bevallott nyers házbérlőjévedelem tüntetendő fel.

Ha az egyesület évi jelentése nyomtatásban vagy kéziratként nem bocsátatott közre, az évi közgyűlés jegyzőkönyvének az évi jelentésre vonatkozó szövegét másolatban kell a kérdőívhez csatolni.

A kérdőív egyes pontjainak ismertetésénél előre kell bocsájtanunk, hogy a felvétel szempontjából nem a formai, hanem a tényleges állapotot kívántuk megörögzíteni. Azokban az esetekben tehát, amikor az alapszabályok rendelkezései és a tényleges állapotok között ellentét mutatkozott, ez utóbbi körülményt vettük irányadónak. Ily eltérések mutatkoztak, miként azt az alábbi részletesebb tárgyalásnál is megemlítjük, különösen az egyesület címénél, célkitűzésénél, tisztikarának összetételénél stb.

Szövetségnek az adatok feldolgozásánál azokat az egyesületeket tekintettük, amelyek kizárólag, vagy túlnyomórészt tagegyesületek társulásai. Nem soroztuk tehát a szövetségek sorába azokat a — különösen Budapesten oly sűrűn feltalálható — egyesületeket, melyek csak címükben viselik a szövetség megjelölést, de egyébként természetes személyek egyesülései és így lényegileg a többi ily egylettől vagy társaságtól szervezetük tekintetében nem különböznek. Bizonyos fogalmi zavar uralkodik az *anyaegyesület* és *fiók* elnevezés használatánál is. Fióknak tekintendő az az egyesület, amely valamely anyaegyesület alapszabályainak a fiókok alakítására vonatkozó határozmányai értelmében alakult, amely tehát nem kormányhatóságilag jóváhagyott külön alapszabályok alapján, hanem az anyaegyesület alapszabályai alapján működik. A fiókok alakítására kormányhatósági jóváhagyás nem kell, elegendő megalakulásuknak a törvényhatóság első tisztviselőjénél történt bejelentése és ennek tudomásul vétele. Ezzel szemben a felvétel során több esetben tapasztaltuk, hogy szövetségek tagegyesületeiket, különösen, ha azok a szövetség által rendelkezésükre bocsájtott egységes alapszabályminta alapján alakultak, »fiók egyletek«-nek tekintik, holott azok lényegileg kormányhatósági jóváhagyás alapján működő önálló egyletek, amelyek az alapító központi egylettel való viszonyukat megszakítva is tovább működhetnek. Az anyaegyesületek és fiókjai adatainak a statisztikai feldolgozás céljából szükséges elkülönítése egyébként a felvétel egyik legnehezebb feladata volt. Az anyaegyesület és a fiókegyesület közötti viszonynak számos változata van. Így például van eset, hogy a fiók tagjai egyénenként egyidejűleg tagjai az anyaegyesületnek is. Más esetben viszont a fiók, mint jogi személy, képviselte útján vesz részt az anyaegyesület működésében. A fiókok tagdíjait hol maga a fiók, hol pedig az anyaegyesület gyűjti be és a kölcsönös támogatás hol a tagdíjak százalékában, hol pedig fix összegben van megállapítva. Vannak fiókok, amelyeknek önálló anyagi kezelésük egyáltalában nincsen, míg mások anyagi ügyeikben teljesen önállóan járnak el stb.

Az egyesület *neve* tekintetében a nyilvántartás összeállításánál természetesen az egyesület jelenlegi alapszabályszerű elnevezését fogadtuk el. Több esetben tapasztaltuk azonban, hogy egyesületek kormányhatóságilag még jóvá nem hagyott alapszabálymódosítási terv alapján, sőt olykor csak a nem szabatos névhasználatból kifejlődött szokás alapján még hivatalos irataikban is az alapszabályoktól eltérő nevet használnak.

Az adatfeldolgozásnál az egyesületeknek jellegük, céljuk szerint való csoportosítására az egyesületek *elnevezése* egyébként sem nyújtott megbízható alapot. A »szövetség« jelölésnek helytelen használatáról már szólottunk. Hasonlóképen a »club«, »kör«, »társaság« stb. elnevezések sem jeleznek a közhasználatban valamely sajátos jellegű egyesületi típust. Így például a »club« elnevezést gyakran használják az oly sportegyesületek, állatkedvelő, bélyeggyűjtő stb. egyesületek is, melyek társasköri életet nem folytatnak s amelyeknek még egyesületi helyiségük sincsen. Az »asztaltársaság« elnevezés általában valamely vendéglőben rendszeres időközönként összejövő baráti kört jelez, melynek egyesületi szervezete, kötelező alapszabályai nincsenek. Mégis elég gyakoriak, különösen a jótékony egyesületeknél az »asztaltársaság« elnevezés alatt működő kormányhatóságilag jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező egyesületek. Az egyesületek nevében előforduló céljelölés sem nyújt biztos támpontot az egyesület tényleges céljának meghatározására. Így például vannak atlétikai és tornaegyesületek, amelyek kizárólag csak labdarugással foglalkoznak; közművelődési egyesületek, amelyek csak szórakoztató társaséletet élnek; »társaskör« jelölésű érdekképviselői egyesületek és viszont egyes foglalkozások érdekképviselői tömörülésére utaló elnevezéssel a legkülönbözőbb foglalkozásokat egyesítő társaskörök stb.

Az egyesületek *székhelyére* vonatkozó adatok alapján a budapesti egyesületek kerületi csoportosításban is feldolgozhatók voltak. Ezeknek az adatoknak értékelésénél óvatossággal kell eljárni. A székhely jelölésének ugyanis nincs mindig azonos jelentősége. Legegyszerűbb volt a székhely megállapítása azokban az esetekben, amelyekben az egyesületi élet egy állandó egyesületi helyiségben folyik. Nehezebb már akkor, ha az egyesületnek különböző kerületekben nyári, illetőleg téli helyisége van, avagy az egyesület igazgatási teendőinek ellátása és az egyesület tagjainak működése — miként az a sportegyesületeknél gyakori — más-más helyen történik. (Számos sportegyesületnek különböző helyeken több sporttelepe is van.) Vannak végül oly egyesületek, amelyeknek egyáltalában nincsen egyesületi helyiségük, sőt időszaki összejöveteleiket sem tartják mindig ugyanazon a helyen. Az adatfeldolgozás egyöntetűsége érdekében mindezekben a kétes esetekben azt a körülményt fogadtuk el irányadónak, hogy hol történik az egyesület pénztárkezelése és hogy hol őriztetnek az egyesület könyvei. Ennek az elvnek alkalmazásával lehetővé vált ugyan az adatoknak azonos alapon való statisztikai feldolgozása, az egyesületeknek kerületenként való csoportosítása, de nyilvánvaló, hogy az így nyert adatok az egyesületi tevékenységnek kerületenként való vizsgálatára, csak igen bizonytalan alapot nyújthatnak.

Az *alapítási évet* az újabban alakult egyesületek alapszabályaikban is megjelölik. Régebbi alapítású, különösen a múlt század közepe előtt alakult egyesületeknél az egyesület vezetősége az alapítás pontos idejét olykor nem tudta megjelölni. Az ezeknél az adatoknál mutatkozó pontatlanság az

1878. évi egyesületi statisztikai felvétel megfelelő adataival való összehasonlításnál is kitűnik. A bizonytalanságot többnyire az okozza, hogy különösen a hosszabb multra visszatekintő egyesületek életében az ellanyhulásnak, vagy éppen több éves szünetelésnek időszakai is előfordulnak, ezen időszakok után az újra éledő egyesület, különösen akkor, ha újabb tevékenysége periódusát megváltozott szervezettel és módosított célkitűzéssel kezdi meg, könnyen elszakadhat eredetének emlékeitől. Általában az újabb egyesületek átalakulásánál is több esetben felmerült az azonosság határproblémája. Adatgyűjtésünknel igyekeztünk az egyesületek megalakulásának gyökeréig hatolni. Azért, ha formailag kétes volt valamely egyesületnek azonossága, egy régi társulással a célkitűzés azonosságát és az egyesületi hagyományokat fogadtuk el irányadónak. Természetesen ebben a tekintetben csak a szorosan vett egyesületi élet összefüggéseinek megállapítására szorítkoztunk és az egyesületnek a társulás egyéb formáiból való kialakulását, mint például az ipartársulatoknak a régi céhektől való eredetét nem vehettük figyelembe.

Az *alapszabályok láttamozására* vonatkozóan a kérdőív három kérdést tartalmaz, nevezetesen kutatja a láttamozó hatóság nevét, a legutolsó láttamozás számát és időpontját. Ezeknek a kérdéseknek feltevése elsősorban az egyesületi közigazgatás céljait szolgálja és a láttamozás számára vonatkozó adat természetszerűleg statisztikailag nem is lett feldolgozva. Kíváncsnak látszott volna itt még egy negyedik kérdőpontnak feltevése is, amely a legelső alapszabályláttamozás évét kérdezi. Ettől azonban az adatszolgáltatók túlterhelésének elkerülése érdekében és mert — miként fentebb utaltunk rá — erre a kérdésre sok esetben nem kaphattunk volna pontos feleletet, el kellett tekintenünk.

Az egyesületek címe (neve) a társulási forma és a célkitűzés megjelölésén felül rendszerint az egyesület működésének *területi körét* is jelzi. Ennek az adatnak a kérdőívben és mellékleteiben foglalt egyéb adatokkal való egybevetésével és ellenőrzésével lehetséges volt az egyesületeknek működési kör szerint való csoportosítása. Megkülönböztettünk egy községre, több községre, több vármegyére kiterjedő egyesületeket és országos egyleteket.

Az egyesületi statisztikai feldolgozás csoportosításának alapját az a körülmény képezte, hogy mily *célokat* szolgál az egyesület. Az egyesületeknek ebből a szempontból történt csoportosítása elsősorban a 8. kérdőpontban közölt adat alapján történt. Az egyesületeknek itt az alapszabályban megjelölt célt kellett kivonatossan közölni. Sok esetben azonban azt tapasztaltuk, hogy az egyesületek tényleges működése csak részben fedi az alapszabályokban említett célokat, sőt attól lényegesen el is tér. Az egyesületeknek célok szerint való csoportosításánál azért nem szorítkozhattunk kizárólag a 8. pontban foglaltakra, hanem figyelemmel kellett lennünk a rendelkezésre álló egyéb oly adatokra is, amelyek az egyesület tényleges célja tekintetében tájékoztatást nyújthattak. Így figyelemmel voltunk azokra az eszközökre,

amelyeket az egyesület működésénél igénybe vesz. (9. kérdőpont.), az egyesület kebelében működő szűkebb körű szervezetek megjelölésére (15. kérdőpont), a zárszámadási adatokra, amelyek megmutatták, hogy az egyesület bevételeit mily célok elérésére fordítja, esetleges szövetségi kapcsolatokra és különösen az egyesület működéséről szóló évi jelentésben foglaltakra.

Az egyesületeknek céljuk szerint való csoportosításánál felmerült az a kérdés, hogy miként történjék azoknak az egyesületeknek osztályozása, amelyek több, különböző csoportba sorozott célt szolgálnak. A részletes feldolgozásnál minden egyesület természetesen csak egy helyen szerepelhetett. A kettős számbavétel az adatok végső összevonását, összegezését lehetetlenné tenné, de különben sem adna az egyes célok érdekében kifejtett társadalmi erőkről hű képet, mert a különböző célok többnyire nem játszanak egyformán jelentős szerepet az egyesületek életében. A legcélszerűbbnek látszott azért ennek a problémának oly megoldása, hogy minden esetben, amikor valamely egyesület célkitűzései alapján több különböző csoportba lett volna sorozható, megállapítottuk a fentebb említett adatokból azt a célt, melynek szolgálata az egyesület működésében dominál és az egyesületet eszerint a *főcél* szerint soroztuk be a megfelelő csoportba. Teljesen kétes esetekben az alapszabályokban, illetve az egyesület címében foglalt célmegjelölés volt a döntő.

Ennek az eljárásnak korrektívumaként továbbmenően megállapítottuk az ily egyesületek mellékcéljait (alcélok, részletcélok stb.) is és ezeket az adatokat a főcélokkal kombinálva feldolgoztuk. Ily módon lehetségessé válik a társadalmi munka egyes területein működő összes egyesületek számának megállapítása, vagyis áttekintő összefoglalása mindazoknak az egyesületeknek, amelyek egy-egy cél szolgálatában akár kizárólagosan, akár túlnyomórészt, vagy akár csak mellékesen fejtenek ki működést. Érdekes adalékokat nyerünk így arra vonatkozóan, hogy a különböző irányú társadalmi tevékenység miként kapcsolódik össze az egyes társadalmi szervezetekben.

Az egyesületi cél elérésére szolgáló *eszközökre* vonatkozóan begyűjtött adatok ennél a felvételnél külön feldolgozást nem nyertek és csupán az egyesületi cél meghatározásánál vétettek figyelembe. Az alapszabályoknak gyakran homályos és túlságosan általánosságban tartott célmegjelölése mellett az igénybevett eszközök nyújtottak szabatosabb tájékoztatást az egyesületi működés céljairól. Ezek az adatok azonkívül igen értékes támpontokat szolgáltatnak az egyesületi élet mélyebbreható vizsgálata érdekében a jövőben tervezett statisztikai adatgyűjtés számára.

Az egyesületi nyilvántartás teljessége és egyéb, közigazgatási szempontok szükségessé tették, hogy az adatgyűjtés a *szünetelő egyesületekre* is kiterjesztessék. Szünetelő egyesületeknek tekintendők mindazok az egyesületek, amelyek egyesületi működést ugyan nem fejtenek ki, tehát üléseket és egyéb társas összejöveteleket nem tartanak, tagdíjakat nem szednek stb., de amelyek sem közgyűlési, sem hatósági határozattal felosztatva nincsenek.

Az anyaegyesületektől külön kérdőpontban tudakoltuk a *fiókegyesületek* számának és helyének megjelölését. Ezeknek az adatoknak alapján is ellenőriztük az egyesületi nyilvántartást. Egyébként a fiókegyesületek részletes adataikat önálló kérdőíveken szolgáltatatták be.

Az egyesületi tagoknak a *tagság* jellege szerint való csoportosítása nem történhetett a különböző alapszabályokban foglalt megjelölések szerint. Az alapszabályokban szereplő alapító, rendes, működő, régi jogú, pártoló, levelöző stb. megjelölések ugyanis nem jelentenek azonos jellegű tagsági kategóriát. Így például az alapítótagság egyik egyesületnél azt jelenti, hogy az illető az alapításban részt vett, a másiknál, hogy egyszeri nagyobb összegű hozzájárulással támogatta az egyesületet. Van oly egyesület, amelynél az alapító tag szavazati joggal bír, viszont van olyan is, amelyiknél nincsen szavazati joga. Előfordul rendes tagság szavazati jog nélkül és viszont pártoló tagság szavazati joggal stb. A különböző egyesületeknél tehát a tagsági megjelöléseknek igen eltérő értelmezését találjuk. A tagoknak az alapszabályokban megjelölt tagsági kategóriák szerint való megosztására vonatkozó kérdések csupán annak a körülménynek megállapítására szolgáltak, hogy az egyesületi tagnyilvántartásokban szereplő taglétszámból mekkora tömeg az, amely tényleg jogosult a társadalmi szervezetek irányítására, vagyis, hogy mennyi az egyesületi közgyűléseken szavazati joggal bíró tagok száma. Az egyesületi tagokat azért tekintet nélkül arra, hogy az egyesületek alapszabályaikban mily elnevezéssel különböztetik meg tagjaikat, két főcsoportba osztottuk, úgymint: a közgyűlésen szavazati joggal bíró és a szavazatra nem jogosult tagokra. Az egyesületek anyagi erejének tisztább megvilágítása céljából ezenkívül célszerűnek látszott a szavazótagok sorából külön kiemelni azokat a tagokat, akik tagdíjfizetési kötelezettségüket egyszeri nagyobb hozzájárulással váltották meg. Statisztikai feldolgozásunkban ily »alapító« tagoknak tehát csupán azokat tekintettük, akiknek szavazati joguk is van. A szavazati joggal rendelkező többi tagot »rendes tag« a szavazati joggal nem rendelkező tagokat pedig »pártoló tag« megjelölés alatt csoportosítottuk.

A *felvételi díjra* és az *évi tagdíjra* vonatkozó adatok feldolgozásánál oly esetekben, amelyekben a díjnak különböző összegű kategóriái voltak, az egyes csoportokba tartozó tagok számának mérlegelésével megállapított átlagdíjakat vettük számításba.

Az egyesületi tagok érdeklődése az egyesületi ügyek iránt általában a legjobban az évi *közgyűlésen* nyilvánul meg, s azért az egyesületi életben tényleg résztvevő tagok maximumának tekinthető a közgyűlésen jelen volt tagok száma. Sajnos, kérdőívünk idevonatkozó pontjára — jöllehet a közgyűlési jegyzőkönyvben a megjelenteket név szerint fel kell sorolni¹⁾ — az

¹⁾ Lásd: *Páskándy*: i. m. 32. oldal.

adatszolgáltatók jelentékeny része a kérdőív kitöltése alkalmával nem adott választ és a hiányzó adatot ezekben az esetekben sokszor csak hosszadalmas utánjárás és levelezés után és csak hozzávetőlegesen sikerült beszerezni.

A társadalmi szervezkedés az egyesületek keretein belül, azok belső szerkezetének kiépítésénél is nagy eltéréseket mutat. Az *egyesületek belső szerveit* két kategóriába osztottuk. Az egyikbe tartoznak azok a szervek, amelyeknek hatásköre általánosan kiterjed az egész egyesületi életre. Ezeknek gyakoribb fajai a választmány, az intézőbizottság, az igazgatóság, az elnöki tanács, a gazdasági bizottság stb. A másikba azokat a szerveket soroztuk, amelyek valamely különleges irányú egyesületi cél ügyeinek ellátására alakítottak. Ilyenek például az általános jellegű sportegyesületek kebelében az egyes sportágak művelésére alakított bizottságok, a tudományos egyesületek szakosztályai, a társaskörökben oly gyakran előforduló vigalmi bizottságok, sakkozó, bridgező, tekéző körök stb. Az utóbbi csoportba sorozott szervek, — melyek olykor anyagi ügyeik intézésénél is nagyfokú önállósággal rendelkező valóságos fiókegyesületi jelleggel bírnak — értékes támpontul szolgáltak az egyesületek mellékcéljainak megállapításánál. Működésüknek behatóbb vizsgálatára azonban alapfelvételszerű adatgyűjtésünk alkalmával nem terjedhettünk ki. Ez a következő adatgyűjtések feladata lesz. S éppen erre való tekintettel mellőztük ebből az alkalomból a szűkebbkörű szervek taglétszámára és üléseinek számára vonatkozó rendkívül hiányosan beérkezett adatoknak pótlólagos besűrgetését és feldolgozását is. A szűkebbkörű szervek számbavételénél egyébként figyelmen kívül hagytuk a számvizsgáló bizottságokat, mivel a fennálló rendelkezések szerint ily, — rendszeren három tagú — bizottságot minden egyesület tartozik kiküldeni.

Az egyesületi ügyek ellátására megválasztott *tisztikar* létszáma képet nyújt az igazgatási gépezet tagozottságáról. Nem tükrözteti vissza azonban teljes hűséggel az egyesületi életben folyó személyi kultuszt, a tagok hiúságának kielégítésére szolgáló lehetőségeket és az egyesületi életben a tagok bizalmából az egyéni munkára nyíló minden alkalmat. A tisztikar tagjainak számbavételénél ugyanis csak azokat a tisztségeket vettük figyelembe, amelyeknél a választást a közgyűlés eszközli és amelyeknek működési területét az alapszabályok kifejezetten megjelölik. Adatainkban tehát nem szerepelnek azok a tisztségek, amelyek viselőik részére pusztán címeket jelentenek, mint például a díszelnökök, tiszteletbeli elnökök, vagy a működési körrel nem bíró társelnökök, tiszteletbeli titkárok stb., sem pedig a szűkebbkörű szervek kebelében betöltött tisztségek.

A tisztikar díjazott tagjaként természetesen az egyesületnek csak az a tisztviselője tekinthető, ki egyúttal az egyesületnek is tagja. A nagyobb egyesületeknél gyakran található nemtag titkár, vagy pénztáros, azért statisztikánkban nem szerepel a fizetési tisztviselők között, hanem csupán a »személyzetre« fordított kiadásoknál vették figyelembe.

Az egyesületi *vagyon* összességének számbavételére adatgyűjtésünk nem vállalkozhatott. Erre csak akkor lenne mód, ha az egyesületek vagyonomérlegének egységes elvek szerint való összeállítását jogszabályaink kötelezően elrendelnék. Jelenleg e téren szinte kaotikus állapot van. Az egyesületek tisztikara és a számvizsgáló bizottság műveltségének színvonala, az egyesületi ügyek iránti érdeklődési foka, egyesületpolitikai érdekek stb. szerint a vagyonomérleg tételeinek összeállítása és a vagyontárgyak értékelése a legkülönbözőbb módokon történik. Számos egyesületnél a vagyonomérleg összekuszálódik az eredménymérleggel. Sok egyesület nem vezet ingatlanleltárt. Vannak egyesületek, melyek felszerelésüket csak részben, vannak amelyek egyáltalában nem állítják be vagyonomérlegükbe. Ezekről az állapotokról az egyesületek által a kérdőívvel együtt beszolgáltatott vagyonomérlegek részletesen tájékoztattak és igazolták azt a pesszimisztikus felfogást, amely a kérdőív szerkesztésénél a vagyon összességére vonatkozó kérdőpont elhagyásával érvényesült.

A felvétel ezért az egyesületek vagyonának csupán arra a részére vonatkozóan kért bevallást, amelynek értékelése egységes szempontok szerint aránylag a legkönnyebben történhetett meg s amely nagyobb állandóságánál és gazdasági jelentőségénél fogva is az egyesületi vagyonnak kétségtávol legfontosabb tétele. A 17. kérdőpont adataiban az *ingatlan* vagyont minden vagyontárgy külön megjelölésével kellett felsorolni. Nevezetesen közölni kellett a ház vagy a földbirtok (telek) fekvésének a helyét (község, utca, házsám), a ház nagyságát (földszintes, . . . emeletes), a föld és a telektulajdon területét (kat. hold, négyzetöl). Az ingatlanok értékének bevallásánál az adatszolgáltatónak a forgalmi értéket kellett megadni. Abban az esetben, ha a föld vagy házbirtok forgalmi értéke pontosan nem volt megállapítható, földbirtoknál a kataszteri tiszta jövedelmet, házbirtoknál pedig az 1932. évben bevallott nyers házbérlőjővedelmet kellett közölni. Ezekből az adatokból megfelelő szorzószámszámok alkalmazásával központilag történt az ingatlanok értékének megállapítása. Az ingatlanok értékadatait két csoportba sorozva mutatjuk ki. Az egyikbe tartoznak azok az ingatlanok, amelyek közvetlenül egyesületi célt szolgálnak, mint a clubházak, sporttelepek stb., a másikba pedig azok, amelyeknek célja csupán az egyesületi vagyonnak jövedelmező vagy nagyobb biztosítékot nyújtó befektetése.

Az egyesületek *költségvetésük* és *zárszámadásuk* elkészítésénél sem követnek egyöntetű eljárást. Merész vállalkozásnak látszott azért a felvételnek az a törekvése, hogy legalább a bevételek és a kiadások legfontosabb tételeire nézve az ország összes egyesületeitől statisztikai összevonásra alkalmas, azonos természetű adatokat nyerjen. Már a költségvetési időszak tekintetében is az egyes egyesületeknél nagy eltérések vannak. A naptári éven kívül az év legkülönbözőbb időpontján kezdődő működési időszakokra vonatkoznak a költségvetések. A felvétel egyöntetűségét zavarta még az a

körülmény is, hogy számos egyesület több évre visszamenően nem tartott közgyűlést s azért a felvétel céljaira összeállított zárszámadás adatai kevésbé voltak megbízhatók.

Ezeknek a nehézségeknek ellenére az egyesületek által a kérdőívvel egyidejűleg beszolgáltatott zárszámadások és költségvetések adatainak figyelembevételével sikerült több megbízhatóan azonos természetű tételnek kiemelése.

A zárszámadási adatok feldolgozásánál mindenekelőtt azt a szempontot tartottuk szem előtt, hogy a zárszámadásnak kizárólag *egy* egyesületi év *tényleges* pénzügyi eredményét kell feltüntetnie. Az előző évről származó áthozatot azért csak oly összeggel vettük számításba, amekkorával az, az esetleges hiány fedezésére tényleg felhasználtatott. Azonkívül az áthozatot nem külön tétel alatt, hanem a »tőkefelhasználás« rovatában csoportosítva, mutattuk ki. Erre az eljárásra az egyöntetűség szempontjából is szükség volt mert az egyesületek az évvégi maradványt nem számolják el azonos elvek szerint, hanem azt hol teljesen a vagyónálladékhöz könyvelik át, hol pedig részben, vagy egészben a következő év eredményszámlájába illesztik. Az egyesületek által eredetileg kimutatott áthozat összegének változatlan meghagyásával és külön tétel alatt való feltüntetésével tehát az egyesületek *egy* évi pénzügyi kezelésének eredményéről az összehasonlításra alkalmatlan homályos képét nyertünk volna.

Az ugyanabban a zárszámadásban az egyik oldalon tőkefelhasználás, a másikon pedig tőkésítés tétele alatt szereplő összegeknek csupán egyenlegét állítottuk be a megfelelő rovatba. A pénzügyi kezelésnek pusztán technikai körülményei okozzák ugyanis a legtöbb esetben e két tételnek felduzzadását. Azáltal, hogy azoknak csupán egyenlegét vettük számításba, az egyesületi tőke *tényleges* szaporodását vagy fogyását fejeztük ki.

Az egy év alatt bevételezett és kiadott összegeket egyébként a következő zárszámadási tételek alatt foglaltuk össze.

Bevételek.

1. *Tagdíjak.* (Rendes, pártoló, alapító tagdíjak, felvételi díjak, temetkezési egyletek járulékai stb.) Az adatszolgáltatók bevallásának megkönnyítése érdekében a tagdíjbevételeknek csupán egy összegben való kimutatását kértük. Mellőztük tehát a különböző évekre eső tagdíjak részletezését, nemkülönben a csupán egyszeri bevételt jelentő felvételi díjaknak és alapítói tagdíjaknak külön kiemelését. A tagdíjak címen kimutatott összeg tehát az év folyamán tényleg befolyt tagdíjak összegét jelenti, de nem tekinthető a zárszámadási esztendőre eső tagdíjkötelezettség kiegyenlítésének. Az a viszonyítás tehát, amelyet feldolgozásunk során eszközöltünk, hogy a befolyt tagdíjaknak összegét az egy évre előírt tagsági díjak százalékában

is kifejeztük, elméletileg nem teljesen korrekt ugyan, gyakorlati következtetések levonására azonban mégis alkalmas, mert a hátralékok befizetése terén általánosságban évről-évre nem mutatkozik nagy eltérés, az egyszeri befizetések (alapító tagdíj, felvételi díj) összege pedig az előírt tagdíjnak rendesen csak kisebb jelentőségű hányadára rúg.

2. *Állami segély.* (Minisztériumok, Országos Testnevelési Tanács stb. hozzájárulásai.)

3. *Önkormányzati segély.* (Vármegyei, városi, községi hozzájárulás.)

4. *Társadalmi adományok.* (Gyűjtések, önkéntes hozzájárulások, felülfizetések stb.)

5. *Más egyesülettől befolyt bevétel.* (Anyaegyesületek, szövetségek, központok stb. vagy fiókok, tagegyesületek részéről történt hozzájárulások.)

6. *Tőkefelhasználás.* (Kölcsön, felhasznált áthozat stb.)

7. *Egyéb bevételek.* Ennél a tételnél foglaltuk össze mindazokat a bevételeket, amelyek a többi rovatokba nem voltak besorozhatók. (Kártyapénz, mulatságok jövedelme, sportversenyek belépti díjai, vendéglői üzem jövedelme, terembér, vad értékesítése (vadászegyleteknél), jelvények eladása stb.)

8. *Saját jövedelem.* (Tőkekamat, házbérlőjővedelem, régi ujságok elárúsítása, selejtezés stb.)

Kiadások.

1. *Tiszteletdíjak.* (A tagoknak kifizetett munkadíjak, utiköltségek és egyéb illetmények). A »tiszteletdíj« kifejezést pusztán a tagoknak juttatott összegek kiemelése céljából használjuk, szemben a nemtagoknak kifizetett és a következő tétel alatt szereplő illetményekkel.

2. *Ügyviteli személyzeti kiadások.* (Alkalmazott tisztviselők, szolgák, tagdíjbeszedő fizetése, vagy jutaléka, OTI járulék, egyesületi ügyvéd, orvos tiszteletdíja abban az esetben, ha nem tagja az egyesületnek stb.)

3. *Ügyviteli dologi kiadások.* (Irodaszerek, posta, telefon, biztosítás, helyiség bére, fűtés, világítás, bútorok, adók stb.)

4. *Az egyesületi célt közvetlenül szolgáló különleges kiadások.* (Pl. sportegyesületeknél: felszerelés, pályabér, mérkőzések rendezési költségei, tréner díjazása; dal- és zeneegyesületeknél: hangszerek, kották; jótékony egyesületeknél: szegények felruházása, segélyezése, karácsonyfa vásárlás; temetkezési egyesületeknél: temetkezési segély, koszorú, gyertya; vadászegyesületeknél: vadászterület bérlete, vadőrök díjazása; társasköröknél: kártyabeszerzés, billiárd, tekepályaköltségei stb.) Az egyes kiadásoknak ez alá a tétel alá való sorozása nem csupán a kiadásnak tárgya alapján történt, hanem minden esetben figyelembe vétetett, hogy a kiadás az egyesület kitűzött céljának előmozdítása érdekében történt-e, vagy sem. Azok

a kiadások, amelyek semmi összefüggésben nem voltak az egyesület céljával, avagy azt csak közvetve szolgálták, mint pl. jótékony egyesületek vigalmi kiadásai, az »egyéb« rovat alatt könyveltettek el. Ebben a tételben vegyesen szerepelnek személyi és dologi kiadások. A személyi kiadások közül nevezetesen azok az illetmények, amelyeket a különleges egyesületi cél érdekében alkalmazott egyéneknek (tréner, vadőr stb.) fizetett az egyesület.

5. *Más egyesületeknek kijezett kiadások.* (Anyae egyesületek, szövetségek, központok stb. vagy fiókok, tagegyesületek részére történt kiadások.)

6. *Tőkésítés.* (Törlesztés, beruházás, kötelezvények beváltása, kamatfizetés stb.)

7. *Egyéb kiadások.* Ide soroztattak az összes kiadások, amelyek a többi rovatokba nem voltak beilleszthetők. Nevezetesen az egyesület céljaival közvetlenül össze nem függő akciókra fordított kiadások, még akkor is, ha közvetve pl. az egyesület jövedelmének emelésével az egyesület rendeltetésszerű munkáját előmozdították. (Jótékony egyesületek, sportegyesületek stb. vigalmi kiadásai; olvasóköroknak italvásárlása; kegyeleti kiadások; sorsjegy, jelvény, levelezőlap stb. akciók költségei; hazafias nőegyletek kézimunka akciójára fordított kiadások stb.)

8. *Maradvány.*

Az egyesületi adatok ismertetése.

Az egyesületi élet fejlődése.

A fővárosi egyesületi élet multjáról, az egyesületek számszerű fejlődéséről 1932. évi statisztikánknak csupán egy adata nyujt tájékoztatást. Ez az egyesületek alapítási évére vonatkozó adat. Természetesen ennek alapján nem tudjuk teljesen rekonstruálni az egyesületi élet történeti folyamát, mert hiszen hiányoznak az időközben megszűnt egyesületek adatai. A történeti visszapillantást azonban nagy mértékben elősegíti az a körülmény, hogy 1878-ról is rendelkezésünkre áll az egyesületi életnek egy oly statisztikai keresztmetszete, mely az akkor működött egyesületeknek alapítási évét ugyancsak tudakolta. Ezáltal módunk van nemcsak arra, hogy a távolabbi mult történetét egykorúbb feljegyzések alapján részletesebben és megbízhatóbban írjuk meg, hanem arra is, hogy a régibb és az újabb adatok egybevetésével az elméletileg korlátlan időre alakult társadalmi egyesületek átlagos élettartamára is némi világosságot derítsünk.

A XVIII. századot megelőzően fővárosunkban az egyesületi életnek csak néhány szórványos nyomára akadunk. Az 1878. évi felvétel mindössze öt ily régi egyesületet számlált. Egyesületeinknek a legtávolabbi multban feltalálható ősei kétségkívül a lövészegyletek; ezek közé tartozik a legrégibb ma is működő egyesület, a Budapesti Polgári Lövész-

egyesület, mely megalakulásának időpontját 1696-ig vezeti vissza. Nem sokkal fiatalabb a Budapesti Kereskedelmi Testület, mely 1699-ben létesült. Ősrégi multra tekintenek még vissza a Chevra kadishák. Tevékenységüket már a XVIII. században kezdték. Az 1878. évi felvétel ebből a korból még egy temetkezési együletet említ, amely azonban időközben megszűnt.

A XIX. század első évtizedének végén, 1809-ben alakul a Budapesti Gyógyszerész Testület. A következő évtizedben már a társadalom szervezkedési törekvéseinek több és határozottabb jelét tapasztaljuk ugyan, erőteljesebb fejlődést e téren azonban mégis csak a Széchényi István gróf nevéhez fűződő reform korszak hozott. 1825-től 1840-ig számos eleddig nem művelt, újszerű feladat megoldására, életerős szervezetekbe tömörül a főváros társadalma. Ebben az időben alakul a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Lovaregylet, a Nemzeti Casino, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Kisfaludy Társaság, a Budapesti Kir. Orvosegyesület, a Nemzeti Zenede Egyesület, a Stefánia Szegénygyermek Kórház Egyesület, a Budapesti Sakk Kör stb. A szervezkedés lendületes mozgalma a 40-es évek elejére is átnyúlik; alapításai közül a Kir. Magyar Természettudományi Társulatot és az Országos Iparegyesületet emeljük ki. A statisztika számoszlópaiban, a jelenkor alapításainak százakra rúgó tömege mellett ezeknek az éveknek adatai jelentéktelen kis értékkel szerepelnek. Szükségesnek tartottuk azért néhány egyesület névszerinti felsorolásával is bemutatni ennek az időszaknak rendkívül erőteljes és maradandó társadalomépítő munkáját.

A nemzet nagy létkérdései, a szabadságharc, a 40-es évek második felében elterelték a társadalom figyelmét a szűkebbkörű társadalmi problémáktól. Az egyesületi mozgalom ellanyhult. Felfelé ívelő irányzatát az abszolutizmus, mely a nemzeti társadalom minden megmozdulását a legmesszebbmenően elnyomta, az 50-es évek egész folyamán letompította. Hogy mily nagy súllyal nehezedett az abszolutizmus a magyar társadalomra, hogy mennyire akadályozta annak természetes, egészséges fejlődését, azt mi sem mutatja jobban, mint az a változás, amely az abszolutizmus nyomásának megszűnésével bekövetkezett és amelyet a 60-as évek alapításaira vonatkozó adatok tárnak elénk. Már ennek az évtizednek első felében a szabadabb szellők első érintésére felpezsdül, forrongásba jut a főváros társadalma. A jövőbe vetett bizalom visszatérését jelzi a takarékosági hajlam növekedése, mely az önsegélyző egyesületeknek erős lendülettel meginduló fejlődésében jut kifejezésre. Az alapítási kedv azonban a társadalmi feladatok majdnem minden csoportjában megnövekedett és szinte lázas tevékenységbe csap át a 60-as éveknek az alkotmányosság helyreállítása által jellemzett második felében. Évente átlag 4—5 önsegélyző egyesület alakul. Ugrásszerűen szökik fel a kultúregyesületek száma. Erőteljes fejlődés indul meg az érdekképviselések terén. A jótékonyági mozgalom is szélesebb hullámokat ver. A társadalom figyelme a tudományos célkitűzések iránt

— hosszú szünet után — ismét megnyilvánul. S fokozott érdeklődés mutatkozik a sport iránt is. Mindent egybevéve ebben az évtizedben ötször annyi egyesület alakult, mint az előzőben. A következő években ez a fejlődési folyamat egyre növekvő erővel folytatódott. A továbbszaporodó önszegélyző egyesületek számát túlszárnyalva az érdekképviselők kerülnek a társadalmi szervezkedések előterébe. 1871-től 1878-ig 56 új érdekképviselő alakult Budapesten. Az egyesületek alapításának gyakorisága ebben az időszakban az előző évtizeddel szemben, több mint kétszer akkora volt.

I. Az 1878. előtt alakult egyesületek száma 1878-ban és 1932-ben.

Az egyesületek főcsoportjai	Az egyesületek száma alapítási év szerint															
	1700—1800	1801—1810	1811—1820	1821—1830	1831—1840	1841—1847	1848	1849	1850	1841—1850 összesen	1851—1860	1861—1865	1866—1870	1861—1870 összesen	1871—1878	Összesen
1878-ban.																
I. Hazafias egyes..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Vallásos egyes. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
III. Bajtársi egyes. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	6	8
IV. Kultúregyes. . . .	—	—	—	—	3	3	—	—	—	3	3	1	7	8	9	26
V. Művészeti, irod. egyesületek	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	3	2	5	8	16
VI. Tudományos egyesületek	—	—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	2	2	5	10
VII. Sportegyesületek	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	4	1	9
VIII. Jótékony egyes.	—	—	2	—	1	—	—	—	1	1	2	2	5	7	9	22
IX. Önszegélyző egy.	2	—	3	1	4	4	—	—	1	5	4	10	19	29	36	84
X. Társaskörök . . .	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	3	2	—	2	8	15
XI. Érdekképviselői egyesületek	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	3	7	10	56	69
XII. Egyéb egyes. . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	5	10	5	16
Összesen . . .	5	—	5	3	11	9	1	—	3	13	16	29	51	80	143	276
1932-ben.																
I. Hazafias egyes..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Vallásos egyes. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
III. Bajtársi egyes. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	2	6
IV. Kultúregyes. . . .	—	—	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1	1	—	4
V. Művészeti, irod. egyesületek	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	3	2	5	7	15
VI. Tudományos egyesületek	—	—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	1	1	4	8
VII. Sportegyesületek	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	2	4	1	8
VIII. Jótékony egyes.	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	2	3	3	6	5	17
IX. Önszegélyző egy.	1	—	3	1	3	1	—	1	—	2	3	5	4	9	10	32
X. Társaskörök . . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	5
XI. Érdekképviselői egyesületek	1	1	1	1	1	1	—	—	—	1	1	2	5	7	8	22
XII. Egyéb egyes. . . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	4
Összesen . . .	3	1	6	5	10	4	1	1	1	7	9	19	21	40	41	122
1932-ben több (+) kevesebb (—), mint 1878-ban	—2	+1	+1	+2	—1	—5	—	+1	—2	—6	—7	—10	—30	—40	—102	—154

Történeti ismertetésünkben az 1879. évhez érkezve el kell válnunk forrásunktól az 1878. évi felvételtől, mely évről-évre növekvő pontossággal és biztonsággal vezetett minket az egyesületi élet addigi fejlődésének útján. Az egykorú forrást elhagyva 54 év távlatából kell továbbfolytatnunk az események megírását. Hogy ez az alig két emberöltőre rúgó távolság, az időközben alakult és megszűnt egyesületek nagy tömege miatt mennyire elhomályosítja tiszta látásunkat, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy az 1878-ban megszámlált 276 budapesti egyesület közül 1932-ben már csak 122-t találunk fel. 56%-a az akkor létezett egyesületeknek tehát időközben megszűnt.

Érdekes megfigyelni, hogy a különböző időszakok alapításai az állandóságnak mennyire eltérő fokát mutatják. Legrégibb egyesületeink, a Széchenyi korszak alapításai szilárd talajra épültek és dacolva az idők viharával, ma is nagy erősségei a magyar társadalomnak. A politikai mozgalmak jegyében álló 40-es évek alatt és az abszolutizmus első évtizedének idejében alakult egyesületek már jóval kisebb ellentálló képességet tanúsítottak s jelenlegi adatgyűjtésünk márcsak közel felét találta meg az akkori alapításoknak. Aránylag még kevésbé bizonyultak életképeseknek a 60-as évek erősen felszaporodott alapításai; különösen az önszegélyző egyesületeknél tapasztalható kiesés folytán. Az 1871—78-ban alakult egyesületeknek meg már alig 30%-a létezik napjainkban. Itt különösen az érdekképviselőtek szervezkedési formája nem bizonyult tartósnak. Az egyesületek alapításának gyakorisága és élettartama között tehát fordított viszonyt találunk. Vagyis minél több egyesület alakul, aránylag kisebb azok életképessége. Ez a megállapításunk a legutolsó évek nagyszámú alapításai szempontjából is figyelmet érdemel.

Az 1878. és 1932. évi felvételek adatainak fenti összehasonlításánál ez utóbbi felvétel adatai között természetesen csupán azok az egyesületek szerepelnek, amelyeket már az 1878-i felvétel is számbavett. Az összehasonlíthatóság kedvéért azonkívül azokban az esetekben, amikor az egyesületek a két adatgyűjtésnél eltérő évszámmal jelölték meg az alapításuk idejét, ennél a táblázatnál az 1878-i bevallást vettük irányadónak. Miként már említettük volt, az egyesületek, különösen a régibb alapításúak, sokszor nincsenek tisztában születésük időpontjával. A hiúságon kívül, mely minél régebbi származást akar kimutatni, közrejátszik itt számos egyéb körülmény is, mely az alapítási év megállapítását vitássá teheti. Ilyenek az egyesületek időközi szünetelése, a fúziók, a szétválások, az új alapszabályok stb. Gyakran az egyesületi történet behatóbb kutatása vezet régibb származás felderítésére. A felvételek eltérő módszere is okoz némi eltérést. Mindezek a körülmények magyarázatául szolgálnak annak, hogy 1932. évi adatgyűjtésünkben 15 oly, bevallásuk szerint 1878 előtt alakult egyesület szerepel, amely a 78-as adatgyűjtésnél hiányzik; 21 további egyesület pedig most más

időpontot vallott be alapítási évül, mint 78-ban. Ezek közül csupán 3 tette alapítási idejét — mindössze egy-két évvel — későbbi időpontra, míg a többiek eredetüket ma jóval messzebbre vezetik vissza, mint az első adatgyűjtés alkalmával.

Azok a tapasztalatok, amelyeket a két egyesületstatistikai felvétel egybevetésével nyertünk, a legnagyobb óvatosságra intenek abban a törekvésünkben, hogy jelenlegi egyesületeink alapítási éve alapján a régebben mult idők egyesületi életének fejlődésére következtessünk. Az időközben megszűnt egyesületeket is tekintetbe véve, az alapítások száma bizonyára többszörösére rúg annak az adatnak, amelyet ezekről az időkről csupán a jelenleg létező egyesületek számbavételével nyertünk.

Kétségtől megálapíthatjuk azonban, hogy a társadalom szervezkedése a következő három évtizedben — 1880-tól 1910-ig — is egyre nagyobb mértéket öltött. Az ezeréves Magyarország fővárosának lakossága nemcsak a lélekszám szerint növekszik páratlanul hatalmas arányokban; lakosságának erejét, országos súlyát meghatványozza az az erőteljes társadalmi szervező munka, mely ebben az időszakban folyik. Az újonnan alakuló érdekképviselések száma évtizedről-évtizedre szinte mértani arányokban emelkedik. Évről-évre mind több ily egyesület alakul. Az önszegélyző egyesületeknél a 90-es években átmeneti visszaesés tapasztalható, az új század elején azonban ezek az egyesületek is növekvő mértékben gyarapodnak. Ugyanezt a kis zökkenést látjuk a jótékony egyesületeknek több tekintetben rokontermészetű csoportjánál is. Az egyesületek többi csoportjánál töretlenül felfelé mutat a fejlődés irányzata. Különösen szembeszökő a millenáris idők óta az életerős sportegyesületek elszaporodása.

II. Az egyesületek megoszlása az alapítás éve szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	—1800	1801—1810	1811—1820	1821—1830	1831—1840	1841—1850	1851—1860	1861—1870	1871—1880	1881—1890	1891—1900	1901—1910	1911—1920	1921—1930	1931—1932	Összesen
I. Hazafias egyes..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16	29	1	48
II. Vallásos egyes..	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	5	7	3	11	1	31
III. Bajtársi egyes..	—	—	—	—	—	—	—	4	2	3	4	9	28	138	20	208
IV. Kultúregyes. ...	—	—	—	—	1	1	1	1	2	8	10	18	17	67	13	139
V. Művészeti, irod. egyesületek	—	—	—	—	2	1	1	5	7	4	12	17	8	74	9	140
VI. Tudományos egyesületek	—	—	—	1	—	2	—	1	5	3	5	10	6	32	8	73
VII. Sportegyesületek	1	—	—	1	—	—	1	4	6	9	22	37	60	172	27	340
VIII. Jótékony egyes.	—	—	2	—	2	—	2	6	6	23	17	31	28	51	4	172
IX. Önszegélyző egy.	3	—	4	1	3	2	5	9	14	25	15	36	18	70	17	222
X. Társaskörök ...	—	—	—	1	—	—	1	2	3	12	14	23	18	60	13	147
XI. Érdekképviselői egyesületek	1	1	1	1	1	1	1	11	11	20	58	125	129	175	49	585
XII. Egyéb egyes....	—	—	—	—	1	—	—	2	1	9	1	17	15	65	20	131
Összesen ...	5	1	7	5	10	7	13	46	58	117	163	332	346	944	182	2.236

III. Az egyesületek száma alapítási évek szerint. 1911—1932 évenként.

Az egyesületek főcsoportjai	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	Összesen
I. Hazafias egyesületek	—	—	—	—	—	—	—	3	4	9	3	3	1	—	3	5	2	4	2	6	1	—	46
II. Vallásos	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	2	1	—	—	2	—	—	—	—	3	1	—	15
III. Bajtársi	2	2	1	—	—	—	1	3	2	17	20	17	13	12	11	12	14	12	14	13	12	8	186
IV. Kultúr	1	5	2	4	1	1	1	—	—	2	5	4	5	6	4	11	11	4	6	11	7	6	97
V. Művészeti, irodalmi egyesületek	—	—	1	1	—	1	—	—	1	4	8	9	4	10	7	7	8	9	5	7	5	4	91
VI. Tudományos egyesületek	1	1	2	—	1	—	—	—	—	1	2	6	1	6	3	—	3	6	4	1	5	3	46
VII. Sportegyesületek	6	22	11	1	—	2	2	3	6	7	13	8	6	18	23	22	23	16	27	16	18	9	259
VIII. Jótékony	2	3	3	2	—	—	1	11	1	5	2	4	2	14	4	4	10	6	4	1	2	—	83
IX. Önszegélyző egyes.	3	2	2	—	—	—	1	3	2	5	4	5	6	4	7	8	4	14	13	5	9	8	105
X. Társaskörök	4	—	3	3	—	—	—	1	3	4	3	9	7	6	6	6	2	3	10	8	7	6	91
XI. Érdekvédelmi egyesületek	12	10	10	3	—	1	8	11	27	47	18	17	15	15	15	16	25	22	18	14	29	20	353
XII. Egyéb egyesületek	2	3	4	—	—	2	1	—	1	2	3	3	5	7	7	12	8	8	6	6	11	9	100
Összesen	33	48	39	14	2	7	15	36	47	105	83	88	65	98	92	103	111	106	109	91	107	75	1.472

1911-től kezdődően fenti táblázatunkban *évenkénti részletezésben* tüntetjük fel az új alapításokat. Az időközben megszűnt egyesületek zavaró hatása az azóta eltelt időköz rövidege miatt már nem oly jelentős és természetesen évről-évre kisebbedik. Ezek az adatok tehát egyre tisztábban és a teljességet egyre jobban megközelítő pontossággal mutatják be egyesületi életünk fejlődésének történetét.

A háború kitörését megelőző három esztendő alatt a társadalmi szervezkedés terén a sportegyesületek kerülnek az első helyre. Egyetlen esztendő alatt — 1912-ben — 22 fővárosi sportegyesület alakult. Az előző évtized igen élénk alapítási tevékenysége változatlan erővel folyik tovább az érdekvépviseleteknél és megfelelő kisebb arányban a legtöbb egyéb egyesületi csoportban is. Visszaesést csupán a vallásos egyesületeknél és a művészeti egyesületeknél tapasztalunk.

A világháború előszelének hatása érezhető már az 1914. év első felében. A vihar előtti légkörben a társadalmi tevékenység megszibbad. Megbénítja a közlgő veszély öntudatlan előérzete. Ebben az esztendőben a háború kitöréséig csupán a kultúregyesületeknél látunk némi fejlődést, egyéb téren azonban csak szórványosan keletkeztek új egyesületek. Így például sportegyesület ez alatt az idő alatt csak egyetlen egy alakult.

A világháború kezdetének pillanatában életbelépett tilalom a háború első időszakában új egyesületek alakítását teljesen lehetetlenné tette és később — 1916. április hótól kezdődően — is igen szűkre korlátozta. A háború folytatása, sikerének előmozdítása érdekében katonai és polgári téren egyaránt folyó gigantikus szervezési munka egyébként is lekötötte a hazafias társadalom figyelmét és erejét. A szervezkedési tilalmat azért

a nemzeti érzésű társadalom époly megnyugvással és fegyelemmel fogadta, mint az egyéb háborús korlátozásokat. Meggondolást érdemel azonban, hogy vajjon ennek a szigorú intézkedésnek nem voltak-e káros hatásai is? Az új egyesületek alapításának megtiltása a társadalmi tömörülés egyre erőteljesebb folyamának hirtelen megszakítását jelentette. Erőszakos beavatkozást az organikus fejlődésbe. Nem látszik valószínűtlennek, hogy ha ez a beavatkozás nem köti meg oly mértékben a társadalmi életnek szabadságát, megfelelő irányítás mellett, már a háború alatt kifejlődtek volna a társadalomból oly egyesülések, amelyek a nemzet testének megfertőzését, társadalmának destruálását megakadályozták volna. A meglevő egyesületek erre a feladatra nem bizonyultak alkalmasnak. Új célkitűzésekre, új erők besorozására lett volna szükség. Sajnos, a háborús rendelkezések megfosztották a társadalmat a természetes reakciónak ezektől a lehetőségeitől, pedig mily másként alakultak volna az események, ha akkor, midőn a veszített háború miatt az államhatalom ereje meggyöngült, azt a destrukció ellen megszervezett *társadalom* ereje pótolhatta volna.

Az 1915. évben fővárosunkban mindössze két egyesület alakulhatott. Jelentőségük teljesen indokolja a hatóságoknak kivételes elbánását, amellyel megalakulásukat ebben a tilalmi időkben lehetővé tették. Ez a két egyesület ugyanis a Szent István Akadémia és a Stefánia Szövetség. A háború következő két esztendejében az alakulási tilalom némi enyhítésének hatása alatt már összesen 22 egyesület létesült. Az 1918. évben statisztikánk 36 új egyesületről számol be. Nem állott módunkban ezeknek az utóbbi egyesületeknek pontos szétválasztása a háború alatt és az után történt alakulások szerint. Túlnyomó nagy részük azonban megállapíthatóan az összeomlás utáni hónapokban létesült.

A forradalom kitörésével a szigorú háborús tilalmat a szinte korlátlan egyesülési szabadság váltotta föl. Rövid néhány hónapig tartott ez a szabadság. Ez a rövid néhány hónap azonban társadalmi életünknek páratlanul eseménydús korszakát alkotja. A statisztika szürke számoszlopainak adataiból csak itt-ott villan ki egy sugár, mely megvilágítja azt a forrongó mozgalmat, melyet társadalmunk akkor átélt. A hazafias egyleteknek eddig még szinte teljesen üres rovatában egy alacsony értékű számjel ugrik elő, jelezve, hogy nyomban az összeomlás után három hazafias egyesületünk alakult. Ez az alacsony szám azonban páratlanul gyorsan erősödő társadalmi mozgalmakat takar, amelyek bátran vették fel a küzdelmet a már régóta kitűnően megszervezett destrukcióval szemben. Harcos, hazafias szellem hatja át az újonnan alakuló bajtársi szervezeteket is. Ugyanakkor megindul a mozgalom a valláserkölcsei felfogás fokozottabb védelme érdekében is. A hazafias és vallásos vonallal szemben abban az időben fellépett társadalmi szervezetekről az 1932. évi felvétel már kevés felvilágosítást adhat. A nemzeti kormány uralomrajutásakor legnagyobb részüket elsöpörte; ha

megmaradtak, célkitűzésükben és vezetőségük személyi összetételében lényegesen megváltoztak.

Az erős lendülettel megindult nemzeti irányú szervezkedés azonban a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt már nem tudta megakadályozni a további rombolást: a kommunizmus kitörését. A kommunista uralom alatt folyt szervezkedésnek mai statisztikánkban alig vannak nyomai. A hazafias szervezkedés rejtve, titokban folyt, a kommunista szervezetek pedig a nemzeti uralommal megszűntek.

IV. Az egyesületek százalékos megoszlása megalakulásuk éve szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	1800	1801—1849	1850—1866	1867—1914	1915—1917	1918—1925	1926—1932	Összesen
I. Hazafias egyesületek	—	—	—	4.2	—	54.1	41.7	100.0
II. Vallásos egyesületek	—	—	6.4	45.2	—	25.8	22.6	100.0
III. Bajtársi egyesületek	—	—	1.0	12.0	0.5	45.6	40.9	100.0
IV. Kultúregyesületek	—	1.4	0.7	36.7	2.2	18.7	40.3	100.0
V. Művészeti, irodalmi egyes.	—	2.1	2.9	31.4	0.7	30.7	32.2	100.0
VI. Tudományos egyesületek.	—	2.7	1.4	38.4	1.4	26.0	30.1	100.0
VII. Sportegyesületek	0.3	0.3	0.9	34.1	1.2	24.7	38.5	100.0
VIII. Jótékony egyesületek ...	—	2.3	2.9	52.3	0.6	25.0	16.9	100.0
IX. Önszegélyző egyesületek ..	1.4	4.5	4.5	45.5	0.4	16.2	27.5	100.0
X. Társaskörök	—	0.7	0.7	43.5	—	26.5	28.6	100.0
XI. Érdekképviselői egyes. ...	0.2	0.9	0.7	43.9	1.5	28.2	24.6	100.0
XII. Egyéb egyesületek	—	0.8	0.8	29.0	2.3	21.4	45.7	100.0
Összesen ...	0.2	1.3	1.5	37.1	1.1	27.4	31.4	100.0

A kommunizmus bukása után megindult társadalmi szervezkedésben csodálatosan hatalmas erővel jut kifejezésre a nemzet élni akarása és szebb jövőbe vetett hite. Az egyesületi életnek teljesen újszerű, friss, erőteljes hajtásai támadnak. Annak a felismerése, hogy a társadalomnak feladatai nem szorítkozhatnak csupán a közvetlen egyéni érdekek előmozdítására, hanem szervezeten kell tömörülnie a társadalomnak elsősorban a nemzeti nagy érdekek szolgálatára: a hazafias egyesületeknek egész sorát hozta létre. Ugyanakkor nagyszerű színpompában látjuk fellángolni azt az elszánt akaratot, hogy e megtépett, csonka Magyarország a nemzetek versenyében kiemelkedjék és ily módon nemzeti létének és törekvéseinek jogosságát bebizonyíthassa. A társadalom összefogása fölkarolja és előmozdítja a *tudomány* majd minden ágazatát. Lelkes munka indul meg a *sportnak* minden terén. Mindkét csoportnál előmozdítja újirányú egyesületek alakítását az a törekvés is, hogy a *nemzetközi* életnek szakmákként rendkívül széttagolt rokonegyesületeivel és szövetségeivel minél szorosabb és eredményesebb érintkezés létesüljön. Társaséletünknek sok tekintetben újszerű alakulatai közé tartoznak a nagyszámban létesülő *bajtársi* egyesületek. A közös háborús emlékek és a diákévek közös vágyai, reményei,

küzdelmei által összekovácsolt láncok erős szervezetekbe fogják össze társadalmunk értékes elemeit. Szembeszökő az 1919. és 1920. évben az *érdekképviselések* gyors elszaporodása és az e téren azóta is folyó erős szervezkedési tevékenység. A forradalmak után és részben azok hatása alatt, különösen a középosztály érdekképviselletei emelik ennél a csoportnál az új alapítások számát.

A forradalom óta bekövetkezett nagyarányú fejlődés következménye, hogy jelenleg működő egyesületeink számszerű tömegében ennek a korának alapításai jelentékeny túlsúlyban vannak. Történelmünk fontosabb korszakai szerint nézve látjuk, hogy jelenleg működő egyesületeinknek mindössze 3%-a alakult a kiegyezés előtti időkben. 37·1%-a a fővárosi egyesületeknek a kiegyezés és a háború kitörése közötti korszak alapítása. Közel háromötöde, pontosabban kifejezve 58·8%-a azonban egyesületeinknek teljesen új keletű és másfél évtizednél hosszabb multra sem tekinthet vissza. A háború előtti alapítások egyedül a jótékony egyesületeknél és az önszegélyző egyesületeknél vannak számottevő többségben. Valamivel több mint a fele a vallásos egyesületeknek is háború előtti alapítású. Korban legfiatalabb egyesületeink a hazafias egyesületek és a bajtársi egyesületek.

V. Az egyesületek száma Budapesten.

Az egyesületek főcsoportjai	1862-ben szám szerint ¹⁾	1878-ban		1932-ben		
		Szám szerint	100.000 lakosra	Szám szerint	100.000 lakosra	Indexszám 100.000 lakosra 1878 = 100
I. Hazafias egyesületek	—	—	—	48	4·77	—
II. Vallásos egyesületek	2	1	0·29	31	3·08	3·100
III. Bajtársi egyesületek	—	8	2·29	208	20·67	2·600
IV. Kultúregyesületek	10	26	7·43	139	13·82	535
V. Művészeti, irodalmi egyes.	8	15	4·28	140	13·91	933
VI. Tudományos egyesületek.	3	10	2·86	73	7·26	730
VII. Sportegyesületek	4	9	2·57	340	33·79	3·778
VIII. Jótékony egyesületek ...	10	22	6·29	172	17·10	782
IX. Önszegélyző egyesületek ..	33	85	24·28	222	22·06	261
X. Társaskörök	4	15	4·28	147	14·61	980
XI. Érdekképviselési egyes. ...	13	69	19·71	585	58·14	848
XII. Egyéb egyesületek	3	5	1·43	131	13·02	2·620
Összesen ...	90	265	75·71	2.236	222·23	844

Az egyesületek száma.

Az 1932. év végén Budapesten 2236 egyesület volt. Mit jelent ez a szám? Minden egysége egy-egy célkitűzést, a társadalomnak egy-egy megmozdulását, anyagi és erkölcsi javaknak tömörülését és ezzel a társadalmi erők hatásfokának megnövekedését. Ezek a körülmények, amelyek a társadalmi szervezetek minden egységére nézve jellemzőek, bár méreteikben és árnyalataikban igen nagy különbségeket mutatnak, mégis bizonyos

¹⁾ Budán és Pesten.

fogalmi értelmet és jelentőséget adnak annak a számnak, amely az összes egyesületek tömegének nagyságát jelzi. Természetesen ennek a számnak az értékét is csak viszonyítás útján határozhatjuk meg. Csak így nyerhetünk fogalmat arról, hogy vajon sok, vagy kevés egyesület van-e Budapesten. Erre a közvéleményt is erősen foglalkoztató kérdésre, a következőkben három irányban végzett viszonyítással próbálunk feleletet adni. Nevezetesen vizsgálni fogjuk a fővárosi egyesületek számát a régebbi állapotokhoz viszonyítva, majd összehasonlítva az egyesületeknek az ország egyéb területén mutató sűrűségével és végül szembeállítva a külföldi állapotokkal.

Annak a körülménynek a megvilágítására, hogy az egyesületek számának szaporodása mennyire tartott lépést a főváros fejlődésével, illetve, hogy ezt mily mértékben szárnyalta túl, a legalkalmasabb eljárásnak kínálkozik az egyesületek számának a főváros lélekszámaához való viszonyítása.

Az összehasonlításnál nem vehettük számításba azt a körülményt, hogy a lakosság egyes kategóriái egyáltalában nem, mások pedig csak aránytalanul kis mértékben vesznek részt az egyesületi életben. Így a 15 éven aluliak teljesen hiányoznak, a 15—18 évesek pedig csak aránylag kis számban szerepelnek az egyesületi tagok sorában. Hasonlóképpen jóval kisebb az egyesületekben a nők aránya, mint a férfiaké. Ezeknek a körülményeknek számszerű értékelésére azonban nincs biztos alapunk. A serdültebb ifjúság és a nők részvételének aránya ugyanis egyfelől a multhoz viszonyítva (általában növekedik a nők és a fiatakorúak részvétele), másfelől pedig a különböző egyesületi csoportok között (például a jótékony egyesületekben több a nő, a sportegyesületekben több a fiatakorú, mint a többi egyesületekben) lényeges eltérést mutat. Legcélszerűbbnek látszik azért, ha az egyesületek sűrűségének jellemzésére az egyesületek számát csupán nyersen a lakosság összes számához viszonyítjuk.

VI. Az egyesületek száma Magyarországon.

Az egyesületek főcsoportjai	Vármegyékben			T. j. városokban			Budapesten			Összesen		
	Szám szerint	%-ban	100.000 lakosra	Szám szerint	%-ban	100.000 lakosra	Szám szerint	%-ban	100.000 lakosra	Szám szerint	%-ban	100.000 lakosra
I. Hazafias egyes. ...	329	3.1	4.69	54	3.2	8.05	48	2.1	4.77	431	3.0	4.96
II. Vallásos egyes. ...	100	1.0	1.43	26	1.5	3.87	31	1.4	3.08	157	1.1	1.81
III. Bajtársi egyes. ...	159	1.5	2.27	130	7.7	19.23	208	9.3	20.67	497	3.5	5.72
IV. Kultúregyesületek ...	868	8.3	12.38	76	4.5	11.33	139	6.2	13.82	1.083	7.5	12.47
V. Művészeti, irodalmi egyesületek ...	490	4.7	6.99	114	6.8	17.00	140	6.3	13.91	744	5.2	8.56
VI. Tudományos egyesületek ...	16	0.1	0.23	13	0.8	1.94	73	3.3	7.26	102	0.7	1.17
VII. Sportegyesületek ...	800	7.7	11.41	191	11.3	28.48	340	15.2	33.79	1.331	9.2	15.32
VIII. Jótékony egyes. ...	580	5.6	8.27	104	6.2	15.50	172	7.7	17.10	856	6.0	9.85
IX. Önszegélyző egyes. ...	1.015	9.7	14.48	152	9.0	22.66	222	9.9	22.00	1.389	9.7	15.99
X. Társaskörök ...	3.383	32.4	48.25	277	16.5	41.28	147	6.6	14.61	3.807	26.5	43.81
XI. Érdekképviselői egyesületek ...	1.295	12.4	18.47	471	28.0	70.22	585	26.1	58.14	2.351	16.4	27.06
XII. Egyéb egyesületek ...	1.411	13.5	20.12	75	4.5	11.18	131	5.9	13.02	1.617	11.2	18.61
Összesen ...	10.446	100.0	148.99	1.683	100.0	250.74	2.236	100.0	222.23	14.365	100.0	165.33

Három oly időpontunk van, amelyre nézve a fővárosi egyesületek számát részletes statisztikai felvétel alapján, kellő pontossággal megállapíthatjuk, úgymint az 1862., az 1878. és az 1932. év. 1862-ben, vagyis röviddel a főváros egyesítése előtt, amikor is Budán és Pesten összesen 90 egyesületet számláltak, e két város lakosságát egybefoglalva 100 ezer lakosra 39-1 egyesület esett. 1878-ban ez a viszonyszám 75·7-re emelkedett, további 54 év múlva pedig — 1932-ben — már 222·2-t ért el. A multhoz viszonyítva tehát az egyesületek nagyobb arányban szaporodtak, mint a főváros lakosságának a száma. Míg ugyanis Budapest népessége 1862. óta (230.000) több mint négyszeresére emelkedett, 1878. óta (350.000) pedig megháromszorozódott, addig az egyesületek számbeli gyarapodása az előbbi időponttól számítva a 25-szörös, az utóbbitól számítva pedig a nyolcszoros mértéket meghaladta.

Az egyesületek főcsoportjait vizsgálva látjuk, hogy a társadalmi élet különböző területein az egyesületi élet nem egyenletesen fejlődött és így a társadalmi szervezkedésnek súlypontjai több irányban eltolódtak. Nem számítva a hazafias és a vallásos egyesületeknek csoportját, amelyeknek a régebbi felvételeknél még alig találjuk a nyomait, a legnagyobb mértékben a sportegyesületek szaporodtak. A lélekszámhoz viszonyított sűrűségük ma több mint 11-szer akkora, mint volt egy félszázaddal ezelőtt. A bajtársi egyesületek aránya ma is több mint tízszer akkora, mint volt abban az időben. Összegszerűen különösen jelentős az érdekképviseltek térhódítása. Ezzel szemben az önszervező egyesületek bár abszolút számban ma is egyik legtekintélyesebb csoportját alkotják egyesületeinknek, a lakosság megnövekedett számához viszonyítva némi visszaesést mutatnak.

Ha az egyesületeknek az ország egész területén való megoszlását tekintjük, úgy megállapíthatjuk, hogy a törvényhatósági jogú városokban a lakosság számához viszonyítva (százezer lakosra 251) több egyesület van, mint Budapesten (222). De a többi községben levő egyesületek gyakoriságához (149) viszonyítva sem mutatkozik Budapest javára oly arányú különbség, mint amekkora az országban elfoglalt különleges helyzetének megfelelően. Ebben a vonatkozásban tehát aránylag nem mondható soknak a budapesti egyesületek száma. A kisebb közigazgatási egységek szűk határai szükségképen maguk után vonják a társadalmi tömörülések felaprózódását, míg ezzel szemben a fővárosban közigazgatási és természeti határok nem akadályozzák a lakosság nagy tömegét abban, hogy a közös cél érdekében egy szervezetbe tömörüljenek. Különösen szembeszökően mutatkozik ennek a körülménynek a hatása a társasköröknél. Százezer lakosra a vármegyékben 48, a törvényhatósági jogú városokban 41, Budapesten pedig csak 14 társaskör esik. A tj. városokban ezenkívül még az érdekképviseltek viszonylag nagyobb gyakorisága (70·22) érdemel figyelmet. Ezzel szemben azonban több oly egyesületi csoport is van, amely nemcsak

a vármegyékben, de a tj. városokban is jóval ritkábban van képviselve, mint a fővárosban. Így különösen a tudományos egyesületeknek a népességhez viszonyított aránya emelkedik ki a fővárosban és többszörösen nagyobb, mint az ország többi részeiben.

Az egyesületek százalékos megoszlását tekintve látjuk, hogy a vármegyékben a leggyakoribbak a társaskörök és az önkéntes tűzoltó egyesületeket felölelő »egyéb« egyesületek csoportja és csak a harmadik helyen következnek az érdekképviselések, a tj. városokban legsűrűbben az érdekképviselések fordulnak elő, majd a társaskörök s utánuk a sportegyesületek következnek. A fővárosban sorrend szerint az érdekképviselések után a sportegyesületek, majd az önszegélyző egyesületek helyezkednek el. A legkevesebb a vármegyékben és a tj. városokban a tudományos egyesület, míg a fővárosban a vallásos egyesületek állanak gyakoriságuk tekintetében az utolsó helyen.

A fővárosi egyesületek jelenlegi számának egybevetése egyrészt az egyesületeknek a régebbi időkben észlelt gyakoriságával, másrészt az ország többi területén jelenleg mutatkozó sűrűségével némi támpontot nyújt ugyan arra, hogy a fővárosi egyesületek számának nagyságát megmérhessük és értékelhessük, de nem teszi lehetővé annak a megállapítását, hogy vajjon a fővárosi társadalmi szervezkedés túltengését, vagy hiányosságát jelzi-e az egyesületek száma. A viszonyítás ugyanis a társadalomnak oly tömegeivel történt, amelyek egyfelől az időbeli, másfelől a térbeli különbségek miatt összetételükben és szükségleteikben lényegesen eltérnek a főváros mai társadalmától. A viszonyítás eme hiányosságának kiküszöbölésére a társadalomnak oly tömegét kell tehát keresnünk, amely megközelítő azonosságot mutat fővárosunk mai társadalmával. Ily összehasonlítási alapot a legalkalmasabban a külföldi nagyvárosok, különösen pedig a fővárosok társadalma nyújtana. Sajnos, azonban a külföldi egyesületi statisztika igen fejletlen és ahol annak nyomaira is akadunk, az egyesületek fogalmának igen eltérő meghatározása nehezíti meg az adatoknak egybevetését. A külföldi statisztikai közleményekben csupán egy oly adatra akadunk, amely megközelítően azonos értelmezésben valamennyi egyesületet magában foglalja s így alkalmas a budapesti egyesületi statisztikának most tárgyalt adatával való összehasonlításra. Ez az adat Bécs városára vonatkozik. Eszerint Bécsben az 1929. év végén 16.244 egyesületet vettek számba. Százezer lakosra tehát Bécsben 879 egyesület esik, vagyis közel négyszer annyi, mint Budapesten. Bécs város kultúrája, a közös idők multjából származó társadalmi és állami berendezkedése sok tekintetben rokon a magyar fővárosával. Ez növeli az összehasonlítás értékét, amelynél még rá kell mutatnunk arra a körülményre, hogy bizonyos igen differenciált célú egyesületek nemkülönben a csúcsszervezetek tekintet nélkül a lakosság számára, minden nemzet társadalmában csak egy szervezet alakítását

teszik szükségessé. Ezért a kisebb lakosságú fővárosokban aránylag több egyesület létesítése indokolt, mint a nagyobbakban. Bécs városához viszonyítva a budapesti egyesületek számát igen alacsonynak mondhatjuk tehát és *ebben* a megvilágításban inkább egyesületi életünk fejletlenségét, mint túltengését állapíthatjuk meg. Hasonló megfigyelést tehetünk, ha az egyes egyesületi csoportokra vonatkozóan elszórtan rendelkezésre álló néhány külföldi adatot vizsgáljuk.

A szünetelő egyesületek.

A fővárosnak 1932-ben számbavett 2236 egyesülete közül tényleges működést csak 2096 fejtett ki, míg 140 egyesület szünetelt, vagyis egyesületi tevékenységet nem végzett, tagdíjat nem szedett, zárszámadást nem készített. A társadalmi életben ezek a szünetelő egyesületek tehát nem játszanak szerepet és idővel jelentős részük formailag is megszűnik, feloszlik. Adatgyűjtésünknel mégis szükségesnek tartottuk, hogy figyelmünket ezekre az egyesületekre is kiterjesszük. A szünetelő egyesületek ugyanis jelentőséggel bírnak abban a vonatkozásban, hogy a társadalmi szervezkedés lappangó erőforrásainak tekinthetők, amelyeknek felbukkanása, működő egyesületté való átváltozása, az új egyesületek alakulására nehezedő megszorítások terheinek leküzdése nélkül könnyen lehetséges. A szünetelő egyesületeknek a régi tagok kiválása, vagy közönye folytán megüresedett keretei könnyen válhatnak azért új tagoknak tömörülési helyévé, új szellemi tevékenység fészkeivé, anélkül, hogy a közigazgatási hatóságoknak módjuk volna, a lényegileg új egyesülést a közérdek szempontjából előzetesen elbírálni. Egyesületi jogszabályainknak kétségtől hiánya, hogy a nem működő egyesületeknek hivatalból való megszüntetése iránt nem tartalmaznak kielégítő rendelkezéseket és működésük újrafelvételét sem szabályozzák.

Az egyesületek rendszeres hatósági ellenőrzése és a nyilvántartott egyesületeket terhelő kötelezettségek ösztönzőleg hatnak a szünetelő egyesületek formai beszüntetésére. Az ily kötelezettségek közül különösen hatásosnak bizonyult az az adatszolgáltatási kötelezettség, melyet az 1932. évi statisztikai felvétel rótt az egyesületekre. Ennek hatása alatt számos egyesület kérte feloszlásának hatósági tudomásulvételét.

A szünetelés időtartamának növekedésével a szünetelő egyesületek száma lassan lemorzsolódik. A szünetelő egyesületeknek fele 1—2 év óta szünetel, figyelmet érdemlő töredékük azonban évek hosszú során át megtartja kereteit. 20 oly egyesületet vett számba adatgyűjtésünk, amely már 10 éve, vagy ennél hosszabb idő óta nem működik. Szünetelő egyesületeket egyébként az egyesületek minden csoportjában találunk, aránylag leg-sűrűbben a jótékony, a művészeti és a vallásos egyesületeknél fordulnak elő.

VII. A szünetelő egyesületek száma a szünetelés tartama szerint.

Az egyesületek főszoportjai	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11—20	21—	Összesen
	év óta szünetelő egyesületek száma												
I. Hazafias egyesületek	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
II. Vallásos egyesületek	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
III. Bajtársi egyesületek	4	4	1	2	1	—	2	—	—	—	—	—	14
IV. Kultúregyesületek	2	1	—	2	—	—	—	1	1	1	1	—	9
V. Művészeti, irodalmi egyes.	3	4	1	2	—	1	1	—	—	—	1	—	13
VI. Tudományos egyesületek.	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5
VII. Sportegyesületek	10	3	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	18
VIII. Jótékony egyesületek ...	—	7	3	—	—	—	1	—	—	1	4	—	16
IX. Önszegélyző egyesületek ..	3	2	3	—	2	—	—	—	1	2	2	—	15
X. Társaskörök	1	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	5
XI. Érdekképviselői egyes. ...	7	4	6	—	2	3	—	—	—	3	2	—	27
XII. Egyéb egyesületek	5	2	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	12
Összesen ...	38	32	16	12	5	7	6	2	2	8	12	—	140

Anyae egyesületek és szövetségek.

Szélesebb körű társadalmi feladatoknak eredményes elvégzése, vagy közös céloknak hatékonyabb szolgálata gyakran szükségessé és célszerűvé teszi több egyesületnek szoros együttműködését. Az egyesületek állandó együttműködésük biztosítására egymás között szerves kapcsolatot létesítenek. Az egyesületek közötti szervezkedés eredményeként alakulnak a közös munkát irányító csúcsszervezetek. Az egyesületeknek ily magasabb fokú formái az *anyae egyesületek és a szövetségek*. Az anyae egyesületek elsősorban azért alakítanak fiókegységeket, hogy tevékenységüket nagyobb *területi* körzetre terjeszthessék ki. A fiókegységek benső szerves összefüggésben vannak anyae egyesületükkel; az anyae egyesület alapszabályai alapján alakulnak meg és működnek; pénzügyi kezelésükben is kisebb nagyobb mértékben közösségben vannak velük. A szövetségek ezzel szemben főleg a társadalmi munkának *tárgyi* kimélyítése érdekében alakulnak. Önálló és külön alapszabályokkal bíró egyesületek tömörülései. A szervezeti összefüggés tehát a szövetség és tagegysége között lazább, mint az anyae egyesület és fiókja között. A tagegység belépése a szövetségbe, vagy kilépése onnan, az egyesület szabad elhatározásától függ és egy egyesület több szövetségnek is lehet a tagja. Az egyesületi központok e két formájának alakulása tehát merőben ellentétes módon történik. Míg az anyae egyesületeknél a központi szerv létesít azonos célkitűzéssel helyi szerveket, addig a szövetségeknél önállóan létesült egyesületek valamely közös érdekük előmozdítására alakítják a központi szerveket. Az anyae egyesületek és fiókjaik azért homogénebb szervezetek, mint a szövetségek és tagegységeik.

Ha az egyesületeknek pusztán számát s annak a lakossághoz viszonyított arányát tekintjük, a főváros látszólag szerény helyzetet foglal el az ország társadalmi életében. Mihelyt azonban az egyesületeket behatóbb vizsgálat alá vesszük, nyomban feltárul előttünk a fővárosi egyesületeknek nagy súlya az ország többi részein működő egyesületekkel szemben. Azt, hogy a főváros valóban az ország társadalmi életének is központja, mi sem jellemzi jobban, mint az a kapcsolat, amely a vidéki egyesületek nagy tömegeit a fővárosi egyesületi központokhoz fűzi.

VIII. Az anyaegyesületek és szövetségek száma.

Az egyesületek főcsoportjai	Az anyaegyesületek száma			Budapesti anyaegyesületek		Vidéki anyaegyesületek		Összes (bpesti és vidéki) fiókok száma	A szövetségek	
	Budapesten	Vidéken	Összesen	budapesti	vidéki	budapesti	vidéki		száma	jogi személyiségű tagjainak száma
I. Hazafias egyesületek	13	—	13	15	346	—	—	361	1	1.479
II. Vallásos egyesületek	4	—	4	3	31	—	—	34	2	645
III. Bajtársi egyesületek	11	3	14	45	126	3	8	182	7	263
IV. Kultúregyesületek	13	1	14	13	689	—	1	703	1	13
V. Művészeti, irodalmi egyes.	4	—	4	—	21	—	—	21	3	1.520
VI. Tudományos egyesületek.	3	—	3	—	5	—	—	5	2	64
VII. Sportegyesületek	5	2	7	10	69	—	2	81	26	2.321
VIII. Jótékony egyesületek.....	10	1	11	48	143	—	1	192	6	237
IX. Önszegélyző egyesületek ..	6	1	7	28	485	—	12	525	—	—
X. Társaskörök	5	1	6	6	121	—	1	128	1	66
XI. Érdekképviselői egyes. ..	84	5	89	73	1.431	—	95	1.599	14	5.561
XII. Egyéb egyesületek	10	—	10	10	43	—	—	53	14	3.333
Összesen ...	168	14	182	251	3.510	3	120	3.884	77	15.502

Az országban működő 182 anyaegyesület közül 168-nak, vagyis az anyaegyesületek 92%-ának székhelye Budapesten van. A fővárosi anyaegyesületek jelentőségét még növeli az a körülmény, hogy fiókhálózatuk sűrűsége is jóval nagyobb, mint a vidéki központoké. Országos átlagban ugyanis egy anyaegyesületre 21 fiók esik. Szétbontva ezt a számot a vidéki anyaegyesületekre átlag 9, a fővárosiakra pedig 22 fiók jut. Az ország 3884 fiókegyesülete közül 3761, vagyis 97% fővárosi anyaegyesülethez tartozik. Ezek közül csupán 6-7% van Budapesten, míg a többi 93-3%, számszerint 3510 fiókegyesületnek székhelye az ország egyéb területén van. Ha ez utóbbi fiókegyesületek számát a fővárosi egyesületek számához hozzáadjuk, úgy kitűnik, hogy összesen 5746 egyesület, vagyis az ország összes egyesületeinek 40%-a létesült és működik a fővárosi egyesületek alapszabályai alapján. Magyarország társadalmi szervezeteinek tehát kétötöde részben a fővárosban, részben pedig a fővárosi egyesületekkel benső függő viszonyban működik.

IX. Az anyaegyesületek és fiókegyesületeik viszonzyszámokban.

Az egyesületek főcsoportjai	A budapesti egyesületek közül anyaegyesület %	Egy		A budapesti egyesületek és fiókjaik az ország összes egyesületeinek %-ában
		budapesti	vidéki	
I. Hazafias egyesületek	27.1	27.7	—	91.9
II. Vallásos egyesületek	13.0	8.5	—	39.5
III. Bajtársi egyesületek	5.3	15.5	3.6	67.2
IV. Kultúregyesületek	9.4	54.0	1.0	76.6
V. Művészeti, irodalmi egyes.	2.9	5.2	—	21.6
VI. Tudományos egyesületek.	4.1	1.6	—	76.4
VII. Sportegyesületek	1.5	15.8	1.0	30.7
VIII. Jótékony egyesületek ...	5.8	19.1	1.0	36.8
IX. Önszegélyző egyesületek ..	2.7	85.5	12.0	51.2
X. Társaskörök	3.4	25.4	1.0	6.9
XI. Érdekképviselői egyes. ...	14.4	17.9	14.0	85.8
XII. Egyéb egyesületek	7.6	5.3	—	10.8
Összesen ...	7.5	22.4	8.8	40.0

A legnagyobb mértékben a hazafias egyesületek vannak a fővárosban központosítva. Szinte elenyésző kis százaléka (8.1%) ezeknek az egyesületeknek él a vidéken a fővárosi szervezetektől független önálló életet. A hazafias egyesületeknél mutatkozik egyébként is viszonylagosan a legerősebben az a törekvés, hogy működési körzetüket az ország egész területére kiterjesszék. Több mint egynegyede a fővárosi hazafias egyesületeknek rendelkezik vidéki fiókokkal. Az egyesületek számszerű tömegét tekintve azonban az érdekképviselőeknek fiókhálózata a legjelentősebb. Az országnak összesen 2349 érdekképviselői egyesülete közül 2016, vagyis az összes ily egyesületeknek 85.8%-a fővárosi egyesület, illetve fővárosi egyesületnek a fiókja. Több mint háromnegyedrésze a kultúregyesületeknek és a tudományos egyesületeknek is ily benső kapcsolatban áll a főváros társadalmi szervezetével. Ezzel szemben a társadalmi tevékenység a legkevesebb a társasköröknél van központosítva. Mindössze 6.9%-a a társasköröknek él a budapesti szervezetek kereteiben, míg a többi túlnyomó nagy részük a vidéken teljes önállósággal működik. Viszonylag a legkevesebb anyaegyesület pedig a sportegyesületeknél van. A fővárosi sportegyesületeknek csupán 1.5%-a, számszerint 5 egyesület létesített fiókokat.

A táblázatunkban kimutatott adatokból megállapítható, hogy az aránylag igen csekély számú vidéki anyaegyesület fiókalapításai általában csak kisebb helyi körzetre szorítkoznak. Többnyire járási, megyei központoknak szervezkedéséről van itt szó, amely túlnyomórészt az érdekképviselői tevékenység erősítését célozza.

Az egyesületek tevékenységét összefogó központi szervek szövetségi típusa szám szerint jóval ritkább, mint az anyaegyesületi forma. Az országban összesen 124 szövetség működik. A fővárosnak számszerű túlsúlya sem olyan nagy itt, mint az anyaegyesületeknél. A szövetségeknek szám szerint alig háromötöde van Budapesten. Ha azonban a szövetségekbe tartozó egyesületek számát tekintjük, úgy kitűnik, hogy ezek a csúcs-

szervezetek az egyesületi élet központosítása tekintetében sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak, mint az anyaegyesületek. A tagegyesületeknek száma ugyanis többszörösen felülmúlja az anyaegyesületek fiókjainak számát. Sajnos, adatgyűjtésünk alapján sem a tagegyesületek számát, sem pedig azt, hogy egy egyesület hány szövetségnek a tagja, pontosan megállapítani nem lehet. Megközelítően biztos támpontot nyújt azonban erre az az adat, amely az egyesületi tagok között szereplő jogi személyek számát tünteti fel. Nem szenvedhet ugyanis kétséget, hogy különösen a szövetségeknél ezek a jogi személyek túlnyomórészt tagegyesületek. Az alábbi táblázatunkban azért a szövetségekben tagsággal bíró jogi személyek számát is közöljük, hangsúlyozva, hogy ezek az adatok a szövetségek tagegyesületi hálózatának sűrűségére vonatkozóan csupán tájékoztatásul szolgálhatnak.

A szövetségi tagok számának megoszlásából mindenekelőtt kitűnik, hogy a vidéken csupán kisebb, inkább helyijelentőségű szövetségek működnek, míg az átfogóbb, a társadalmi munka bizonyos területeit országosan központosító szövetségeknek székhelye kivétel nélkül a fővárosban van. Míg egy vidéki szövetségnek tagjai között átlag 38 jogi személy van, addig egy fővárosi szövetségre átlag 201 jogi személy tagsága esik.

Miként már említettük a szövetségek kapcsolata a tagegyesületekkel nem általános természetű, vagyis nem terjed ki a tagegyesületek működésének minden részére, hanem csupán valamely közös feladatkör szabályozására és ebben az együttműködésnek biztosítására szorítkozik. A szövetségi kapcsolatnak ezzel a részleges jellegével magyarázható az a körülmény, hogy a szövetségek tagegyesületei között oly egyesületek is szerepelhetnek, amelyeknek fő célja nem azonos az illető szövetséggel. Így pl. a hazafias szövetségek tagegyesületeinek száma többszörösen meghaladja az ország összes hazafias egyesületeinek számát. Hasonló a helyzet a vallásos szövetségeknél is. A művészeti szövetségek tagegyesületeinek száma is nyilván a más egyesületi csoportokban szereplő egyesületek működvelő tevékenysége folytán még egyszer akkora, mint a kifejezetten művészeti egyesületeknek összes száma. Ezeknél az egyesületi csoportoknál tehát azt látjuk, hogy a szövetségeknek központosító tevékenysége nemcsak horizontális irányban, a saját egyesületi csoportokon belül érvényesül, hanem vertikálisan is összekapcsolja a különböző csoportok egyesületeinek azonos működési területeit. Némileg különleges helyzetet foglalnak el ebből a szempontból a sportszövetségek. A tagegyesületeknek az ország összes sportegyesületeinek számát meghaladó létszáma ugyanis csak jelentéktelen mértékben magyarázható más csoportbeli egyesületeknek sportszövetségekhez való csatlakozásával, hanem kevés kivétellel annak az eredménye, hogy az egyes sportegyesületek több sportszövetségnek is tagjai. A legkevésbé lehet következtetni a jogi személyek számából a tagegyesületek számára az érdekképviselőteknél. Különösen a munkaadók érdekképviselőiteinél nagy számban szerepelnek a tagok között gazdasági vállalatok.

Miként azt már az anyaegyesületekre vonatkozó adatainknál megfigyelhettük, úgy a szövetségek adatainál is látjuk, hogy a társadalmi munka központosításának szüksége és módja a célkitűzések szerint igen különbözik. A szövetségi alapon való koncentrálás leginkább a sportegyesületeknek törekvése, amelyeknél az anyaegyesületi kapcsolat aránylag a legritkább. A központi szervek mindkét formáját és azoknak kombinációját erősen kifejlődve látjuk az érdekképviselőknél. Az önszegélyző egyesületek, amelyeknek pedig igen kiterjedt fiókhálózatuk van, szövetségekbe nem tömörülnek. Hasonló a helyzet a kultúregyesületeknél. Végül a központosításnak mindkét fajtától szinte teljesen elzárkóznak a társaskörök.

Az egyesületek működési körzete.

Az egyesületeket abból a szempontból is csoportosítottuk, hogy működési körzetük mely területre terjed ki. Négy csoportot különböztetünk meg. U. m. országos, vármegyei, (kerületi), járási és községi körzetre kiterjedő egyesületeket. Látjuk ezekből az adatokból, hogy hazánkban alig van oly országos jelentőségű társadalmi szervezkedés, mely nem a fővárosból indulna ki és nem itt létesítene magának egyesületi otthont. Több mint 97%-a az országos jellegű egyesületeknek a fővárosban működik. Ezek az országos jellegű egyesületek jelentékeny részben nyilván közvetlenül látják el a főváros környékén és Pest vármegyében azokat a társadalmi feladatokat, amelyek az ország egyéb részeiben kerületi (vármegyei, járási) jellegű egyesületek alakítását tették szükségessé. Azonban még ennek a körülménynek a figyelembevételével is feltűnően alacsony a fővárosban működő vármegyei, járási stb. egyesületek száma. Mindenesetre megállapíthatjuk adatainkból, hogy a főváros környékének társadalma közös szükségleteinek kielégítésére központjában Budapesten csak igen kevés szervezetet létesített, vagyis más szóval, hogy Budapest mint csupán helyi (vármegyei, járási) központ a társadalmi életben kisebb szerepet játszik, mint a vidék helyi központjai.

X. Az egyesületek működési körzete.

Az egyesületek főcsoportjai	Az országos		A kerületi (vármegyei, járási)		A községi	
	jellegű egyesületek					
	száma	%	száma	%	száma	%
I. Hazafias egyesületek	23	47.9	—	—	25	52.1
II. Vallásos egyesületek	11	35.5	—	—	20	64.5
III. Bajtársi egyesületek	45	21.6	10	4.8	153	73.6
IV. Kultúregyesületek	52	37.4	4	2.9	83	59.7
V. Művészeti, irodalmi egyes.	29	20.7	—	—	111	79.3
VI. Tudományos egyesületek.	40	54.8	—	—	33	45.2
VII. Sportegyesületek	45	13.2	6	1.8	289	85.0
VIII. Jótékony egyesületek ...	45	26.2	—	—	127	73.8
IX. Önszegélyző egyesületek ..	49	22.1	—	—	173	77.9
X. Társaskörök	17	11.6	—	—	130	88.4
XI. Érdekképviselői egyes. ...	369	58.8	4	0.7	212	40.5
XII. Egyéb egyesületek	59	45.0	2	1.6	70	53.4
Összesen ...	784	34.4	26	1.2	1.426	64.4

Az országos jellegű fővárosi egyesületek közül nagy arányszámukkal különösen az érdekképviselőket és a tudományos egyesületek emelkednek ki. Ezzel szemben túlnyomó többségükben helyi jellegűek a társaskörök és a sportegyesületek.

Az egyesületek megoszlása kerületek szerint.

Adatgyűjtésünk módszerének ismertetésénél már utaltunk arra a körülményre, hogy az egyesületek székhelyeül azt a helyet tekintettük, ahol a hivatalos egyesületi könyvek és iratok (pénztári okmányok, jegyzőkönyvek stb.) őriztetnek. Az egyesületi székhely tehát adatgyűjtésünkben nem mindig esik össze azzal a hellyel, ahol a tagok összefüggéseiket tartják, vagy egyéb működésüket kifejtik (sporttelepek, kultúregyesületi intézmények stb.).

XI. Az egyesületek megoszlása.

Az egyesületek főcsoportjai	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	Budapest összesen
	k e r ü l e t										
	a) Abszolút számokban										
I. Hazafias egyes..	4	2	1	6	8	8	6	6	3	4	48
II. Vallásos egyes. .	1	3	—	5	1	4	4	8	4	1	31
III. Bajtársi egyes. .	29	20	3	41	22	12	16	38	23	4	208
IV. Kultúregyes. . . .	30	6	6	11	9	16	15	29	13	4	139
V. Művészeti, irod. egyesületek	23	12	4	16	15	17	22	15	6	10	140
VI. Tudományos egyesületek	11	5	2	5	15	9	3	20	1	2	73
VII. Sportegyesületek	39	16	29	29	71	51	33	27	22	23	340
VIII. Jótékony egyes .	23	21	13	13	15	15	24	29	11	8	172
IX. Önszegélyző egy.	18	17	10	9	28	33	33	36	19	19	222
X. Társaskörök ...	17	7	7	12	19	17	29	19	8	12	147
XI. Érdekképviselőti egyesületek	21	8	7	58	127	71	114	125	44	10	585
XII. Egyéb egyes....	8	6	5	17	25	24	17	14	9	6	131
Összesen ...	224	123	87	222	355	277	316	366	163	103	2.236
	b) 10.000 lakosra										
I. Hazafias egyes..	0.35	0.38	0.16	2.38	1.03	0.46	0.32	0.42	0.30	0.55	0.48
II. Vallásos egyes. .	0.09	0.58	—	1.99	0.13	0.23	0.21	0.57	0.40	0.14	0.31
III. Bajtársi egyes. .	2.52	3.84	0.50	16.29	2.82	0.69	0.86	2.69	2.33	0.55	2.07
IV. Kultúregyes. . . .	2.60	1.15	0.99	4.37	1.15	0.92	0.80	2.06	1.32	0.55	1.38
V. Művészeti, irod. egyesületek	2.00	2.31	0.66	6.36	1.92	0.98	1.18	1.06	0.61	1.37	1.39
VI. Tudományos egyesületek	0.95	0.96	0.33	1.99	1.92	0.52	0.16	1.42	0.10	0.27	0.73
VII. Sportegyesületek	3.38	3.07	4.80	11.52	9.10	2.93	1.77	1.91	2.23	3.15	3.37
VIII. Jótékony egyes.	2.00	4.04	2.15	5.17	1.92	0.86	1.29	2.06	1.11	1.09	1.71
IX. Önszegélyző egy.	1.56	3.27	1.65	3.58	3.59	1.89	1.77	2.55	1.92	2.60	2.21
X. Társaskörök ...	1.47	1.35	1.16	4.77	2.44	0.98	1.55	1.35	0.81	1.64	1.46
XI. Érdekképviselőti egyesületek	1.82	1.54	1.16	23.04	16.27	4.08	6.11	8.86	4.45	1.37	5.81
XII. Egyéb egyes....	0.69	1.15	0.83	6.75	3.20	1.38	0.91	0.99	0.91	0.82	1.30
Összesen ...	19.43	23.64	14.39	88.21	45.49	15.92	16.93	25.94	16.49	14.10	22.22

Adataink természetesen még a régi kerületi beosztásra vonatkoznak.

A legtöbb egyesület a VIII. (366), a legkevesebb a III. (87) kerületben van. A kerületenkint és egyesületi csoportonként összesített adatokkal szemben kiemelkedik a bajtársi egyesületeknek az egyetemek környékén (IV. és I. ker.) mutatkozó nagyobb száma, az I. kerületben még a kultúr-, a művészi és a jótékony egyesületek nagyobb sűrűsége, a III. kerületben a sportegyesületek szembeszökő gyakorisága (az ottani egyesületek egyharmada sportegyesület). Az érdekképviseletek viszont túlnyomórészt az V—VIII. kerület összefüggő területén helyezkednek el és a Duna jobbpartján csak elenyésző csekély számban találhatók.

Az egyesületek székhelye és az egyesületi tagok lakhelye között — már a fentebb említett adatgyűjtési eljárás miatt is — többnyire nincs ugyan közvetlen összefüggés, mégis ebben a viszonyításban jobban domborodnak ki azok a körülmények, amelyek az egyesületi székhely megválasztásánál szerepet játszanak és amelyek a társadalmi életnek kerületenkint lényegesen eltérő intenzitását eredményezik. Adataink azt mutatják, hogy a népesség sűrűségének aránylag csekély befolyása van az egyesületi székhelyek elhelyezkedésére és ha tekintetbe is vesszük azt a körülményt, hogy a főváros különböző részeinek lakossága egymástól eltérő társadalmi összetétele miatt nem ugyanazon mértékben vesz részt az egyesületi életben, mégis megállapíthatjuk, hogy elsősorban a központi fekvés, a kedvező közlekedési lehetőségek, az egyesületi működésre alkalmas helyiségek fennforgása stb. azok a szempontok, amelyek az egyesületeket székhelyük kiválasztásánál vezérik. Ezzel magyarázható a belvárosi egyesületeknek a IV. kerület lakosságához viszonyított kiemelkedően nagy arány (10.000 lakosra 88,2 egyesület) és a másik végleten a X. kerület egyesületeinek viszonylag csekély száma (10.000 lakosra 14,1 egyesület).

A felekezeti jellegű egyesületek.

Egyesületi statisztikánkban figyelemmel voltunk a társadalmi szervezkedési mozgalmaknak felekezetek szerint való elkülönülésére is. Az egyes társadalmi feladatok ellátására rendelkezésre álló erőknél szétválasztása felekezetek szerint, természetesen csak ott lehet indokolt, hol a feladatok természete a felekezetek sajátos erkölcsi erőinek latbavetését szükségessé, kívánatossá teszi. Ebből a szempontból nézve megállapíthatjuk, hogy a fővárosi egyesületi életben az *indokolatlan* felekezeti elkülönülésnek alig vannak nyomai.

XII. A felekezeti jellegű egyesületek száma.

Az egyesületek főcsoportjai	Róm. kat.	Református	Ág. h. ev.	Protestáns	Izraelita	Egyéb	Az összes	Az összes egyesületek %-ában
	felekezeti jellegű egyesületek száma							
I. Hazafias egyesületek	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Vallásos egyesületek	10	6	3	—	9	3	31	100·0
III. Bajtársi egyesületek	46	5	1	5	3	1	61	29·3
IV. Kultúregyesületek	4	1	1	2	5	—	13	9·3
V. Művészeti, irodalmi egyes.	4	—	1	1	1	—	7	5·0
VI. Tudományos egyesületek.	2	—	—	—	1	—	3	4·1
VII. Sportegyesületek	—	—	—	—	1	—	1	0·3
VIII. Jótékony egyesületek ...	50	3	3	5	20	2	83	48·3
IX. Önszegélyző egyesületek ..	4	2	1	—	4	—	11	5·0
X. Társaskörök	15	5	—	3	—	1	24	16·3
XI. Érdekképviselői egyes. ...	10	1	1	—	2	—	14	2·4
XII. Egyéb egyesületek	1	—	—	—	2	—	3	2·3
Összesen ...	146	23	11	16	48	7	251	11·2
%	58·1	9·2	4·4	6·4	19·1	2·8	100·0	—

Az egyesületeknek 11·2%-a felekezeti jellegű. A különböző felekezetek részesedését tekintve azt látjuk, hogy bár a felekezeti egyesületek pusztán száma nem függ szorosabban össze az egyes felekezetek híveinek lélekszámával, mégis a felekezeti egyesületek megoszlása megközelítően egyezik a lakosság felekezeti megoszlásával. Különösen áll ez a két legnagyobb felekezetnek, a római katolikus és az izraelita felekezetnek egyesületeire nézve. Az előbbihez az egyesületeknek 58·1, a népességnek 59·1%-a, az utóbbihoz pedig az egyesületeknek 19·1, a népességnek 23·1%-a tartozik. A vallásos egyesületek után, amelyek természetesen mind felekezeti jellegűek, a leggyakoribbak a felekezeti egyesületek a jótékonykodás terén. Ahol különösen nőegyesületeink és a közvetlen szegénységjelleggel foglalkozó egyéb egyesületeink növelik szamaritánus munkájuk határfokát a felekezetek által nyújtott erkölcsi erők alkalmazásával. Jelentős számban vannak még felekezeti egyesületek az ifjúság erkölcsének nemesítésén, jellemének nevelésén buzgólkodó ifjúsági bajtársi egyesületek között. A felekezeti társaskörök arányát a felekezeti jellegű legény- és leányegyesületek emelik az átlag fölé. A kultúregyesületek között a zsidóság ősi sajátos kultúrájának szentelt egyesületek száma emelkedik ki, míg a többi egyesületi csoportban már csak aránylag igen elvétve találunk felekezeti egyesületeket. Említést érdemlő számban még csupán a római katolikus jellegű gazdasági érdekképviselői szerepelnek.

Az egyesületi alapszabályok láttamozásának éve.

Az egyesületek alapszabályainak legutolsó láttamozásáról gyűjtött adataink arról tájékoztatnak minket, hogy mely felügyeleti hatóságok hozzájárulásával állapították meg az egyesületek működésének mai szabályait és hogy az egyesületi jog fejlődésének melyik időszakában gyakorolta a felügyeleti hatóság utoljára az alapszabályok felülvizsgálatának jogát.

Az egyesületi jogszabályok általános rendelkezései szerint az alapszabályokat a belügyminiszter hagyja jóvá. Más minisztereket ez a jog csak annyiban illet meg, amennyiben külön törvényes rendelkezések az egyesületek bizonyos fajainak felügyeletét kifejezetten hatáskörükbe utalja. Így pl. az ipartársulatok felügyeletét a törvény a kereskedelemügyi miniszterre bízta. Hasonlóképpen az »egyéb« egyesületek között szereplő hitelvédelmi egyesületek, valamint az állami közlekedési üzemek kebelében alakult némely egyesületek is a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyásával létesültek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a vallásos egyesületek és az oktatásügyi személyzet érdekképviselői tekintetében gyakorol ily természetű felügyeleti jogot. A minisztériumokon kívül más hatóságok jóváhagyása egyesületek alakítására jogot nem adhat. Az a körülmény tehát, hogy néhány vallásos egyesületünk csupán egyházi hatóságok jóváhagyása alapján működik, nem felel meg egyesületi jogszabályaink rendelkezésének.

Táblázatunkban az egyesületeket alapszabályuk legutolsó láttamozásának ideje szerint három csoportba osztottuk.

Az 1868—1917. években — figyelmen kívül hagyva a háborús éveknek ebből a szempontból elhanyagolható korszakát — az egyesületi alapszabályok szerkesztése tekintetében az egyesületek szinte teljes szabadsággal rendelkeztek. A felügyeleti hatóság az egyesületek megalakulásának engedélyezésénél e kor szellemének megfelelően egyébként is igen szabadelvűen járt el.

1918 óta a háborús tiltó rendelkezéseken alapuló megszorítások miatt csak kivételesen és közérdekből alakulhat ugyan egyesület, a gyakorlatban azonban ezek a korlátok az egyesületi élet nagymértvű fejlődését nem akadályozták meg. Az eltérés az összeomlás előtti időszakban követett eljárástól mégis igen lényeges. A felügyeleti hatóság fokozott figyelemmel igyekszik már az alapszabályokban is garanciát nyerni arra, hogy az egyesület működésével a közérdekkel ellentétbe ne kerülhessen és hogy belső ügyvitelében is megfelelő ellenőrzéssel a visszaélések lehetősége kizárassék. A belügyminisztériumnak ez a törekvése egyideig csupán az esetek konkrét elbírálásánál követett gyakorlatban jutott kifejezésre. Az új egyesületek alapítása iránt tömegesen beérkező kérvények elintézése kapcsán azonban az alapszabályok szerkesztésének egységes irányelvei már egyre jobban kidomborodtak.

A m. kir. belügyminiszternek 1922-ben kibocsátott 77.000. számú rendeletével az eddig követett gyakorlat írott jogszabállyá formálódott és az alapszabályok szerkesztése részletekre menően egyöntetű szabályozást nyert.

XIII. Az alapszabályok láttamozása.

Az egyesületek főcsoportja	Az alapszabályok legutolsó láttamozásának éve			Összesen	A láttamozó (jövőhatóság) hatóság				
	1868—1917	1918—1921	1922—1932		Belfüg- gymintiszter	Kereskede- lemügyi miniszter	Vallás- és közokt.-ü. miniszter	Egyéb hatóság	Összesen
	az összes egyesületek %-ában								
I. Hazafias egyesületek	—	25.0	75.0	100.0	100.0	—	—	—	100.0
II. Vallásos egyesületek	45.2	16.1	38.7	100.0	87.1	—	3.2	9.7	100.0
III. Bajtársi egyesületek	10.1	11.1	78.8	100.0	99.5	—	0.5	—	100.0
IV. Kultúregyesületek	23.7	3.6	72.7	100.0	98.6	1.4	—	—	100.0
V. Művészeti, irodalmi egyes.	19.3	5.0	75.7	100.0	97.2	2.1	0.7	—	100.0
VI. Tudományos egyesületek.	17.8	5.5	76.7	100.0	100.0	—	—	—	100.0
VII. Sportegyesületek	12.7	4.7	82.6	100.0	98.2	0.6	0.9	0.3	100.0
VIII. Jótékony egyesületek . . .	40.1	16.3	43.6	100.0	98.2	—	1.2	0.6	100.0
IX. Önszegélyző egyesületek . .	17.6	4.9	77.5	100.0	94.1	4.5	—	1.4	100.0
X. Társaskörök	17.7	4.1	78.2	100.0	95.2	4.8	—	—	100.0
XI. Érdekképviselői egyes. . .	12.8	8.5	78.7	100.0	69.3	27.9	1.4	1.4	100.0
XII. Egyéb egyesületek	15.3	3.0	81.7	100.0	74.8	24.4	—	0.8	100.0
Összesen . . .	17.0	7.6	75.4	100.0	88.7	9.8	0.7	0.8	100.0

Adatainkból kitűnik, hogy Magyarországon nincsen oly egyesület, amely a kiegyezés óta alapszabályait jóváhagyás végett a felügyeleti hatóságoknak be nem mutatta volna, és hogy aránylag csekély azoknak az egyesületeknek a száma is, amelyeknek alapszabályait az összeomlás óta felül nem vizsgálták. A háború befejezése előtt létesült fővárosi egyesületek háromötödének alapszabályait 1918. óta felülvizsgálták és jóváhagyták. Azoknak az egyesületeknek a csoportjában, amelyek jelenleg is változatlanul a háború előtt jóváhagyott alapszabályok alapján működnek, erősen kiemelkednek a vallásos és a jótékony egyesületek. Nagyobb tömegük miatt különösen ez utóbbiak érdemelnek figyelmet. A jótékony egyesületek 40.1%-ának alapszabályait az összeomlás óta érvényesített elvek szempontjából nem vizsgálták felül. Az összes egyesületeket tekintve csupán 17%-a az egyesületeknek rendelkezik ma még ily régi alapszabályokkal. Az egyesületek közel öthatodának alapszabályainál eszerint már a jelenleg uralkodó elvek jutnak kifejezésre. S ezek közül is a túlnyomó nagy többség, az összes egyesületek 75.4%-a, alapszabályait már az 1921. év után mutatta be felügyeleti hatóságának. Vagyis megállapíthatjuk, hogy az egyesületi alapszabályok több mint háromnegyed része teljesen megfelel a 77.000/1922. B. M. számú rendelet intézkedéseinek.

*

A következőkben az egyesületeknek taglétszámára, belső szervezetére és anyagi viszonyaira vonatkozó adatokat ismertetjük. Ily adatokat önként érthetőleg csak a működő egyesületek szolgáltatnak s azért tárgyalásunk következő része már nem terjed ki arra a 140 egyesületre, mely az adatgyűjtésünk időpontjában aktív egyesületi tevékenységet nem folytatott.

Az egyesületek taglétszáma.

Az 1932. év végén Budapesten működő 2096 egyesületnek összesen 1,377.417 tagja volt. Az egyesületi tagok létszáma tehát 1878. óta (121.424) közel 11-szeresére emelkedett. Míg ugyanakkor a főváros egész lakossága csak háromszoros emelkedést mutat. 1878-ban átlag 100 lakosra 34-7, 1932-ben pedig 136-9 tagsági hely jutott. Az egyesületi tagság gyakoriságának foka tehát 294-5%-kal emelkedett. Ezeknek a nyers viszonzyszámoknak értékelésénél — miként már fentebb rámutattunk — figyelembe kell vennünk egyrészt azt a körülményt, hogy a férfi és női lakosság igen eltérő arányban vesz részt az egyesületi életben, másrészt pedig azt, hogy a lakosság különböző rétegeinek szereplése a társadalmi szervezetekben szintén nagy különbségeket mutat. A lakosság számottevő része ugyanis többszörösen szerepel a taglétszámban s ezzel szemben bizonyára jelentékeny azoknak a száma, akik semmilyen egyesületnek sem tagjai.

Egy egyesületre átlagosan 657 egyesületi tag esett. Az 54 év előtt végzett felvétel megfelelő adatával — 458 — szemben az átlagos taglétszám lényeges emelkedését látjuk. Az egyesületeket a taglétszám nagysága szerint csoportosítva azt látjuk, hogy a legelterjedtebb nagyságtípus a 101—250 taglétszámú. Egyleteink nagyrésze ebbe a kategóriába tartozik. A táblázatunkban feltüntetett csoportosítás szerint a többi egyesületek fogyóarányban, meglehetősen szimmetrikusan helyezkednek el e középértékű csoport körül. Annak a körülménynek tisztázására, hogy vajjon az egyesületeknek taglétszám szerint való megoszlása egészséges-e, vagyis hogy a tagok létszáma megfelelő nagyságú-e az egyesületi cél elérése szempontjából, a XV. táblázat adatai csak igen kis mértékben alkalmasak. Az egyes főcsoportokba sorozott egyesületek célkitűzései ugyanis ebből a szempontból igen eltérő jellegűek. Így például nyilvánvaló, hogy a tudomány valamely részletágának művelésére alakult társaság igen csekély taglétszámmal is eredményes működést fejthet ki, viszont a természettudományok általános művelésére és népszerűsítésére alakult egyesület feladatát csak nagy taglétszámmal alapozva töltheti be. Hasonlóképp a sportegyesületeknél is ugyanabban a sorban szerepelnek például a kis taglétszámú vadásztársaságok és a sport minden ágát művelő nagyszabású felszereléssel rendelkező testedző egyesületek. A fentebb feltett kérdésnek kellő megvilágítását azért csak adatainknak részletes tárgyalása nyújthatná. Mégis nem érdektelen a taglétszámmal vonatkozó adatoknak itt közölt áttekintő táblázata, mert fogalmat nyújt a tagok tömörülésének számszerű nagyságáról és a társadalmi szervezkedés méreteiről.

A törpeegyesületek legsűrűbben a sportegyesületeknél fordulnak elő (vadásztársaságok). A következő kis taglétszámú csoportokban is az átlagnál magasabb a sportegyesületek száma, s ennek megfelelően aránylag kevés az oly sportegyesület, amelynek taglétszáma 250-nél több. Túlnyomórészt

100-nál kevesebb tagja van az »egyéb« egyesületeknek (állatkedvelő, hitelvédelmi, világnyelv-egyesületek), s közel fele a művészeti egyesületeknek is az ily csekély létszámú társulásokra esik. A 101—1000 taglétszámú közép-nagyságú egyesületek leginkább a vallásos egyesületeknek aránylag kis csoportjában fordulnak elő. Ez a nagyságtípus van a legjobban elterjedve még a tudományos, a bajtársi és a hazafias egyleteknél. A hazafias és a vallásos egyesületek, amelyek természetüknél fogva nagyobb tömegek megmozdítására és megszervezésére törekednek, az 1000-nél több taggal rendelkező egyesületek között is aránylag sűrűn fordulnak elő. Feltűnő azonban, hogy a tisztára belső egyesületi életet élő társaskörök közül is aránylag mily sokan esnek ezekbe a nagytaglétszámú kategóriákba. Az érdekképviselői egyesületek a legkisebb kategóriától a legnagyobbig aránylag a legegzenletesebben helyezkednek el.

XIV. Az egyesületi tagok megoszlása főcsoportok szerint 1878-ban és 1932-ben.

Az egyesületek főcsoportjai	1878		1932		Indexszám (1878 = 100)
	Tagok száma	%	Tagok száma	%	
I. Hazafias egyesületek	—	—	40.145	2.9	—
II. Vallásos egyesületek	8.190	6.8	84.712	6.1	1.034
III. Bajtársi egyesületek	2.413	2.0	71.194	5.2	2.950
IV. Kultúregyesületek	9.151	7.5	50.939	3.7	557
V. Művészeti, irodalmi egyes.	5.114	4.2	41.445	3.0	810
VI. Tudományos egyesületek.	8.835	7.3	34.947	2.6	396
VII. Sportegyesületek	3.374	2.8	91.828	6.7	2.721
VIII. Jótékony egyesületek ...	7.421	6.1	62.411	4.5	841
IX. Önszegélyző egyesületek ..	51.066	42.1	345.230	25.1	676
X. Társaskörök	4.280	3.5	95.854	6.9	2.239
XI. Érdekképviselői egyes. ...	20.876	17.1	427.106	31.0	2.045
XII. Egyéb egyesületek	704	0.6	31.606	2.3	4.489
Összesen ...	121.424	100.0	1,377.417	100.0	1.134

Míg az egyesületek számának az alakulásában a társadalom célkitűzéseiben bekövetkezett változást figyelhetjük meg, addig a tagok számánál mutatózó eltolódások kifejezői a társadalom érdeklődési fokában történt változásoknak. A közölt adatok azt mutatják, hogy a társadalom érdeklődése az egyesületi feladatok minden ágában jelentékenyen megnövekedett. A megnövekedés azonban nem egyforma arányú a társadalmi feladatok minden terén. A tagok létszámát tekintve ma az első helyen az érdekképviselői állanak. Tagjaiknak száma, mely 1878-ban a kereső népességnek jelentőségben igen csekély hányadosára rúgott, a lefolyt félszázad alatt több mint 20-szorosára növekedett és már a 1/2 millió felé halad, vagyis átlag 1000 keresőre 745 érdekképviselői tagság esik. Abszolút számban

hatalmas méretű az önszegélyző egyesületek tagjainak szaporodása is. Az új alapítások tekintetében az egyesületeknek ez a csoportja ugyan nem tartott lépést a társadalmi szervezkedés többi terén mutatkozó fellendüléssel, az időközben az állam által átvállalt társadalombiztosító feladatok is valószínűvé tették ennek a csoportnak a visszafejlődését. Nyilván a biztosítási kötelezettségek hosszabb időtartama is közrejátszik azonban, hogy az önszegélyző egyesületek taglétszámában e társadalmi feladatkör összeszűkülésének jelei még nem mutatkoznak. Sorrend szerint a harmadik helyen állnak a társaskörök. Taglétszámuk megközelíti a 100.000-et. A társaskörök több, mint 22-szeres szaporodási arányszámát is meghaladva 3374-ről közel 92.000-re szökkent fel 1878 óta a sportegyesületek taglétszáma. A sportegyesületek és kaszinók mellé hasonló fejlődési méreteikkel a bajtársi egyesületek sorakoznak. Abszolút számban a vallásos egyesületek a bajtársi egyesületeknél ugyan több taggal rendelkeznek, a multhoz viszonyítva azonban fejlődésük kisebb méretű. A jótékony egyesületek terjeszkedése az átlagosnál szintén kisebb arányú volt. Kultúregyesületeink, művészeti, irodalmi és tudományos egyesületeink, bár szerényebb fejlődési arányokkal, szintén lényegesen kiterjesztették taglétszámuk körét. Az 1878. évi statisztikában teljesen hiányoztak a hazafias egyesületek és szinte alig volt nyoma annak a rendkívüli sokirányú társadalmi munkának, mely az »egyéb« egyesület csoportjában jut kifejezésre. Ezek az új célok is ma már számottevő tömegeket mozgatnak.

XV. Az egyesületek megoszlása a taglétszám szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	1-25	26-50	51-100	101-250	251-500	501-1.000	1.001-2.500	2.501-5.000	5.001-10.000	10.001 —	Összesen
	taglétszámú egyesületek az összes egyesületek %-ában										
I. Hazafias egyes. ...	4-4	2-2	6-7	26-7	24-5	11-1	13-3	8-9	2-2	—	100-0
II. Vallásos egyes. ...	—	3-6	3-6	28-5	25-0	21-4	14-3	—	—	3-6	100-0
III. Bajtársi egyes. ...	4-1	10-3	13-9	35-1	18-1	10-8	5-7	1-5	0-5	—	100-0
IV. Kultúregyesületek .	2-3	9-2	15-4	32-3	23-1	10-0	5-4	1-5	0-8	—	100-0
V. Művészeti irodalmi egyesületek	7-1	15-7	24-4	21-3	13-4	10-2	7-1	0-8	—	—	100-0
VI. Tudományos egyesületek	5-9	4-4	13-2	30-9	29-4	8-8	4-4	1-5	—	1-5	100-0
VII. Sportegyesületek ..	12-4	11-5	22-4	27-0	14-3	7-5	4-0	0-6	0-3	—	100-0
VIII. Jótékony egyes. ..	9-6	8-3	21-2	29-6	11-5	11-5	5-8	1-9	0-6	—	100-0
IX. Önszegélyző egyes. .	3-4	9-7	12-6	17-9	21-2	13-0	11-6	5-8	1-9	2-9	100-0
X. Társaskörök	2-8	7-0	8-5	21-1	25-4	16-2	13-4	4-9	0-7	—	100-0
XI. Érdekképviselői egyesületek	7-9	11-6	14-5	20-4	17-6	12-7	10-2	3-1	1-1	0-9	100-0
XII. Egyéb egyesületek.	8-4	18-5	28-6	26-0	9-2	3-4	3-4	2-5	—	—	100-0
Összesen ...	7-0	10-7	16-6	25-0	17-8	11-0	7-9	2-6	0-8	0-6	100-0

Az egyesületi alapszabályok az egyesületi tagok között a tagsági jogok és köteleességek tekintetében igen sokféle és változatos elnevezésű megkülönböztetést tesznek. Adatgyűjtésünk csupán annak a vizsgálatára szorítkozott, hogy a tagok bírnak-e a közgyűlésen szavazati joggal, vagy sem, továbbá az előző csoportba sorozottaknál megkülönböztette azokat a tagokat, akik egyszeri, nagyobb hozzájárulással váltották meg tagdíj-fizetési kötelezettségüket.

Általánosságban a szavazati joggal rendelkező tagok aránya kielégítően magas (85·4%). A tagoknak mindössze alig valamivel több mint egyhatede esik az egyesületi életben csak másodrendű szerepet játszó s anyagi szempontból sem jelentős pártoló tagok kategóriájába. A szavazó tagoknak ez a számbeli többsége aránylag csekély eltéréssel majdnem minden egyesületi csoportnál megállapítható, legnagyobb arányuk az érdekképviselleteknél (95·6). Lényeges eltérést ebben a tekintetben egyedül a vallásos egyesületeknél látunk, ahol a pártoló tagok nagy tömegével szemben kereken csak $\frac{1}{8}$ -a a tagoknak bír szavazati joggal. Ez egyrészt azzal magyarázható, hogy a vallásos egyesületek tagjai kegyeletes társadalmi munkájukban is alávetik magukat egyházi vezetők irányításának, másrészt pedig arra enged következtetni, hogy a vallásos egyesületek tagjai nagyobb részt a szegényebb néposztályokhoz tartoznak s csak csekély anyagi hozzájárulásra képesek. Ezt az utóbbi körülményt bizonyítja az is, hogy a vallásos egyesületeknek van aránylag a legkevesebb alapító tagjuk (1%). Ebben a csoportban a kultúregyesületek (6·3%) és a jótékony egyesületek (6·2%) állnak első helyen.

Az egyesületi tagoknak 81·5%-a férfi, 15·4%-a nő és 3·1%-a jogi személy. A legszámottevőbb szerepet a nők a jótékony egyesületeknél játsszák, ahol számarányuk 41·2%. Itt van a nők egyeleti életének tulajdonképeni területe. A többi egyesületi csoportban arányuk már jóval kisebb és az ügyek intézésébe is alig folynak be. A jótékony egyesületek után a nők arányának nagyságát tekintve az önszegélyző egyesületek következnek (19·2% nő). Ebben a csoportban való szereplésük azonban már nyilván passzívabb természetű és az önszegélyző egyesületek biztosítási ügyleteiben való részesedésükkel függ össze. A legkisebb a nők aránya a tudományos egyesületeknél (4·2%).

A taglétszámban kimutatott jogi személyek az egyesületi élet szempontjából igen eltérő jelentőségű két csoportból kerülnek ki. Más elbírálás alá esnek ugyanis a szövetségek tagegyesületei, mind az egyesületekben helyet foglaló egyéb jogi személyek. Az előbbieket saját taglétszámuknak megfelelően kiterjesztik, megsokszorozzák szövetségük működési körét. Az utóbbiaknak jelentősége jóval kisebb és inkább anyagi természetű. Sajnos, statisztikánk nem teszi lehetővé ennek a két csoportnak elkülönített vizsgálatát.

XVI. A tagok megoszlása jellegük szerint.

Az egyesületek fűcsoportjai	Szavazati joggal bírő			Szavazati jog nélküli (pártoló)	Fi-	Nő-	Jogi személy-	18 éven aluli
	alapító	rendes	összes					
	t a g o k %-b a n							
I. Hazafias egyesületek	5-9	71-9	77-8	22-2	78-8	15-3	5-9	—
II. Vallásos egyesületek	1-0	11-9	12-9	87-1	92-3	6-8	0-9	1-1
III. Bajtársi egyesületek	2-1	88-6	90-7	9-3	90-5	8-8	0-7	0-0
IV. Kultúregyesületek	6-3	83-6	89-9	10-1	77-5	15-3	7-2	1-1
V. Művészeti, irodalmi egyes.	4-3	84-9	89-2	10-8	84-6	10-4	5-0	—
VI. Tudományos egyesületek.	3-6	89-3	92-9	7-1	91-0	4-2	4-8	—
VII. Sportegyesületek	5-3	80-9	86-2	13-8	83-2	13-8	3-0	2-9
VIII. Jótékony egyesületek ...	6-2	80-5	86-7	13-3	51-7	41-2	7-1	0-1
IX. Önszegélyző egyesületek ..	2-1	88-3	90-4	9-6	80-4	19-2	0-4	0-4
X. Társaskörök	1-5	78-4	79-9	20-1	93-7	6-0	0-3	—
XI. Érdekképviselői egyes. ..	1-0	94-6	95-6	4-4	80-5	15-2	4-3	0-1
XII. Egyéb egyesületek	3-5	74-4	77-9	22-1	71-9	13-5	14-6	0-7
Összesen ...	2-4	83-0	85-4	14-6	81-5	15-4	3-1	0-4

A jogi személyek aránya egyébként — eltekintve az »egyéb« egyesületek csoportjától — a legnagyobb a kultúregyesületek taglétszámában (7-2%), míg a legkevesebb jogi személyt a társaskörök tagnévsorában találunk (0-3%), vagyis abban a csoportban, melyben az egyesületek szövetségi formája a legritkébb.

A 18 éven aluli tagokról gyűjtött adataink szerint csupán a sportegyesületekben találunk jelentősebb számban ily fiatal tagokat (2-9%). A vallásos és kultúregyesületekben arányuk valamivel meghaladja az 1%-ot. A többi egyesületi csoportban a szülői hozzájáruláshoz kötött ily tagságnak alig van nyoma.

Az egyesületek szervei.

a) A közgyűlés.

Minden egyesület köteles évente legalább egy közgyűlést tartani. A közgyűlésen a tisztikar, a választmány és a közgyűlés által az egyesületi ügyek ellátásával megbízott egyéb szervek beszámolnak munkásságukról, a közgyűlés választás útján betölti a megüresedett tisztségeket, megállapítja az egyesület költségvetését, határoz az egyesület vagyonának elhelyezése, felhasználása, az alapszabályok módosítása tekintetében és egyéb fontos ügyekben, melyekre nézve az alapszabályok az elhatározás jogát a tagok összességének tartják fenn. Az egyesületi életben tevékeny tagok tehát a legnagyobb számban rendszerint a közgyűlésen jönnek össze. Minthogy pedig az egyesületi szervezetnek erkölcsi erejét és értékét nem a nyilvántartott tagok száma, hanem azoknak az egyesületi ügyek iránt megnyilvánuló

érdeklődése, az egyesületi cél érdekében kifejtett közreműködése határozza meg, azért az egyesületek társadalmi jelentősége legjobban közgyűlésük lefolyása alapján bírálható el.

XVII. Az egyesületek utolsó közgyűlésének éve és látogatottsága.

Az egyesületek főcsoportjai	Az egyesületek száma												A közgyűlésen megjelent szavazó tagok			
	amelyek utolsó közgyűlésüket												Összesen	száma	az összes szavazati joggal bíró tagok %-ában	
	1922. év előtt tartották	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932				
		é v b e n t a r t o t t á k														
I. Hazafias egyes..	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	11	32	45	5.132	16·8	
II. Vallásos egyes. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	28	2.339	21·3	
III. Bajtársi egyes. .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5	12	176	194	17.109	27·3
IV. Kultúregyes.	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	3	14	111	130	9.082	20·0
V. Művészeti, irod. egyesületek	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	16	107	127	8.269	22·4	
VI. Tudományos egyesületek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	60	68	4.186	13·0	
VII. Sportegyesületek	—	—	—	—	—	—	—	1	2	5	27	287	322	18.307	23·5	
VIII. Jótékony egyes.	—	—	—	1	—	—	1	—	1	1	25	127	156	14.375	27·1	
IX. Önszegélyző egy.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	12	191	207	38.749	13·7	
X. Társaskörök ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	128	142	17.788	23·2	
XI. Érdekképviselői egyesületek	1	—	—	—	—	1	—	—	1	13	60	482	558	73.314	18·0	
XII. Egyéb egyes....	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	102	119	6.761	27·6	
Összesen ...	2	1	—	2	2	1	2	3	5	33	214	1.831	2.096	215.411	18·9	

Statisztikai adatgyűjtésünk ebben a tekintetben két értékes támpontot nyújt. Egyrészt megállapítja, hogy az egyesületek mily mértékben tettek eleget közgyűlés tartására vonatkozó kötelezettségüknek, másrészt tájékoztat az egyesületi tagok részvételének aránya tekintetében.

Adatainkból kitűnik, hogy a budapesti egyesületek túlnyomó nagy része — 87·4%-a — az adatgyűjtés évében, vagyis szabályszerű időben tartott közgyűlést. További 10·2%-a a megelőző esztendőben tartotta utolsó közgyűlését, vagyis oly időpontban, amikor a késedelem technikai, szervezeti vagy egyéb átmeneti nehézségekkel még menthető. Az egyesületeknek csekély — mindössze 2·4 — százalékánál mutatkoznak a közgyűlés megtartásának elmulasztásával oly tünetek, amelyekből az egyesületi élet szünetelésére, vagy az egyesületi ügyek felelőtlen, szabálytalan vezetésére lehet következtetni.

A legpontosabban a vallásos egyesületek tettek eleget közgyűléstartási kötelezettségüknek s aránylag kevés késedelmet tapasztalunk e téren a tudományos egyesületeknél és a társasköröknél is. Viszonylag a legrendetlenebbek az érdekképviselői egyesületek, bár több évre terjedő késedelmet itt is csak szórványosan tapasztalunk.

Minthogy a közgyűlés dönt az egyesület fontosabb ügyeiben, természetesen kívánatos volna, hogy határozatai az összes egyesületi tagok több-

ségének hozzájárulásával jöjjenek létre. Ez az ideális követelmény azonban az egyesületek túlnyomó részénél gyakorlatilag keresztülvihetetlen. A belügyminiszter által megállapított irányelvek szerint azért a közgyűlés már a tagok egyharmadának jelenléte esetén határozatképes. Sajnos, az egyesületi közgyűlések látogatottsága még ezt az alacsony mértéket is csak ritkán üti meg. S azért az egyesületek túlnyomó nagy többsége ügyvitele szabályszerű menetének biztosítása érdekében közgyűlésének megtartásánál kénytelen azt az eljárást alkalmazni, hogy az első meghívásra határozatképtelennek bizonyult közgyűlést bizonyos záros határidőn belül újból összehívja s ez a második közgyűlés azután, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, dönt a napirendre tűzött kérdésekben.

A közgyűlések látogatottságára vonatkozó adataink nem teljeseek ugyan, mert számos egyesület a fennálló rendelkezések ellenére jegyzőkönyvében a megjelent tagok számát nem tünteti fel. Azoknál az egyesületeknél, amelyeknél a közgyűlésen résztvevők száma megállapítható volt — s ide tartoznak természetesen a legjobban megszervezett, legtevékenyebb egyesületek — általánosságban a szavazatra jogosult tagoknak mindössze 18-9%-a, vagyis kevesebb mint egyötöd vett részt. Rendkívül figyelemre méltó jelenséget tár fel ez az adatunk. Azt mutatja, hogy társadalmi szervezettségünk, a lakosságnak a társadalmi munkában való szerepe jóval kisebb mértékű, mint ahogy azt a taglétszámkimutatások alapján gondoljuk. A kimutatott tagokat nem tartja össze az egyesületi ügyek iránt való érdeklődés, az egyesületi munkában való tevékeny részvétel vágya. Az egyesületbe való belépés ténye a legtöbb esetben csak múltó, felületes érdeklődésnek, erőltetett tagtoborzó propagandának következménye. Az egyesületi tagdíj fizetésére vonatkozó, később tárgyalandó adatokra is tekintve általában megállapíthatjuk továbbá, hogy a főváros társadalma sokkal inkább kapható valamely társadalmi feladat anyagi támogatására, mint annak személyes közreműködésével való előmozdítására. De éppen az egyesületek anyagi ügyeinek ellátásával kapcsolatosan is különös figyelmet érdemel a közgyűlések látogatottságára vonatkozó alacsony arányszám. Mert azt mutatja, hogy az egyesületi költségvetésekben szereplő hatalmas összegeknek felhasználásáról a tagdíjával adózó közönségnek csak aránylag kis része határoz. Hiszen átlagban a tagoknak csupán alig 10%-a majorizálja a közgyűlést. Társadalmunk közönye, amelyet anyagi hozzájárulásainak felhasználása tekintetében tanusít, a hatósági ellenőrzésnek fokozott gondoskodását kell, hogy kíváltsa.

Aránylag még a legnagyobb a tagok összetartása és kifejezett érdeklődése az egyesületi ügyek iránt a bajtársi egyesületeknél. És megközelítően magas a tagok részvételének aránya a jótékony egyesületek közgyűlésein. Az egyébként is igen alacsony átlagon alul van az érdekképviselési és a hazafias egyesületek közgyűlésein megjelent tagok létszáma. A legkisebb érdeklődést pedig az önszegélyző és a tudományos egyesületek közgyűlési meghívói váltják ki.

b) *A tisztikar és a bizottságok.*

Az egyesületek belső szervezetét a tisztikar és a szűkebbkörű bizottságok alkotják. Ezeknek a szerveknek a száma az egyesületnek célkitűzésétől, a célja elérésére szolgáló eszközöktől, továbbá taglétszámától és anyagi erejétől függ.

Az egyesületi funkciók ellátásánál általánosságban a következő tisztségek körülhatárolt munkaköre adódik: elnök, elnök-helyettes, titkár-jegyző, pénztáros és ellenőr. Ezeknek a munkaköröknek összevonása még a kisebb egyesületeknél sem látszik célszerűnek, mert az ügymenet folytonosságát zavarhatja és a szabályszerű pénztári kezelés elveibe ütközhetik. De másfelől ez az öttagú tisztikar általában elégségesnek látszik a középfokú egyesületek túlnyomó részénél az ügyek ellátására és az átmeneti helyettesítésekre is kielégítő módot nyújt (az elnököt az elnökhelyettes, a titkárt a pénztáros, vagy az ellenőr s viszont ez utóbbi kettőt a titkár helyettesítheti). Az egyesületi évi jelentések adatai is azt bizonyítják, hogy a különböző másod- és harmadtisztségek viselői csak ritkán látnak el egyesületi munkát. Megbízásuk tehát inkább csak címkórságuk kielégítését célozza. Nem tekinthetjük azért egészségesnek azt a körülményt, hogy az egyesületeknek csupán alig egynegyede rendelkezik öt, vagy ennél kevesebb tagot számláló tisztikarral s ezzel szemben az egyesületek több, mint háromnegyed részénél hat vagy többtagú tisztikar van. A tisztikarok túlméretezése még szembe-szökőbb, ha figyelembe vesszük, hogy ez utóbbi csoportban az összes egyesületek egynegyedét kitevő számmal szerepel a 11—20 és 5-7%-kal, a még ennél is többtagú tisztikarral rendelkező egyesület.

Aránylag a legkisebb tisztikarral a jótékony egyesületek dolgoznak. Míg a másik végletet a társasköröknél látjuk, amelyeknél aránylag sűrűn fordul elő 20-nál több tagot számláló tisztikar is. A társaskörök tisztikarának rendkívül nagy létszámát csak részben magyarázhatjuk ezeknek az egyesületeknek a tagok személyi szükségleteit is szolgáló sokirányú tevékenységével. A rendkívül sok tisztség bizonyára nagy mértékben az ennél az egyesületi típusnál különösen gyakran tapasztalható komolytalan egyletesdi-játszásnak és címkórságnak rovására írható.

Az egyesületek díjazott tisztviselőire vonatkozó adatainknál csupán azokat a díjazott tisztségeket vettük számításba, amelyek alapszabályszerűen egyesületi tagok által töltendő be. Az egyesületeknek egyéb fizetett alkalmazottai tehát ezekben az adatokban nem szerepelnek. Idevonatkozó statisztikai vizsgálódásainknál az egyesületi életnek egyik legkényesebb kérdését érintjük. A társadalmi célok szolgálatának egyik fontos kelléke az önzetlenség és áldozatkészség. Társadalmi célok csak úgy érhetők el, ha az egyéni érdekekkel szemben mindenkor a társadalomnak, a közösségnek érdekei érvényesülhetnek.

XVIII. Az egyesületek belső szervezetük szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	Az egyesületek száma, amelyeknek																										
	általános hatáskörű										különleges hatáskörű							tagból álló tisztikaruk van					díjazott tisztviselőjük van				
	összesen					szűkebb szervezetük van					összesen					több					több						
	1	2	3	több	összesen	1	2	3	4-5	6-10	több	1	2	3	4	5	6-10	11-20	több	1	2	3	4	több	összesen		
I. Hazafias egyesületek	30	10	2	3	45	2	2	1	4	1	—	10	15	14	10	6	2	2	1	—	2	1	—	2	7		
II. Vallásos egyesületek	16	11	1	—	28	3	2	1	1	—	—	7	4	15	6	3	2	4	2	1	—	2	—	—	9		
III. Bajtársi egyesületek	152	33	6	3	194	14	11	4	10	4	—	43	41	94	49	10	8	4	—	1	1	1	1	14			
IV. Kultúregyesületek	109	15	5	1	130	10	3	6	4	5	1	29	20	66	34	10	12	4	1	3	1	3	1	21			
V. Művészeti, irodalmi egyes.	102	19	3	3	127	13	6	6	3	2	—	30	19	69	35	4	15	7	5	1	3	3	1	31			
VI. Tudományos egyesületek.	54	13	1	—	68	5	8	1	1	3	—	18	16	39	13	—	3	6	6	2	2	2	2	19			
VII. Sportegyesületek	239	67	11	5	322	47	39	14	29	46	6	181	56	130	110	26	11	7	4	2	3	27	3	27			
VIII. Jótékony egyesületek ...	113	37	5	1	156	6	7	5	6	3	—	27	72	53	23	8	22	5	4	3	—	—	—	34			
IX. Önszegélyző egyesületek ..	157	46	3	1	207	12	4	5	2	3	1	27	75	98	29	5	32	25	16	8	20	101	1	101			
X. Társaskörök	88	44	9	1	142	18	7	10	8	3	2	48	17	47	54	24	16	5	2	3	7	33	7	33			
XI. Érdekvépviseleti egyes. ...	362	153	34	9	558	39	25	18	18	9	6	115	150	267	121	20	123	59	27	11	22	242	24	242			
XII. Egyéb egyesületek	92	23	4	—	119	9	3	5	3	2	1	23	27	52	37	3	16	3	4	1	—	—	—	24			
Összesen	1.514	471	84	27	2.096	178	117	76	89	81	17	558	512	944	521	119	262	131	72	36	61	562	562	562			
%	72.2	22.5	4.0	1.3	100.0	8.5	5.6	3.6	4.2	3.9	0.8	26.6	24.4	45.0	24.9	5.7	12.5	6.3	3.4	1.7	2.9	26.8	26.8	26.8			

Különösen kötelező ez az erkölcsi alapelv mindazokra nézve, akikre a közösség bizalmából valamely társadalmi célt szolgáló feladat elvégzése, irányítása hárul. Az egyesületi tisztségek azért, ha viselőikre áldozatos munkát is rónak, az azért kijáró nagyobb tiszteleten és megbecsülésen felül nem szolgálhatnak egyéni anyagi érdekek kielégítésére. Ez az általános megállapítás természetesen nem vonatkozhatik azokra a kivételes esetekre, amikor az egyesületi feladatok célszerű elvégzése érdekében bizonyos tisztségek ellátása oly súlyos terhekkel jár, amelyeknek viselését megfelelő anyagi kárpótlás nélkül egyesületi tagtól észszerűen megkívánni nem lehet. Oly esetekben, amikor a tisztség viselése az illető tagot egyéb kereseti lehetőségektől elvonva tartósan, megszabott hivatalos órákban leköti, bizonyos mérsékelt díjazás megengedhetőnek látszik. Az önzetlenségnek azonban a tisztség viselője részéről ennek a díjazásnak megállapításánál is kifejezésre kell jutnia azáltal, hogy díjazása jóval alacsonyabb a magántevékenységben szokásos munkadíjknál.

Ezekből a szempontokból tekintve a díjazott egyesületi tisztségekre vonatkozó adatainkat, általánosságban meg kell állapítanunk, hogy fővárosi egyesületeinknél a tisztikar tagjainak díjazása nem oly ritka kivétel, mint ahogy azt a feltétlen szükségesség indokolná. Az egyesületek több, mint egynegyed részénél találunk díjazott tisztviselőket. A leggyakoribb a tisztségek díjazása az önszolgáló egyesületeknél, melyeknek közel fele nyújt anyagi ellenszolgáltatást az egyesületi tisztségek gyakran több viselőjének is. A nagyobb anyagi felelősség és ezeknek az egyesületeknek üzletszerű munkaköre részben indokolja ezt az eljárást. Igen sok a fizetett tisztviselő az érdekképviseleti egyesületeknél is, amit a tisztviselőknek a tagok érdekében folytatott és tartós elfoglaltságot jelentő munkájával magyarázhatunk. Legritkábban történik a tisztikar tagjainak díjazása a bajtársi és a sportegyesületeknél.

Az egyesületi közgyűlésekről szólva fentebb rámutattunk arra a vizsás körülményre, hogy az egyesületi tagoknak aránylag csak csekély hányada vesz részt az évi közgyűléseken. Ha már mostan ezekkel az adatokkal szembe- állítjuk a közgyűlésen megválasztott tisztikar tagjainak magas számát, úgy valóban figyelmet érdemlő képet nyerünk az egyesületi tisztségek túltengéséről. Az egyesületi ügyek iránt komolyan érdeklődő közkatonák száma rendkívül alacsony, olyannyira, hogy abban az esetben, ha a választmány és a különböző bizottságok tagjait módunkban lett volna számbavenni, úgy arra az eredményre kellett volna jutnunk, hogy a közgyűlések bizalmával kitüntetett és kiemelt tagok száma megközelíti a közgyűlések résztvevőinek számát. Az összehasonlítás így is, csupán a tisztségek viselőire korlátozva, meglepő eredményre vezet.

	Egy tisztségviselőre esik a közgyűlésen megjelent tag
I. Hazafias egyesületek	10·6
II. Vallásos egyesületek	6·6
III. Bajtársi egyesületek	8·9
IV. Kultúregyesületek	6·1
V. Művészeti, irodalmi egyesületek	6·5
VI. Tudományos egyesületek	7·9
VII. Sportegyesületek	5·2
VIII. Jótékonyegyesületek	11·6
IX. Önszegélyző egyesületek	24·7
X. Társaskörök	9·2
XI. Érdekképviselői egyesületek	15·2
XII. Egyéb egyesületek	6·2
I—XII. Összesen	10·9

Átlagban tehát a közgyűlésen megjelent minden 11 tagra esik egy tisztség. A tisztségeket nem viselő tagok részéről az érdeklődés hiánya az egyesületi ügyek iránt a legnagyobb mértékben a sportegyesületeknél mutatkozik, ahol a közgyűlési tagok maguk közül minden ötödiket valamely tisztséggel tüntetnek ki. Viszonylag a legtöbb szavazat esik egy-egy tisztségre az önszegélyző egyesületeknél.

A részvételre jogosultak nagy száma miatt kevésbé mozgékony és az ügyek részletes tárgyalására alkalmatlan közgyűlés helyett a kisebb fontosságú folyóügyek elintézésére, a tisztikar tevékenységének állandó ellenőrzésére és támogatására és a közgyűlés elé utalt ügyek előkészítésére, az egyesületek szűkebbkörű *bizottságokat* alkotnak. Statisztikánk ezeket a bizottságokat két csoportra osztotta. Az elsőbe tartoznak azok a bizottságok, amelyeknek hatásköre az egyesületi élet egész területére kiterjed és amelyek mintegy a közgyűlést helyettesítik. A második csoportba soroztattak az egyesületi élet különböző ágazatainak szakszerű művelésére létesített bizottságok.

Az első csoport feladatkörének ellátására a legtöbb egyesületnél egy szervnek, választmánynak kiküldése teljesen elegendő. Ezt bizonyítja fővárosi egyesületeink csaknem háromnegyed részének szervezete. A választmánynon felül az ügyek általános intézésére egy további, még szűkebb bizottságnak (intézőbizottság, igazgatótanács stb.) kiküldetése általában csak ott látszik indokoltnak, ahol a tagok nagy száma és heterogén összetétele miatt a tagok felfogásában mutatkozó eltérő árnyalatok képviselője érdekében nagy taglétszámú és így nehézkes, a részletes tárgyalásra alkalmatlan választmány alakítása vált szükségessé. Budapesti egyesületeink közel egynegyedénél tehát aránylag elég sűrűn találunk a választmánynon felül még ily szűkebb igazgatóbizottságokat. Vannak azonban oly egyesületek is, még pedig figyelemre méltó számban, amelyek három, sőt több általános hatáskörű szűkebb

bizottság útján intézik ügyeiket, vagyis a választmány és az intézőbizottság típusú szervek mellett tárgyi hatáskörben alig elkülöníthető egyéb bizottságokat (elnöki tanács, vezérlőbizottság stb) is szerveznek. A belső szervezkedésnek tárgyi szempontból alig indokolható túltengése ez és az egyesületi ügymenet tökéletesítése helyett inkább annak rovására szolgál. Az esetek túlnyomó nagy részében ezeknek a felesleges bizottságoknak amúgyis alig van hatáskörük és nyilvánvalóan csak a tagok hiúságának kielégítésére szolgálnak.

Figyelemre méltó alakulatai az egyesületi életnek az egyesületi kereteken belül létesített azok a szervezetek, amelyeket statisztikánkban »különleges hatáskörű szakbizottságok« megjelölés alatt foglaltunk össze. Ezek a bizottságok egyes fontosabb feladatkörök szerint széttagolják a társadalmi szervezetek munkásságát. S amíg egyrészt sokszor nélkülözhetetlenek az egyesületi célok belterjes művelése szempontjából, addig másrészt gyakran az egyesületi összhang megzavarására, az egyesületi célokkal össze nem függő tevékenység túltengésére és így az egyesületnek eredeti célkitűzésétől való elhajlására vezetnek. Az ily szakbizottságoknak igen sűrűn oly kiépített szervezetük van (külön tisztikar, tagdíj, költségvetés, vagyon stb.), hogy szinte már önálló egyesületeknek tekinthetők. A statisztikai adatgyűjtésünk alkalmával bekért jelentésekből, szabályzatokból és költségvetésekből igen figyelemre méltó adalékokat nyertünk a szakbizottságok működésére vonatkozóan, azoknak számszerű összefoglalása és feldolgozása azonban a begyűlt anyag hiányossága miatt nem volt lehetséges. Mindenesetre kíváncsok, hogy az egyesületi statisztika a jövőben ezeknek a szakbizottságoknak viszonyait is behatóbb vizsgálat alá vegye.

A budapesti egyesületeknek több, mint egynegyed részénél működnek szakbizottságok. Különösen nagy számmal fordulnak elő a sportegyesületeknél, amelyeknek jóval több, mint a fele a különböző sportágak művelésére külön szakbizottságokat szervezett; és pedig több, mint egyhatoda a sportegyesületeknek hatnál több irányban specializálta működését. A legeggyirányúbb ezzel szemben az önszervező egyesületek tevékenysége.

Az egyesületi bevételek és kiadások.

A budapesti egyesületeknek a könyvelési szabályok szerint kiegyensúlyozott zárszámadásai adatgyűjtésünkben közel 60 millió pengő bevételi, illetve kiadási végösszeggel zárultak. Ennek a hatalmas összegnek jelentőségét többféle viszonyítással világíthatjuk meg.

Országos viszonylatban az egyesületi bevételeknek közel háromnegyed része (71·8%) esik a fővárosi egyesületekre. A fővárosi egyesületeknek súlya és jelentősége az ország társadalmi életében tehát az anyagi eszközök számbavételénél még erősebben emelkedik ki, mintha akár az egyesületeknek számát, akár a tagok létszámát tekintjük. A lakosság lélekszámahoz

viszonyítva az egyesületek pénztárába egy esztendő folyamán befolyó összegből országos átlagban fejenként kereken tíz pengő jut. Ha ezt az országos átlagot az egyesületek székhelye és a megfelelő területen élő lakosság száma szerint felbontjuk, úgy megállapíthatjuk, hogy az egyesületi bevételekből a vármegyei egyesületeknél minden lakosra 2-46, a tj. városok egyesületeinél 3-73, a fővárosiaknál pedig 59-40 pengő esik. Ezek az arányszámok élénken bizonyítják azt a körülményt, hogy mennyivel súlyosabbak a főváros lakosságának társadalmi kötelezettségei a vidéki lakossággal szemben. Ha tekintetbe is vesszük, hogy a főváros népességének magasabb átlagos műveltsége folytán az egyesületi terhek a fővárosban a lakosság szélesebb rétegeire nehezednek, mint a vidéken, mégis kétségtelen, hogy a fővárosi életet az egyesületi kötelezettségek lényegesen megdrágítják. Az a körülmény, hogy a fővárosi egyesületek bevételeiben nagyobb összeggel szerepelnek vidéki tagok hozzájárulásai is, mint viszont, csak jelentéktelen mértékben enyhíti azt a nagy különbséget, amely a fővárosi és a vidéki lakosság társadalmi terheinek egybevetésénél adatainkból kifejezésre jut.

XIX. Az egyesületi bevételek megoszlása főcsoportok szerint 1878 és 1932-ben.

Az egyesületek főcsoportjai	1878		1932		Indexszám (1878 = 100)
	B e v é t e l e k ö s s z e g e				
	Pengő	%	Pengő	%	
I. Hazafias egyesületek	—	—	431.343	0-7	—
II. Vallásos egyesületek	16.159	0-3	521.431	0-9	3.226
III. Bajtársi egyesületek	29.299	0-5	408.256	0-7	1.393
IV. Kultúregyesületek	401.754	7-2	5,314.079	8-9	1.322
V. Művészeti, irodalmi egyes.	154.723	2-8	959.745	1-6	620
VI. Tudományos egyesületek.	448.992	8-0	989.207	1-7	220
VII. Sportegyesületek	164.323	2-9	12,906.837	21-5	7.854
VIII. Jótékony egyesületek ...	419.774	7-5	5,297.726	8-9	1.262
IX. Önszegélyző egyesületek ..	1,385.785	24-7	15,153.832	25-3	1.093
X. Társaskörök	283.852	5-1	3,119.038	5-2	1.098
XI. Érdekképviselői egyes. ...	2,273.490	40-6	13,282.738	22-2	584
XII. Egyéb egyesületek	18.238	0-4	1,378.282	2-4	7.557
Összesen ...	5,596.389	100-0	59,762.514	100-0	1.067

A multtal szemben a fejlődés méreteit vizsgálva azt látjuk, hogy az 1878 óta eltelt 54 év alatt az egyesületi bevételek több, mint tízszeresen (10-67) emelkedtek. A főváros népességének számszerű gyarapodását tekintve, mely ugyanezen idő alatt háromszoros növekedést mutat, az egyesületek bevételeinek emelkedése igen nagy arányúnak tűnik fel. Ha azonban figyelembe vesszük azt a változást, amely a több, mint félszázados időszak alatt fővárosunk lakosságának anyagi viszonyaiban bekövetkezett, az egyesületekre fordított áldozatok már nem mutatkoznak aránytalanul nagyoknak. A lakosság anyagi erejére, jövedelmével összefüggő teherbíróképességére

bizonyos mértékig jellemző az a körülmény, hogy miként alakulnak az egyenesadó bevételek. Természetesen nem hagyható figyelmen kívül, hogy az adóbevételeknek egy félszázados időköz után való nyers szembeállításuk nem adhat pontos képet a lakosság anyagi erejében történt változásokról, mert hiszen ez alatt az idő alatt az adórendszer, az adóteher súlya stb. lényegesen módosult, de lényegesen módosultak azok a feladatok is, amelyeket az állam és az önkormányzat az adózó közönség érdekében magára vállalt. Az egyenesadó-bevételek és az egyesületi bevételek alakulásának párhuzamba állítása tehát, annak a kérdésnek a megvilágítására, hogy az egyesületi bevételek növekedése mennyiben tartott lépést a lakosság teherbíróképességének, gazdagodásának növekedésével, csak abból a szempontból szolgálhat adalékkul, hogy megmutatja azt az arányt, amely az állami (önkormányzati) és a társadalmi (egyesületi) terhek között a múltban és a mai időkben fennáll.

A rendelkezésünkre álló adatokból kitérünk, hogy a főváros lakossága 1931—1932-ben kerekén kilencszer akkora egyenesadó terhet viselt (200 millió pengő), mint egy félszázaddal azelőtt (22 millió pengő). Az egyesületi bevételek 1878-ban az egyenesadó bevételeknek 25·4%-át, 1931—1932-ben pedig 29·9 %-át tették, vagyis a társadalmi (egyesületi) terhek növekedése csak igen csekély mértékben volt nagyobb arányú, mint a lakosság jövedelmi viszonyainak alakulásával összefüggő egyenesadó terheké. Ha e kétféle bevételi összegnek 1878-ban fennállott arányát száznak vesszük, úgy az azóta bekövetkezett eltolódásnak, vagyis annak a jellemzésére, hogy a társadalmi egyesületekre fordított áldozatok viszonylag mennyivel vesznek inkább igénybe a lakosság teherbíró képességét ma, mint egy félszázaddal ezelőtt, a 118 indexszámot kapjuk.

Tágabb értelmezésben, szembeállítva a magánháztartások céljaira közvetlenül fordított kiadásokkal, a társadalmi egyesületeknek juttatott összegek is közterheknek minősíthetők. A tagdíjakat és az egyéb járulékok összegét ugyanis a közösség állapítja meg, fizetésük kötelező és az érték járó esetleges ellenszolgáltatások is a közösség által szabályozott módon történnek. A társadalmi (egyesületi) terhek tehát a társadalmi közösségből folyó és jelentékeny részben annak érdekében vállalt megterhelést jelentenek. Indokoltnak látszik azért, ha ezeket a társadalmi (egyesületi) terheket a szorosan vett közterhekkel, ú. m. az állami és az önkormányzati terhekkel egybevetve vizsgáljuk. Ezáltal újabb megvilágítást nyer az egyesületi bevételek összegének jelentősége és teljesebb képet nyerünk a lakosságra nehezedő összes közterhekről.

Alábbi táblázatunkban az állami és az önkormányzati terhekre vonatkozó adatok dr. Móricz Miklós gondos számításain alapulnak.¹⁾ Ezeket

¹⁾ Lásd: Városi Szemle XIX. évf. dr. Móricz Miklós: »Budapest szerepe az országos közteherviselésben.« 742. oldal.

az adatokat az egyesületi bevételek összegével szembeállítva megállapíthatjuk, hogy az egyesületi terhek országosan is, de főleg Budapesten igen számottevő százalékkal növelik a közterhek súlyát. A fővárosban több, mint egyhatedét teszik az összes állami és önkormányzati terheknek. Ha pedig csak az utóbbiakhoz viszonyítjuk, úgy arra a rendkívül figyelemreméltó megállapításra jutunk, hogy Budapesten az egyesületi bevételek összege megközelíti a főváros egyenesadó bevételeinek összegét, (azoknak 94·3%-a) és az összes fővárosi önkormányzati terhek felénél jóval magasabb (58·0%) összegre rúg. Látjuk azonkívül, hogy a főváros az ország társadalmi (egyesületi) terheiből sokkal nagyobb részt visel, mint egyéb közterheiből. Míg az állami terheknek 40·8%-a, az önkormányzati terheknek pedig 35·3%-a esik a fővárosra, addig a társadalmi terheknél a főváros részesedése 71·9%. Még élenkebben tűnik szembe ez az aránytalanság, ha a fejenkénti átlagos megterhelést nézzük. Míg az állami és az önkormányzati terheknek fejátlaga Budapesten kereken ötször akkora, mint a vidéken, addig az egyesületi terhek fejkvótája Budapesten a vidékének közel húszszorosára rúg.

XX. Az állami, önkormányzati terhek és a társadalmi (egyesületi) terhek 1931-ben.

Megnevezés	Összesen	Budapest	Vidék	Százalék		Fejátlag	
	millió pengőben			Budapest	Vidék	Budapest	Vidék
<i>Állami terhek.</i>							
Egyenes adók	239·5	125·1	114·4	52·3	47·7	123·4	14·8
Közvetett adók	499·6	176·0	323·6	35·3	64·7	173·6	42·0
Együtt	739·1	301·1	438·0	40·8	59·2	297·0	56·8
<i>Helyi (önkormányzati) terhek.</i>							
Egyenes adók	203·4	63·4	140·0	31·2	68·8	62·5	18·1
Közvetett adók	88·4	39·6	48·8	44·8	55·2	39·0	6·3
Együtt	291·8	103·0	188·8	35·3	64·7	101·5	24·4
Összesen ...	1.030·9	404·1	626·8	39·0	61·0	398·5	81·2
<i>Társadalmi (egyesületi) terhek .</i>							
Az állami és önkormányzati ter-	83·2	59·8	23·4	71·9	28·1	59·0	3·0
%-ában	8·1	14·8	3·7	—	—	—	—

A legnagyobb bevételük az önszegélyző egyesületeknek van. Több, mint egynegyede az összes egyesületi bevételeknek, 15 millió pengőt meghaladó összeggel erre a túlnyomórészt biztosítási üzletszerű tevékenységet

kifejtő csoportra esik. Viszonylagos súlyában lényegesen veszített és a második helyre szorult az érdekképviselések csoportja. Részesedése az összes bevételekben 1878 óta 40·6%-ról 22·2%-ra csökkent. Mind a két említett egyesületi csoport tevékenységi körében az idők során eltolódás történt az állami és a társadalmi munkamegosztás tekintetében. Az önsegélyező egyesületek feladatkörének ellátását részben a társadalombiztosítás országos intézményei vették át. Ennek az átháramlásnak hatása azonban az önsegélyező egyesületek zárszámadásában — a biztosítottak fokozatos kiesésével — csak hosszabb idő múlva fog teljes jelentőségében kidomborodni. Régebbi keletű már az ily irányú eltolódás az érdekképviselések terén, ahol a szabad egyesületi szervezetek mellett a törvény által létesített kényszer-társulások hálózata egyre jobban kiépül és az érdekeltnek anyagi hozzájárulását jelentős mértékben veszi igénybe. Bizonyára nagyrészt ezzel magyarázható az a körülmény, hogy az érdekképviselési gondolatnak hatalmas térhódítása ellenére az érdekképviselési egyesületek bevételei, bár számszerűleg jelentősek, de viszonylag még sem mutatnak kiemelkedő gyarapodást. Valamennyi egyesületi csoport között a legnagyobb mértékben növekedett a sportegyesületek bevételeinek összege. 164.323 pengős összegről, mely a fővárosi társadalmi egyesületek bevételeinek alig 3%-át tette, egy fél század alatt közel 13 millió pengős összegre szökkent fel ezeknek az egyesületeknek a jövedelme, amely ily módon több, mint egyötödét teszi (21·5%) a fővárosi egyesületek bevételeinek. Az emelkedés 78·5-szörös. 5—5 millió pengőt meghaladó bevétellel és a fejlődésnek az átlagot valamivel meghaladó, megközelítően egyforma emelkedésével szerepelnek kimutatásunkban a kultúregyesületek és a jótékonyegyesületek. Nagyon megnövekedtek az »egyéb egyesületek«-nél kimutatott bevételek. Jellemző tünete ez annak, hogy a kultúra fejlődésével nagy mértékben differenciálódott, újszerű társadalmi szükségletek keletkeznek, amelyeknek kielégítésére a társadalom jelentős összegeket hajlandó áldozni. Míg 1878-ban mindössze 18.238 pengő bevételi összeg esett oly egyesületekre, amelyek a társadalmi egyesületek különleges megjelölésű csoportjaiba besorozhatók nem voltak, addig 1932-ben már 1·4 millió pengőt fordít a társadalom ily »egyéb« célú egyesületi munkára. A bevételeknek növekedése ezeknél az egyesületeknél tehát 75·6-szoros. Ide kellene tulajdonképpen soroznunk a hazafias és vallásos egyesületeket, sőt talán a bajtársi egyesületeket is, amelyeknek régibb adatgyűjtésünkönél még alig találtunk nyomait. Ezeknek az egyesületeknek méretei azonban ma már oly jelentősek, a bevételi összeget tekintve is, hogy külön csoportba való kimutatásuk indokoltnak látszik. Aránylag a legkisebb mértékben emelkedtek a tudományos egyesületek bevételei. A tudományos munka anyagi támogatása egyre nagyobb mértékben hárul az államra és a társadalom viszonylag jóval kisebb anyagi áldozatot hoz a tudomány fejlesztése érdekében, mint hozott a múltban.

XXI. Az egyesületi bevételek a lakosság számához viszonyítva 1878. és 1932-ben.

Az egyesületek főcsoportjai	1000 lakosra eső bevétel összege		Indexszám (1878 = 100)
	1878-ban	1932-ben	
	p e n g ő		
I. Hazafias egyesületek	—	428-77	—
II. Vallásos egyesületek	44-27	518-32	1.170
III. Bajtársi egyesületek	80-27	405-82	505
IV. Kultúregyesületek	1.100-70	5.282-38	479
V. Művészeti, irodalmi egyesületek ...	123-89	954-02	769
VI. Tudományos egyesületek	1.230-11	983-31	79
VII. Sportegyesületek	450-20	12.829-85	2.850
VIII. Jótékony egyesületek	1.150-07	5.266-13	457
IX. Összegyűző egyesületek	3.796-68	15.063-45	370
X. Társaskörök	777-68	3.100-43	398
XI. Érdekképviselői egyesületek	6.228-75	13.203-51	212
XII. Egyéb egyesületek	49-97	1.370-06	2.741
Összesen	15.032-59	59.406-05	387

Miként már említettük 1878-ban 15 pengő 03 fillér, 1932-ben pedig 59 pengő 40 fillér esett a fővárosi egyesületek bevételeiből minden budapesti lakosra. Ha ennek az összegnek egyesületi csoportok szerinti megoszlását nézzük, úgy azt látjuk, hogy míg a sportegyesületek bevételeihez régebben mindössze 45 fillérrel járult hozzá minden budapesti lakos, addig napjainkban ez a fejkvóta 12 pengő 83 fillér. A másik végletet, a társadalmi áldozatkészség csökkenését mutatják a tudományos egyesületekre vonatkozó adatok, amelyeknél a fejenkénti hozzájárulás összege ugyanazon idő alatt 1 pengő 23-ról 98 fillérre esett vissza.

Vizsgáljuk már most, hogy az egyesületi bevételek hogyan oszlanak meg az egyesületek között. Ebből a célból a bevételek nagysága szerint csoportokat alkottunk és a különböző egyesületi csoportokba sorozott egyesületeket bevételeik összegének nagysága szerint részletezve dolgoztuk fel. Táblázatunkban feltüntetett bevételecsoportokat gyakorlati szempontból jellemző típusok szerint alkottuk. Az értékhatárok eltérő, növekvő távolságát az arányszámok értékelésénél természetesen figyelembe kell venni.

Az egyesületeknek bevételeik nagysága szerint történt csoportosításánál különleges figyelmet érdemelnek azok az egyesületek, amelyeknek egyáltalán nincsen bevételeik, mert kétségtelen, hogy ha még oly elvont, ideális célokat is kíván valamely egyesület előmozdítani, munkálkodásának csak bizonyos anyagi felkészültség mellett lehet számottevő sikere. Meg kell azonban itt jegyeznünk, hogy egymagából abból a körülményből, hogy valamely egyesületnek zárszámadásilag kimutatott bevétele nincsen, az egyesület tevékenységéről, annak értékéről ítéletet mondani még nem lehet, mert számos egyesület részesül hatóságoktól, intézményektől, sőt magánosoktól is természetben oly támogatásban (helyiség, levelezési, postaköltségek

stb.), amelyek az egyesületi számvitelben nem szerepelnek. Ezekről eltekintve azonban a bevétel nélkül működő egyesületeknek nyilván túlnyomó része oly egyesület, amelynek anyagi eszközei egyáltalában nincsenek és ezért képtelen célja elérését szolgáló bármily csekély tevékenységet is kifejtetni. A szünetelő egyesületektől ezek az egyesületek csak annyiban különböznek, hogy időnkint közgyűlést tartanak és azon a tagdíjat nem fizető tagok egyesületi tisztikart választanak. Az ily egyesületek tehát csak az egyéni hiúságot szolgálják, egyeseknek indokolatlan és a közvélemény félrevezetésére alkalmas társadalmi szereplését teszik lehetővé és éppen azért a társadalmi szervezkedésnek egészségtelen, káros hajtásai, amelyek még a szünetelő egyesületeknél is nagyobb veszélyt jelentenek a társadalmi életre.

XXII. Az egyesületek bevételeik összegének nagysága szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	Egyesületek												Összesen
	0	1-100	101-250	251-500	501-1.000	1.001-2.500	2.501-5.000	5.001-10.000	10.001-25.000	25.001-50.000	50.001-100.000	100.000-nél több	
	pengő bevétellel, az összes egyesületek %-ában												
I. Hazafias egyes..	13.3	—	15.6	6.7	11.0	15.6	2.2	15.6	8.9	6.7	2.2	2.2	100.0
II. Vallásos egyes. .	7.2	—	—	14.3	7.2	7.2	3.5	21.4	25.0	7.2	3.5	3.5	100.0
III. Bajtársi egyes. .	16.3	9.3	11.6	9.3	16.3	14.0	9.3	11.6	2.3	—	—	—	100.0
IV. Kultúregyes. ...	6.2	4.6	10.0	12.3	10.0	13.8	10.0	8.5	6.2	6.8	3.1	8.5	100.0
V. Művészeti, irod. egyesületek ...	14.2	5.5	6.3	3.9	11.8	23.6	11.8	6.3	9.5	4.8	—	2.3	100.0
VI. Tudományos egyesületek	5.9	2.9	—	8.8	8.8	16.2	25.0	14.7	8.8	1.5	2.9	4.5	100.0
VII. Sportegyesületek	5.3	0.6	4.4	7.2	9.0	14.6	18.0	14.6	9.6	9.3	3.7	3.7	100.0
VIII. Jótékony egyes.	2.6	1.3	1.9	7.1	13.5	11.5	16.7	8.9	14.1	8.3	6.4	7.7	100.0
IX. Önszegélyző egy.	4.3	0.5	0.5	1.5	7.7	16.9	16.9	11.6	13.5	6.3	8.7	11.6	100.0
X. Társaskörök ...	4.2	2.8	5.6	3.5	6.3	11.3	12.0	13.4	19.8	11.3	4.9	4.9	100.0
XI. Érdekképviselési egyesületek	7.7	2.5	2.5	8.4	7.5	17.6	10.0	12.9	14.7	8.1	3.6	4.5	100.0
XII. Egyéb egyes....	12.6	5.0	14.3	10.9	12.7	14.3	8.4	4.2	10.1	5.0	0.8	1.7	100.0
Összesen ...	8.0	3.0	5.2	7.5	9.8	15.8	12.3	11.2	11.9	6.8	3.7	4.8	100.0

Arra vonatkozóan, hogy a bevétel nélkül működő egyesületek 8%-ot kitevő arányszámában mily mértékben szerepelnek az értékes társadalmi munkát önzetlenül kifejtő egyesületek és mily mértékben a látszatélelet élő, csupán az egyéni érvényesülést szolgáló egyesületek, bizonyos támpontot nyújt ezeknek az egyesületeknek célkitűzéseik szerint való vizsgálata. A bevétel nélkül működő bajtársi, művészeti és hazafias egyesületeknek aránylag nagy százaléka nem mondható aggályosnak. Az ily kulturális és tudományos egyesületek ellen sem tehető elvi kifogás. Nyilván túlnyomórészt a bevétel nélküli egyesületeknek fent említett első csoportjába tartoznak

és a működésükhöz szükséges szerény anyagi eszközöket különböző állami stb. intézmények (tudományos intézetek, főiskolák stb.) természetben nyújtott támogatásából nyerik. Kevésbé képzelhető már el életképes sportegyesület bevétel nélkül. Igen magas az ily érdekképviselői egyesületek aránya is, holott az érdekképviselői feladatok ellátása legalább is bizonyos adminisztrációs költséget feltétlenül igényel. A társaskörök bevétel nélkül általában csak asztaltársasági szinten mozoghatnak. Az a körülmény, hogy 4-2%-uk esik ebbe a csoportba s egyesületi szervezetben működik, bizonyára főként a fentebb kifogásolt hiúsági okokra vezethető vissza. A legnagyobb mértékben aggályos azonban a jótékony és az önszegélyező egyesületeknek kimutatásunk idevonatkozó rovatában való szereplése. A jótékonyág gyakorlása és az önszegélyezés még abban az esetben is, ha csupán természetben nyújtott támogatásra szorítkozik, a legszigorúbb anyagi számadásra kötelez. Statisztikai adatgyűjtésünknel a természetben nyújtott jótékony adományokat is számításba vettük és fölértékelítettük. Azok az egyesületek tehát, amelyek itt szerepelnek, vagy egyáltalában nem fejtenek ki segélyező tevékenységet, vagy pedig mellőzik az adományok feljegyzését és ily módon elkerülik a nyilvánosságnak e téren oly kívánatos ellenőrzését.

A bevétellel rendelkező egyesületeknek jövedelmük nagysága szerint való megoszlása rendkívül változatos. Azt látjuk, hogy még ugyannannak a célnak elérésére törekvő egyesületek is igen nagy eltérést mutatnak a rendelkezésükre álló anyagi erők tekintetében. Már a bevételeknek ez a nagy különbözősége is sejtetni engedi, hogy felhasználásuk nem történik mindig a leggazdaságosabb módon. Különösen indokolt ez a feltevés azoknál az egyesületeknél, amelyek csupán a legszükségesebb adminisztrációs költségekre elegendő 100, 250, illetőleg 500 pengőn aluli jövedelemmel rendelkeznek, holott eredményes működésük, miként arra már fentebb utaltunk, az egyesületi célt szolgáló különleges kiadások nélkül nem lehetséges. Általánosságban szólva elégtelennek látszik az 501—1000 pengős egyesületi bevétel is. A létminimumot a legtöbb egyesületi csoportnál 1000 pengőben jelölhetjük meg, bár ez az összeg sem tekinthető erőteljes munkára módot nyújtó alapnak; akár a fővárosi klubhelyiségek fenntartási költségeit, akár a tudományos kiadványok, vagy propaganda nyomtatványok előállításának költségeit, akár pedig a jótékonyásra, önszegélyezésre, testgyakorlásra stb. ily jövedelem mellett megnyíló lehetőségeket nézzük. A fővárosi egyesületeknek az 1001—2500 pengős jövedelmi kategóriába elhelyezkedő közel egyhatoda azért még szintén nem tekinthető a társadalmi szervezetek oly tömegének, amely az anyagi erők koncentrációjával azoknak nagy hatásfokú kihasználását lehetővé tenné. Az elhelyezkedési és az adminisztrációs költségek minden ily egyesületnél a bevételeknek túlnyomó részét leköti és egyesületenkint, nemkülönben a közös célú egyesületek közösségében csak aránylag igen

XXIII. Az egyesületek bevételeinek megoszlása.

Az egyesületek fősportjai	B e v é t e l									
	Tagdíjak	Állami		Társadalmi adomány	Más egyesülettől	Saját jövedelem	Egyéb	Töke-felhasználás és kölcsön	Átmozat	Összesen
		s e g é l y	Ün-kormányzati							
I. Hazafias egyesületek	73.263	1.015	13.398	121.680	6.899	21.807	161.789	18.166	13.326	431.343
II. Vallásos egyesületek	79.941	1.600	16.500	108.905	4.982	39.687	256.167	11.603	2.046	521.431
III. Bajtársi egyesületek	82.882	10.613	7.545	88.579	29.495	23.123	115.146	10.578	40.295	408.256
IV. Kultúregyesületek	224.493	1.523.847	309.883	725.049	39.727	154.006	1.748.963	503.737	84.374	5.314.079
V. Művészeti, irodalmi egyes.	265.733	48.966	26.281	44.815	2.412	61.666	1.457.421	41.253	11.198	959.745
VI. Tudományos egyesületek.	331.900	143.461	5.600	46.380	760	227.006	144.995	38.551	50.554	989.207
VII. Sportegyesületek	1.184.430	773.500	251.977	582.874	59.196	943.949	8.790.565	222.226	98.120	12.906.837
VIII. Jótékony egyesületek ...	538.522	437.270	190.975	1.147.493	6.970	393.334	2.222.850	308.282	52.030	5.297.726
IX. Önszolgálzó egyesületek ...	7.543.541	416.740	57.598	1.054.534	751.581	2.684.770	2.415.032	135.908	94.128	15.153.832
X. Társaskörök	1.605.795	2.267	5.599	264.328	3.751	279.905	872.607	74.743	9.843	3.119.038
XI. Érdekképviseleti egyes. ...	6.501.292	376.150	41.367	536.853	764.365	1.260.744	3.075.454	562.256	164.257	13.282.738
XII. Egyéb egyesületek	236.065	31.570	41.219	41.806	69	14.009	973.734	30.840	8.970	1.378.282
Összesen ...	18,667,857	3,766,999	967,942	4,763,496	1,670,207	6,104,006	21,234,723	1,958,143	629,141	59,762,514
b) Szakalkotban										
I. Hazafias egyesületek	17-0	0-2	3-1	28-2	1-6	5-1	37-5	4-2	3-1	100-0
II. Vallásos egyesületek	15-3	0-3	3-2	20-9	1-0	7-6	49-1	2-2	0-4	100-0
III. Bajtársi egyesületek	20-3	2-6	1-9	21-7	7-2	5-9	28-2	2-5	9-9	100-0
IV. Kultúregyesületek	4-2	28-7	5-8	13-6	0-7	2-7	33-0	9-5	1-6	100-0
V. Művészeti, irodalmi egyes.	27-7	5-1	2-7	4-7	0-3	6-4	47-6	4-3	1-2	100-0
VI. Tudományos egyesületek.	33-6	14-5	0-6	4-7	0-1	22-9	14-6	3-9	5-1	100-0
VII. Sportegyesületek	9-2	6-0	2-0	4-5	0-5	7-3	68-0	1-7	0-8	100-0
VIII. Jótékony egyesületek ...	10-2	8-3	3-6	21-6	0-1	7-4	42-0	5-8	1-0	100-0
IX. Önszolgálzó egyesületek ...	49-9	2-8	0-4	6-6	5-1	17-7	16-0	0-9	0-6	100-0
X. Társaskörök	51-4	0-1	0-2	8-5	0-1	9-0	28-0	2-4	0-3	100-0
XI. Érdekképviseleti egyes. ...	49-0	2-8	0-3	4-0	5-8	9-5	23-2	4-2	1-2	100-0
XII. Egyéb egyesületek	17-1	2-3	3-0	3-0	0-0	1-0	70-6	2-3	0-7	100-0
Összesen ...	31-2	6-3	1-6	8-0	2-8	10-2	35-6	3-2	1-1	100-0

kis összeg marad fenn a tulajdonképeni célkitűzés szolgálatára. A fővárosi társadalom jelentős, erőteljes szervezkedéseinek azért főleg a magasabb jövedelmű kategóriák egyesületei tekinthetők, melyekbe azonban alig valamivel több, mint az összes egyesületeknek a fele (50-7%) tartozik. Megállapíthatjuk azért, hogy fővárosunk társadalmi szervezkedése a rendelkezésre álló anyagi erőkhöz viszonyítva túlméretezett. S ennek következtében a társadalom által viselt terhek jelentős része túlságosan felaprózódik, szinte szétporlad s ezzel a társadalmi feladatok ellátása szempontjából kárba vész.

A különböző egyesületi csoportokat tekintve látjuk, hogy a legkisebb jövedelemmel a bajtársi egyesületek rendelkeznek. A középső kategóriákban a tudományos egyesületek helyezkednek el aránylag a legnagyobb számban. A nagyjövedelmű egyesületek leggyakoribbak a társasköröknél és az önszegélyző egyesületeknél, mely utóbbiak a 100 ezer pengőnél több bevétellel rendelkező egyesületek sorában magas arányszámukkal különösen kiemelkednek.

Vizsgáljuk már most, hogy a fővárosi egyesületeknek közel 60 millió pengős bevétele mily forrásokból származik.

Az egyesületi életnek legbiztosabb és legállandóbb alapját általában a *tagdíjak* alkotják. A tagdíjakban jut leginkább kifejezésre a társadalom céltudatos áldozatkészsége és az a jelentőség, amelyet valamely társadalmi munkában való részvételének tulajdonít. Általában azt látjuk, hogy a társadalom tagjai nagyobb áldozatokra csak abban a mértékben hajlandók, amily mértékben azért személyi természetű ellenszolgáltatást nyernek. A legkisebbek a tagdíjak az ideális célokat szolgáló hazafias, vallásos, bajtársi és jótékony egyesületeknél. Az 50 fillérnél magasabb havi tagdíj ezeknél az egyesületeknél csak elvétve fordul elő, az 1 pengőnél magasabb hozzájárulás pedig kevés kivétellel csak abban az esetben, ha az ily egyesület helyiségeinek használata valamely előnyt jelent a tagok számára. Valamivel magasabbak a művészeti, irodalmi és a tudományos egyesületek tagdíjai. Sűrűn fordulnak elő már a magas tagdíjak a sportegyesületeknél, amelyeknél az egyes, különösen költséges, sportágakkal járó kiadások miatt a 120 pengőnél nagyobb évi tagdíj a legnagyobb arányszámmal szerepel. Az önszegélyző egyesületeknél a leggyakrabban előforduló tagdíjtípus a havi 50 fillér, közel egyötöde ezeknek az egyesületeknek azonban 25—60 pengős szolgáltatást kíván tagjaitól és a nagyobb összegű befizetések is gyakoriak. Azokhoz a szolgáltatásokhoz viszonyítva, amelyeket a társasköröknek nyújtaniok kellene, hogy célkitűzésüknek megfelelő eredményes munkát fejthessenek ki, általában igen alacsonynak mondhatók ezeknek az egyesületeknek tagdíjai. Közel egynegyede a társasköröknek havi 50 fillérnél kevesebb, további több, mint egyharmada pedig havi egy pengőnél kevesebb díjat kíván tagjaitól; a magas tagdíjak aránylag ritkák. A legegyen-

letesebben oszlanak meg a különböző tagdíjkategóriák között az érdekképviseleti egyesületek, amelyeknek a munkanélküliség esetére való biztosítás jellegével is bíró tagdíjai az egyesületek számottevő százalékánál az 120 pengőt is meghaladják.

XXIV. Az egyesületek megoszlása a rendes tagdíj nagysága szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	Az egyesületek							Összesen
	0	—6	7—12	13—24	25—60	61—120	121—	
	pengő rendes tagdíjjal az összes egyesületek %-ában							
I. Hazafias egyesületek	28.9	51.1	13.3	4.5	2.2	—	—	100.0
II. Vallásos egyesületek	21.4	57.1	17.9	—	3.6	—	—	100.0
III. Bajtársi egyesületek	16.5	63.4	16.0	2.1	1.5	0.5	—	100.0
IV. Kultúregyesületek	7.7	61.5	21.5	3.1	3.1	3.1	—	100.0
V. Művészeti, irodalmi egyes.	18.1	42.5	22.8	13.4	3.2	—	—	100.0
VI. Tudományos egyesületek.	17.6	28.0	42.6	5.9	1.5	1.5	2.9	100.0
VII. Sportegyesületek	4.4	22.0	29.8	17.7	12.1	5.6	8.4	100.0
VIII. Jótékony egyesületek ...	16.7	60.9	16.7	2.5	3.2	—	—	100.0
IX. Önszegélyző egyesületek ..	6.3	28.0	17.9	15.5	19.3	9.2	3.8	100.0
X. Társaskörök	5.6	23.2	35.2	19.0	9.9	4.2	2.9	100.0
XI. Érdekképviselői egyes. ...	5.7	20.1	23.3	24.2	17.0	3.6	6.1	100.0
XII. Egyéb egyesületek	7.6	39.5	26.0	12.6	7.5	3.4	3.4	100.0
Összesen ...	9.4	34.9	23.8	14.3	10.3	3.5	3.8	100.0

Annak ellenére, hogy az egyesületi tagdíjak általában szerény keretek között mozognak s mindössze 31.9%-a az egyesületeknek kíván tagjaitól havi 1 pengőnél nagyobb hozzájárulást, az egyesületek tagdíjjövedelme mégis jelentős részben és pedig főleg az alacsony tagdíj típusú egyesületeknél a kirótt tagdíjnak csak csekély töredékére rúg. Az egyesületek több mint egy ötödénél az előírt tagdíjnak 10%-a sem folyt be. A legrosszabb tagdíjfizetők a hazafias és a bajtársi egyesületek tagjai. Ezzel szemben ott, hol a tagdíj nemfizetése közvetlen anyagi hátránnyal jár, mint pl. különösen az önszegélyző egyesületeknél a tagdíjfizetés a legpontosabban történik.

A tagdíjbevételek általánosságban az összes egyesületi bevételeknek 31.2%, a különböző egyesületi csoportok háztartásában azonban ettől az átlagtól jelentős eltérést látunk. A legnagyobb mértékben a társaskörök költségvetése nyugszik a tagdíjbevételen. Összes bevételeiknek több mint fele ebből a forrásból származik. Megközelítően ez a helyzet az önszegélyző és az érdekképviseleti egyesületeknél is. Ezzel szemben igen alárendelt a szerepe a tagdíjnak a kultúregyesületek budgetjében (4.2%), amelyeknek egyesületi háztartási adatait egyébként erősen eltorzítja az a körülmény, hogy a szorosan vett egyesületi költségvetés az egyesületek által fenntartott intézmények költségvetésétől el nem különíthető.

A nagyszabású sportversenyeket rendező egyesületek jelentékeny összegű versenybevételei háttérbe szorítják ebben az egyesületi csoportban a tagdíjak jelentőségét. A jótékony egyesületek tevékenysége is alig valamivel több mint 10%-nyi részben meríti anyagi erejét a tagok kötelező hozzájárulásából, a többi $\frac{9}{10}$ részt túlnyomóan külső támogatásból nyeri.

XXV. Az egyesületek megoszlása a tagdíjbevételnek az előírt tagdíjhoz való viszonya szerint.

Az egyesületek főcsoportjai	Egyesületek, amelyeknél az előírt tagdíj					Összesen
	—10	11—25	26—50	51—75	76—	
	százalékát fizették be, az összes egyesületek %-ában					
I. Hazafias egyesületek	48.9	13.3	15.6	15.6	6.6	100.0
II. Vallásos egyesületek	25.0	7.1	17.9	10.7	39.3	100.0
III. Bajtársi egyesületek	38.1	16.5	18.6	13.9	12.9	100.0
IV. Kultúregyesületek	23.9	7.7	17.7	16.9	33.8	100.0
V. Művészeti, irodalmi egyes.	28.3	7.9	14.2	9.4	40.2	100.0
VI. Tudományos egyesületek.	17.6	1.5	16.2	26.5	38.2	100.0
VII. Sportegyesületek	13.0	8.1	13.0	13.7	52.2	100.0
VIII. Jótékony egyesületek ...	24.4	10.3	12.8	20.5	32.0	100.0
IX. Önszegélyző egyesületek ..	9.7	1.9	4.3	11.1	73.0	100.0
X. Társaskörök	16.9	10.6	19.7	14.8	38.0	100.0
XI. Érdekképviselői egyes. ..	16.1	9.0	14.5	16.1	44.3	100.0
XII. Egyéb egyesületek	23.5	10.9	18.6	15.1	31.9	100.0
Összesen ...	20.2	8.8	14.4	15.1	41.5	100.0

XXVI. Az egyesületek részesedése a közsegélyben.

Az egyesületek főcsoportjai	Államsegély		Önkormányzati segély		Összesen	
	Pengő	%	Pengő	%	Pengő	%
I. Hazafias egyesületek	1.015	0.0	13.398	1.4	14.413	0.3
II. Vallásos egyesületek	1.600	0.0	16.500	1.7	18.100	0.4
III. Bajtársi egyesületek	10.613	0.3	7.545	0.8	18.158	0.4
IV. Kultúregyesületek	1,523.847	40.4	309.883	32.0	1,833.730	38.7
V. Művészeti, irodalmi egyes.	48.966	1.3	26.281	2.7	75.247	1.6
VI. Tudományos egyesületek.	143.461	3.9	5.600	0.6	149.061	3.2
VII. Sportegyesületek	773.500	20.5	251.977	26.0	1,025.477	21.6
VIII. Jótékony egyesületek ...	437.270	11.5	190.975	19.7	628.245	13.3
IX. Önszegélyző egyesületek ..	416.740	11.0	57.598	5.9	474.338	10.0
X. Társaskörök	2.267	0.1	5.599	0.6	7.866	0.2
XI. Érdekképviselői egyes. ...	376.150	10.2	41.367	4.3	417.517	8.8
XII. Egyéb egyesületek	31.570	0.8	41.219	4.3	72.789	1.5
Összesen ...	3,766.999	100.0	967.942	100.0	4,734.941	100.0

A fővárosi egyesületeknek az egész országra kiterjedő jelentősége jut kifejezésre abban a jelentős összegben, melyet a fővárosi egyesületek *állami segély* címén mutatnak ki. A társadalmi egyesületeknek juttatott állami támogatás 85-8%-a esik a fővárosi egyletekre. Az állami támogatásnál

jóval csekélyebb összegű, annak alig egynegyede, az önkormányzatok által, főleg a székesfőváros részéről adott hozzájárulás. Az állami és önkormányzati segélynek megoszlása a különböző egyesületi csoportok között rávilágít azokra a kapcsolatokra, amelyek azoknak a közületeknek és az egyesületeknek célkitűzései között fennállanak és bizonyos mértékig jellemző arra, hogy az állam és az önkormányzatok saját feladataik elvégzése szempontjából mily jelentőséget tulajdonítanak a különböző irányú társadalmi tevékenységnek. Ebből a szempontból vizsgálva adatainkat, annyiban még bizonyos mértékig egyöntetű értékelését látjuk a társadalmi munkának, hogy úgy az állam, mint az önkormányzat segélyeinek oroszán-részt a kultúregyesületeknek juttatja. Az állam mégis valamivel nagyobb részt hasít ki erre a célra (40·4%), mint az önkormányzat (32·0%). A többi csoportot nézve azt tapasztaljuk, hogy míg a főváros többet juttat a sport és a jótékony és kisebb méretek között a művészi egyesületeknek, addig az állam a tudományos, az érdekképviselési és az önszegélyző egyesületek támogatásának tulajdonít viszonylag is nagyobb jelentőséget. A többi egyesületi csoport számottevő közsegélyben nem részesül.

A közsegélyeknek az egyesületek összes bevételeihez viszonyított nagyságát tekintve ugyancsak a kultúregyesületek emelkednek ki a legnagyobb arányszámmal: a túlnyomórészt közegészségügyi és nevelő intézményeiknek fenntartására engedélyezett segély több mint egyharmadát teszi egész jövedelmüknek. Az állami hozzájárulás tekintélyes összege jelentős részét alkotja a tudományos egyesületek költségvetésének és úgy az állami, mint az önkormányzati támogatás számottevő szerepet játszik még a jótékony, a sport és művészeti egyesületeknél. A többi egyesületek bevételi forrásai között a közsegély általánosságban kisebb fontossággal bír, így pl. az önszegélyző egyesületeknek juttatott közel fél milliónyi segély mindössze 3·2%-át, az érdekképviselési egyesületeknek adott 417.000 pengő hozzájárulás pedig csak 3·1%-át teszi ezen egyesületek összes bevételeinek.

A *társadalmi adományok* címén elkönyvelt összegek aránylag jelentős tételei a hazafias, a bajtársi és a vallásos egyesületek jövedelmeinek. Összességében azonban a jótékony egyesületeknél a legnagyobbak. Az egy millió pengőt jóval meghaladó összegben befolyó önkéntes adományok több mint egy ötödét alkotják a jótékony egyesületek összes bevételeinek. A részben szintén jótékony jellegű önszegélyző egyesületek ugyancsak egy milliót meghaladó önkéntes adományt könyveltek el. Ennél a nagy pénzforgalmat lebonyolító egyesületi csoportnál azonban ez az összeg természetesen aránylag kisebb szerepet játszik. A jótékonyosság szolgálatában áll túlnyomó része azoknak a szellemi és testi kultúrát szolgáló intézeteknek is, amelyeket kultúregyesületeink tartanak fenn. Ezek az egyesületek a társadalomnak közel háromnegyed millió pengős adománya révén caritativ munkásságukat

XXVII. Az egyesületek kiadásainak megoszlása.

Az egyesületek főcsoportjai	K i a d á s							Maradvány	Tőkéstítés (törlesztés)	Egyéb	Más egyesületeknek	Összesen
	Tiszteletdíj	Ügyviteli		Egyesületi célú közvetlenül szolgáló	Más egyesületeknek	Egyéb	Tőkéstítés (törlesztés)					
		személyzeti	dologi									
a) Pengőben												
I. Hazafias egyesületek	25.804	75.107	111.299	160.258	681	28.360	14.728	15.106				431.343
II. Vallásos egyesületek	28.903	29.272	78.594	345.179	—	9.856	14.853	14.774				521.431
III. Bajtársi egyesületek	12.862	30.489	116.708	165.639	6.808	26.020	38.728	11.002				408.256
IV. Kultúregyesületek	71.782	446.177	427.159	3.451.469	290.128	304.408	69.282	253.674				5.314.079
V. Művészeti, irodalmi egyes.	69.286	90.689	149.536	501.850	4.304	81.465	46.775	15.840				959.745
VI. Tudományos egyesületek.	64.628	97.121	142.586	624.612	2.438	25.987	24.184	7.651				989.207
VII. Sportegyesületek	162.196	570.101	677.738	7.433.894	67.668	2.135.973	132.442	1.726.825				12.906.837
VIII. Jótékony egyesületek ...	82.432	843.626	308.026	3.129.732	15.099	578.089	172.906	167.816				5.297.726
IX. Önszegélyző egyesületek ..	161.629	686.873	1.338.134	7.289.591	386.101	627.649	3.462.600	1.201.255				15.153.832
X. Társaskörök	107.669	599.363	1.177.990	621.205	2.655	364.776	110.784	134.596				3.119.038
XI. Érdekképviselői egyes. ...	1.084.833	1.782.465	1.957.862	5.921.845	722.807	770.949	359.478	682.499				13.282.738
XII. Egyéb egyesületek	114.219	458.861	347.227	325.538	36.379	58.351	22.723	14.984				1.378.282
Összesen ...	1.986.243	5.710.144	6.832.859	29.970.812	1.535.068	5.011.883	4.469.483	4.246.022				59.762.514
b) Százalékban												
I. Hazafias egyesületek	6-0	17-4	25-8	37-1	0-2	3-5	3-4	6-6				100-0
II. Vallásos egyesületek	5-5	5-6	15-1	66-2	—	1-9	2-9	2-8				100-0
III. Bajtársi egyesületek	3-2	7-5	28-6	40-5	1-7	6-4	9-4	2-7				100-0
IV. Kultúregyesületek	1-4	8-4	8-0	64-9	5-5	5-7	1-3	4-8				100-0
V. Művészeti, irodalmi egyes.	7-2	9-4	15-6	52-3	0-4	8-6	4-9	1-6				100-0
VI. Tudományos egyesületek.	6-5	9-8	14-5	63-2	0-2	2-6	2-4	0-8				100-0
VII. Sportegyesületek	1-3	4-4	5-3	57-6	0-5	16-5	1-0	13-4				100-0
VIII. Jótékony egyesületek ...	1-6	15-9	5-8	59-1	0-3	10-9	3-2	3-2				100-0
IX. Önszegélyző egyesületek ..	1-1	4-5	8-8	48-1	2-6	4-1	22-9	7-9				100-0
X. Társaskörök	3-5	19-2	37-8	19-9	0-1	11-7	3-5	4-3				100-0
XI. Érdekképviselői egyes. ...	8-2	13-4	14-7	44-7	5-4	5-8	2-7	5-1				100-0
XII. Egyéb egyesületek	8-3	33-3	25-2	23-6	2-6	4-2	1-7	1-1				100-0
Összesen ...	3-3	9-6	11-4	50-1	2-6	8-4	7-5	7-1				100-0

nagymértékben előmozdító támogatást élveznek. A jótékony, az önszegélyző és a kultúregyesületekhez juttatott adományok különösen azért érdemelnek figyelmet, mert azokban jutlegtisztában kifejezésre a társadalomnak embertársain segíteni akaró jó szíve. Adatainkból megállapíthatjuk, hogy a főváros lakossága évente fejenként kereken 3 pengőt áldoz önkéntesen a felebaráti szeretet oltárán. A társadalom önkéntes adományai túlnyomórészt gyűjtések, előadásokon történt felülfizetések, vagy egyes magánintézmények, vállalatok, vagy egyének önkéntes hozzájárulásai útján szaporítják az egyesületek jövedelmét. Ezek az adományok tehát különösen alkalmasak arra, hogy a társadalomnak a különböző egyesületi célkitűzések iránt tanúsított érdeklődését, fogékonyságát megvilágítsák és jellemzőek a lakosságnak önzetlen áldozatkészségére is.

Az összes fővárosi egyesületek évi jövedelmének valamivel több, mint egytizedrésze *saját vagyonuknak hozadékból* ered. Ez a vagyon legnagyobb részt az alapító tagok tagdíjaiból, alapítványokból és költségvetési megtakarításokból tevődik össze. Az első két forrásból leginkább a tudományos egyesületek gazdagodnak, amelyek ily módon a többi egyesületeknél jóval nagyobb mértékben fedezhetik kiadásait saját vagyonuk jövedelméből. A bevételi feleslegeknek tartalékolásán kívül bizonyos üzletszerű alapdíjak alkotják az önszegélyző egyesületek tekintélyes vagyonálladékát, amelynek hozadéka a harmadfél millió pengőt meghaladja. Hasonló forrásból, a szociális biztosításnál felgyülemlett tartalékokból, ered az érdekképviselői egyesületek saját jövedelmének tekintélyes része is. Sportegyesületeinknek szilárd anyagi megalapozottságát bizonyítja az a körülmény, hogy vagyonuk jövedelme címén közel egy millió pengő folyt be pénztárukba. Igen tekintélyes azonkívül még a jótékony egyesületek és a társaskörök önálló jövedelmének összege.

Attól a céltól vezérelve, hogy általános áttekintést nyerjünk az egyesületekről, adatainkat természetszerűen csak oly ismérvek szerint csoportosíthatjuk, amelyek valamennyi egyesületnél azonosan fellelhetők. A társadalmi szervezeteknek szerkezetében és működésében mutatkozó különbségek miatt az egyesületi számtartásoknak tételei csak kevés ily azonos jellegű csoport képzését teszik lehetővé. Több mint egyharmadát azért az egyesületi bevételeknek nem állott módunkban azonos természetű statisztikai csoportokba sorozni s így azokat összefoglalva *»egyéb bevételek«* megjelöléssel mutatjuk ki. Ez a csoport rendkívül heterogén természetű bevételeket foglalván magába, valamennyi egyesületi csoport általános ismertetésénél a tárgyalásra alig nyújt alapot. Legjellegzetesebb vonása ennek a bevételi csoportnak az, hogy legnagyobb részt nem a közös cél érdekében történt hozzájárulásokból, hanem szolgáltatásoknak ellenértékéből jött létre. Ezzel magyarázhatjuk azt, hogy a sportegyesületeknél (sportversenyek) ez a számadási tétel oly hatalmas összeggel szerepel, viszonylag is

a legnagyobb bevételi forrást nyitván a testedző egyesületek céljaira. A jótékony, önszegélyző, kultúr- és vallásos egyesületek igen jelentős részben hangversenyek beléptídjáiból gyarapítják jövedelmüket, ami statisztikában szintén ennél a rovatnál jut kifejezésre. A mozgókép jogosítványokból eredő bevételek szintén itt nyertek elszámolást. Nem érdektelen azért ennek a rovatnak a kiadások hasonló című rovatával való szembeállítás, amelyre alább térünk ki.

Ugyancsak a kiadások párhuzamos rovatával szembeállítva tárgyalhatók a legalkalmasabban az évi bevételeken túlmenő kiadásokat ellensúlyozó bevételi rovatok is (tőkefelhasználás, kölcsön, áthozat).

Az egyesületi *kiadások* még nagyobb változatosságot mutatnak, mint a bevételek. Azért valamennyi egyesület kiadásainak összehasonlítását csak néhány általános megjelölésű tételre nézve eszközölhetjük.

Arra a kérdésre, amely a kiadások elbírálásánál elsősorban vetődik fel, hogy mennyit költ az egyesület céljának megvalósítására és mennyit az azzal kapcsolatos adminisztrációra, az adatok általános áttekintésénél nem kaphatunk választ. Az adminisztrációnak (ideértve az egyesületi helyiség fenntartását is) ugyanis a különböző célú egyesületeknél lényegesen eltérő szerepe van. Így vannak egyesületek, amelyeknek működése az adminisztratív tevékenységgel már majdnem teljesen kimerül (pl. társaskörök). Abból a körülményből tehát, hogy fővárosi egyesületeink kiadásaiknak közel egynegyed részét fordítják tiszteletdíjakra és az ügyvitel személyzeti és dologi költségeire, az egyesületek ügyvitelének költséges vagy takarékos voltára vonatkozóan következtetést még levonni nem lehet.

Közel két millió pengőre rúg az az összeg, amelyet egyesületi tagok *tiszteletdíj* címén a budapesti egyesületek pénztárából évente felvesznek. Ennek a tekintélyes összegnek több mint a fele esik az érdekképviselői egyesületek tagjaira. Valamennyi egyesületi típus közül tehát az érdekképviselőket nyújtanak a legtöbb módot vezető tagjaik működésének anyagi jutalmazására. Ezzel szemben viszonylag a legönzettebb tevékenységet fejtik ki a jótékonykodással foglalkozó jótékony, önszegélyző és kultúr-egyesületek, nemkülönben a sportegyesületek.

Az *alkalmazottak fizetésére* fordított 5·7 millió pengő azt mutatja, hogy az egyesületek mint munkaadók jelentőséggel bírnak a fővárosi munkapiacra is. Ha figyelembe vesszük, hogy az egyesületi alkalmazottaknak tekintélyes részénél ez az alkalmaztatás csak mellékfoglalkozás jellegével bír és a beküldött részletes költségvetések adatai szerint az átlagos fizetés havi 40—50 pengőre tehető, úgy megközelítően 10.000-re becsülhetjük azoknak a számát, akik egészben vagy részben keresetüket az egyesületektől nyerik.

A személyzeti kiadásokban szerepelnek a tagdíjbeszedők jutalékai, a helyiségek takarítására és a kiszolgálásra alkalmazott személyzet illetményei és az irodai alkalmazottak fizetése. Az elsőnek említett tétel főleg a jótékony és az önszegélyző egyesületek kiadásai között rúg aránylag nagyobb összegre, a második a klubhelyiségekkel rendelkező és azokban állandó társasérinkezést fenntartó egyesületi típusoknál, míg a harmadiknak, az irodai személyzetnek költségei az érdekképviselőknél a legmagasabbak.

A *dologi kiadások* két fő tétele a levelezésre és az egyesületi helyiség fenntartására (bérlet, karbantartás, fűtés, világítás stb.) fordított kiadás. Ezek a kiadások igénybe veszik a társaskörök jövedelmének 37·8%-át és indokolják a klubszerű életet élő egyéb egyesületeknél is az ügyvitel dologi kiadásainál kimutatott tekintélyes összegeket. Az érdekképviselői egyesületeknek összegszerűen különösen kiemelkedő nagy dologi kiadásait a levelezési költségek is számottevően növelik. Hasonlóképpen jelentős összegeket fordítanak a levelezésre az egyéb propagandisztikus egyesületek is. Az önszegélyző egyesületek dologi kiadásainak tekintélyes összegét azonban csak részben látjuk indokolva az ezeknek az üzletszerű feladatkört betöltő egyesületeknek ügyvitelére szükséges helyiségek fenntartásához és az üzleti levelezéshez szükséges kiadásokkal.

XXVIII. Az »egyéb« bevételek és kiadások szembeállítása.

Az egyesületek főcsoportjai	Egyéb		Az egyéb bevételek az ily kiadások %-ában
	kiadások	bevételek	
I. Hazafias egyesületek	28.360	161.789	570.4
II. Vallásos egyesületek	9.856	256.167	2.599.8
III. Bajtársi egyesületek	26.020	115.146	442.3
IV. Kultúregyesületek	304.408	1,748.963	574.3
V. Művészeti, irodalmi egyesületek ...	81.465	457.421	561.5
VI. Tudományos egyesületek	25.987	144.995	558.0
VII. Sportegyesületek	2,135.973	8,790.565	411.6
VIII. Jótékony egyesületek	578.089	2,222.850	384.5
IX. Önszegélyző egyesületek	627.649	2,415.032	384.8
X. Társaskörök	364.776	872.607	239.2
XI. Érdekképviselői egyesületek	770.949	3,075.454	399.4
XII. Egyéb egyesületek	58.351	973.734	166.9
Összesen	5,011.883	21,234.723	423.7

Az »egyéb« kiadások rovatában feltüntetett összegek túlnyomórészt a bevételek gyarapítása érdekében folytatott egyesületi tevékenység költségeiből adódnak. Kisebb részben szerepelnek itt azok a kiadások is, amelyek

az egyesületi célkitűzéssel semmiféle összefüggésben nincsenek. Az adatgyűjtésünk módszerének ismertetésénél részletesebben vázolt nehézségek miatt nem áll ugyan módunkban a bevételek gyarapítása érdekében történt kiadásokat ennek a rovatnak összefoglaló tételéből kiemelni, mégis tekintettel arra, hogy az egyéb kiadásoknak aránylag csak elenyésző része esik oly kiadásra, mely nem a bevétel emelését célozza, ennek a rovatnak az egyéb bevételek rovatával való egybevetése megközelítő tájékoztatást nyújt arról, hogy az egyesületeknek nyereség céljából folytatott akciói mily eredménnyel zárultak. Ez az összehasonlítás igen kedvező képet ad az egyesületeknek nyereségszerző vállalkozásairól. A bevételek több mint négyszeresére rúgnak a kiadásoknak és több mint 16 millió pengő bevételi többlettel gyarapítják az egyesületek jövedelmét. Ez a bevételi többlet, mely 27%-át teszi az egyesületek összes bevételeinek, megközelítően felér az egyesületi tagdíjakból származó bevételek összegével. A társadalmi egyesületek működésének ezek a bevételek nyújtják tehát egyik legerősebb alapját és kétségtelen, hogy az ily bevételeknek biztosítása, sőt lehető növelése egyik feltétele társadalmi egyesületeink fejlődésének. A különböző egyesületi csoportokat nézve aránylag a legkisebb költséggel érik el bevételeiknek növelését a vallásos egyesületek akciói. Míg viszonylag a legkisebb nyereséggel jár a társasköröknek ily természetű tevékenysége (italfogyasztás). Összességében úgy a kiadásoknál, mint a bevételeknél erősen kiemelkedik a sportegyesületek csoportja, amelynek versenyrendező tevékenysége egyébként közvetlenül is nagymértékben előmozdítja a testedzés céljait.

Az egyesületek tőkésítéssel és adósságtörlesztéssel vagyonálladékokat közel $4\frac{1}{2}$ millió pengő értékben gyarapították. Általános konkluziókra a kiadásoknak ez a rovata is csak a bevétel megfelelő rovatának (tőkefelhasználás) egybevetésével nyújt módot. Végeredményben itt azt látjuk, hogy az egyesületek révén adatgyűjtésünk évében több mint két és egynegyed millió pengő nagyságú tőke képződött. Számottevő ez az összeg az egyesületek évi jövedelméhez viszonyítva, melynek 3·8%-át teszi. A tőkegyarapodásban első helyen állanak a sport- és az önszegélyző egyesületek. Mindkét csoportnál a nagyarányú tartalékolásból aránylag kis hányadot von le az a csökkenés, amelyet egyes egyesületek vagyonálladéka szenvedett. Sajnos, a többi egyesületi csoportnál az eredmény már nem ily kedvező. Az érdekképviselői egyesületeknél a tőkegyarapodást megközelítő tőkefelhasználás áll szemben s végeredményben a gyarapodás az évi jövedelem egy százalékán is alul marad. Ugyanilyen típusú, de valamivel kedvezőbb a társaskörök tőkemozgalma. A vallásos egyesületeknél és a bajtársi egyesületeknél kimutatott s végeredményben jelentéktelen tőke-szaporulattal szemben a többi egyesületi csoportok már mind vagyonszökkenéssel zárták le évi mérlegüket. Különösen számottevő ez a kultúregyesületeknél,

amelyek végeredményben jövedelmüknek közel 5%-át tőkéjük álladékból vonták el. Említést érdemlő kedvezőtlen tüneteket látunk még e téren a jótékony egyesületeknél is.

XXIX. Az egyesületek vagyoni állagának változása.

Az egyesületek főszoportjai	A vagyoni állag		
	gyarapodása	fogyása	gyarapodási (+) fogyási (-) többlete
	p e n g ő		
I. Hazafias egyesületek	15.106	18.166	— 3.060
II. Vallásos egyesületek	14.774	11.603	+ 3.171
III. Bajtársi egyesületek	11.002	10.578	+ 424
IV. Kultúregyesületek	253.674	503.737	— 250.063
V. Művészeti, irodalmi egyesületek.	15.840	41.253	— 25.413
VI. Tudományos egyesületek	7.651	38.551	— 30.900
VII. Sportegyesületek	1,726.825	222.226	+ 1,504.599
VIII. Jótékony egyesületek	167.816	308.282	— 140.466
IX. Önszegélyző egyesületek	1,201.255	135.908	+ 1,065.347
X. Társaskörök	134.596	74.743	+ 59.853
XI. Érdekképviselői egyesületek ...	682.499	562.256	+ 120.243
XII. Egyéb egyesületek	14.984	30.840	— 15.856
Összesen	4,246.022	1,958.143	+ 2,287.879

A tőkésítéssel és a tőkefelhasználással sok tekintetben azonos természetű a *maradvány és az áthozat* címén elkönyvelt összeg. Igen sok egyesület anyagi kezelésénél ezek az összefüggő költségvetési rovatok összefolynak és pl. a vagyonálladékokat és a tőkésítést állandóan áthozatként könyvelik el. Az egyöntetűség kedvéért azért a kimutatott áthozatnál csupán annak az évközben felhasznált részét állítottuk be statisztikai kimutatásunkba és maradványként csak az esetleges tőkefelhasználáson túlmenő felesleget vettük számításba. Az áthozat és a maradvány ily módon a legtöbb egyesületi csoportnál tulajdonképeni átmeneti kiegyenlítő rendeltetésének megfelelően, aránylag csekély összeggel szerepel. Egyedül az önszegélyző egyesületeknél találunk a maradvány rovatban szembeszökően magas összeget. Ennek a körülménynek magyarázata részben az önszegélyző egyesületek különleges üzleti sajátosságában, az évi nyereség felhasználását, tartálékolását előíró üzleti természetű szabályokban rejlik.

A bevételek és a kiadások említett két-két rovatát (tőkésítés + maradvány, ill. tőkefelhasználás + áthozat) egybevetve megállapítottuk azoknak az egyesületeknek számát, amelyeknek zárszámadása végeredményben többlettel vagy hiánnyal zárult. Idevonatkozó kimutatásunk némileg módosítja és kiegészíti azt a képet, amelyet az egyesületek vagyoni állagának változásáról a zárszámadási összegek alapján nyerünk. Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy a hiánnyal küzdő *egyesületek számaránya* jóval nagyobb, mint a hiány *összegének* viszonyszáma. Ebből következik, hogy a hiány átlag-

összege csekélyebb, mint ahogy azt az abszolút eredmények után gondolnók. Látjuk továbbá ezekből az adatokból, hogy egyes csoportoknál, melyeknek számadásai végösszegben kedvező eredményt mutatnak, ez a kedvező helyzet az egyesületeknek csak aránylag kisebb körére szorítkozik, míg az idetartozó egyesületek jelentékeny része ugyanakkor nehézségekkel küzd. Így pl. a sportegyesületeknek hatalmas aktivuma ezeknek az egyesületeknek 57%-a között oszlik meg, míg a többi 43% anyagi helyzete nem egyensúlyozott. Hasonlóképp az önszegélyző egyesületeknél is, amelyek egyébként összességükben oly szép nyereséget mutatnak ki, az egyesületek számának több mint egynegyede passzív. A kultúregyesületek és a művészeti egyesületek passzív saldója viszont szűkebb körben érvényesül és így átlag nagyobb súllyal esik az érintett egyesületekre.

XXX. Az egyesületek zárszámadásainak egyenlege.

Az egyesületek főcsoportjai	Az egyesületek száma, amelyek zárszámadása		Zárszámadást nem készítő (Bevétellel nem rendelkező)	Összes
	aktív	passzív		
	egyenleggel zárult		egyesületek száma	
I. Hazafias egyesületek	24	15	6	45
II. Vallásos egyesületek	17	9	2	28
III. Bajtársi egyesületek	108	51	35	194
IV. Kultúregyesületek	84	38	8	130
V. Művészeti, irodalmi egyes.	66	43	18	127
VI. Tudományos egyesületek.	33	31	4	68
VII. Sportegyesületek	184	121	17	322
VIII. Jótékony egyesületek ...	99	53	4	156
IX. Önszegélyző egyesületek ..	148	50	9	207
X. Társaskörök	85	51	6	142
XI. Érdekképviselői egyes. ...	290	225	43	558
XII. Egyéb egyesületek	59	46	14	119
Összesen ...	1.197	733	166	2.096
%	57.1	34.9	8.0	100.0

Az egyesületi célt közvetlenül szolgáló kiadások címén kimutatott összegek oly különleges kiadások, amelyek az egyesületi szervezet fenntartására, a társas együttlét előmozdítására, a jövedelmek szaporítására, a vagyonállag gyarapítására stb. fordított általános természetű egyesületi kiadásoktól eltekintve, kifejezetten az egyesületek sajátos célkitűzéseinek elérésére szolgálnak. Ezeket a kiadásokat tehát csak úgy lehet elbírálni, ha figyelembe vesszük, hogy az egyesület célkitűzése mennyiben jár különleges kiadásokkal, vagyis ha ezeket a kiadásokat csoportonként elkülönítve vizsgáljuk. Az adatoknak ennél az általános ismertetésénél azért azoknak csupán rövid vázlatára szorítkozhatunk.

Azt látjuk, hogy az egyesületek kiadásainak valamivel több mint a fele, kerekén 30 millió pengő esik ily különleges kiadásokra. A legeszeibb feladatuknak megfelelően a vallásos egyesületeknél szerepel ez a kiadási tétel a legnagyobb arányszámmal. Közel kétharmada kiadásainak közvetlenül vallásos célt szolgál. A sajátos kiadások megközelítően ily túlsúlyban vannak a kultúr- és a tudományos egyesületeknél. A jótékony egyesületeknél részben a bevételi források biztosítását és növelését szolgáló kiadások is érzékenyen csökkentik a jótékonyásra fennmaradó összeget. A sportegyesületeknél a sporttelepek létesítésével kapcsolatos tőkebefektetések és törlesztések szállítják le a különleges kiadásoknál kimutatható összeg arányszámát. Az önszegélyző egyesületeknél a tartalékok gyűjtésével magyarázható a kifizetett segélyeknek viszonylag alacsony mértéke. A társaskörök csoportjánál figyelembe kell venni, hogy az adminisztratív költségek rovatában kimutatott összeg nagyrészt közvetlen egyesületi célokra fordított kiadásnak tekinthető. A legkevesebb különleges kiadás ezért a társasköröknél merül fel. Ezeknek az egyesületeknek célkitűzéseit az általános természetű és a társasegyüttléti biztosító kiadások túlnyomórészt kielégítik. Alig egyötöde a kiadásoknak jut az adminisztráción kívül eső különleges célra. Az érdekképviselőknél az ügyvezetéssel járó nagyobb irodai munka, a hazafias és a bajtársi egyesületeknél a propaganda költségek tekinthetők oly különleges kiadásoknak, amelyek a most tárgyalt rovatba tartoznának, de természetüknél fogva az adminisztratív kiadásoknál szerepelnek és onnan nem voltak elkülöníthetők.

XXXI. Az egyesületek között lebonyolódott pénztári forgalom.

Az egyesületek főcsoportjai	Bevétel más egyesülettől			Kiadás más egyesületnek		
	Az ország összes egyesületeinél	A budapesti egyesületeknél		Az ország összes egyesületeinél	A budapesti egyesületeknél	
	pengő	az összes bevételek %-ában		pengő	az összes kiadások %-ában	
I. Hazafias egyesületek	10.301	6.899	1-6	6.857	681	0-2
II. Vallásos egyesületek	6.432	4.982	1-0	1.429	—	—
III. Bajtársi egyesületek	31.089	29.495	7-2	13.028	6.808	1-7
IV. Kultúregyesületek	303.478	39.727	0-7	382.542	290.128	5-5
V. Művészeti, irodalmi egyes.	7.784	2.412	0-3	11.536	4.304	0-4
VI. Tudományos egyesületek.	760	760	0-1	2.497	2.438	0-2
VII. Sportegyesületek	98.495	59.196	0-5	139.285	67.668	0-5
VIII. Jótékony egyesületek ...	10.762	6.970	0-1	26.290	15.099	0-3
IX. Önszegélyző egyesületek ..	772.971	751.581	5-1	1,257.723	386.101	2-6
X. Társaskörök	9.269	3.751	0-1	36.984	2.655	0-1
XI. Érdekképviselői egyes. ...	880.283	764.365	5-8	1,096.232	722.807	5-4
XII. Egyéb egyesületek	695	69	0-0	46.242	36.379	2-6
Összesen ...	2,132.319	1,670.207	2-8	3,020.645	1,535.068	2-6

Együtt tárgyaljuk itt a bevételeknek és a kiadásoknak látszólag azonos természetű és egymást ellensúlyozó azt a két rovatát, amely a »más egyesületektől« befolyt, illetve a »más egyesületeknek« kifizetett összegeket tünteti fel. E két rovat között tartalmilag az a különbség, hogy a kiadási oldal rovata a más egyesületeknek bármely címen kifizetett kiadások teljes összegét mutatja ki, míg a bevételi oldalon más egyesületektől tagdíj címén bevételezett összegek a »tagdíjak« rovatában nyertek elszámolást és így a »más egyesületektől« című rovat csak azokat az összegeket foglalja magában, amelyek a tagdíjon felül, egyéb címeken folytak be az illető egyesületek pénztárába. A fővárosi egyesületek által más egyesületeknek (anyaegyesületek, szövetségek stb.) fizetett tagdíjak összegét pedig a szóbanlevő két rovat adataiból egyszerű kivonással azért nem állapíthatjuk meg, mert a vidéki egyesületeknek ezekben az összegekben való számottevő részesedéséről nincsenek adataink. Az egyesületek közötti pénzforgalomnak egyesületi csoportok szerint való vizsgálatánál további zavaró tényezőként szerepel még az a körülmény is, hogy a különböző csoportok között lebonyolódott pénzforgalomról adatgyűjtésünk szintén nem nyújt tájékoztatást.

A vázolt nehézségek ellenére a szóban levő két zárszámadási rovat adatai külön-külön és egymással egybevetve is figyelmet érdemlő bepillantást engednek egyesületeink működésének körülményeibe. Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy az egyesületeknek egymás közötti pénzforgalma, ha végeredményben tekintélyes összegre is rúg, mégis aránylag csak kis hányadát teszi az egyesületek egész költségvetésének. Abból a 2,132.319 pengőt tevő összegből, melyet az ország összes egyesületei (a tagdíjaktól eltekintve) más egyesületektől bevételeztek, több mint négyötöd rész esik a fővárosi egyesületekre. Azt, hogy ebből az összegből mennyi származott a vidéki egyesületektől, miként már fentebb említettük, megállapítani nem tudjuk. De ha figyelembe vesszük, hogy a vidéki egyesületeknek egymás közötti pénzforgalma aránylag szűk keretek között mozog s elsősorban a túlnyomórészt Budapesten székelő anyaegyesületek, szövetségek és országos egyesületek azok, amelyekkel az ily forgalom lebonyolódik, úgy hozzávetőlegesen kitűnik ezekből az adatokból, hogy a fővárosi egyesületek kb. 400 ezer pengő összeget utaltak át a vidéki egyesületek pénztárába. Az ország összes egyesületei által más egyesületeknek kifizetett összeg 3,020.645 pengővel szerepel statisztikánkban. A budapesti egyesületekre ennek az összegnek már alig valamivel több, mint fele esik. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy ebből az összegből fenti becslésünk szerint kb. 400 ezer pengőnyi összeg került a vidéki egyesületekhez, úgy kitűnik, hogy a budapesti egyesületek ugyancsak fővárosi egyesületek pénztárába 1,100.000 pengő körüli összeget fizettek tagdíj és egyéb címeken. Továbbmenve és ismét elhanyagolva a vidéki egyesületeknek egymás közötti csekély pénzforgalmát, megállapíthatjuk azt is, hogy megközelítően másfél milliónyi összeget fizettek a vidéki egyesületek tagdíj

és egyéb címen a fővárosi egyesületeknek. Egybevetve ezeket a számításainkat azt látjuk tehát, hogy a fővárosi és a vidéki egyesületek között fennálló pénzforgalom révén a főváros javára 1 millió pengőt jóval meghaladó többlet mutatkozik. Ezt a többletet jelentős részben az okozza, hogy a vidéki egyesületek tagdíj címén végeredményben igen tekintélyes összeget fizetnek a fővárosi egyesületeknek, míg viszont ily címen a fővárosi egyesületektől alig könyvelhetnek el bevételt. Az országos adatok egybevetéséből megállapítható, hogy az egyesületek közel 900.000 pengő tagdíjat fizetnek más egyesületeknek. S ha figyelembe vesszük, hogy a szövetségi tagegyesületek és fiókegyesületek túlnyomó nagy része vidéki egyesület, úgy nem lehet kétséges, hogy ennek a tagdíjösszegnek legnagyobb részét a vidéki egyesületek fizetik a budapesti egyesületeknek.

Az egyesületek egymás között történő pénzforgalmát egyesületi csoportonként vizsgálva csupán annak a körülménynek a kiemelésére szorítkozunk, hogy az egyesületeknek anyagi összefüggése a legtöbb csoportnál jelentéktelen s összszerszerűen a bevételek és kiadások összegének 1%-át sem éri el. Csupán három egyesületi csoportnál találunk a szóban levő rovatokban nagy tételeket. Nevezetesen számottevő egyesületközi pénzforgalmat bonyolítanak le az önszegélyző egyesületek és az érdekképviselőket és kisebb, de még mindig igen jelentős mértékűt a kultúregyesületek. Az önszegélyző egyesületeknél mutatkozó bevételi többletet a vidéki egyesületek befizetései magyarázzák, míg ezzel szemben a kultúregyesületeknél a vidéki egyesületeknek juttatott támogatás igen tekintélyes kiadási többletben jut kifejezésre. A különböző egyesületi csoportoknak egymás között végbement pénzforgalmát adatainkból kétséget kizáróan csak azoknál a csoportoknál állapíthatjuk meg, amelyeknél a kiadási oldal országos összege kisebb, mint a fővárosi egyesületeknél a bevételi oldalon kimutatott összeg. Így azt látjuk, hogy az ország összes bajtársi egyesületei más egyesületeknek tagdíj és egyéb címen mindössze kereken 13.000 pengőt fizettek, míg ugyanakkor a fővárosi bajtársi egyesületek más egyesületektől a tagdíjat nem számítva közel 30.000 pengőt bevételeztek. Nyilvánvaló ebből, hogy a fővárosi bajtársi egyesületek más egyesületi csoportokba tartozó társadalmi szervezetek részéről is számottevő támogatásban részesülnek. Szerényebb keretek között hasonló a helyzet a vallásos és a hazafias egyesületeknél is.

Az egyesületek ingatlanvagyon.

Az 1932. évi felvétel nem terjeszkedett ki az egyesületek egész vagyonállagának számbavételére, — amelyre nézve az egyesületi számvitel jelenlegi viszonyai között megbízható adatokat amúgy sem nyerhetett volna — hanem csupán az egyesületek ingatlan vagyonának vizsgálatára szorítkozott.

Az ingatlan vagyon általában jele az egyesületi tevékenység megállapodottságának és biztosítéka állandóságának. A konszolidációnak ezt az anyagi bizonyítékát a fővárosi egyesületeknek csupán 13·1%-a, számszerint 294 egyesület tudja felmutatni. Arról, hogy ez az ingatlan vagyon miként oszlik meg háztulajdon és telek, illetve földtulajdon között, pontos adatunk nincsen. Ha azonban tekintetbe vesszük azokat a következőkben részletesen ismertetett adatokat, amelyeket dr. Laky Dezső a fővárosi háztulajdonról szóló munkájában¹⁾ közöl és melyek szerint 235 háztulajdonos egyesület van, úgy megállapíthatjuk, hogy az ingatlanvagyonnal bíró egyesületek megközelítően 80%-ának van háza, 20%-ának pedig csupán telke vagy földbirtoka.

XXXII. Az ingatlanvagyonnal rendelkező egyesületek száma.

Az egyesületek fűcsoportjai	Közvetlen egyesületi	Beruházási	Összes	Az összes egyesületek %-ában
	cél szolgáló			
	ingatlan vagyonnal rendelkező egyesületek száma			
I. Hazafias egyesületek	1	2	2	4.2
II. Vallásos egyesületek	5	4	8	25.8
III. Bajtársi egyesületek	1	3	4	1.9
IV. Kultúregyesületek	21	4	23	16.5
V. Művészeti, irodalmi egyes.	3	—	3	2.1
VI. Tudományos egyesületek.	5	2	6	8.2
VII. Sportegyesületek	55	9	63	18.5
VIII. Jótékony egyesületek ...	36	15	47	27.3
IX. Önsegélyző egyesületek ..	23	25	34	15.3
X. Társaskörök	16	4	19	12.9
XI. Érdekképviselői egyes. ..	58	40	81	13.8
XII. Egyéb egyesületek	3	2	4	3.0
Összesen ...	227	110	294	13.1

Statisztikánkban az ingatlan vagyont rendeltetése szerint két csoportba sorozzuk, aszerint, hogy közvetlen egyesületi cél, vagy pedig csupán tőke-elhelyezési, beruházási cél szolgál. A hazafias, a bajtársi, a művészeti, irodalmi és a tudományos egyesületek működésénél az ingatlanvagyon kisebb szerepet játszik s ez a körülmény a fenti kimutatásban ezekre az egyesületekre vonatkozó alacsony arányszámokban is kifejezésre jut. A kultúregyesületeknél és a jótékony egyesületeknél a közvetlen egyesületi cél szolgáló ingatlanok jelentősebb száma a különböző jóléti és oktató intézmények épületálladékaiban leli magyarázatát. Az egyesületi célkitűzést tekintve a legközvetlenebb a kapcsolat az ingatlan és az egyesületi tevékenység között a sportegyesületeknél. Figyelmet érdemel azért az a megállapításunk, hogy 340 sportegyesületünk közül mindössze 55-nek, vagyis az egyesületek kerekén egyhatodának van sportcélokat szolgáló ingatlana. Az önsegélyező egyesületek jelentékeny része biztosítási ügyletekkel foglalkozik. Ebben az üzletágban az ingatlan vagyon szerzése a legbiztosabb módja annak,

¹⁾ Lásd: dr. Laky Dezső: A háztulajdon alakulása Budapesten. Statisztikai közlemények 66. kötet 1. sz.

hogy a tartalékok értékálló elhelyezést nyerjenek. Ebből a szempontból nézve csekélynek látszik az ingatlannal bíró önszegélyző egyesületeknek száma, amely alig egyhatodát teszi az összes ily egyesületek számának. A társaskörök közül mindössze 19-nek (12·9%) van ingatlana. Ezek négyötöde egyesületi székház. Számottevő az érdekképviselői egyesületek székházainak száma is, amelyeknél figyelembe veendő az a körülmény, hogy az ily székházakban a háztulajdonos érdekképviselőten kívül rendszerint számos egyéb rokon érdekképviselő is nyer elhelyezést. Gyakori az érdekképviselőtek-nél azonkívül a tőkeelhelyezési célt szolgáló ingatlan is.

Az egyesületeknek ingatlanvagyonáról gyűjtött adatoknál nem sikerült az eltérő értékelési eljárásból és az ingatlan leltár felfektetésének módszerbeli különbözőségeiből eredő hibaforrásokat kiküszöbölnünk. Ez különösen érezhető a fővárosi egyesületek ingatlan vagyonára vonatkozó összeállításnál, hol a fővárosi ingatlanok forgalmi értékeinek nagyarányú változásai és szélsőségei az adatok ellenőrzését és egységes szempontok szerint való revízióját, illetve kiigazítását rendkívül megnehezítette. Ingatlanvagyon adataink azért inkább csak megközelítő tájékoztatásul szolgálhatnak az egyesületek stabil vagyoni erejének méreteire nézve és nem adják ennek a vagyonnak összecszerűen pontos értékét. Értékadataink általában inkább alacsonyabbak a tényleges forgalmi értéknél. Így is azonban fővárosi társadalmi szervezeteinknek vagyoni erejét igen kedvező színben tünteti fel az az adatunk, mely szerint közel 82 millió pengő értékű ingatlanvagyonuk van. Ennek az összegnek kétharmada közvetlen egyesületi célra, egyharmada pedig az egyesületi vagyonnak biztos és jövedelmező elhelyezésére szolgál. A leggazdagabb ingatlantulajdonosok az önszegélyző egyesületek, amelyekre az egyesületek ingatlanvagyonának több mint egyharmada esik. Ennek a vagyonnak 65%-a tőkeelhelyezésül szolgál, 35%-a pedig egyesületi helyiségül és emberbaráti, segélyző intézmények stb. elhelyezésére. Igen figyelemreméltó az érdekképviselőteknek fővárosi ingatlanokban nyugvó tekintélyes vagyoni ereje, melynek háromnegyed része 12 és $\frac{1}{4}$ millió pengőt meghaladó értékben az érdekképviselői helyiségek és szociális intézmények elhelyezésére, egynegyed része vagyonbefektetésre szolgál. A jótékony egyesületek ingatlanvagyonja legnagyobbbrészt jótékony intézmények épületeiben nyugszik s hasonlóképen csekély kivétellel az egyesületek célját közvetlenül szolgálja a kultúregyesületeknek emberbaráti intézményekben és tanintézetekben fekvő jelentős vagyona is. A sportegyesületeknek kereken 5·4 millió pengő értékű ingatlanvagyonja 4·4: 1 arányban túlnyomórészt sporttelepekből és klubépületekből áll és kisebb részben jelent tőkebefektetést. Az 5 millió pengőt meghaladó értékű ingatlanvagyonot mutattak még ki a társaskörök, amelynek több mint kétharmada a fővárosi kaszinók és klubok palotáinak nyilván igen alacsonyan becsült értékét fejezi ki. A tudományos egyesületek ingatlanvagyonának jelentős része tőkeelhelyezésre szolgál, míg ezzel szemben a vallásos egyesületek ily rendeltetésű

ingatlanlannal már jóval kisebb mértékben a megközelítően egymillió pengő vagyónú művészeti és irodalmi egyesületek pedig egyáltalában nem rendelkeznek.

Az 1932. évi egyesületstatisztikai felvétel a begyűjtött anyag hiányossága miatt mellőzte az ingatlanoknak különböző jellegük szerint való feldolgozását. Az egyesületi adatgyűjtésnek ezt a hiányát részben pótolják a Fővárosi Statisztikai Hivatalnak a háztulajdon alakulásáról rendszeresen gyűjtött adatai, amelyeket legutóbb dr. Laky Dezső beható tanulmányában¹⁾ tárt fel. Laky dr.-nak az egyesületi háztulajdonra vonatkozó fontosabb megállapításait azért a következőkben ismertetjük.

1930-ban Budapest 25.868 épülete közül 376, vagyis közel 1·5% volt az egyesületek tulajdonában. Ezeknek a házaknak tulajdonjoga 235 egyesület között oszlott meg, ami azt jelenti, hogy a 19.758 fővárosi háztulajdonos közül 1·2%-nyi aránnyal szerepelnek egyesületek. Az egyesületeknek abban az időben (1930) feltehető számához viszonyítva pedig megállapíthatjuk, hogy majdnem minden nyolcadik egyesületnek volt háztulajdona. A régebbi adatokkal egybevetve az egyesületeknek határozott térfoglalását állapíthatjuk meg, mind a háztulajdonosok tömegében, mind a fővárosi épületek közül az egyesületek tulajdonában levő házak aránya tekintetében. 1906-ban ugyanis a fővárosi házaknak még mindössze 1%-a volt az egyesületeké, amelyek a háztulajdonosok számának alig 0·9%-át jelentették. Különösen az 1925-től 1930-ig terjedő időben helyeződött el az egyesületek vagyona, nagy mértékben házakban. Az egyesületi házaknak ezt az elszaporodását szemléltetően fejezik ki a következő indexszámok:

ha az egyesületi házak száma 1906-ban=1000, akkor 1920-ban=1236, 1925-ben=1248, 1930-ban=2173 jelzőszámot kapjuk.

Az egyesületi tulajdonban levő házak közül 1930-ban öt ház négy oly egyesületé volt, amelynek székhelye nem esett a főváros területére.

Az egyesületi házaknak közel egynegyede (24·8%) földszintes ház volt, megközelítően egyötöd arányban (20·2, 18·6, 21·0%), 1—3 emeletes, míg egyformán 7·7% négy, illetőleg több emeletes. Az 1926—1930-as években, különösen ebben a két utóbbi kategóriában foglalt erősen tért az egyesületi háztulajdon. A négy és több emeletes egyesületi házak száma szinte megháromszorozódott. Az egyesületi háztulajdonok fejlődésének ez az iránya arra enged következtetni, hogy az utóbbi időkben házakba fektetett egyesületi vagyon nem annyira közvetlenül egyesületi célokat szolgáló székházak létesítésére törekedett, mint inkább az egyesületi tőkének biztos és jövedelmező elhelyezésére. Ezt a megállapítást támasztja alá az az adatunk is, hogy míg 1926-tól 1930-ig az egyesületi házak száma 160-nal szaporodott, addig az ugyanez alatt az idő alatt újonnan épített házaknak — vagyis azoknak a házaknak, amelyeknek építésénél az egyesületek különleges igényei figyelembe voltak vehetők — száma mindössze 36 volt.

¹⁾ L.: i. m.

Az egyesületeknek mint háztulajdonosoknak szociális szempontból is figyelmet érdemlő jelentősége tűnik ki abból, hogy házaik közül 227, 4533 lakással és 11.623 szobával 22.110 lakónak nyújtott elhelyezkedést, vagyis a főváros lakosságának több mint 2%-a lakott egyesületi házban.

Az egyesületi házak bruttó bérjövödelme 1930-ban 7,386.268 pengő volt. Ha ezt az összeget szembeállítjuk az 1932-i adatgyűjtésnél az egyesületek saját jövedelmeként kimutatott 6,104.006 pengő összeggel és figyelembe vesszük, hogy az egyesületi mérlegekben az adók és fenntartási költségek levonása után fennmaradó tiszta házbérjövödelem szerepel, úgy megállapíthatjuk, hogy az egyesületek tőkejövödelmének kb. kétharmad részszármazik házbérjövödelemből. Az egyesületek, miként látjuk, nyilván az inflációs időszak szomorú tapasztalataitól indítatva mindinkább arra törekednek, hogy tőkéjüknek értékállandóságát és jövedelmezőségét háztulajdonba való elhelyezés útján biztosítsák.

Az egyesületeknek ez a célkitűzése mindenképpen indokolt ugyan, kérdés azonban, hogy az egyesületi szervezet alkalmas-e a háztulajdon kezelésére. Különösen ott merülhetnek fel aggályok, ahol a háztulajdonos egyesület saját tagjaival, mint lakókkal kerül szembe. Vajjon megvannak-e a garanciák arra nézve, hogy ebben az esetben a szigorú gazdaságosság elveit érvényesítheti. Befolyásos tagjai nem jutnak-e ily módon a közösség rovására jogosulatlan előnyökhöz, nem vezet-e a háztulajdon a tisztikar egyes tagjainak burkolt díjazására, biztosított-e a ház gondozójának anyagi felelőssége stb. Mindezekre a kérdésekre az egyesületi élet sajátos körülményeinek és az egyesületi szervezetek összetételének ismeretében bajos megnyugtató választ adni. Kíváncsú azért, hogy az egyesületi házak kezelésének irányelvei általános szabályozást nyerjenek és azoknak végrehajtása az illetékes hatóságoknak független objektív ellenőrzése alá kerüljön.

Összefoglalás.

Adataink tükrében bemutattuk a főváros társadalma szervezkedési mozgalmának eredményeit. Ismertettük annak a multba visszanyúló gyökereit és felhívtuk a figyelmet arra a szinte lázas tevékenységre, amelyet a legutóbbi időkben az egyesületi szervezkedés terén tapasztalunk.

Ezek a számok végeredményeikben teljes nagyságában és erejében állítják eléink az egyesületi szervezkedés jelentőségét. Budapest 2236 egylete, 1,377.417 főnyi taglétszámával és 59,762.514 pengő bevételeivel valóban oly jelentős tényezője társadalmi életünknek, amelyet sem erkölcsi, sem anyagi boldogulásunk szempontjából el nem hanyagolhatunk. Ellenkezően állandó megfigyelésére, ellenőrzésére és irányítására a legnagyobb gondot kell fordítanunk.

Budapest az ország társadalmi életének a központja. Ez a mondás nemcsak igazolást nyer, hanem annak súlyát is megmérhetjük, ha tekintetbe vesszük, hogy jöllehet az ország egyesületeinek csak 1/6-a van a fővárosban, azok kereteiben azonban

az ország összes egyesületi tagjainak 45·9%-a tömörül és az ország összes egyesületi bevételeiből 71·8% folyik a fővárosi egyesületek pénztárába.

A fővárosnak ez a nagy túlsúlya természetesen a társadalmi munka természete szerint a különböző egyesületi csoportokban nem egyenlő mértékű. Legnagyobb mértékben a tudományos egyesületek tömörülnek a fővárosban, akár az egyesületek számát, akár taglétszámát, akár pedig a bevételek összegét tekintjük. Ezzel szemben a legkisebb a főváros aránya ugyancsak mind e három vonatkozásban a társasköröknél.

Magyarország egyesületeinek 104 millió pengőre értékelt ingatlan vagyonából kereken 82 millió pengő esik a fővárosi egyesületekre.

XXXIII. A magyarországi és budapesti egyesületek főbb adatai.

Az egyesületek főcsoportjai	Az egyesületek								
	száma			taglétszáma			bevételeinek összege P		
	Magyar- országon	Buda- pesten	%	Magyar- országon	Buda- pesten	%	Magyar- országon	Buda- pesten	%
I. Hazafias egyesületek	431	48	11·1	80.218	40.145	50·0	607.355	431.343	71·0
II. Vallásos egyesületek	157	31	19·7	132.892	84.712	63·7	708.473	521.431	73·6
III. Bajtársi egyesületek	497	208	41·9	121.390	71.194	58·6	604.759	408.256	67·5
IV. Kultúregyesületek	1.083	139	12·8	158.590	50.939	32·1	10.098.630	5.314.079	52·6
V. Művészeti, irodalmi egyes.	744	140	18·8	108.415	41.445	38·2	1.638.513	959.745	58·6
VI. Tudományos egyesületek .	102	73	71·6	39.085	34.947	89·4	1.024.677	989.207	96·6
VII. Sportegyesületek	1.331	340	25·5	207.152	91.828	44·3	15.772.551	12.906.837	81·8
VIII. Jótékony egyesületek . . .	856	172	20·1	160.419	62.411	38·9	7.150.776	5.297.726	74·1
IX. Önszegélyző egyesületek . .	1.389	222	16·0	790.674	345.230	43·7	19.619.530	15.153.832	77·2
X. Társaskörök	3.807	147	3·9	476.527	95.854	20·1	8.362.373	3.119.038	37·3
XI. Érdekképviselői egyes. . .	2.351	585	24·9	604.293	427.106	70·7	15.667.153	13.282.738	84·8
XII. Egyéb egyesületek	1.617	131	8·1	118.504	31.606	26·7	1.979.281	1.378.282	69·6
Összesen	14.865	2.236	15·0	2.998.159	1.377.417	45·9	83.234.071	59.762.514	71·8

Tanulmányunkban igyekeztünk az egyesületi életnek oly változatos megnyilvánulásait statisztikai megfigyelésekre és megállapításokra alkalmas homogén csoportokba összefoglalni. Megkíséreltük továbbá az egyesületi élet jelenségeinek általános jellemzését is. A statisztikai kutatás további és értékesebb eredményekkel kecsegtető feladata lenne az egyesületek különböző fajainak szétbontott, de mélyebbre hatoló tanulmányozása. Ez a statisztika már kiterjeszkedhetnék az egyesületi munka eredményének, gazdaságosságának megmérésére is. Az egyesületi szervek tevékenységi adatai, a bevételeknek és kiadásoknak részletes vizsgálata kapcsolatosan az egyesületi célkitűzésekkel, a vagyonmérleg adatainak egyöntetű összeállítása és csoportosítása és az egyesületi tevékenység számos oly momentumának számbavétele, amelyek a statisztikának hozzáférhető módon csak az egyesületeknek részletezettebb csoportosításánál domborodnak ki, az egyesületi statisztika jövő fejlődésének lesznek problémái, amelyek ez a tanulmány igyekezett útját egyengetni.

Az 1933—1936. években alakult vagy megszűnt fővárosi egyesületek száma.

Az egyesületi alapszabályok jóváhagyására illetékes felügyeleti hatóság az alapszabályok engedélyezésével egyidejűen erről a Központi Statisztikai Hivatalt is értesíti. A megszűnt egyesületekről viszont az egyesületi ügyek ellátására elsőfokon illetékes fővárosi hatóságok közölnek adatokat. Ilymódon lehetővé válik, az 1932. évi adatgyűjtés alapján felfektetett nyilvántartásnak állandó kiegészítése, illetve selejtezése.

Az 1933—36. évről gyűjtött adataink azt mutatják, hogy az egyesületi mozgalom terén az 1932. évet követő 4 esztendőben is igen élénk tevékenység uralkodott. Ez alatt az időszak alatt ugyanis a fővárosban összesen 306 új egyesület alakult, ami megfelel az egyesületi létszám 14%-ának. Számszerűen a legnagyobb volt az egyesületalapítási tevékenység az érdekképviselői egyesületeknél (87). Viszonylag azonban az első helyen a sportegyesületek gyarapodásának aránya áll (19%). Igen sűrűn létesültek ebben az időszakban bajtársi egyesületek is. Aránylag a legkevesebb alapítás a jótékony egyesületeknél történt.

Egyrészt az egyesületek szigorú hatósági ellenőrzésére, másrészt a koncentrációtörekvések sikerére enged következtetni a hatósági intézkedéssel felfoszlott, illetve a közgyűlés elhatározásából megszűnt egyesületek jelentős száma. Az egyesületek számában ilymódon beállott fogyatkozást több egyesületi csoportnál nemcsak, hogy ellensúlyozza az új alapításokkal elért növekedést, hanem végeredményben még csökkent is az 1932-ben kimutatott állományt. Az összesen 165 megszűnt egyesület leszámításával végeredményben megállapíthatjuk, hogy a szóbanlevő 4 éves időszak alatt a fővárosi egyesületek száma kerekén 6%-kal szaporodott. Aránylag a legerőteljesebb fejlődést a művészeti, az érdekképviselői és a bajtársi egyesületek csoportjánál látjuk, míg viszont szembeszökő a visszaesés az önszegélyző és a jótékonyági egyesületeknél.

XXXIV. Az egyesületek megoszlása 1936-ban.

Az egyesületek főcsoportjai	Az 1933—1936-ban		Az egyesületek összes száma 1936 végén	Szaporulat (+) vagy fogyás (—) 1932 óta
	alakult	megszűnt		
	egyesületek száma			
I. Hazafias egyesületek	5	3	50	+ 2
II. Vallásos egyesületek	1	2	30	— 1
III. Bajtársi egyesületek	26	8	226	+ 18
IV. Kultúregyesületek	20	16	143	+ 4
V. Művészeti, irodalmi egyes.	24	8	156	+ 16
VI. Tudományos egyesületek.	12	1	84	+ 11
VII. Sportegyesületek	65	38	367	+ 27
VIII. Jótékony egyesületek ...	6	8	170	— 2
IX. Önszegélyző egyesületek ..	14	19	217	— 5
X. Társaskörök	16	19	144	— 3
XI. Érdekképviselői egyes. ..	87	33	639	+ 54
XII. Egyéb egyesületek	30	10	151	+ 20
Összesen ...	306	165	2.377	+ 141

Az 1937. év elején a Központi Statisztikai Hivatal újból összeírta a fővárosi egyesületeket. Ennek az adatgyűjtésnek eredményeként közöljük a Függelékben a budapesti egyesületek névszerinti jegyzékét.

FÜGGELÉK

II. Az egyesületi tagok száma.

Az egyesületek csoportjai	T a g o k s z á m a								
	Szavazati joggal			Szavazati jog nélküli (pártoló)	Összesen	Fi	Nő	Jogi személy	18 éven alul
	alapító	rendes	összesen						
<i>I. Hazafias egyesületek</i>	2.356	28.891	31.247	8.898	40.145	31.616	6.139	2.390	—
<i>II. Vallásos egyesületek</i>	860	10.109	10.969	78.743	84.712	78.200	5.747	765	894
<i>III. Bajtársi egyesületek.</i>									
1. Főiskolai egyesületek	308	24.107	24.415	4.143	28.558	25.924	2.255	379	63
2. Volt iskolatársak egyesületei ..	743	17.322	18.065	1.235	19.300	16.428	2.816	56	—
3. Egyéb egyesületek	424	21.651	22.075	1.261	23.336	22.054	1.198	84	—
1—3. összesen	1.475	63.080	64.555	6.639	71.194	64.406	6.269	519	63
<i>IV. Kultúregyesületek.</i>									
1. Közművelődési egyesületek ..	982	18.142	19.124	4.115	23.239	20.177	2.362	700	12
2. Közegészségügyi egyesületek ..	1.608	17.538	19.146	678	19.824	12.295	4.711	2.818	568
3. Helyi kultúrát szolgáló (szépitő) egyesületek	611	6.900	7.511	365	7.876	7.017	723	136	—
1—3. összesen	3.201	42.580	45.781	5.158	50.939	39.489	7.796	3.654	580
<i>V. Művészeti irodalmi egyesületek.</i>									
1. Dal-, zenegyesületek	841	20.330	21.171	2.491	23.662	20.826	2.263	573	—
2. Irodalmi egyesületek	180	4.867	5.047	421	5.468	4.538	676	254	—
3. Szépművészeti egyesületek ...	744	7.338	8.082	1.277	9.359	8.139	967	253	—
4. Egyéb egyesületek	23	2.640	2.663	293	2.956	1.545	402	1.009	—
1—4. összesen	1.788	35.175	36.963	4.482	41.445	35.048	4.308	2.089	—
<i>VI. Tudományos egyesületek.</i>									
1. Társadalomtudom. egyesületek	725	7.350	8.075	1.654	9.729	8.177	552	1.000	—
2. Természettudományi egyesül.	523	23.359	23.882	850	24.732	23.182	912	638	—
3. Általános egyesületek	—	481	481	5	486	436	—	50	—
1—3. összesen	1.248	31.190	32.438	2.509	34.947	31.795	1.464	1.688	—
<i>VII. Sportegyesületek.</i>									
1. Embersport egyesületek :									
a) különleges célú	1.619	20.311	21.930	4.643	26.573	21.148	3.307	2.118	943
b) általános	2.468	44.489	46.957	5.756	52.713	43.081	9.182	450	1.675
a)—b) összesen	4.087	64.800	68.887	10.399	79.286	64.229	12.489	2.568	2.618
2. Lósportegyesületek	238	1.404	1.642	195	1.837	1.708	82	47	—
3. Motorsportegyesületek	173	2.438	2.611	2.070	4.681	4.496	112	73	18
4. Vadászegyesületek	319	5.654	5.973	51	6.024	5.986	3	35	—
1—4. összesen	4.817	74.296	79.113	12.715	91.828	76.419	12.686	2.723	2.836
<i>VIII. Jótékony egyesületek.</i>									
1. Nőegyletek	1.407	12.055	13.462	5.453	18.915	4.002	14.474	439	35
2. Egyéb jótékony egyletek	2.487	38.145	40.632	2.864	43.496	28.266	11.273	3.957	47
1—2. összesen	3.894	50.200	54.094	8.317	62.411	32.268	25.747	4.396	82
<i>IX. Önszegélyző egyesületek.</i>									
1. Betegségélyző és tem. egyesület.	77	126.479	126.556	23.158	149.714	107.836	41.844	34	462
2. Nyugdíjegyesületek	599	39.604	40.203	1.547	41.750	29.790	11.381	579	—
3. Egyéb egyesületek	6.462	138.739	145.201	8.565	153.766	139.914	13.147	705	936
1—3. összesen	7.138	304.822	311.960	33.270	345.230	277.540	66.372	1.318	1.398
<i>X. Társaskörök</i>	1.459	75.133	76.592	19.282	95.854	89.792	5.730	332	—

II. Az egyesületi tagok száma. (Vége.)

Az egyesületek csoportjai	Tagok száma								
	Szavazati joggal			Szavazati jog nélküli (pártoló)	Összesen	Fi	Nő	Jogi személy	18 éven alul
	alapító	rendes	összesen						
XI. Érdekképviselői egyesületek.									
1. Mezőgazdasági:									
a) munkaadó	1.410	67.524	68.934	2.273	71.207	65.797	2.234	3.176	—
b) munkavállaló	3	31.151	31.154	15	31.169	31.151	18	—	—
c) általános	174	3.843	4.017	—	4.017	273	7	3.737	—
a) — c) összesen	1.587	102.518	104.105	2.288	106.393	97.221	2.259	6.913	—
2. Bányászati:									
a) munkaadó	265	562	827	—	827	703	—	124	—
b) munkavállaló	—	452	452	—	452	425	—	27	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	265	1.014	1.279	—	1.279	1.128	—	151	—
3. Ipari:									
a) munkaadó	792	24.338	25.130	855	25.985	22.118	953	2.914	—
b) munkavállaló	35	50.420	50.455	778	51.233	41.227	9.604	402	11
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	827	74.758	75.585	1.633	77.218	63.345	10.557	3.316	11
4. Kereskedelmi:									
a) munkaadó	266	30.103	30.369	1.151	31.520	26.859	2.841	1.820	—
b) munkavállaló	51	7.776	7.827	276	8.103	7.390	679	34	24
c) általános (ügynökök)	344	4.109	4.453	320	4.773	4.686	10	77	—
d) államközi kamarák	109	1.745	1.854	171	2.025	1.436	—	589	—
a) — d) összesen	770	43.733	44.503	1.918	46.421	40.371	3.530	2.520	24
5. Közlekedési:									
a) munkaadó	26	1.031	1.057	7	1.064	886	134	44	2
b) munkavállaló	51	30.230	30.281	218	30.499	26.628	3.759	112	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	77	31.261	31.338	225	31.563	27.514	3.893	156	2
6. Pénzügyi:									
a) munkaadó	—	1.084	1.084	1	1.085	622	12	451	—
b) munkavállaló	—	1.810	1.810	1.589	3.399	2.583	815	1	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	—	2.894	2.894	1.590	4.484	3.205	827	452	—
7. Közfoglalkoztatás és szabadfoglalkoztatás:									
a) közigazgatási	36	4.871	4.907	86	4.993	4.830	127	36	—
b) igazságszolgáltatási	31	8.979	9.010	72	9.082	8.636	393	53	17
c) tanügyi	142	22.611	22.753	473	23.226	12.809	9.970	447	—
d) közegészségügyi	165	14.219	14.384	303	14.687	11.389	3.144	154	—
e) mérnöki	192	3.856	4.048	80	4.128	4.026	43	59	—
f) művészek, írók	52	4.231	4.283	893	5.176	3.006	1.553	617	—
g) általános közfoglalkoztatási	—	48.002	48.002	30	48.032	37.953	10.045	34	—
a) — g) összesen	618	106.769	107.387	1.937	109.324	82.649	25.275	1.400	17
8. Egyéb foglalkozások érdekképviselői	115	7.012	7.127	2.971	10.098	6.730	2.630	738	51
9. Általános érdekképviselői egyesületek	53	34.149	34.202	6.124	40.326	21.378	16.040	2.908	—
1 — 9. összesen	4.312	404.108	408.420	18.686	427.106	343.541	65.011	18.554	105
XII. Egyéb egyesületek.									
1. Különleges gazdasági érdekközösségen alapuló egyesületek	161	6.821	6.982	1.608	8.590	6.784	1.443	363	—
2. Hitelvédelmi egyesületek	—	1.214	1.214	7	1.221	413	—	808	—
3. Állatkezelők egyesületei	637	3.586	4.223	1.882	6.105	4.889	1.152	64	216
4. Sakkegyesületek	5	824	829	17	846	768	5	73	5
5. Bélyeggyűjtők egyesületei	49	829	878	62	940	906	25	9	—
6. Gyorsíró egyesületek	3	1.017	1.020	8	1.028	636	333	59	—
7. Világnyelv egyesületek	6	774	780	25	805	516	264	25	—
8. Túzótoegyesületek	108	3.244	3.352	—	3.352	475	—	2.877	—
9. Egyéb egyesületek	143	5.187	5.330	3.389	8.719	7.339	1.059	321	—
1 — 9. összesen	1.112	23.496	24.608	6.998	31.606	22.726	4.281	4.599	221
1 — XII. összesen	8.660	1.143.080	1.176.740	200.671	1.377.411	1.122.840	211.550	43.027	5.979

III. Az egyesületek bevételei és kiadásai.

Az egyesületek csoportjai	B e v é t e l										
	Tagdíjak	Állami		Ön- kormányzati	Társadalmi adomány	Más egyesülettől	Saját jövedelem	Egyéb	Töke- felhasználás (kölcsön)	Átthozat	Összesen
		s e g é l y									
		p e n g ő									
I. Hazafias egyesületek	78.283	1.015	13.398	121.680	6.899	21.807	161.789	18.166	13.326	431.343	
II. Vallásos egyesületek	79.941	1.600	16.500	108.905	4.982	39.687	256.167	11.806	2.046	521.431	
III. Bajtársi egyesületek.											
1. Fiskolai egyesületek	22.213	10.113	5.245	53.316	3.569	5.609	55.173	4.054	2.822	162.114	
2. Volt iskolatársak egyesületei	28.481	—	200	15.209	3.431	12.532	8.210	4.479	36.194	108.736	
3. Egyéb egyesületek	32.188	500	2.100	20.054	22.495	4.982	51.763	2.045	1.279	137.406	
1—3. összesen	82.892	10.613	7.545	88.579	29.495	23.123	115.146	10.578	40.285	408.256	
IV. Kulturális egyesületek.											
1. Közművelődési egyesületek	80.711	81.607	15.440	167.941	24.213	37.135	501.567	231.238	16.831	1.156.677	
2. Középszéligeti egyesületek	92.664	1.442.240	283.443	540.549	15.514	112.222	1.199.780	160.458	64.522	3.911.393	
3. Hélyi kultúrát szolgáló (széplítő) egy- 1—3. összesen	51.118	—	11.000	16.559	—	4.649	47.622	112.040	3.021	246.009	
	224.483	1.523.847	809.883	725.049	39.727	154.006	1.749.963	503.737	84.374	5.314.078	
V. Művészeti, irodalmi egyesületek.											
1. Dal-, zenegyesületek	105.195	6.416	20.664	30.657	962	20.241	284.154	22.307	9.952	500.546	
2. Irodalmi egyesületek	69.008	33.650	1.229	12.743	1.250	30.297	53.931	1.433	846	204.387	
3. Képzőművészeti egyesületek	73.648	8.900	4.388	1.400	210	11.128	103.681	17.510	365	221.220	
4. Egyéb egyesületek	17.882	—	—	15	—	—	15.655	3	35	33.590	
1—4. összesen	265.738	48.966	26.281	44.815	2.412	61.666	457.421	41.253	11.188	959.745	
VI. Tudományos egyesületek.											
1. Társadalomtudományi egyesületek	104.554	39.365	3.600	33.142	—	6.824	27.900	3.357	8.212	226.954	
2. Természettudományi egyesületek	227.346	11.086	2.000	13.238	760	28.681	102.569	35.194	10.913	431.797	
3. Általános egyesületek	—	93.000	—	—	—	191.501	14.526	—	31.429	330.456	
1—3. összesen	331.900	143.461	6.600	46.380	760	227.006	144.985	38.551	50.564	989.207	
VII. Sportegyesületek.											
1. Embersport egyesületek :											
a) különleges célú	469.935	257.503	22.475	172.375	24.001	53.382	1.107.925	39.443	32.414	2.179.453	
b) általános	406.025	58.744	28.433	357.328	35.195	137.416	373.450	83.108	12.408	1.492.107	
a) —b) összesen	875.960	316.247	50.908	529.703	59.196	190.798	1.481.376	122.551	44.822	3.671.560	
2. Lósport egyesületek	85.991	287.660	3.741	46.000	—	746.467	6.958.966	50.979	46.189	8.225.993	
3. Motorsport egyesületek	122.908	167.593	197.328	1.320	—	5.378	344.734	47.899	9	867.169	
4. Vadászegyesületek	99.571	2.000	—	5.851	—	1.306	5.490	797	7.100	122.115	
1—4. összesen	1.184.430	773.500	251.977	582.874	59.196	943.946	8.790.686	222.226	98.120	12.906.837	

III. Az egyesületek bevételei és kiadásai. (Folytatás.)

Az egyesületek csoportjai	B e v é t e l									
	Tagdíjak	Állami		Társadalmi adomány	Más egyesülettől	Saját jövedelem	Egyéb	Tőke- felhasználás (kölcsön)	Átmozgat	Összesen
		segély	ön- kormányzati							
VIII. Jóltekony egyesületek.										
1. Nőegyletek	75 937	17 725	56 542	293 696	3 914	48 893	496 850	122 807	21 148	1 137 512
2. Egyéb jóltekony egyletek	462 585	419 545	134 433	853 797	3 056	344 441	1 726 000	185 475	30 882	4 160 214
1—2. összesen	538 522	437 270	190 975	1 147 493	6 970	889 334	2 222 850	308 282	52 030	5 297 726
IX. Önszegélyző egyesületek.										
1. Betegségélyező és temetkezési egyes.	3 679 900	11 700	13 000	440 614	—	440 289	1 563 298	44 189	34 755	6 227 745
2. Nyugdíjegyesületek	2 974 519	355 550	26 900	477 399	571 524	2 074 765	554 111	60 054	56 399	7 151 221
3. Egyéb egyesületek	889 122	49 490	17 698	136 521	180 057	169 716	297 623	31 665	2 974	1 774 866
1—3. összesen	7 543 541	416 740	57 598	1 054 534	751 581	2 684 770	2 415 032	135 908	84 128	15 153 832
X. Társaskörök	1 605 795	2 287	5 599	284 528	3 761	279 905	872 607	74 743	8 843	3 119 038
XI. Érdékképviseleti egyesületek.										
1. Mezőgazdasági:										
a) munkaadó	195 298	49 998	12 700	32 620	12 076	150 014	132 612	19 149	23 026	627 493
b) munkavállaló	9 888	—	—	310	—	963	1 389	732	2 653	15 935
c) általános	17 738	35 318	—	6 400	—	26 543	987	—	9 246	96 232
a)—c) összesen	222 924	85 316	12 700	39 380	12 076	177 520	134 988	19 881	34 925	739 660
2. Bányászati:										
a) munkaadó	48 473	2 000	—	4 000	—	1 338	700	—	3 880	60 391
b) munkavállaló	1 013	—	—	840	8 074	—	468	5 017	222	15 634
c) általános	49 496	2 000	—	4 840	8 074	1 338	1 168	5 017	4 102	78 025
a)—c) összesen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Ipari:										
a) munkaadó	1 453 709	—	765	72 684	6 917	34 201	206 046	8 850	29 672	1 812 844
b) munkavállaló	2 293 727	133 258	5 102	90 394	677 498	537 020	140 764	107 718	27 335	4 012 816
c) általános	3 747 436	133 258	5 867	163 078	684 415	571 221	346 810	116 568	57 007	5 825 660
a)—c) összesen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Kereskedelmi:										
a) munkaadó	420 172	7 000	—	17 901	12 845	221 523	1 257 574	298 925	19 405	2 255 345
b) munkavállaló	146 724	4 900	—	8 052	118	4 510	30 120	17 511	1 201	213 136
c) általános (ügynökök)	73 287	—	—	1 907	—	21 996	140 117	3 710	1 242	242 259
d) államközi kamara	73 698	14 500	—	7 656	—	635	27 999	6 529	2 768	133 695
a)—d) összesen	713 791	28 400	—	35 516	12 963	248 664	1 456 810	326 875	24 616	2 844 436

p e n g ő

III. Az egyesületek bevételei és kiadásai. (Vége.)

Az egyesületek csoportjai	B e v é t e l								
	Tagdíjak	Állami		Társadalmi adomány	Más egyesülettől	Saját jövedelem	Egyéb	Tőkefelhasználás (kölcsön)	Átthozat
		segély	önkormányzati						
5. Közelkedési : a) munkaadó b) munkavállaló c) általános a) — c) összesen	28 872 406 352 — 435 224	— 34 979 — 34 979	— — — —	607 73 566 — 74 173	— — — —	2 289 29 719 — 32 008	72 482 242 638 — 315 120	3 501 17 630 — 21 131	2 936 7 645 — 10 581
6. Pénzüntézel : a) munkaadó b) munkavállaló c) általános a) — c) összesen	235 539 46 116 — 281 655	— — — —	— — — —	— 903 — 903	32 398 — — 32 398	619 2 410 — 8 029	42 579 890 — 43 469	2 866 1 307 — 4 173	— 9 — 9
7. Közigazgatási és szabadfoglalkozás : a) közigazgatási b) igazságszolgáltatási c) tanügyi d) közegészségügyi e) mérnöki f) művelődési, irodák g) általános közigazgatási a) — g) összesen	61 502 39 157 98 194 217 803 80 371 50 813 68 267 616 107	— 7 293 80 574 5 170 — 160 — 93 197	— — 20 300 — — — 20 300	2 286 38 955 93 058 7 112 16 720 11 662 396 170 189	— 164 2 485 — 4 291 — — 6 940	31 901 38 775 70 769 47 114 673 16 809 18 667 224 708	106 357 84 031 54 623 27 594 52 985 26 828 9 362 361 780	16 279 404 — 26 873 138 420 5 945 50 069	— 1 634 1 798 8 526 1 527 3 883 1 185 18 585
8. Egyéb foglalkozások értékekepvís. 9. Általános értékekepvíselteti egyesül. 1—9. összesen	122 180 312 489 6 501 292	— 1 000 376 150	2 500 — 41 387	27 659 21 165 538 853	600 6 899 704 365	1 284 972 1 260 744	222 819 193 490 3 075 454	11 139 7 613 562 256	11 803 2 661 164 257
XII. Egyéb egyesületek. 1. Különleges gazdasági érdekközös- ségeen alapuló egyesületek 2. Hitelevédelmi egyesületek 3. Állattédelmi egyesületek 4. Sakkegyesületek 5. Bélyeggyűjtők egyesületei 6. Gyorsító egyesületek 7. Világnyelv egyesületek 8. Tízolító egyesületek 9. Egyéb egyesületek 1—9. összesen	96 697 36 343 22 165 5 867 4 400 2 025 2 933 18 743 46 870 238 055	— — 700 — — — 5 400 — 31 570	25 200 — — — 700 300 14 119 900 41 219	14 026 5 720 3 938 56 2 464 660 52 14 890 41 806	— — 29 — — 40 — — 69	383 4 719 1 773 58 1 770 235 4 649 575 14 009	8 656 883 886 24 224 1 863 887 9 503 19 843 22 580 973 734	692 22 263 1 293 118 287 782 76 5 329 30 840	3 799 1 942 707 283 12 1 073 424 740 8 970
I—XII. összesen ...	18 687 857	3 766 999	987 942	4 763 496	1 670 207	6 104 006	21 234 723	1 958 143	629 141
									58 769 514

III. Az egyesületek bevételei és kiadásai.

Az egyesületek csoportjai	K i a d á s								
	Tiszteletdíj	Ügyviteli		Egyesületi célú közvetlenül szolgáló	Más egyesületek- nek	Egyéb	Többsítés (törlesztés)	Maradvány	Összesen
		személyzeti	dolgoi						
I. Hazafias egyesületek	25.804	75.107	111.299	160.258	681	28.360	15.106	14.728	431.343
II. Vallásos egyesületek	28.903	29.272	78.594	345.179	—	9.856	14.774	14.853	521.431
III. Bajtársi egyesületek.									
1. Főiskolai egyesületek	7.193	9.502	58.636	57.890	2.329	13.653	1.703	11.208	162.114
2. Vált iskolatársak egyesületei	1.511	809	13.101	68.958	15	8.626	3.367	15.349	108.736
3. Egyéb egyesületek	4.158	20.178	44.971	38.791	4.464	3.741	8.932	12.171	137.406
1—3. összesen	12.862	30.489	116.708	165.639	6.808	26.020	11.002	38.728	408.256
IV. Kultúregyesületek.									
1. Közművelődési egyesületek	23.224	44.912	153.254	576.055	414	253.854	54.446	50.518	1.156.677
2. Közegészségügyi egyesületek	37.978	385.306	215.435	2.805.840	229.667	40.791	182.003	14.373	3.911.393
3. Helyi kultúrát szolgáló (széptő) egyesüle- tek	10.580	15.959	58.470	69.574	60.047	9.763	17.225	4.391	246.009
1—3. összesen	71.782	446.177	427.159	3.451.469	290.128	304.408	253.674	69.282	5.314.079
V. Művészeti, irodalmi egyesületek.									
1. Dal-, zenegyesületek	33.558	25.477	68.799	294.557	2.342	52.913	1.574	21.328	500.548
2. Irodalmi egyesületek	7.482	5.344	33.765	100.386	1.962	22.635	8.104	24.709	204.387
3. Képzőművészeti egyesületek	25.566	57.855	35.397	91.114	—	4.937	6.162	189	221.220
4. Egyéb egyesületek	2.680	2.013	11.575	15.793	—	980	—	549	33.590
1—4. összesen	69.286	90.689	149.536	501.850	4.304	81.465	15.840	48.775	959.745
VI. Tudományos egyesületek.									
1. Társadalomtudományi egyesületek	18.248	45.137	27.716	124.047	50	1.176	3.776	6.804	226.954
2. Természettudományi egyesületek	35.880	7.114	54.776	298.206	2.388	15.871	3.625	13.937	431.797
3. Általános egyesületek	10.500	44.870	60.094	202.359	—	8.940	250	3.443	330.456
1—3. összesen	64.628	97.121	142.586	624.612	2.438	25.987	7.651	24.184	989.207
VII. Sportegyesületek.									
1. Embersport egyesületek :									
a) különleges célú	47.692	128.870	241.458	1.371.837	54.477	103.720	134.651	96.748	2.179.453
b) Általános	25.787	119.659	156.031	1.002.158	10.518	76.588	76.044	25.322	1.492.107
a) — b) összesen	73.479	248.529	397.489	2.373.995	64.995	180.308	210.695	122.070	3.671.560
2. Lósport egyesületek	67.651	247.430	180.116	4.305.774	250	1.913.989	1.509.526	1.257	8.225.993
3. Motorsport egyesületek	18.880	69.664	89.858	659.755	2.423	37.108	3.673	5.808	887.169
4. Vadászegyesületek	2.186	4.478	10.275	94.370	—	2.931	2.931	3.307	122.115
1—4. összesen	162.198	570.101	877.738	7.433.894	67.668	2.185.973	1.728.825	132.442	12.906.837

III. Az egyesületek bevételei és kiadásai. (Folytatás.)

Az egyesületek csoportjai	K i a d á s								
	Tiszteletdíj	Ügyviteli		Egyesületi célt közvetlenül szolgáló	Más egyesületeknek	Egyéb	Tőkésítés (törlesztés)	Maradvány	Összesen
		személyzeti	dologi						
VIII. Jótékony egyesületek.									
1. Nőegyletek	16.230	45.101	81.861	876.798	5.842	36.658	29.899	45.123	1.137.512
2. Egyéb jótékony egyletek	66.202	798.525	226.165	2.252.934	9.257	541.431	137.917	127.783	4.160.214
1—2. összesen	82.432	843.626	308.026	3.129.732	15.099	578.089	167.816	172.906	5.297.726
IX. Önszolgáló egyesületek.									
1. Betegséggyőző és temetkezési egyesületek	60.485	348.967	990.125	3.628.058	231.925	84.074	214.729	669.382	6.227.745
2. Nyugdíjegyesületek	42.032	212.948	233.309	2.663.627	77.259	514.793	963.850	2.443.403	7.151.221
3. Egyéb egyesületek	59.112	124.958	114.700	997.906	76.917	28.782	22.676	349.815	1.774.866
1—3. összesen	161.629	686.873	1.338.134	7.289.591	386.101	627.649	1.201.255	3.462.800	15.153.832
X. Társaskörök	107.669	599.363	1.177.990	621.205	2.655	364.776	134.596	110.784	3.119.038
XI. Érdektépviseleti egyesületek.									
1. Mezőgazdasági :									
a) munkaadó	114.068	124.239	132.567	196.366	20.640	13.089	13.534	12.990	627.493
b) munkavállaló	4.980	1.813	3.336	4.397	—	1.409	—	—	15.935
c) általános	15.342	21.388	27.855	30.816	—	831	—	—	96.232
a) — c) összesen	134.390	147.440	163.758	231.579	20.640	15.329	13.534	12.990	739.660
2. Bányászati :									
a) munkaadó	2.940	28.380	6.314	11.724	—	11.033	—	—	60.391
b) munkavállaló	769	7.026	3.117	2.443	2.177	102	—	—	15.634
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	3.709	35.406	9.431	14.167	2.177	11.135	—	—	76.025
3. Ipari :									
a) munkaadó	351.211	561.525	378.375	226.795	84.569	137.346	28.365	44.658	1.812.844
b) munkavállaló	106.470	240.097	384.974	2.292.861	494.831	79.566	300.253	113.764	4.012.816
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	457.681	801.622	763.349	2.519.656	579.400	216.912	328.618	158.422	5.825.660
4. Kereskedelmi :									
a) munkaadó	84.093	137.686	241.873	1.535.780	9.722	162.247	73.784	10.160	2.255.345
b) munkavállaló	8.436	35.265	38.263	123.995	716	4.802	—	1.659	213.136
c) általános (ügynökök)	10.968	27.405	41.725	149.162	133	2.536	7.109	3.221	242.259
d) államközi kamarák	23.635	37.301	45.423	13.993	4.446	768	2.360	5.769	133.695
a) — d) összesen	127.132	237.557	397.284	1.822.980	15.017	170.353	83.253	20.809	2.844.433

III. Az egyesületek bevételei és kiadásai. (Vége.)

Az egyesületek csoportjai	K i a d á s								Maradvány	Összesen
	Tiszteletdíj	Ügyviteli		Egyesületi célt közvetlenül szolgáló	Más egyesületeknek	Egyéb	Törlesztés (törlesztés)			
		személyzeti	dologi							
								p e n g ő		
5. Közlekedési : a) munkaadó b) munkavállaló c) általános a) — c) összesen	17.219 43.104 — 60.323	27.157 41.128 — 68.285	21.672 107.033 — 128.705	38.037 459.555 — 497.592	— 7.974 7.974	6.594 50.217 — 56.811	— 80.336 — 80.336	8 23.182 — 23.190	110.687 812.529 — 923.216	
6. Pénzüntézeti : a) munkaadó b) munkavállaló c) általános a) — c) összesen	130.859 9.348 — 140.207	92.280 13.643 — 105.923	41.009 19.512 — 60.521	6.834 5.923 — 12.757	33.404 42 — 33.446	8.855 2.681 — 11.538	— — — —	760 486 — 1.246	314.001 51.635 — 365.636	
7. Közfoglalat és szabadfoglalkozás : a) közigazgatási b) igazságszolgáltatási c) tanügyi d) közegészségügyi e) mérnöki f) művészek, írók g) általános közszolgálati a) — g) összesen	17.098 3.930 25.655 35.404 9.840 16.166 9.433 117.526	40.489 7.108 10.235 57.412 19.699 20.481 5.841 161.265	39.406 24.377 39.404 101.705 42.373 43.032 21.566 311.863	55.416 115.416 158.800 102.397 73.501 16.145 48.383 570.058	— 41.344 807 14.650 — 905 — 57.706	20.305 1.601 18.618 5.841 10.787 5.870 3.893 66.915	23.512 — 122.479 2.593 178 923 — 149.685	22.099 16.637 45.803 20.190 327 7.053 14.706 126.815	218.325 210.413 421.801 340.192 156.705 110.575 103.822 1.561.833	
8. Egyéb foglalkozások érdekképviseleti 9. Általános érdekképviseleti egyesületek 1—9. összesen	14.431 29.434 1.084.833	132.781 92.086 1.782.465	57.705 95.246 1.957.862	123.614 129.492 5.921.845	257 6.190 722.807	64.439 157.519 770.949	287 26.786 682.469	6.470 9.536 359.478	399.984 546.289 13.282.788	
XII. Egyéb egyesületek.										
1. Különleges gazdasági érdekközösségen alapuló egyesületek 2. Hitefelvédelmi egyesületek 3. Állatkevelők egyesületei 4. Sakkegyesületek 5. Bélyeggyűjtők egyesületei 6. Gyorsíró egyesületek 7. Világnyelv egyesületek 8. Túrózó egyesületek 9. Egyéb egyesületek 1—9. összesen	8.273 63.485 3.440 — 250 586 540 6.943 30.702 114.219	30.469 398.318 4.473 100 81 85 — 3.992 21.343 458.861	56.825 231.371 10.873 5.688 2.097 693 2.570 10.931 26.179 347.227	42.299 186.190 25.238 5.053 1.787 15.127 1.300 18.804 29.740 325.538	— 32.467 675 410 365 — 290 1.467 705 36.379	2.926 34.927 5.983 666 101 96 546 8.079 5.027 58.351	1.130 — 4.577 200 509 — 334 363 6.307 1.399 14.984	7.521 4.395 1.323 59 59 334 363 6.707 1.399 22.723	149.443 951.153 56.582 12.176 5.812 16.921 5.609 63.230 117.356 1.378.282	
I—XII. összesen ...	1.988.243	5.710.144	6.832.859	29.970.812	1.535.068	5.011.883	4.246.022	4.469.483	59.762.514	

IV. Az egyesületek száma a tagdíj összege szerint.

Az egyesületek csoportjai	Az egyesületek száma, amelyeknél													Rendes tagság van összesen
	az alapító tagdíj (egyszersminden- korra)				Alapító tagság van összesen	a rendes tagdíj (évi)								
	—25	—50	—100	101 —		0	—6	—12	—24	60	—120	121 —		
													p e n g ő	
p e n g ő														
I. Hazafias egyesületek	1	1	5	5	12	13	23	6	2	1	—	—	45	
II. Vallásos egyesületek	—	3	3	3	9	6	16	5	—	1	—	—	28	
III. Bajtársi egyesületek.														
1. Főiskolai egyesületek	6	2	1	—	9	21	44	13	2	2	—	—	82	
2. Volt iskolatársak egyesületei	3	8	10	1	22	5	43	6	—	1	—	—	55	
3. Egyéb egyesületek	1	4	6	1	12	6	36	12	2	—	1	—	57	
1—3. összesen	10	14	17	2	43	32	123	31	4	3	1	—	194	
IV. Kultúregyesületek.														
1. Közművelődési egyesületek	1	1	8	10	20	5	33	8	2	1	2	—	51	
2. Közegészségügyi egyesületek	4	5	—	6	15	5	23	7	1	2	1	—	39	
3. Helyi kultúrát szolgáló (szépítő) egye- sületek	2	3	6	3	14	—	24	13	1	1	1	—	40	
1—3. összesen	7	9	14	19	49	10	80	28	4	4	4	—	130	
V. Művészeti, irodalmi egyesületek.														
1. Dal-, zenegyesületek	4	5	6	2	17	11	42	18	5	1	—	—	77	
2. Irodalmi egyesületek	2	—	1	1	4	5	1	7	3	1	—	—	17	
3. Képzőművészeti egyesületek	1	1	2	1	5	6	7	4	7	1	—	—	25	
4. Egyéb egyesületek	—	—	—	1	1	1	4	—	2	1	—	—	8	
1—4. összesen	7	6	9	5	27	23	54	29	17	4	—	—	127	
VI. Tudományos egyesületek.														
1. Társadalomtudományi egyesületek	—	—	6	6	12	7	5	10	1	—	—	1	24	
2. Természettudományi egyesületek	—	1	3	8	12	2	14	19	3	1	1	1	41	
3. Általános egyesületek	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	
1—3. összesen	—	1	9	14	24	12	19	29	4	1	1	2	68	
VII. Sportegyesületek.														
1. Embersport egyesületek :														
a) különleges célú	4	7	17	18	46	6	36	56	35	21	14	5	173	
b) általános	6	4	15	10	35	5	31	39	19	8	—	—	102	
a) — b) összesen	10	11	32	28	81	11	67	95	54	29	14	5	275	
2. Lósport egyesületek	—	—	1	3	4	2	1	1	—	3	2	3	12	
3. Motorsport egyesületek	—	—	—	6	6	—	—	—	2	5	—	—	7	
4. Vadászegyesületek	—	—	2	1	3	1	3	—	1	2	2	19	28	
1—4. összesen	10	11	35	38	94	14	71	96	57	39	18	27	322	
VIII. Jótékony egyesületek.														
1. Nőegyletek	6	2	4	3	15	8	42	12	1	1	—	—	64	
2. Egyéb jótékony egyletek	2	7	6	12	27	18	53	14	3	4	—	—	92	
1—2. összesen	8	9	10	15	42	26	95	26	4	5	—	—	156	
IX. Önszegélyző egyesületek.														
1. Betegségélyző és temetkezési egyesületek	—	2	1	3	6	1	32	26	26	20	3	1	109	
2. Nyugdíjegyesületek	—	—	—	8	8	3	1	1	3	17	12	5	42	
3. Egyéb egyesületek	1	2	3	3	9	9	25	10	3	3	4	2	56	
1—3. összesen	1	4	4	14	23	13	58	37	32	40	19	8	207	
X. Társaskörök	8	4	6	18	36	8	33	50	27	14	6	4	142	

IV. Az egyesületek száma a tagdíj összege szerint. (Folytatás.)

Az egyesületek csoportjai	Az egyesületek száma, amelyeknél													
	az alapító tagdíj (egyszersminden- korra)				Alapító tagság van összesen	a rendes tagdíj (évi)						Rendes tagság van összesen		
	—25	—50	—100	101 —		0	6	12	24	60	—120			
											121 —			
	p e n g ő					p e n g ő								
XI. Érdekképviselői egyesületek.														
1. Mezőgazdasági :														
a) munkaadó	2	3	4	6	15	5	11	10	5	2	—	—	33	4
b) munkavállaló	—	—	1	—	1	1	1	2	—	—	—	—	—	4
c) általános	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	2	3	5	7	17	6	12	12	5	2	—	—	—	37
2. Bányászati :														
a) munkaadó	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	2	—
b) munkavállaló	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	—	—	—	1	1	—	1	1	1	—	—	1	4	—
3. Ipar :														
a) munkaadó	2	1	1	6	10	8	11	17	32	7	5	19	99	—
b) munkavállaló	—	—	1	5	6	4	7	20	33	36	8	2	110	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	2	1	2	11	16	12	18	37	65	43	13	21	209	—
4. Kereskedelmi :														
a) munkaadó	2	—	—	3	5	3	4	23	20	19	1	2	72	—
b) munkavállaló	2	1	1	1	5	—	4	5	1	3	—	—	13	—
c) általános (ügynökök)	—	—	1	1	2	—	1	5	2	5	—	1	14	—
d) államközi kamarák	1	—	—	4	5	1	—	—	4	4	2	2	13	—
a) — d) összesen	5	1	2	9	17	4	9	33	27	31	3	5	112	—
5. Közlekedési :														
a) munkaadó	—	1	—	—	1	1	3	—	—	3	—	—	7	—
b) munkavállaló	3	1	—	1	5	—	6	8	3	—	1	—	18	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	3	2	—	1	6	1	9	8	3	3	1	—	25	—
6. Pénzügyi :														
a) munkaadó	—	—	—	—	—	—	—	2	3	1	—	2	8	—
b) munkavállaló	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	—
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	—	—	—	—	—	—	1	3	3	1	—	2	10	—
7. Közfoglalkozás és szabadfoglalkozás :														
a) közigazgatási	—	—	2	—	2	—	4	2	—	—	—	—	6	—
b) igazságszolgáltatási	1	—	1	—	2	1	14	3	—	2	—	—	20	—
c) tanügyi	1	1	4	3	9	4	22	8	—	—	—	2	36	—
d) közegészségügyi	3	—	2	2	7	2	11	4	8	1	1	—	27	—
e) mérnöki	—	—	1	2	3	—	3	3	—	2	—	—	8	—
f) művészek, írók	—	—	1	4	5	1	2	6	4	2	—	1	16	—
g) általános közfoglalkozási	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	5	—
a) — g) összesen	5	1	11	11	28	8	59	27	13	7	1	3	118	—
8. Egyéb foglalkozások érdekképviselői	—	—	—	1	1	—	1	5	12	5	1	—	24	—
9. Általános érdekképviselői egyesületek	1	—	1	2	4	1	2	4	6	3	1	2	19	—
1—9. összesen	18	8	21	43	90	32	112	130	135	95	20	34	558	—
XII. Egyéb egyesületek.														
1. Különleges gazdasági érdekközösségen alapuló egyesületek	1	—	1	1	3	1	4	6	2	1	2	1	17	—
2. Hitelvédelmi egyesületek	—	—	—	—	—	3	—	1	3	4	—	—	13	—
3. Állatkedvelők egyesületei	1	1	2	1	5	1	11	6	4	—	—	—	22	—
4. Sakkegyesületek	—	2	1	—	3	2	5	4	1	—	—	—	12	—
5. Bélyeggyűjtők egyesületei	1	1	2	1	5	—	4	4	—	1	—	—	9	—
6. Gyorsíró egyesületek	—	—	1	1	2	—	3	3	—	—	—	—	6	—
7. Világnyelv egyesületek	—	2	—	—	2	—	10	1	—	—	—	—	11	—
8. Tűzoltó egyesületek	—	—	1	1	2	—	4	1	1	1	—	—	7	—
9. Egyéb egyesületek	—	2	2	4	8	2	6	5	4	2	—	3	22	—
1—9. összesen	3	8	10	9	30	9	47	31	15	9	4	4	119	—
I—XII. összesen	73	78	143	185	479	198	731	498	301	216	73	79	2.096	—

IV. Az egyesületek száma a tagdíj összege szerint. (Folytatás.)

Az egyesületek csoportjai	Az egyesületek száma, amelyeknél																
	a pártoló tagdíj (évi)							Pártoló tagság van összesen	a felvételi díj							Felvételi díj van összesen	
	0	3	6	12	24	60	61—		0	3	10	25	50	51—			
	p e n g ő								p e n g ő								
I. Hazafias egyesületek	5	4	3	2	—	—	—	14	39	4	1	1	—	—	—	45	
II. Vallásos egyesületek	7	5	3	1	—	—	—	16	28	1	1	—	—	—	—	28	
III. Bajtársi egyesületek.																	
1. Főiskolai egyesületek	14	17	6	2	1	—	—	40	76	4	2	—	—	—	—	82	
2. Volt iskolatársak egyesületei ..	8	7	5	—	1	—	—	21	46	6	2	1	—	—	—	55	
3. Egyéb egyesületek	8	8	8	2	1	—	—	27	42	10	4	—	1	—	—	57	
1—3. összesen	30	32	19	4	3	—	—	88	164	20	8	1	1	—	—	194	
IV. Kultúregyesületek.																	
1. Közművelődési egyesületek ..	11	4	1	2	2	—	1	21	43	7	—	1	—	—	—	51	
2. Közegészségügyi egyesületek ..	4	2	1	—	—	1	—	8	30	9	—	—	—	—	—	39	
3. Helyi kultúrát szolgáló (szépitő) egyesületek	3	2	1	1	—	—	1	8	35	5	—	—	—	—	—	40	
1—3. összesen	18	8	3	3	2	1	2	37	108	21	—	1	—	—	—	180	
V. Művészeti irodalmi egyesületek.																	
1. Dal-, zenegyesületek	11	3	12	4	2	1	—	33	61	14	2	—	—	—	—	77	
2. Irodalmi egyesületek	3	1	1	—	1	—	—	6	16	1	—	—	—	—	—	17	
3. Képzőművészeti egyesületek ..	7	—	5	2	1	—	—	15	23	1	—	—	—	—	1	25	
4. Egyéb egyesületek	1	—	1	1	2	—	—	5	4	3	—	1	—	—	—	8	
1—4. összesen	22	4	19	7	6	1	—	59	104	19	2	1	—	—	1	127	
VI. Tudományos egyesületek.																	
1. Társadalomtudom. egyesületek	2	1	3	1	2	1	—	10	24	—	—	—	—	—	—	24	
2. Természettudományi egyesül.	6	—	—	6	—	—	1	13	37	1	2	—	—	—	1	41	
3. Általános egyesületek	1	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	3	
1—3. összesen	9	1	3	7	2	1	1	24	64	1	2	—	—	—	1	68	
VII. Sportegyesületek.																	
1. Embersport egyesületek :																	
a) különleges célú	22	11	16	13	13	6	1	82	77	58	9	13	7	9	—	173	
b) általános	12	5	9	14	6	2	2	50	68	24	4	2	4	—	—	102	
a)—b) összesen	34	16	25	27	19	8	3	132	145	82	13	15	11	9	—	275	
2. Lósportegyesületek	2	1	—	1	—	2	—	6	10	—	1	—	—	—	1	12	
3. Motorsportegyesületek	—	—	—	2	1	1	—	4	3	—	2	—	—	1	1	7	
4. Vadászegyesületek	1	—	1	—	—	—	—	2	19	—	1	3	2	3	—	28	
1—4. összesen	37	17	26	30	20	11	3	144	177	82	17	18	14	14	—	322	
VIII. Jótékony egyesületek.																	
1. Nőegyletek	6	13	2	—	—	—	2	23	63	—	1	—	—	—	—	64	
2. Egyéb jótékony egyletek	8	4	5	1	2	1	—	21	69	22	—	—	—	—	1	92	
1—2. összesen	14	17	7	1	2	1	2	44	132	22	1	—	—	—	1	156	
IX. Önszegélyző egyesületek.																	
1. Betegségélyző és tem. egyesület.	8	5	5	7	3	3	—	31	41	47	13	3	2	3	—	109	
2. Nyugdíjegyesületek	7	—	—	—	3	—	—	10	19	16	2	3	—	2	—	42	
3. Egyéb egyesületek	4	5	2	3	1	2	—	17	40	11	2	1	1	1	—	56	
1—3. összesen	19	10	7	10	7	5	—	58	100	74	17	7	3	6	—	207	
X. Társaskörök	19	8	24	8	7	4	2	72	81	82	17	3	4	5	—	142	

IV. Az egyesületek száma a tagdíj összege szerint. (Vége.)

Az egyesületek csoportjai	Az egyesületek száma, amelyeknél														Feltételi díj van összesen	
	a pártoló tagdíj (évi)							Pártoló tagság van összesen	a felvételi díj							
	0	3	6	12	24	60	61		0	3	10	25	50	51		
	p e n g ő								p e n g ő							
XI. Érdekképviselői egyesületek.																
1. Mezőgazdasági :																
a) munkaadó	5	1	1	1	—	1	—	9	24	6	—	—	—	—	30	
b) munkavállaló	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	1	—	—	—	6	
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
a)–c) összesen	5	1	1	1	—	1	1	10	27	9	1	—	—	—	37	
2. Bányászati :																
a) munkaadó	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
b) munkavállaló	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
a)–c) összesen	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	
3. Ipari :																
a) munkaadó	11	1	1	3	3	4	—	23	61	13	19	2	3	1	99	
b) munkavállaló	4	2	2	2	—	2	—	12	25	80	3	1	—	1	110	
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
a)–c) összesen	15	3	3	5	3	6	—	35	86	93	22	3	3	2	209	
4. Kereskedelmi :																
a) munkaadó	1	—	4	4	5	3	2	19	39	12	11	4	5	2	73	
b) munkavállaló	—	—	2	2	1	—	1	6	4	8	1	—	—	—	13	
c) általános (ügynökök)	—	—	—	1	1	—	1	3	8	4	2	—	—	—	14	
d) államközi kamarák	2	—	—	—	1	2	1	6	11	—	1	—	—	—	12	
a)–d) összesen	3	—	6	7	8	5	5	34	62	24	14	5	5	2	112	
5. Közlekedési :																
a) munkaadó	—	1	—	—	—	1	—	2	4	—	1	—	—	1	6	
b) munkavállaló	2	1	1	1	1	—	—	6	8	9	1	—	1	—	19	
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
a)–c) összesen	2	2	1	1	1	1	—	8	12	9	2	—	1	1	25	
6. Pénzügyi :																
a) munkaadó	1	—	—	—	—	—	—	1	3	1	1	—	1	—	6	
b) munkavállaló	—	—	—	—	1	—	—	1	2	2	—	—	—	—	4	
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
a)–c) összesen	1	—	—	—	1	—	—	2	5	3	1	—	1	—	10	
7. Közfoglalkoztatás és szabadfoglalkoztatás :																
a) közigazgatási	1	1	1	—	—	—	—	3	4	2	—	—	—	—	6	
b) igazságszolgáltatási	2	—	1	1	—	—	—	4	17	3	—	—	—	—	20	
c) tanügyi	12	2	2	2	—	—	—	18	32	2	2	—	—	—	36	
d) közegészségügyi	7	—	1	1	—	—	1	10	19	4	2	1	—	1	27	
e) mérnöki	1	1	1	1	—	—	—	4	5	1	1	1	—	—	8	
f) művészek, írók	2	1	1	2	3	—	—	9	14	—	1	1	—	—	16	
g) általános közfoglalkoztatási	—	—	—	—	—	—	1	1	5	—	—	—	—	—	5	
a)–g) összesen	25	5	7	7	3	—	2	48	96	12	6	3	—	1	118	
8. Egyéb foglalkozások érdekképviselői																
9. Általános érdekképviselői egyesületek																
1–9. összesen	55	11	22	25	19	13	8	153	310	165	52	13	12	6	558	
XII. Egyéb egyesületek.																
1. Különleges gazdasági érdekközösségen alapuló egyesületek																
2. Hitelvédelmi egyesületek	1	1	—	—	1	—	—	4	12	3	1	1	—	—	17	
3. Állatkezelők egyesületei	1	—	—	—	—	—	—	1	12	1	—	—	—	—	13	
4. Sakkegyesületek	3	2	2	—	—	—	—	7	13	5	3	1	—	—	22	
5. Bélyeggyűjtők egyesületei	1	—	2	—	—	—	—	3	8	4	—	—	—	—	12	
6. Gyorsíró egyesületek	3	2	—	—	—	—	—	5	5	4	—	—	—	—	9	
7. Világnyelv egyesületek	2	—	—	—	—	—	—	2	5	1	—	—	—	—	6	
8. Tűzoltó egyesületek	—	1	—	—	—	—	—	1	7	2	—	2	—	—	11	
9. Egyéb egyesületek	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	7	
1–9. összesen	1	2	3	2	—	—	—	8	18	3	1	—	—	—	22	
1–XI. összesen	12	8	7	3	—	1	—	31	87	23	5	4	—	—	119	
1–XI. összesen	247	125	143	101	68	38	18	740	1.392	464	123	49	34	34	2.096	

V. Az egyesületek száma az évi közgyűlésen megjelent tagok %-a szerint.

Az egyesületek csoportjai	A z e g y e s ü l e t e k s z á m a								Összesen
	melyeknek évi közgyűlésen a szavazásra jogosult tagok								
	10	11-24	25-32	33-49	50-65	66-74	75-	ismeret- len	
	százaléka jelent meg								
I. Hazafias egyesületek	7	7	5	13	5	1	3	4	45
II. Vallásos egyesületek	5	10	4	6	2	—	1	—	28
III. Bajtársi egyesületek									
1. Főiskolai egyesületek	5	16	5	19	13	4	15	5	82
2. Volt iskolatársak egyesületei	11	12	3	15	6	4	3	1	55
3. Egyéb egyesületek	6	11	4	20	7	2	6	1	57
1—3. összesen	22	39	12	54	26	10	24	7	194
IV. Kultúregyesületek									
1. Közművelődési egyesületek	8	15	4	10	7	1	4	2	51
2. Közegészségügyi egyesületek	10	9	5	6	1	—	6	2	39
3. Helyi kultúrát szolgáló (szépitő) egyesületek	—	4	7	17	6	3	3	—	40
1—3. összesen	18	28	16	33	14	4	13	4	130
V. Művészeti irodalmi egyesületek.									
1. Dal-, zenegyesületek	8	10	3	14	9	10	22	1	77
2. Irodalmi egyesületek	2	2	3	4	3	—	2	1	17
3. Képzőművészeti egyesületek	4	3	4	7	5	2	—	—	25
4. Egyéb egyesületek	2	2	—	1	—	1	2	—	8
1—4. összesen	16	17	10	26	17	13	26	2	127
VI. Tudományos egyesületek.									
1. Társadalomtudományi egyesületek	4	10	1	5	4	—	—	—	24
2. Természettudományi egyesületek	5	8	6	10	2	3	5	2	41
3. Általános egyesületek	—	—	—	1	—	—	1	1	3
1—3. összesen	9	18	7	16	6	3	6	3	68
VII. Sportegyesületek.									
1. Embersport egyesületek :									
a) különleges célú	8	16	10	28	38	22	47	4	173
b) általános	18	12	13	25	9	8	15	2	102
a)—b) összesen	26	28	23	53	47	30	62	6	275
2. Lósport egyesületek	1	4	2	—	3	—	2	—	12
3. Motorsport egyesületek	2	1	1	2	1	—	—	—	7
4. Vadászegyesületek	2	1	1	1	7	3	12	1	28
1—4. összesen	31	34	27	56	58	33	76	7	322
VIII. Jótékony egyesületek.									
1. Nőegyletek	2	11	7	12	8	1	17	6	64
2. Egyéb jótékonyegyletek	15	18	7	28	9	3	4	8	92
1—2. összesen	17	29	14	40	17	4	21	14	156
IX. Önszegélyző egyesületek.									
1. Betegségélyző és temetk. egyesül.	32	18	10	18	10	3	17	1	109
2. Nyugdíjegyesületek	4	6	5	10	8	1	8	—	42
3. Egyéb egyesületek	10	4	7	13	7	5	8	2	56
1—3. összesen	46	28	22	41	25	9	33	3	207
X. Társaskörök	16	29	23	37	14	2	17	4	142

V. Az egyesületek száma az évi közgyűlésen megjelent tagok %-a szerint. (Vége.)

Az egyesületek csoportjai	A z e g y e s ü l e t e k s z á m a								Összesen
	melyeknek évi közgyűlésen a szavazásra jogosult tagok								
	—10	11—24	25—32	33—49	50—65	66—74	75 —	Ismeret- len	
	százaléka jelent meg								
XI. Érdekképviselői egyesületek.									
1. Mezőgazdasági :									
a) munkaadó	14	7	2	4	1	—	2	—	30
b) munkavállaló	4	1	1	—	—	—	—	—	6
c) általános	1	—	—	—	—	—	—	—	1
a) — c) összesen	19	8	3	4	1	—	2	—	37
2. Bányászati :									
a) munkaadó	—	1	—	—	1	—	—	—	2
b) munkavállaló	1	—	—	—	—	—	1	—	2
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	1	1	—	—	1	—	1	—	4
3. Ipari :									
a) munkaadó	7	18	6	16	13	7	28	4	99
b) munkavállaló	7	6	10	17	20	13	34	3	110
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	14	24	16	33	33	20	62	7	209
4. Kereskedelmi :									
a) munkaadó	14	14	7	16	8	2	10	1	72
b) munkavállaló	2	5	1	4	—	—	1	—	13
c) általános (ügynökök)	1	2	—	5	3	—	2	1	14
d) államközi kamarák	—	7	2	—	2	—	2	—	13
a) — d) összesen	17	28	10	25	13	2	15	2	112
5. Közlekedési :									
a) munkaadó	—	—	1	3	—	—	2	—	6
b) munkavállaló	8	1	—	5	1	1	3	—	19
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	8	1	1	8	1	1	5	—	25
6. Pénzügyi :									
a) munkaadó	—	1	—	3	1	—	1	—	6
b) munkavállaló	1	—	1	1	—	—	1	—	4
c) általános	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) — c) összesen	1	1	1	4	1	—	2	—	10
7. Közfoglalkoztatás és szabadfoglalkozás :									
a) közigazgatási	2	2	—	1	—	—	1	—	6
b) igazságszolgáltatási	3	6	5	3	2	—	—	1	20
c) tanügyi	3	8	5	11	5	2	2	—	36
d) közegészségügyi	3	6	3	6	3	2	4	—	27
e) mérnöki	—	4	1	—	3	—	—	—	8
f) művészek, írók	—	5	5	3	1	1	1	—	16
g) általános közfoglalkoztatási	1	1	2	—	—	—	1	—	5
a) — g) összesen	12	32	21	24	14	5	9	1	118
8. Egyéb foglalkozások érdekképvis.	2	4	4	5	6	1	2	—	24
9. Általános érdekképviselői egyesül.	7	3	1	—	2	2	4	—	19
1—9. összesen	81	102	57	103	72	31	102	10	558
XII. Egyéb egyesületek.									
1. Különleges gazdasági érdekközös- ségen alapuló egyesületek	3	2	2	7	—	—	2	1	17
2. Hitelvédelmi egyesületek	1	1	1	6	2	—	2	—	13
3. Állatkezelők egyesületei	3	4	2	7	2	1	3	—	22
4. Sakkegyesületek	—	2	—	6	2	1	1	—	12
5. Bélyeggyűjtők egyesületei	—	—	4	2	2	—	—	1	9
6. Gyorsíró egyesületek	1	2	1	1	—	—	1	—	6
7. Világnyelv egyesületek	—	1	—	2	1	—	5	2	11
8. Tűzoltóegyesületek	1	2	—	2	1	—	1	—	7
9. Egyéb egyesületek	1	7	2	5	1	2	3	1	22
1—9. összesen	10	21	12	38	11	4	18	5	119
1—XII. összesen	278	362	209	463	287	114	340	63	2.096

B) A budapesti egyesületek jegyzéke. (1937. évi adatok.)

Megjegyzés :

Az egyesületek nevének élén szereplő következő jelzőket : »Bpest, Bpesti, Bpest m. kir., Bpesti m. kir., Királyi, Kir. Magyar, Kir. magyarországi, Magyar, Magyarországi, Magyarországi, Magyar országos, MÁV, Országos, Országos magyar« a kimutatás zárójelben a név végén tünteti fel.

Rövidítések :

e = egyesület (egylet), a = alapítási év, t = taglétszám, f = budapesti fiokok száma, tel = telefon.

I. Hazafias egyesületek.

- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)*, VII., Rózsa-u. 23., a : 1918., t : 490.000, f : 9, tel. : 1—314—20.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* I. és XI. ker. csop.-ja, XI., Horthy M.-út 15., a : 1930., t : 850, tel. : 3—668—65.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)*, V. ker. csop.-ja, V., Hold-u. 21., a : 1934., t : 200, tel. : 1—258—30.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* VI. ker. csop.-ja, VI., Székely B.-u. 27., a : 1920., t : 57.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* VII. ker. csop.-ja, VII., Rózsa-u. 23., a : 1930., t : 300, tel. : 1—415—70.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* VIII. ker. csop.-ja, VIII., Népszínház-u. 25., a : 1935, t : 15.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* IX. ker. csop.-ja, IX., Bakáts-tér 12., a : 1934., t : 420, tel. : 1—806—26.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* X. ker. csop.-ja, X., Bánya-u. 27., a : 1925., t : 800, tel. : 1—488—19.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* rákosfalvai csop.-ja, X., Méhes-u. 4., a : 1919., t : 260, tel. : 1—311—89.
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar)* MÁV. gépgyári csop.-ja, X., Simor-u. máv. gépgyári lakótelep, a : 1923., t : 250, tel. : 1—410—70.
- »Csaba« kulturális, társadalmi és sport e., II., Hunyadi János-út 3., a : 1932., t : 150.
- Duna club*, IV., Apponyi-tér 1., a : 1920., t : 83, tel. : 1—827—06.
- Ébredő magyarok e.*, VIII., Baross-u. 42., a : 1918., t : 38.827, tel. : 1—309—21.
- Egyesült ker. nemzeti liga*, IV., Gróf Károlyi-u. 22., a : 1919., t : 246, f : 10, tel. : 1—850—17.
- Egyesült ker. nemzeti liga* II. ker. oszt.-a, II., Fő-u. 70., a : 1919., t : 460.
- Egyesült ker. nemzeti liga* III. ker. oszt.-a, III., Lajos-u. 183., a : 1919., t : 500.
- Egyesült ker. nemzeti liga* IX. ker. oszt.-a, IV., Molnár-u. 36.
- Egyesült ker. nemzeti liga* VI. ker. oszt.-a, VI., Vörösmarty-u. 35.
- Egyesült ker. nemzeti liga* VII. és XIV. ker. oszt.-a, VII., Aréna-út 25.
- Egyesült ker. nemzeti liga* VIII. ker. oszt.-a, VIII., Kisstáció-u. 9.
- Egyesült ker. nemzeti liga* X. ker. oszt.-a, X., Rezső-tér 7/a.
- Erzsébetvárosi polg. gazd. e.*, VII., Murányi-u. 17., a : 1928., t : 106, tel. : 1—427—85.
- 1919. júniusi bajt. szöv.*, V., Falk M.-u. 1., a : 1927., t : 987, tel. : 1—184—38.
- »Fehérház« és »Fehérház bajt. e.«, IV., Várház-krt. 2., a : 1919., t : 280, tel. : 1—859—33.
- Férfiak szent korona szöv. (Magyar)*, IV., Irányi-u. 21—23., a : 1926., t : 5524, f : 2, tel. : 1—807—01.
- Férfiak szent korona szöv. (Magyar)* IX. ker. szervezete, IX., Soroksári-út 38., a : 1937., t : 100.
- Férfiak szent korona szöv. (Magyar)* X. ker. szervezete, X., Pongrác-út 17. (14. épület 74. sz.), a : 1937., t : 90.
- III. ker. keresztény egység tábora*, III., Hunor-u. 13., a : 1935., t : 205.

Honszeretet, VIII., Rákóczi-út 15., a: 1920., t: 300, tel.: 1—338—30.
Irányi Dániel asztaltársaság, IV., Városház-u. 10., a: 1893., t: 110.
Jövő szöv. (Magyar), V., Szalay-u. 2., a: 1928., t: 2328, tel.: 1—125—56.
Kultúrliga (Magyar), IV., Szerb-u. 9., a: 1906., t: 142.
Külügyi társaság (Magyar), V., Kossuth L.-tér, Országháza, a: 1920., t: 620, tel.: 1—130—18.
Magyar társaság, IV., Szerb-u. 23., a: 1917., t: 220, tel.: 1—834—53.
II. Rákóczi F. orsz. kuruc e., VIII., Rákóczi-út 15., a: 1906., f: 6, tel.: 1—338—30.
II. Rákóczi F. orsz. kuruc e. II. ker. fiókja, II., Batthyányi-tér 4., a: 1934., t: 55.
II. Rákóczi F. orsz. kuruc e. VI. ker. fiókja, VI., Lehel-u. 31., a: 1934., t: 102.
II. Rákóczi F. orsz. kuruc e. IX. ker. fiókja, IX., Angyal-u. 32., a: 1933., t: 140.
»Miénk a jövő« ker. szoc. nemzeti szöv., VIII., Eszterházy-u. 30., a: 1920., t: 850.
Nemzet és vallásvédelmi szöv., VIII., Baross-u. 105., a: 1918., t: 1500, tel.: 1—307—77.
Nemzeti szöv. (Magyar), V., Géza-u. 4., a: 1919., t: 3660, tel.: 1—255—47.
Nemzetközi club (International club), V., Deák F.-u. 2., a: 1933., t: 450, tel.: 1—822—77.
Nemzetpolitikai társaság (Magyar), VII., Erzsébet-krt. 43., a: 1926., t: 476.
Nők szent korona szöv. (Magyar), VIII., Eszterházy-u. 44., a: 1926., t: 1790, tel.: 1—379—69.
»Pro hungaria« nők világszöv., V., Sas-u. 15., a: 1928., t: 7000.
Rákóczi szöv. (Országos), IX., Ferenc-krt. 2., a: 1926., t: 1232.
Reformnemzedék orsz. szervezete, VII., Erzsébet-krt. 43., a: 1935., t: 17.000.
Sol club, IV., Múzeum-krt. 13., a: 1928., t: 249, tel.: 1—850—94.
Szemle társaság (Magyar), V., Vilmos Cs.-út 26., a: 1927., t: 31, tel.: 1—287—86.
Széchenyi kúria (Országos), V., Báthory-u. 24., a: 1923., t: 94, tel.: 1—294—52.
Széchenyi szöv. (Országos), IV., Kecskeméti-u. 6., a: 1905., t: 451, tel.: 1—845—45.
Szövetség ereklés országzászló nagybizottsága (Magyar), VIII., Szentkirályi-u. 26., a: 1919., t: 3728, tel.: 1—368—64.
Társadalmi e. szöv., V., Falk M.-u. 1., a: 1919., t: 2799, tel.: 1—184—38., 1—213—30, 1—173—74.
Tiszti tudományos és kaszinó e. (Országos), adatait l. a társasköröknél.
Tudományos fajvédő e. (Magyar), VI., Podmaniczky-u. 45., a: 1920., t: 4200.
Turánsszöv. (Magyarországi), VIII., Rákóczi-út 15., a: 1921., t: 450.

Turáni társaság, V., Országház, a: 1910., t: 309, tel.: 1—137—77. (40. m. á.)
Turáni vadászok orsz. e., VIII., Baross-u. 44., a: 1927., t: 5880.
Világnézet szöv. (Magyar), VIII., József-krt. 5., a: 1929., t: 1380.
Wesselényi Miklós br. e., VII., Kertész-u. 30., a: 1929., szünetel.

II. Vallásos egyesületek.

Aquinói szt. Tamás tsaság, IV., Pázmány P.-tér 1—3., a: 1893., t: 261.
Assisi szt. Ferenc budai III. rendi otthon e., II., Margit-körút 23., a: 1913., t: 756, tel.: 1—529—36.
Aut. orth. izr. chevra kadischa (Bpest), VII., Dob-u. 12., adatait l. az önszegélyző egyesületeknél.
Balatonzamárdi fürdőtelepei r. k. kápolna e., XII., Zsámbéki-u. 6., a: 1930., t: 117, tel.: 1—526—25.
Betegsegélyző és templom e. (Magyar), VII., Akácfa-u. 22., adatait l. az önszegélyző egyesületeknél.
Betháni e., VIII., Gyulai P.-u. 9., a: 1903., t: 850, f: 1, tel.: 1—303—87.
Betháni e. Viray szöv., XI., Albert-u. 17., a: 1934., t: 50.
Bethlen Gábor kör, IX., Knézits-u. 2., a: 1901., t: 635, tel.: 1—877—62.
Bethlen Gábor szöv. (Országos), IX., Rákos-u. 3., a: 1924., t: 2401, tel.: 1—853—08.
Brassai Sámuel unitárius ifj. e., IX., Rákos-u. 3., a: 1921., t: 235.
Collegium Marianum, VIII., József-u. 11., adatait l. a jótékony egyesületeknél.
Credo e., IV., Eskü-tér 2., a: 1920., t: 325, tel.: 1—830—44.
Egyet. Luther szöv., IX., Ráday-u. 17., a: 1920., t: 123.
Egyet. Mária kongregáció (Bpesti), VIII., Horánszky-u. 20., a: 1897., t: 104.
Egyet. nőhallg. Mária kongregációja, VIII., Mikszáth K.-tér 1., a: 1913., t: 179.
Görög kat. orsz. szöv. (Magyar), VIII., Üllői-út 4., a: 1921., t: 1800.
Haskora e., VI., Hunyadi-tér 3., a: 1898., t: 340.
Izr. nőegyl. orsz. szöv. (Magyar), VII., Sip-u. 13., adatait l. a jótékony egyesületeknél.
Johannita lovagrend magyar csop.-ja., I., Karátsanyi-u. 9., a: 1924., t: 101, tel.: 1—564—12.
Józsefvárosi ref. keresztyén ifj. e., VIII., Salétrom-u. 5., a: 1928., t: 12.
Kálvin szöv. (Magyar), XII., Némethölgyi-út 23., a: 1908., t: 1288, f: 3, tel.: 1—566—89.
Kálvin szöv. (Magyar) IX. ker. fiókja, IX., Üllői-út 90., a: 1934., t: 35.

Kálvin szöv. (Magyar) X. ker. fiókja, X., Pongrácz-út 17., a: 1933., t: 130.

Kálvin szöv. (Magyar) X. ker. (Hungária-úti) fiókja, X., Stróbl A.-u. 7., a: 1925., t: 40.

Kat. népszövetség, IV., Veres Pálné-u. 9., a: 1908., t: 116.000, tel.: 1—852—37.

Kat. nővédő e. (Országos), IX., Bokréta-u. 3., a: 1896., t: 484, tel.: 1—348—41.

Kat. orvosok szt. Lukács e. (Magyar), IV., Ferenciek-tere 7., a: 1931., t: 418.

Kisegítő kápolna e., I. Lant-u. 2., a: 1917., t: 1940, f: 7, tel.: 1—601—10.

Kisegítő kápolna e. farkasréti fiókja, II., Erdi-út, a: 1935.

Kisegítő kápolna e. Óbuda-hegyvidéki fiókja, III., Vörösvári-út, a: 1925.

Kisegítő kápolna e. vizafogói fiókja, VI., Váci-út 87., a: 1937.

Kisegítő kápolna e. Augusztá-telepi fiókja, X., Augusztá-telep, a: 1921.

Kisegítő kápolna e. városszéli telep fiókja, X., Külső Jászberényi-út, a: 1935.

Kisegítő kápolna e. Pongrácz-úti fiókja, X., Pongrácz-út, a: 1920.

Kisegítő kápolna e. kelenföldi fiókja, XI., Kelenföldi-út 39., a: 1935.

Lipótvárosi imaház e. (Bpest), V., Csáky-u. 3., a: 1905., t: 450, tel.: 1—297—02.

Lórántffy Zsuzsanna e., IV., Havas-u. 6., a: 1894., t: 214, tel.: 1—857—86.

Luther tsaság, VIII., Üllői-út 24., a: 1886., t: 847, tel.: 1—451—97.

Máriaremete boldogasszony kápolna e., II., Fő-u. 18., a: 1879., t: 531, tel.: 1—520—92.

Orth. izr. ifj. önképző e., VII., Kazinczy-u. 27., a: 1902., t: 250, f: 3.

Orth. izr. ifj. önképző e. V. ker. fiókja, V., Csáky-u. 9., a: 1930., t: 24.

Orth. izr. ifj. önképző e. VIII. ker. csop.-ja, VIII., Magdolna-u. 31., a: 1931., t: 40.

Orth. talmud e. (Bpesti), VII., Király-u. 1., a: 1895., t: 486, tel.: 1—814—52.

Pesti chevra kadischa izr. szent e., VII., Erzsébet-körút 26., adatait l. az önszegélyező egyesületeknél.

Prot. nők orsz. szöv. (Magyar), IX., Közraktár-u. 28., a: 1920., t: 182, tel.: 1—876—97.

Rabbi e. (Országos), VII., Wesselényi-u. 7., a: 1906., t: 126.

Regnum Marianum e., VII., Damjanich-u. 50., a: 1903., t: 1160, tel.: 1—409—59, 3—387—41.

Ref. diákok »Soli Deo Gloria« szöv. (Magyar), IX., Kálvin-tér 8., a: 1921., t: 1087, tel.: 1—862—98.

Ref. külmisziói szöv. (Magyar), IX., Kálvin-tér 8., a: 1903., t: 4749, tel.: 1—872—53.

Ref. sajtósaság, IX., Ráday-u. 28., a: 1934., t: 100.

Róm. kat. hittanárók és hitoktatók orsz. e., IX., Ráday-u. 43., a: 1906., t: 852, tel.: 1—869—54.

Szt. Gellért e. (Országos), IX., Lónyay-u. 49., a: 1921., t: 520.

Szt. László társulat, IV., Prohászka O.-u. 7., a: 1861., t: 390.

Szt. Terézről elnevezett szt. Vince konferencia, VIII., Nap-u. 33., a: 1930., t: 15.

Talmud e. (Bpesti), VI., Vasvári P.-u. 5., a: 1852., t: 550, tel.: 1—239—21.

Teozófiai társulat (Magyar), III., Berkenye-u. 3., a: 1906., t: 220, tel.: 1—538—51.

Unitárius nők szöv. (Magyar), V., Koháry-u. 4., a: 1923., t: 115, tel.: 1—174—24.

Zsidó ifjak e. (Magyar), VI., Laudon-u. 3., a: 1902., t: 533.

Zsidók e. (Magyar), VI., Király-u. 36., a: 1922., t: 545.

III. Bajtársi egyesületek.

Alapítványi (izr.) leánygimn. jóbarátainak szöv., XIV., Abonyi-u. 7—9., a: 1924., t: 1440, tel.: 1—379—65.

Angol kisasszonyok »Sancta Mária« leánygimn. végzett tanulóinak e., IV., Váci-u. 47., a: 1928., t: 120.

Angol magyar baráti kör, V., Arany J.-u. 16., a: 1936., tel.: 1—138—98.

Aradi szöv., IV., Veres Pálné-u. 30., a: 1933, t: 300.

Áll. tanítóképző int. iskolatársak e. (Bpesti), XII., Fery O.-u. 40., a: 1928., t: 279.

Báár-Madas ref. leánygimn. volt növend. e., II., Lórántffy Zsuzsanna-u. 3., a: 1924., t: 145, tel.: 1—550—16.

Barsvármegyei e. II., Keleti Károly-u. 5—7., a: 1923., t: 580, tel.: 1—500—20.

Bányaiskolát végzetek orsz. e., IX., Lónyay-utca 41., a: 1922., t: 210.

Békésmegyei egyet. ifj. köre, IX., Liliom-u. 13., a: 1893., t: 207, tel.: 1—377—49.

Beregvármegyei e. Bpestben, VII., Rákóczi-út 36., a: 1934., t: 116, tel.: 1—341—77.

Berzsenyi Dániel realgimn. baráti köre, V., Markó-u. 29—31., a: 1935., t: 410, tel.: 1—245—88.

Biharmegyeiek és nagyváradiak szöv., XI., Lenke-tér 4., a: 1921., t: 60.

Bozda Naum és Ilona ösztöndíjasainak e., IV., Veres Pálné-u. 23., a: 1910., t: 32, tel.: 1—344—15.

Ciszterci diák szöv., XI., Szt. Imre hg.-útja 27., a: 1922., t: 2066, f: 1, tel.: 2—592—22.

Ciszterci diák szöv. budai oszt.-a, XI., Szt. Imre hg.-útja 27., a: 1930., t: 136.

Collegium hungaricum szöv., VIII., Múzeum-körút 6—8., a: 1934., t: 692.

Csalogány-utcai tanítónőképző int. volt iskolatársak szöv., II., Csalogány-u. 43., a: 1922., t: 89.

- Csonka Szatmár-Bereg-Ugocsa egyet. és főisk. hallg. köre, VIII., Kistalud-u. 28/a, a: 1924., t: 78.
- Csurgói ref. Csokonai Vitéz M. realgimn. öregdiák szöv., XIV., Abonyi-u. 13. a: 1929., t: 548.
- Damjanich ifjak köre, VII., Hernád-u. 3., a: 1928., t: 253.
- Délvidéki egyet. és főisk. hallg. e., VIII., Vas-u. 7., a: 1920., t: 860, tel.: 1-342-83.
- Deutscher Geselliger Verein »Eintracht«, IV., Deák F.-u. 5., a: 1863., t: 107, tel.: 1-810-43.
- Egyet. és főisk. hallg. orsz. szöv. (Magyar), IX., Kinizsi-u. 10., a: 1920., t: 83, tel.: 1-820-11.
- Egyet. és főisk. hallg. orsz. területi szöv. (Magyar), VIII., Vas-u. 7., a: 1933., t: 48, tel.: 1-342-83.
- Egyet. és főisk. hallg. szt. Imre köre, IV., Szerb-u. 9., a: 1888., t: 210, tel.: 1-855-29.
- Egyet. és főisk. végzett magyar nők e., IV., Veres Pálné-u. 25., a: 1925., t: 300.
- Egyet. közgazd. tudománykari ifj. e., IV., Szerb-u. 23., a: 1921., t: 3495, tel.: 1-833-29.
- I. ker. áll. Verbőczy I. főgimn. volt növendékeinek köre, I., Attila-u. 1-3., a: 1924., t: 1070.
- Eötvös József br. collég. volt tagjainak szöv. XI., Nagyboldogasszony-útja 11-13., a: 1921., t: 452.
- Eötvös József realisk. volt tanítványainak és barátainak szöv., IV., Reáltanoda-u. 7., a: 1923., t: 590, tel.: 1-872-85.
- Eperjesi ev. kollegiumi diák szöv., IV., Eskü-út 5., a: 1926., t: 200.
- Erdélyi férfiak e., VIII., Rákóczi-út 15., a: 1931., t: 1417, tel.: 1-340-85.
- Erzsébet nőisk. volt növ. e., XIV., Ajtósi Dürer-sor 37., a: 1930., t: 331.
- Ev. gimn. volt növend. e., (Bpesti), VII., Vilma királynő-út 17-21., a: 1923., t: 714, tel.: 1-345-13.
- Evangeliumi keresztyén diák e. (Bpesti), IX., Üllői-út 19., a: 1912., t: 75, tel.: 1-886-68.
- Evangeliumi keresztyén diák szöv. (Magyar), IX., Üllői-út 19., a: 1908., t: 542, tel.: 1-886-68.
- Felvidéki egyet. és főisk. hallg. e., IX., Ráday-u. 19., a: 1923., t: 400, tel.: 1-868-78.
- Foed. Americana kat. magyar egyet. és főisk. bajt. szöv., IV., Bástya-u. 11., a: 1921., t: 13.100., f: 23, tel.: 1-895-86.
- Foed. Americana »Arrabona« corporatio, XI., Lágymányosi-út 3., a: 1921., t: 127, tel.: 1-696-69.
- Foed. Americana »Boconia« corporatio, IV., Bástya-u. 11., a: 1924., t: 160, tel.: 1-895-86.
- Foed. Americana »Flavia« corporatio, VII., Rottenbiller-u. 14., a: 1923., t: 245, tel.: 1-332-10.
- Foed. Americana »Hercunia« corporatio, II., br. Lipthay-u. 9., a: 1923., t: 130.
- »Foed. Americana« »Hunnia« corporatio, IV., Bástya-u. 11., a: 1923., t: 190, tel.: 1-895-86.
- Foed. Americana »Jasonia« corporatio, IV., Bástya-u. 11., a: 1925., t: 65, tel.: 1-895-86.
- Foed. Americana »Lautumia« corporatio, X., Belső Jászberényi-út 28., a: 1926., t: 120.
- Foed. Americana »Matra« corporatio, IV., Bástya-u. 11., a: 1923., t: 240.
- Foed. Americana »Pannonia« corporatio, VII., Erzsébet-körút 58., a: 1923., t: 180, tel.: 1-457-48.
- Foed. Americana »Peisonia« corporatio, VIII., József-körút 37-39., a: 1928., t: 158, tel.: 1-330-07.
- Foed. Americana »IV. Savaria« corporatio, II., Batthyány-u. 1., a: 1922., t: 160.
- Foed. Americana »Sopiana« corporatio, XI., Vásárhelyi P.-u. 4-6., a: 1921., t: 298, tel.: 2-681-25.
- Foed. Americana »Sycambria« corporatio, II., Fő-u. 83., a: 1924., t: 392, tel.: 1-543-36.
- Foed. Americana »Thicia« corporatio, IV., Bástya-u. 11., a: 1923., t: 181.
- Foed. Americana »Transdanubia« corporatio, IV., Bástya-u. 12., a: 1921., t: 316.
- »Foed. Stephanea« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv., IV., Királyi P.-u. 7., a: 1927., t: 1860, f: 11, tel.: 1-859-74.
- »Foed. Stephanea« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Deák F. törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1928., t: 80, tel.: 1-859-74.
- »Foed. Stephanea« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének gr. Andrássy Gyula törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1929., t: 38, tel.: 1-859-74.
- »Foed. Stephanea« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének gr. Széchenyi I. törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1932., t: 40, tel.: 1-859-74.
- »Foed. Stephanea« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Hétvezér törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1929., t: 60, tel.: 1-859-74.
- »Foed. Stephanea« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv. IV., Károly királyi törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1933., t: 55, tel.: 1-859-74.

- »Foed. Stephaneae« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Palatinus törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1928., t: 36, tel.: 1—859—74.
- »Foed. Stephaneae« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Pázmány P. törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1928., t: 50, tel.: 1—859—74.
- »Foed. Stephaneae« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Szt. Korona törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1927., t: 52, tel.: 1—859—74.
- »Foed. Stephaneae« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Werbőczy I. törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1936., t: 60, tel.: 1—859—74.
- »Foed. Stephaneae« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Zita királyné törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1929., t: 50, tel.: 1—859—74.
- »Foed. Stephaneae« egyet. és főisk. hallg. Szt. István bajt. szöv.-ének Zrinyi M. törzse, IV., Királyi P.-u. 7., a: 1928., t: 40, tel.: 1—859—74.
- Frontharcos szöv. (Országos), VIII., Rákóczi-út 27., a: 1931., t: 13.086., f: 14, tel.: 1—346—57.
- Frontharcos szöv. (Országos) I. ker. főcsop.-ja, I., Hegyalja-út 5., a: 1936., t: 150, tel.: 1—510—91.
- Frontharcos szöv. (Országos) II. ker., főcsop.-ja, II., Battyhány-tér 4., a: 1930., t: 1023, tel.: 1—535—50.
- Frontharcos szöv. (Országos) III. ker. főcsop., III., Bécsi-út 181., a: 1929., t: 758, tel.: 1—628—03.
- Frontharcos szöv. (Országos) VI. ker. főcsop., VI., Andrassy-u. 51., a: 1936., t: 686.
- Frontharcos szöv. (Országos) VII. ker. főcsop., VII., Rottenbiller-u. 12., a: 1934., t: 1170, tel.: 1—309—19.
- Frontharcos szöv. (Országos) IX. ker. főcsop., IX., Páva-u. 5., a: 1931., t: 1000, tel.: 1—347—14.
- Frontharcos szöv. (Országos) X. ker. főcsop.-ja, X., Szent László-tér 29., a: 1929., t: 618.
- Frontharcos szöv. (Országos) XIV. ker. főcsop., XIV., Uzsoki-u. 40., a: 1929., t: 548, tel.: 2—965—71.
- Genfi öreg hungáristák e., VII., Károly király-út 3/a, a: 1935., t: 63, tel.: 1—838—60.
- Gömör-Kishont vármegyei e., IV., Veres Pálné-u. 16., a: 1922., t: 150, tel.: 1—832—70.
- Gör. kat. egyet. és főisk. hallg. Vasvári Pál köre (Magyar), VII., Rózsák-tere 9—10., a: 1902., t: 150, tel.: 1—334—81.
- Gyulafehérvári r. k. főgimn. vendiákj. testv. e., VII., Damjanich-u. 49., a: 1929., t: 108.
- Hadviselt magyar közszolg. alkalm. bajt. szöv., VI., Podmaniczky-u. 45., a: 1921., t: 1925.
- Hadviselt mérnökök, építészek és műszaki tisztek nemzeti szöv., VI., Podmaniczky-utca 12., a: 1919., t: 381, tel.: 1—297—32.
- Hadviselt ügyvédek orsz. szöv., V., Szalay-u. 10., a: 1920., t: 1320.
- Hágaí nemzetközi jogi akad. magyar hallgatói és volt hallgatói e., V., Báthory-u. 12., a: 1930., t: 18, tel.: 1—294—30.
- III. ker. m. kir. Árpád gimn. öregdiákjainak szöv. (Budapest), III., Zsigmond-u. 114., a: 1912., t: 400, tel.: 1—517—17.
- Horthy Miklós kollégium barátainak köre (Bpesti), IX., Üllői-út 51., a: 1936., tel.: 1—412—12.
- Hungarian quarterly tsaság, VI., Vilmos császár-út 3., a: 1936., t: 50, tel.: 1—233—23.
- Iglói diákszöv., VIII., Vas-u. 11., a: 1926., t: 610.
- Izr. egyet. és főisk. hallg. orsz. e. (Magyar), IV., Királyi P.-u. 9., a: 1927., t: 560, tel.: 1—833—79.
- Jászó-premontrei isk. barátainak szöv., VIII., Horánszky-u. 23., a: 1924., t: 994.
- Jászó-premontrei isk. barátainak szöv. ifj. köre, VIII., Horánszky-u. 23., a: 1932., t: 150.
- Jászok e. (Bpesten), V., Csáky-u. 16., a: 1921., t: 114., tel.: 1—232—44.
- Jézustársasági diákok orsz. szöv., IV., Eskü-tér 6., a: 1922., t: 465, tel.: 1—869—06.
- Kassai és Abaújtorna vm. e., X., Elnök-u. 18., a: 1921., t: 165, tel.: 1—412—35.
- Kat. Bencés diákok e., VIII., Baross-u. 62., a: 1923., t: 675, tel.: 1—342—84.
- Kat. egyet. nőhallg. tisztelet Szt. Teréz menza és kollégium e., I., Attila-u. 93., a: 1925., t: 99., tel.: 1—606—43.
- Kat. egyet. hallgatónők Szt. Margit-köre (Bpesti), IV., Kossuth L.-u. 1., a: 1906., t: 82.
- Kat. főisk. diák szöv. (Országos magyar), IX., Ráday-u. 43—45., a: 1921., t: 36, tel.: 1—872—27.
- Keresk. akad. végzett tanulóinak szöv. (Bpesti), V., Alkotmány-u. 9—11., a: 1927., t: 610, tel.: 1—205—47.
- Keresk. isk. végzetek orsz. szöv. VIII., Vas-u. 9—11., a: 1929., t: 1011, tel.: 1—394—88.
- Kertészeti tanintézet »Turul« szöv.-be tömörült »Bulcsu« bajt. e. (Bpesti m. kir.), XI., Nagyboldogasszony-útja 45., a: 1923., t: 333, tel.: 2—695—01.
- Kékek clubja, II., Hunfalvy-u. 9., a: 1907., t: 85.
- Késmárki diákszöv., VIII., Vas-u. 9., a: 1928., t: 912.
- IX. ker. áll. Fáy András reálgimn. volt diákjainak e. (Bpesti), IX., Mester-u. 60., a: 1927., t: 120.
- IX. ker. Fáy András reálgimn. barátainak köre, IX., Mester-u. 60—62., a: 1930., t: 523.

- Kir. m. egyet. közgazd. tud. kar Széchenyi István bajtársi e. (Bpesti), IV., Szerb-u. 23/a, a: 1921., t: 2300.*
- Kir. Pázmány P. tud. egyet. joghallg. segítő és tud. e. (Bpesti), IV., Szerb-u. 10., a: 1861., t: 881, tel.: 1—874—08.*
- Kolozsvári ref. kollég. öregdiákj. e., II., Iskola-u. 28., a: 1920., t: 450, tel.: 1—127—28.*
- Kölcsy öregdiákok e., VI., Munkácsy-u. 26., a: 1924.*
- Losonczy főgimn. volt diákjainak baráti e., VI., Székely B.-u. 23., a: 1935., t: 179.*
- Lőcsei diákszöv., VIII., Vas-u. 9., a: 1930., t: 600.*
- Magyar-amerikai tsaság, a: 1921., szünetel.*
- Magyar-holland tsaság, VIII., Üllői-út 4., a: 1921., t: 120, tel.: 1—384—90.*
- Magyar-lengyel e., VIII., Mária T.-tér 11., a: 1912., t: 120, tel.: 1—808—15.*
- Magyar-nippon tsaság, VIII., Múzeum-körút 15/a, a: 1928., t: 182, tel.: 1—443—64.*
- Magyar-osztrák tsaság, V., Zrínyi-u. 1., a: 1935., t: 229, tel.: 1—810—86.*
- Magyar-török e., IX., Bakács-u. 8., a: 1924., t: 41.*
- Magyarországon lakó lengyelek e., IV., Pázmány P.-tér 5., a: 1926., t: 420, tel.: 1—808—15.*
- Máramaros vármegyei e., V., Géza-u. 4., a: 1925., t: 110, tel.: 1—255—47.*
- II. ker. áll. Toldy Ferenc reáliskola volt iskolatársainak e. (Bpesti), II., Toldy Ferenc-u. 9., a: 1926., t: 808., tel.: 1—515—26.*
- II. ker. érseki kat. reálgimn. diák e. (Bpesti), II., Keleti Károly-u. 37., a: 1924., t: 384, tel.: 1—524—73.*
- II. ker. kir. egyet. kat. gimn. volt iskolatárs. szöv., II., Ilona-u. 4., a: 1921., t: 389.*
- Nagyenyedi Bethlen kollég. volt diákjainak testvéri e., VI., Vilmos cs.-út 55., a: 1922., t: 136, tel.: 1—144—92.*
- Nemzeti diákszöv. (Magyar), IV., Semmelweis-u. 2., a: 1929., t: 5, tel.: 1—854—24.*
- Nemzetközi népszöv. egyet. foederatio, V., Harmincad-u. 6., a: 1922., t: 40, tel.: 1—808—00.*
- Nőképző e. Veres Pálné leánygimn. volt iskolatársainak szöv. (Országos), IV., Veres Pálné-u. 38., a: 1901., t: 196.*
- Nyitrávármegyei e. Bpsten, V., Alkotmány-u. 29., a: 1920., t: 194, tel.: 1—290—77.*
- VIII. ker. Zrínyi Miklós reálgimn. iskolatársak szöv. (Bpesti), VIII., Tavaszmező-u. 17., a: 1931., t: 340, tel.: 1—379—21.*
- Örmények e. (Magyarországi), IV., Bécsi-u. 2., a: 1920., t: 215, tel.: 1—548—24.*
- Pataki diákok orsz. szöv. bpesti e., V., Kossuth Lajos-tér 1—3., a: 1929., t: 240.*
- Párisi magyar diákok e. Bpsten, IX., Ferenc-körút 38., a: 1927., t: 42.*
- Pen-club (Magyar), VIII., Kisstáció-u. 9., a: 1926., t: 143., tel.: 1—315—27.*
- Pesti ízr. hitk. fiúárva-háza volt növend. e., VII., Vilma királynő-út 27., a: 1926., t: 203, tel.: 1—830—71.*
- Piarista diákszöv. (Bpesti), IV., Piarista-u. 1., a: 1924., t: 1773.*
- Pozsonyi keresk. akadémia régi növendékei e., V., Vilmos cs.-út 32., a: 1929., t: 283.*
- Pozsony városi és pozsony megyei e., II., Margit-körút 26., a: 1922., t: 168.*
- Prot. diákszöv. (Országos magyar), IX., Knézits-u. 2., a: 1922., t: 24, tel.: 1—877—62.*
- Prot. orsz. Brocskó L. árvaszöv., VIII., Szentkirályi-u. 26., a: 1924., t: 132.*
- Ranolder intézeti iskolatársak szöv. (Bpesti), IX., Thaly K.-u. 23., a: 1923., t: 500, tel.: 1—306—40.*
- Ref. gimn. diákszöv. (Bpesti), IX., Lónyay-utca 4/c, a: 1925., t: 856, tel.: 1—850—60.*
- Ribáry csop. ügyvédbaráti tság, VI., Andrassy-út 2., a: 1935., t: 543, tel.: 1—253—04.*
- Rotary club (Bpesti), V., Alkotmány-u. 8., a: 1925., t: 120, tel.: 1—198—26.*
- Rozsnyói öregdiákok szöv., VI., Podmaniczky-utca 49., a: 1927., t: 183, tel.: 1—126—30.*
- Schweizer unterstützungs Verein für Ungarn, V., Kálmán-u. 10., a: 1870., t: 90.*
- Selmecbányaiak e. Bpsten, VIII., József-utca 23., a: 1920., t: 261, tel.: 1—376—73.*
- Sepsiszentgyörgyi székely Mikó-kollégium volt tanulóinak e., V., Kossuth L.-tér 12., a: 1925., t: 255, tel.: 1—234—29.*
- Sopronmegyei kör, II., Lánchíd-u. 23., a: 1868., t: 300, tel.: 1—534—74.*
- Szarvasi öregdiákok szöv., VI., Vasvári P.-u. 7., a: 1925., t: 750, tel.: 1—203—52.*
- Széchenyi ifjak köre, VI., Váci-út 57., a: 1931., t: 80, tel.: 2—914—68.*
- Székely egyet. és főisk. hallg. e., VIII., Rákóczi-út 15., a: 1918., t: 560., tel.: 1—342—88.*
- Székely hadosztály e., VIII., Rákóczi-út 15., a: 1929., t: 450, tel.: 1—340—85.*
- Székelyudvarhelyi Bethlen kollég. vendiákjainak testvéri e., VI., Podmaniczky-u. 7., a: 1925., t: 97, tel.: 1—191—42.*
- Szföv.-i József fiúárva-ház volt növend. e., X., Üllői-út 124., a: 1935., t: 162.*
- Szföv.-i IX. ker. közs. »Teleki Blanka grófnő« női felső keresk. iskola végzett növendék. e. (Bpesti), IX., Mester-u. 23., a: 1936., t: 296, tel.: 1—342—14.*

Szföv.-i Mayer F. fiúárvaház volt növend. e., XII., Városmajor-u. 31., a: 1928., t: 99, tel.: 1—506—69.

Szföv. II. ker. közs. Árpádházi boldog Margit női felső keresk. iskola végzett növendékeinek e. (Budapest), II., Jurányi-utca 1—3., a: 1928., t: 224, tel.: 1—515—01.

Szföv.-i négyévf. Szt. Gellért női felső keresk. isk. volt növend. e., XI., Horthy M.-út 27., a: 1934., t: 240, tel.: 2—686—09.

Szt. István gimn. öregdiák e., XIV., Ajtósi Dürer-sor 15., a: 1935., t: 250.

Szentmiklósi és óvári Pongrácz-család tagjainak e., IX., Üllői-út 1., a: 1906., t: 75, tel.: 1—868—19.

Szepesti e. Bpsten, V., Alkotmány-u. 6., a: 1876., t: 320.

Szepesti szövé., VIII., Vas-u. 9—11., a: 1920., t: 1500, tel.: 1—394—88.

Szilágysági e. Bpsten, VIII., Rákóczi-út 15., a: 1926., t: 211, tel.: 1—834—69.

Tatai piarista öregdiákok szövé., VI., Teréz-körút 22., a: 1934., t: 114, tel.: 1—113—27.

Transylvania erdélyi e. Bpsten, IV., Duna-u. 3., a: 1891., t: 110, tel.: 1—833—10.

Tud. egyet. gyógyszerészhallg. »Rákóczi« bajt. e. (M. kir. bpesti), VIII., Múzeum-körút 6—8., a: 1920., t: 88.

Túrócszentmártoni m. kir. felső keresk. isk. 1918-ig végzett növend. e., VI., Szinnyei-M.-u. 16., a: 1930., t: 85.

Turul szövé., VIII., Múzeum-körút 6—8., a: 1919., t: 108, tel.: 1—300—09.

Turul szövé. Bercsényi bajtársi e., IX., Fővám-tér 8., a: 1921., t: 251.

Turul szövé. »Székely Bertalan« bajt. e., VI., Andrassy-út 71., a: 1919., t: 90, tel.: 1—282—94.

Turul szövé-be tömörült gyógypedagógiai tanárok és hallg. »Botond« bajt. e., VIII., Festetics-u. 3., a: 1928., t: 93.

Turul szövé-be tömörült magyar iparművészek »Kőrösfői« bajtársai e., IX., Kinizsy-u. 31., a: 1920., t: 392.

Turul szövé-be tömörült technológusok »Zrinyi« bajt. e., VIII., Népszínház-u. 8., a: 1921., t: 1112.

Újvidéki m. kir. áll. felső keresk. isk. végz. e., V., Falk M.-u. 1., a: 1930, jelenleg szünetel.

Váci piarista diákszövé., XII., Csörsz-u. 5., a: 1921., t: 1190.

Verein der Oesterreicher in Ungarn, IV., Eskü-tér 5., a: 1923., t: 150, tel.: 1—310—63.

Verein der Reichsdeutschen in Bpest, VI., Ó-u. 6., a: 1896., t: 109, tel.: 1—143—03.

Volt felvidékiek e., IV., Semmelweis-u. 4., a: 1930., t: 385, tel.: 1—883—10.

Volt iskolatárnsnök szövé. II. ker. Batthyány-utcai polg. leányisk. Bpest, II., Batthyány-u. 8., a: 1903., t: 300.

Zólyomvármegyei e. Bpsten, II., Szilágyi Dezső-tér 5., a: 1922., t: 138.

Zsidó gimn. barátainak e., XIV., Szt. Domonkos-u. 10., a: 1924., t: 621, tel.: 1—354—38.

IV. Kulturális egyesületek.

Abstinens orvosok e., VI., Andrassy-út 35., a: 1908., t: 43, tel.: 1—264—60.

Absztinens vasutasok e. (Magyar), VI., Andrassy-út 73., a: 1932., t: 378, tel.: 1—264—60 (107. m. á.).

»Áhévász Réim« felebaráti szeretet e. (Országos), VII., Sip-u. 12., a: 1898., t: 580, tel.: 1—419—19.

Alföldi magyar közműv. e., VIII., Sándor-u. 26., a: 1911., t: 640, tel.: 1—315—83.

Alkoholelles e. (Országos magyar), VIII., Baross-u. 98., a: 1908., t: 150.

Alkoholelles e. orsz. ligája, VIII., Fiumei-út 21., a: 1914., t: 14, tel.: 1—364—85.

Amatőr mágusok e. (Magyar), VII., Kertész-u. 36., a: 1924., t: 33, tel.: 1—463—03.

Angyalföldi ker. munkás e. (Bpesti), XIII., Főti-út 27., a: 1909., t: 348.

Bába e. (Országos magyar), VIII., Rökk Sz.-u. 33., a: 1903., t: 1412.

Balatonakarattjai fürdőtelep e., VI., Benczur-u. 35., a: 1928., t: 668, tel.: 1—254—44.

Balatonfüzfői fürdőtelep e., V., Hold-u. 16., a: 1926., t: 140.

Balaton egyesületek szövé., IV., Semmelweis-u. 2., a: 1936., t: 56, tel.: 1—896—31.

Balatonszabadi fürdő e., VIII., József-körút 3., a: 1925., t: 107, tel.: 1—344—49.

Balatonvilágos-Kláratelepi fürdő e., IV., Semmelweis-u. 2., a: 1904., t: 98, tel.: 1—896—31.

Balatonvilágos-Kláratelepi kaszinó, IV., Semmelweis-u. 2., adatait l. a társasköröknél.

Balatonzamárdi fürdő e., XII., Zsámbéki-u. 6., a: 1913., t: 262, tel.: 1—526—25.

Balatonzamárdi parti telepések fürdő e., I., Pálya-u. 2/a, a: 1914., t: 68.

Betegápolók és ápolónők orsz. e., (Magyarországi), VIII., Népszínház-u. 17., a: 1902., t: 550, tel.: 1—422—24.

Beti- és tömönők köre (Bpesti), adatait l. a társasköröknél.

Bikur cholin betegeket gyámolító e. (Országos), VI., Dessewffy-u. 23., a: 1871., t: 852, tel.: 1—224—43.

Bőripari múzeum e. (Országos magyar), XI., Otthon-u. 15., a: 1931., t: 43, tel.: 1—558—57.

Bőripari vegyész e. (Magyar), XI., Otthon-u. 15., a: 1928., t: 31, tel.: 1—558—57.

- Buda alsó város sósfürdő környéke e.* XI., Török Ignác-u. 54., a: 1927., t: 306, tel.: 2—593—93.
- Budahegyvidéki társaskör,* II., Orsó-u. 45., a: 1907., t: 82.
- Budai club,* adatait l. a társasköröknél.
- Budai ingatlantulajd. e.,* III., Rupp Imre-u. 20., a: 1925., t: 300, tel.: 1—628—37.
- Budai izr. aggok és árvák menház e.,* II., Fő-u. 12., a: 1910., t: 395, tel.: 1—527—33.
- Budai szí. László gyermek otthon és árvaház e.,* II., Donáti-u. 46., a: 1927., t: 161, tel.: 1—517—77.
- Budakalászlupaszígeti fürdő e.,* VI., Podmaniczky-u. 19., a: 1935., t: 38, tel.: 1—120—21.
- Bpest dunaparti teher p.-u. személyzetének könyvtár e. (Máv.),* IX., Soroksári-út 13., a: 1926., t: 156, tel.: 1—350—32.
- Česká beseda,* VIII., Rákóczi-út 59., a: 1872., t: 64.
- Charité poliklinika e.,* VI., Csengery-u. 69., a: 1892., t: 228, tel.: 1—205—49.
- »Chazár András« orsz. siketnéma otthon,* VII., Nefeletjs-u. 62., a: 1907., t: 1110, tel.: 1—360—73.
- Colleg. Josephinum középisk. papnak készülő fiúk internátus e.,* VIII., Eszterházy-u. 44., a: 1927., t: 300, tel.: 1—341—71.
- Cseh önműv. e. (Osveta),* adatait l. a társasköröknél.
- Cukorhajósok magyarországi e.,* VI., Podmaniczky-u. 51., a: 1931., t: 3964, tel.: 1—156—26.
- Dunántúli közművelődési e.,* II., Széll K.-tér 4., a: 1890., t: 249, tel.: 1—529—16.
- Egészségpolitikai tsaság,* VIII., Reviczky-u. 3., a: 1935., t: 1676, tel.: 1—305—99.
- Egyesült betegápolók és ápolónők orsz. e.,* VIII., Stáhly-u. 1., a: 1911., t: 251, tel.: 1—330—12.
- Epileptikusokat és gyengeelméjűeket gondozó e.,* VI., Rózsa-u. 27., a: 1930., t: 26.
- Északi fűtőház mozdonyvezetők otthona (Bpest),* VI., Tatai-út 95., adatait l. a társasköröknél.
- Farkasvölgy és környékének e.,* XII., Szendi-u. 1., a: 1910., t: 115.
- Fehér kereszt orsz. lelencház e.,* IX., Tüzoltó-u. 7—9., a: 1885., t: 214, tel.: 1—434—19.
- Felső oktatásügyi e.,* XI., Műgyetem, a: 1910., t: 339, tel.: 2—596—42.
- Ferencvárosi vasutasok »Riadó« dal és könyvtár e. (Bpest),* adatait l. a művészeti egyesületeknél.
- Filadelfia diákonissza e.,* XIV., Hermina-út 39., a: 1906., t: 138, tel.: 1—113—67.
- Fonóka háziipari e.,* II., Iskola-u. 48., a: 1929.
- Fonyódszéplaki fürdő e.,* II., Lánchid-u. 2., a: 1929., t: 40 tel.: 1—560—00 (246. m. á.).
- Fővárosi altisztek közműv. és önszegélyző e.,* VIII., Rákóczi-út 63., a: 1906., t: 2200.
- Fővárosi szegénygyermekkert e.,* VII., Akácfa-u. 32., a: 1879., t: 307, tel.: 1—441—59.
- Fürdőváros e. (Bpest),* V., Dorottya-u. 11., a: 1922., t: 1265, tel.: 1—813—98.
- Gárdonyi fürdő e.,* V., Alkotmány-u. 6., a: 1930. t: 102, tel.: 1—165—07.
- Gazdaasszonyok orsz. e. (Magyar),* IV., Molnár-u. 8., a: 1861., t: 73, tel.: 1—836—60.
- Good templár rend (Magyarországi),* VI., Podmaniczky-u. 17., a: 1907., t: 65, f: 1, tel.: 1—277—50.
- Good templár rend egészségi csop. (Magyarországi),* V., Akadémia-u. 1., a: 1908., t: 30, tel.: 1—277—50, 1—338—99.
- Gör. kat. magyarok orsz. főisk. internátus e.,* VII., Rózsák-tere 10., a: 1927., t: 432, tel.: 1—334—81.
- Gör. kel. szerb szí. Angelina anyáról nevezett közműv. nőe.,* IV., Váci-u. 63., a: 1898., t: 105.
- Gyermektanulmányi és nevelésügyi tsaság (Magyar),* VIII., Mária T.-tér 8., a: 1903., t: 254.
- Gyógypedagógiai tanárok orsz. e.,* VIII., Mosonyi-u. 6., a: 1919., t: 74.
- Gyógypedagógiai tsaság (Magyar),* XIV., Hermina-út 7., a: 1922., t: 420, tel.: 2—969—88.
- III. ker. Iparosok nőképző köre (Bpest),* III., Kiskorona-u. 68., a: 1909., t: 62.
- Hegyvidéki e.,* XII., Gyimes-u. 7., a: 1932., t: 343, tel.: 1—654—30.
- Hegyvidéki sasok e.,* XI., Sasadi-út 172., a: 1927., t: 120.
- Hirlapszedők köre (Bpest),* adatait l. a társasköröknél.
- Home Suisse (svájci otthon),* V., Lipótkörút 15., a: 1891., t: 34, tel.: 1—182—65.
- Hungária közműv. e.,* X., Stróbl A.-u. 30., a: 1926., t: 110.
- Igaz tóra és jesivákat támogató e. (Bpest),* VII., Dob-u. 35., a: 1927., t: 154, tel.: 1—424—20.
- Iparostanoncisk. tanítók és tanárok orsz. e.,* VIII., Práter-u. 11., a: 1907., t: 600, tel.: 1—423—21.
- Iránstanulmányi tsaság (Magyar),* VI., Eötvös-u. 4., a: 1930., t: 112, tel.: 1—153—93.
- Iskolaszatanatórium e. (Magyar),* VIII., Sándor-u. 26., a: 1928., t: 3500, tel.: 1—315—83.
- Izabella háziipar e.,* IV., Váci-u. 11/b, a: 1895., t: 95, tel.: 1—873—39.
- Izr. kézmű és földműv. e. (Magyar),* XIV., Hermina-út 35/d, a: 1842., t: 731, tel.: 1—161—56.

- Izr. közműv. e. (Országos magyar), IX., Üllői-út 11–13., a: 1909., t: 326, tel.: 1–877–11.*
- Jankovich-telep üdülhelyi e., I., Szent-háromság-tér 5., a: 1926., t: 116.*
- Jegyzők orsz. árvaház e., IX., Üllői-út 31., a: 1911., t: 5860, tel.: 1–897–83.*
- Johannita lovagrend magyar cs., adatait l. a vallásos egyesületeknél.*
- József nádor cég (Bpesti), I., Gróf Bethlen I.-bátyasétány 40., a: 1927., t: 52.*
- Józsefvárosi kisdédvő e., VIII., Kún-u. 3., a: 1840., t: 113.*
- Julian iskola e., VI., Andrássy-út 83., a: 1904., t: 444, tel.: 1–244–32.*
- Kat. tanoncokat védő e., II., Toldy Ferenc-u. 30., a: 1893., t: 141, tel.: 1–564–14.*
- Kétkeresztmértékletességi e. (Magyarországi), IX., Üllői-út 19., a: 1897., t: 68, f: 1.*
- Kelenföldi gazd. és közműv. e., XI., Major-u. 7., a: 1934., t: 287, tel.: 2–586–92.*
- Kereskedelmi alkalm. üdülő és szanatórium e., VII., Erzsébet-körút 13., a: 1925., t: 2220, tel.: 1–456–12.*
- Kereskedelmi oktatásügyi nemzetközi e. magyar csop., VIII., Vas-u. 9–11., a: 1901., t: 151, tel.: 1–303–16.*
- Kereskedelmi segély e., VI., Jókai-u. 6., a: 1886., t: 1582, tel.: 1–283–26.*
- Kereskedelmi testület (Bpesti), V., Kálmán-u. 6., a: 1699., t: 200, tel.: 1–284–31.*
- Kir. magyar Pázmány P. tud. egyes. barátainak szöv., VIII., Múzeum-körút 6–8., a: 1934., t: 1203.*
- Kissvábhegyi iskola e., a: 1927., jelenleg szünetel.*
- Kissvábhegyi istenhegyi e., XII., Biró-u. 11., a: 1912., t: 506, tel.: 1–503–51.*
- Klára gyermekotthon e., IX., Vendel-u. 3., a: 1870., t: 177, tel.: 1–306–40.*
- Klinikáinak és kórházainak szöv. (Magyarország), VIII., Balassa-u. 8., a: 1931., t: 633, tel.: 1–339–79.*
- Klotild szeretetház e., XII., Budakeszi-út 8., a: 1876., t: 720, tel.: 1–642–21.*
- Közegészségügyi e., (Országos), VIII., Eszterházy-u. 9., a: 1886., t: 1852, tel.: 1–396–65.*
- Köztisztv. sídfok-balatonszabadi fürdő e., I., Krisztina-körút 8–10., a: 1926., t: 183, tel.: 1–536–53.*
- Magdolna fhgñ poliklinika, XI., Zenta-u. 5., a: 1906., t: 348, tel.: 2–580–08.*
- Magyar-angol kultúr e., IV., gr. Tisza I.-u. 2., a: 1927., t: 123.*
- Magyar-indai tsaság, XI., Nagyboldogasszony-útja 59., a: 1929., t: 42, tel.: 2–683–33.*
- Magyar-spanyol tsaság XI., Horthy M.út 79., a: 1927., t: 30, tel.: 2–584–42.*
- Máltai lovagok szöv. (Magyarországi), I., Fortuna-u. 10., a: 1928., t: 69, tel.: 1–614–50.*
- Mária Dorottya e., VIII., Orczy-tér 6., adatait l. jótékony egyesületeknél.*
- Márta ápolónő e., VIII., Sándor-u. 36., a: 1926., t: 150, tel.: 1–398–12.*
- Menekültek kultúr e., X., Pongrácz-út 7., a: 1925., t: 346.*
- Mezőgazdasági múzeum barátainak köre (M. kir.), XIV., Városliget (Széchenyi-sziget), a: 1926., t: 194, tel.: 1–183–40.*
- »Minerva» a magyar szellemi élet történetét művelő tsaság, VIII., Múzeum-körút 6–8., a: 1922., t: 830.*
- Munkás rádió club (Bpesti), VIII., Magdolna-u. 5., a: 1927., t: 220, tel.: 1–380–52.*
- Munkások nemz. kultúr e. (Magyar), X., Hungária k.-körút 6., a: 1933., t: 270.*
- Művészet és művelődés magyar nők köre, VIII., Orczy-tér 6., a: 1904., t: 105.*
- Művészeti múzeumok barátainak e., XIV., Aréna-út 41., a: 1927., t: 71.*
- Nagybányai Horthy Miklósné Ófőméltósága védn. alatt álló katonatiszti és polg. köztisztv. özvegyek és leányárvaik orsz. Erzsébet otthon e., XI., Budafoki-út 41/a, a: 1912., t: 883, tel.: 2–580–12.*
- Nagyothallók orsz. e. (Magyar), VIII., Röck Szilárd-u. 13–15., a: 1923., t: 118.*
- Nagypénteki ref. tsaság, II., Szilágyi Dezső-tér 3., a: 1893., t: 184, tel.: 1–523–21.*
- Nemzeti kultúr e., VIII., Sándor-tér 4., a: 1932., t: 400, tel.: 1–301–28.*
- Nemzeti múzeum barátainak e. (Magyar), VIII., Múzeum-körút 14., a: 1926., t: 110, tel.: 1–332–23.*
- Német birodalmi iskola e., VII., Damjanich-u. 4–6., a: 1908., tel.: 1–352–47.*
- Német népművelődési e. (Magyarországi), IV., Bátya-u. 12., a: 1924., t: 9000, tel.: 1–860–23.*
- Népegészségügyi és munkásvédelmi szöv., V., Akadémia-u. 1., a: 1924., t: 392, tel.: 1–270–11.*
- Népesedéssügyi és erkölcsvédelmi szöv. (Országos), IX., Üllői-út 11., a: 1909., t: 437, tel.: 1–864–01.*
- Népfőiskolai Széchenyi szöv. (Bpesti), VIII., Alföldi-u. 18., a: 1923., t: 112.*
- Néptanulmányi e. (Országos), V., Klotild-u. 10/a, a: 1913., t: 248, tel.: 1–222–29.*
- Nőképző e. (Országos), IV., Veres Pálné-u. 36., a: 1867., t: 480, tel.: 1–351–42.*
- Növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája (Bpesti), IV., Prohászka O.-u. 7., a: 1831., t: 83.*
- Nyomorék gyermekek orsz. otthona, XIV., Mexikói-út 63., a: 1903., t: 261, tel.: 2–969–75.*
- Óbudai hegyvidéki szöv., III., Kiskorona-u. 10., a: 1909., t: 414, tel.: 1–323–32.*

- Óhegy-utcai Szegényházépítő e.*, X., Óhegy-u. 11., a: 1911., t: 90, tel.: 1—483—85.
- Orbánhegyi e.*, XII., Gyimes-u. 7., a: 1912., t: 94, tel.: 1—654—30.
- Orvosok rheuma e.*, (Magyar), XI., Szt. Gellértfürdő, a: 1928., t: 208, tel.: 2—690—95.
- Önkéntes mentő e.*, (Bpesti), V., Markó-u. 22., a: 1887., t: 598, tel.: 1—113—25.
- Parthenon a klasszikus műveltség barátainak e.*, XI., Magyarádi-út 62., a: 1914., t: 510.
- Pasarét-Törökvesz és környéke e.*, II., Volkman-u. 16., a: 1914., t: 194, tel.: 1—642—05.
- Pázmány P. tud. egyet. alk. segélyző és önképző köre*, adatait l. az önszegélyző egyesületeknél.
- Pesti első bölcsőde e.*, VIII., Nagytemplom-u. 3., a: 1852., t: 108.
- Pestkörnyéki nyaralótelepek e.*, VI., Andrássy út 8., a: 1929., t: 100, tel.: 1—192—19.
- Poliklinikai e. gr. Apponyi Albert poliklinika (Bpesti)*, VII., Szövetség-u. 14—16., a: 1883., t: 251, tel.: 1—308—57, 1—355—65.
- Postaszemélyzet Horthy Miklós ligetváros e.*, (M. kir.), I., Krisztina-körút 12., a: 1930., t: 570, tel.: 1—567—08.
- Postás zene- és kultúr e. (Országos)*, adatait l. a művészeti egyesületeknél.
- Pro liberis catholicis*, VIII., Mária-u. 7., a: 1925., t: 48, tel.: 1—311—60.
- Prot. orsz. árva e.*, VII., Rózsák-tere 1., a: 1859., t: 280, tel.: 1—315—42.
- Prot. orsz. Brocskó L. árvakör*, adatait l. a bajtársi egyesületeknél.
- Ratisbon társulat*, XIV., Thököly-út 85., a: 1935., t: 40.
- Rákócziánium kat. gimn. és internátus e.*, II., Keleti Károly-u. 37., a: 1906., t: 118.
- Rákóczi balatonfürdő e.*, XI., Lenke-út 47/a, a: 1933., t: 66, tel.: 2—598—07.
- Római fürdőtelep e.*, III., Rómaifürdő, a: 1896., t: 82.
- Rózsadomb és vidéke e.*, II., Szemlőhegy-u. 25., a: 1893., t: 455, tel.: 1—529—97.
- Sasadi ingatlanulajd. e.*, XI., Nagyboldogasszony-útja 92., a: 1934., t: 126, tel.: 2—597—74.
- Sexualitakai orvostsaság (Magyar)*, VIII., Reviczky-u. 7., a: 1928., t: 48, tel.: 1—349—92.
- Skal club (Magyar)*, VIII., Rákóczi-út 43., a: 1935., jelenleg szünetel.
- Stefánia szegénygyermekkorház e.*, VIII., Gólya-u. 51., a: 1839., t: 393, tel.: 1—308—13.
- Stefánia szöv. (Országos)*, VIII., Vas-u. 8—10., a: 1915., t: 1500 f: 20, tel.: 1—364—79.
- Stefánia szöv. (Országos) 1. sz. védőint.*, VIII., Vas-u. 8—10., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 2. sz. védőint.*, VI., Váci-út 159/161., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 3. sz. védőint.*, VII., Izabella-u. 42., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 4. sz. védőint.*, I., Lánchid-u. 6., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 5. sz. védőint.*, XI., Lenke-út 89., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 6. sz. védőint.*, V., Csáky-u. 82., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 7. sz. védőint.*, III., Raktár-u. 41., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 8. sz. védőint.*, II., Marczibányi-tér 1., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 9. sz. védőint.*, III., Bécsi-út 88., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 10. sz. védőint.*, VI., Üteg-u. 16/b, a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 11. sz. védőint.*, VIII., Peterdy-u. 17/19., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 12. sz. védőint.*, XIV., Thököly-út 178., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 13. sz. védőint.*, X., Golgota-út 15., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 14. sz. védőint.*, IX., gr. Haller-u. 18., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 15. sz. védőint.*, X., Füzér-u. 32., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 16. sz. védőint.*, X., Kolozsvári-út 39., a: 1920.
- Stefánia szöv. (Országos) 85. sz. védőint.*, IX., Soroksári-út 36., a: 1925.
- Stefánia szöv. (Országos) 86. sz. védőint.*, X., Templom-tér 2., a: 1925.
- Stefánia szöv. (Országos) 87. sz. védőint.*, XI., Budafoki-út (vespaggyár), a: 1925.
- Stefánia szöv. (Országos) 175. sz. védőint.*, X., Üllői-út 120/122., a: 1928.
- Svábhegyi e.*, XII., Diana-u. 4., a: 1888., t: 105.
- Szföv. gázművei önképzőköre (Bpest)*, III., Óbudai gázgyár, a: 1921., t: 2371, tel.: 1—621—50 (114. m. á.).
- Szföv. közl. rt. közművelődési e. (Bpest)*, VII., Kertész-u. 10., a: 1920., t: 4062, tel.: 1—436—40.
- Szföv. K. T. I. Egressy önképzőkör (Bpest)*, XIV., Egressy-út 13., a: 1934., t: 267, tel.: 2—972—47.
- Szellemi búvárok pesti e.*, II., Téglá-u. 13., a: 1872., t: 86.
- Szt. Gellérthegy barátainak e.*, XI., Nagyboldogasszony-útja 21., a: 1924., t: 147.
- Szt. Imre főisk. internátus e.*, XI., Horthy M.-út 17., a: 1912., t: 400.
- Szinező vegyészek e. (Magyarországi)*, VI., Andrássy-út 27., a: 1929., t: 56, tel.: 1—244—52.

Tanfériak és tanügybarátok nemzeti e. (Magyar), II., Medve-u. 5–7., a: 1883., t: 82.

Technológiai könyvtár barátainak e., VIII., József-körút 6., a: 1930., t: 636, tel.: 1–408–88.

Teleia e., V., Lipót-körút 30., a: 1893., t: 519 tel.: 1–132–14.

Tiszti tudományos és kaszinó e. (Országos), adatait l. a társasköröknél.

X. ker. nép- és iskolai könyvtár (Bpest), X., Szt. László-tér 34., a: 1888., t: 35.

Tót közműv. társulat (Magyarországi), XI., Budafoki-út 9., a: 1885.

Turáni tsaság, adatait l. a hazafias egyesületeknél.

Tüdőbeteg szanatórium e. (Országos), IV., Semmelweis-u. 25., a: 1932., t: 1858, tel.: 1–893–43.

Újlaki hegyvidéki e., III., Zöldmáli-út 29., a: 1929., t: 190, tel.: 1–516–31.

Ujságírók szanatórium e., VII., Erzsébet-körút 9–11., a: 1908., t: 851, tel.: 1–420–26.

Vakokat gyámolító orsz. e., XIV., Hermina-út 7., a: 1901., t: 1072, tel.: 2–961–00, 2–967–93.

Vármegyei tisztv. orsz. árvaháza és otthona, IV., Városház-u. 7., a: 1927., t: 800, tel.: 1–895–69.

Vármegyék és városok orsz. mentő e., II., Lánchid-u. 19–21., a: 1926., t: 2819, tel.: 1–550–21, 1–550–31.

Városszéli telepesek e. (Bpesti), X., Külső Jászberényi-út 42526. hrsz., a: 1936., t: 56.

Velencetavi orsz. szöv., V., Alkotmány-u. 6., a: 1935., t: 17, tel.: 1–165–07.

Vendégforgalmi szöv. (Országos magyar), II., Hunyady János-út 1., a: 1929., t: 760, tel.: 1–577–50.

Vérhalomdűlő és környéke ingatlantulajd. e., IV., Múzeum-körút 3., a: 1930., t: 165, tel.: 1–850–88.

Villamosművek kezelőinek orsz. szöv., VII., Nefelejts-u. 61., adatait l. az érdekképviseleti egyesületeknél.

Virányos-kütvölgyi gazd. és kult. e., II., Fő-u. 26., a: 1894., t: 222, tel.: 1–615–77.

Viszhang dal- és önképzőkör (Máv), VII., Verseny-u. 1., adatait l. a művészeti egyesületeknél.

Vöröskereszt e. (Magyar), VIII., Baross-u. 15., a: 1879., t: 2645, f: 12, tel.: 1–462–91.

Vöröskereszt e. (Magyar) II. ker. választm., II., Fő-u. 3., a: 1928., t: 220, tel.: 1–560–40.

Vöröskereszt e. (Magyar) IV. ker. városi választm., IV., Váci-u. 62., t: 226.

Vöröskereszt e. (Magyar) V. ker. városi választm., V., Mária V.-u. 11., a: 1927., t: 320, tel.: 1–818–80.

Vöröskereszt e. (Magyar) VI. ker. városi választm., VI., Andrássy-út 84., a: 1926., t: 169.

Vöröskereszt e. (Magyar) Erzsébetvárosi választm., VII., Csengery-u. 11., a: 1932., t: 240, tel.: 1–342–98.

Vöröskereszt e. (Magyar) VIII. ker. városi választm., VIII., Hunyady-u. 30., t: 300.

Vöröskereszt e. (Magyar) IX. ker. városi választm., IX., Üllői-út 115., a: 1932., t: 231, tel.: 1–397–70.

Vöröskereszt e. (Magyar) X. ker. városi választm., X., Szent László-tér 29., a: 1925., t: 160, tel.: 1–489–93.

Zánkai fürdőtelep e., IX., Lónyay-u. 4/c, a: 1921., t: 64.

Zsófia orsz. gyermekszanatórium e., VIII., Rákóczi-út 29., a: 1910., t: 3528, tel.: 1–426–89.

V. Művészeti egyesületek.

Akvarell és pasztellfestők e. (Magyar), VI., Andrássy-út 71., a: 1908., t: 96.

Áll. vas-, acél- és gépgyárak »Acélhang« dal e. (M. kir.), X., Kőbányai-út 21., a: 1873., t: 714, tel.: 1–460–29 (45. sz. m. á.).

Ált. munkás dal e. (Bpesti), VII., Aréna-út 68., a: 1891., t: 71.

Amatőrfényképezők orsz. szöv. (Magyar), VII., Erzsébet-krt 9., a: 1906., t: 290, f: 5, tel.: 1–384–59.

Amatőr mozgófényképezők e., VIII., Rákóczi-út 19., a: 1931., t: 121, tel.: 1–427–15.

Angyalföldi jóbarátok dalköre, XIII., Szt. László-u. 174., a: 1928., t: 40, tel.: 2–984–07.

Atelier barátok köre, V., Személynök-u. 9–11., a: 1934., t: 54, tel.: 1–195–19.

Balatoni tsaság irod. műv. és tud. e., V., Országház, a: 1920., t: 485, tel.: 1–137–77 (30. m. á.).

Benczur tság, VII., Kertész-u. 36., a: 1921., t: 53.

Bibliophil tsaság (Magyar), VIII., Reviczky-u. 1., a: 1920., t: 167, tel.: 1–462–57.

Budai dalárda, XII., Márvány-u. 32., a: 1864., t: 185.

Budai dal és zene e. (Máv.), I., Déli p.-u., a: 1927., t: 770.

Budai kispolg. és munkások dalköre, II., Gyorskocsi-u. 23., a: 1934., t: 272.

Budai szabadság dalkör, II., Zárda-u. 4., a: 1917., t: 50.

Budai Szt. Cecília kórus e., XII., Krisztina-krt 59., a: 1921., t: 70, tel.: 1–552–91.

Budai szépművészeti társulat, II., Szilágyi Dezső-tér 5., a: 1931., t: 123.

Budai zeneakadémia, II., Margit-krt. 44., a: 1867., t: 103.

- Budavári koronázó (Mátyás) templom ének és zenekar e.*, I., Szentháromság-tér (koronázó templom), a: 1922., t: 130.
- Cecília e. (Országos magyar)*, IV., Ferenciek-tére 7., a: 1897., t: 124.
- Cipésziparosok dalköre (Bpesti)*, VII., Wes-selényi-u. 17., a: 1921., t: 70, tel.: 1—144—35.
- Citerakedvelők e. (Bpesti)*, II., Fő-u. 8., a: 1925., t: 74.
- Citerakedvelők e. (Magyar)*, II., Margit-krt 105., a: 1925., t: 42, tel.: 1—525—83.
- Cukrász dalkör (Bpesti)*, VIII., Őz-u. 5., a: 1906., t: 142.
- Dalos e. orsz. szöv. (Magyar)*, IV., Reáltanoda-u. 7., a: 1867., t: 550, tel.: 1—832—80.
- Egyet. énekkarok (Bpesti)*, VIII., Üllői-út 20., a: 1906., t: 91, tel.: 1—398—74.
- Első bpesti citerakör*, VII., Rottenbiller-u. 21., a: 1919., t: 36.
- Első zuglói dalkör*, XIV., Öv-u. 172., a: 1899., t: 61, tel.: 2—960—30.
- Ének- és zenekar e. (Bpesti)*, VI., Vörösmarty-u. 51., a: 1907., t: 193.
- Erdei viszhang dalkör*, XII., Zugligeti-út 20/a, a: 1923., t: 30.
- Éremkedvelők e.*, V., Géza-u. 5., a: 1905., t: 112, tel.: 1—209—21.
- Erkel Ferenc dalkör*, II., Keleti Károly-u. 5—7., a: 1909., t: 187, tel.: 1—500—20.
- Északi fűtőház mozdonyvezetők otthona (Bpesti)*, VI., Tatai-út 95., adatait l. a társasköröknél.
- Ferencvárosi vasutasok »Riadó« dal és könyvtár e. (Bpest)*, IX., Markusovszky-út 1., a: 1927., t: 610.
- Férfi dal e. (Bpesti)*, VIII., Mária T.-tér 8., a: 1874., t: 50.
- Filharmonia tsaság barátai e.*, IV., Váci-u. 23., a: 1934., t: 187, tel.: 1—833—09.
- Fővárosi iparos dalárda e.*, IV., Kossuth L.-u. 2., a: 1920., t: 25.
- Francia irodalmi tsaság (Magyar)*, a: 1906., jelenleg szünetel.
- Fráter Lóránd tsaság*, II., fő-u. 83., a: 1931., t: 238.
- Ganz ének- és zeneművészeti e.*, X., Kőbányai-út 31., a: 1871., t: 1150, tel.: 1—461—19 (28. m. á.).
- Gárdonyi tsaság (Országos)*, X., Százados-u. 6., a: 1922., t: 360, tel.: 1—306—45.
- Goethe tsaság (Magyar)*, V., Országház, a: 1917., t: 50.
- Gyűjtők és művészetkedvelők e. (Magyar)*, I., Attila-u. 11., a: 1924., jelenleg szünetel.
- »Hajnal« művelődési e.*, VII., Rákóczi-út 42., a: 1927., t: 442, tel.: 1—461—06.
- »Haladás« dalkör (Bpesti)*, V., Vág-u. 12., a: 1919., t: 24.
- Hangverseny zenekar e. (Budapesti)*, VI., Liszt F.-tér 8., a: 1930., t: 44, tel.: 1—103—08.
- III. ker. törekvő dalkör (Bpesti)*, III., Bécsi-út 120., a: 1922., t: 130, tel.: 1—632—91.
- 32-es dal zene és társ.-mi e.*, XIV., Thököly-út 29., a: 1932., t: 40.
- Hegedű magyar barátainak e.*, IX., Ferenc-krt. 14., a: 1936., t: 62, tel.: 1—883—93.
- Hubay Jenő tsaság*, V., Erzsébet-tér (Nemzeti Szalon), a: 1932., t: 140, tel.: 1—803—34.
- Ifjúsági irodalmi tsaság (Magyar)*, IV., Váci-u. 40., a: 1921., t: 195, tel.: 1—836—82.
- Irodalmi tsaság (Magyar)*, VII., Rózsa-u. 23., a: 1922., t: 50, tel.: 1—314—20.
- Jóbardok műkedvelő e.*, II., Hunyadi János-út 4., a: 1922., t: 21.
- »Jog, igazság, szeretet« dal és kultúr e.*, III., Lajos-u. 183., a: 1932., t: 201, tel.: 1—623—06.
- Józsefvárosi énekkar e. (Bpest)*, VIII., Mária T.-tér 8., a: 1935., t: 92.
- Jutagári testvériség dalkör*, VI., Váci-út 189., a: 1924., t: 67.
- Kat. hölgyek orsz. sajtó e.*, VIII., Horánszky-u. 20., a: 1911., t: 553.
- Keleti fűtőházi »Haladás« dal- és kultúr e. (Bpesti, MÁV.)*, VII., Kerepesi-út 14., a: 1925., t: 147, tel.: 1—394—66.
- Képlírók (Magyar)*, XII., Szeher-u. 21., a: 1932., t: 20.
- Képzőművészek új tsasága*, V., Vilmos cs.-út 22., a: 1922., t: 81.
- Képzőművészeti társulat (Országos magyar)*, XIV., Hősök-tere (múcsarnok), a: 1861., t: 1169, tel.: 1—182—84.
- Kéve művészegyesület*, I., Várfoke-u. 2., a: 1907., t: 51, tel.: 1—511—11, 1—626—30.
- Kisfaludy tsaság*, V., Akadémia-u. 2., a: 1836., t: 57.
- Korvin Mátyás magyar-olasz tud., irod., műv. és társad. e.*, IX., Rákos-u. 10., a: 1920., t: 400.
- Kőbányai ált. munkás dalkör*, X., Marti-novics-tér 3., a: 1904., t: 40.
- Kőbányai remény dalkör*, X., Gyömrői-út 35., a: 1927., t: 25.
- Könyvedvelők e.*, IV., Reáltanoda-u. 5., a: 1934., t: 165.
- Könyvnyomdászok dalköre (Bpesti)*, VIII., Kölcsey-u. 2., a: 1886., t: 76.
- Köztisztv. színházi és hangverseny e.*, IV., Petőfi S.-u. 9., a: 1926., t: 6208, tel.: 1—888—38.
- Kultúrszövetség (Magyar)*, XII., Fery O.-u. 55., a: 1927., t: 129, tel.: 1—532—57.
- Küttelki munkás dalkör (Bpesti)*, VI., Kerekes-u. 6., a: 1902., t: 28, tel.: 1—915—52.

- La Fontaine Akadémia*, V., Országház, a: 1920., t: 176, tel.: 1—104—88.
- Lágmányosi szabadság dalkör*, XI., Fehérvári-út 38/a, a: 1922., t: 45.
- Lechner Ödön tsaság*, XI., Bercsényi-u. 5., a: 1928., t: 128, tel.: 2—598—95.
- Liszt Ferenc tsaság (Országos)*, VI., Liszt F.-tér 8., a: 1929., t: 397.
- Lutheránia vegyeskar*, IV., Deák-tér 4., a: 1904., t: 60, tel.: 1—811—09.
- Lyra dalkör (Bpesti)*, IX., Lónyay-u. 7. a: 1898., t: 37.
- Magyar bokréta szöv. (Országos)*, VIII., Szentkirályi-u. 49., a: 1933., t: 161, tel.: 1—405—44.
- Magyar írók, művészek és műpártolók e.*, VI., Eötvös-u. 25/b, a: 1928., t: 126.
- Mária Valéria áll. lakótelep olv. köre*, IX., Mária V.-telep, adatait l. az érdekképviseleti egyesületeknél.
- Meinl kör*, VII., Dohány-u. 76., a: 1926., t: 116.
- Mickiewicz tsaság (Magyar)*, V., Széchenyi-u. 1., a: 1929., t: 60, tel.: 1—173—89.
- Motett és madrigál társulat (Bpesti)*, V., Géza-u. 7., a: 1927., jelenleg szünetel.
- Mozart e. (Bpesti)*, III., Rupp Imre-u. 20., a: 1924., t: 200, tel.: 1—628—37.
- Munkácsy céh*, V., Lipót-krt. 7., a: 1928., t: 170, tel.: 2—946—69.
- Munkás dal e. szöv. (Magyarországi)*, VII., Aréna-út 68., a: 1907., t: 105, tel.: 1—310—71.
- Műgyetemi rádió club*, XI., Műgyetemi-rkp. 3., a: 1924., t: 163, tel.: 2—686—77.
- Műgyetemi zenekar*, XI., Műgyetem, a: 1896., t: 50.
- Műkedvelő e. orsz. szöv. (Magyar)*, I., Attila-krt. 50., a: 1926., t: 34.
- Művészfényképezők clubja (Magyar)*, IV., Váci-u. 12., a: 1914., t: 42.
- Német férfikar (Bpesti)*, XII., Hidegkuti-út 109/c, a: 1921., t: 65, tel.: 1—643—42.
- Nemzeti irodalmi tsaság (Magyar)*, IX., Üllői-út 119., a: 1911., t: 200.
- Nemzeti szalon művészeti e.*, V., Erzsébet-tér, a: 1894., t: 632, tel.: 1—803—34.
- Nemzeti zenede e.* IV., Semmelweis-u. 12., a: 1836., t: 94, tel.: 1—893—41.
- Nyugati p.-u. alkalm. dal- és műkedvelő köre (Bpest)*, VI., Váci-út nyug. p.-u., a: 1922., t: 463.
- Óbudai dalkoszorú*, III., Fő-tér 3., a: 1861., t: 205.
- Óbudai m. kir. dohánygyár munkásainak magyar »Hízekegy« dalköre (Bpest)*, III., Polgár-u. 8—10., a: 1930., t: 740.
- Operaház zenekarából alakult filharmóniai tsaság (M. kir.)*, VI., Hajós-u. 8—10., a: 1853., t: 97, tel.: 1—145—55.
- Orsz. kat. kántor szöv. (Magyar)*, VII., Rottenbiller-u. 14., a: 1912., t: 534.
- Orvosok kamarazene e. (Bpesti)*, VI., Andrássy-út 92., a: 1922., t: 208, tel.: 1—201—50.
- »Padl László« képzőművészek tsasága*, II., Keleti Károly-u. 8., a: 1923., t: 33, tel.: 1—520—73.
- Palestrina kórus (Bpesti)*, VIII., Üllői-út 26., a: 1916., t: 200, tel.: 1—312—10.
- Pázmány P. irodalmi tsaság*, VIII., Horánszky-u. 20., a: 1920., t: 27, tel.: 1—312—05.
- Petőfi tsaság*, VI., Bajza-u. 39., a: 1876., t: 70.
- Photo club, magyar amatőrfényképezők orsz. e.*, IV., Ferenc J.-rkp. 17., a: 1899., t: 173, tel.: 1—825—88.
- Polgári dalkör (Bpesti)*, IV., Váci-u. 43., a: 1873., t: 220, tel.: 1—830—85.
- Posta műszaki üzemi tisztv. dalköre (M. kir.)*, VI., Benczur-u. 27., a: 1909., t: 312.
- Postás zene és kultúr e. (Országos)*, IV., Városház-u. 20., a: 1921., t: 751, tel.: 1—888—35.
- Prot. irodalmi tsaság (Magyar)*, IX., Ráday-u. 28., a: 1888., t: 917.
- Rákospalvai víszhang dalkör (Bpesti)*, XIV., Kerepesi-út 124., a: 1921., t: 62, tel.: 2—968—87.
- Rézkarcolóművészek e. (Magyar)*, II., Olasz fasor 3., a: 1929., t: 37.
- Rövidhullámú amatőrök orsz. e. (Magyar)*, VIII., Mátyás-tér 6., a: 1934., t: 466, tel.: 1—364—02.
- Ruggyantaárugyár rt. dalköre (Magyar)*, X., Kerepesi-út 17., a: 1927., t: 1870, tel.: 1—385—90.
- »Schlaraffia«*, VI., Jókai-u. 4., a: 1882., t: 79.
- Sloga szerb egyh. dal e.*, IV., Veres Pálné-u. 23., a: 1895., t: 22.
- »Steindl céh« hazai művészetet pártoló e.*, IV., Semmelweis-u. 3., a: 1892., t: 50.
- Szabadtéri színpad barátainak e. (Bpesti)*, IV., Vigadó-tér 1., a: 1935., t: 60.
- Székelly Bertalan tsaság*, XI., Nagyboldogasszony-útja 59., a: 1928., t: 19.
- Szföv.-i akna dalkör (Bpest)*, X., Kerepesi út 21., a: 1930., t: 256, tel.: 1—452—80.
- Szföv. közl. rt. budai főmüh. dal e. (Bpest)*, XI., Horthy M.-út 133., a: 1905., t: 431, tel.: 2—588—20.
- Szföv. közl. rt. ferencvárosi pályafennt. főmühely dalköre (Bpest)*, IX., Lenkei-u. 1., a: 1930., t: 257.
- Szt. Imre kórus*, XI., Lágmányos-u. 3., a: 1924., t: 52.
- Szt. István társulat*, VIII., Szentkirályi-u. 28., a: 1848., t: 2365, tel.: 1—465—69

- Szépirodalmat pártolók e. (Magyar)*, V., Sziget-u. 38., a: 1931., t: 50, tel.: 1—105—09.
- Szervezett építőmunkások dalköre*, VII., Aréna-út 68., a: 1894., t: 33, tel.: 1—310—71.
- Színháztudományi és színpadművészeti tsaság (Magyar)*, VI., Operaház, a: 1936., t: 62.
- Színigazgatók szöv. (Bpesti)*, V., Pannónia-u. 1., a: 1918., t: 10.
- Szinnyei Merse Pál tsaság*, VII., Kertész-u. 36., a: 1920., t: 115, tel.: 1—463—03.
- Színpadi szerzők e. (Magyar)*, VII., Kertész-u. 18., a: 1910., t: 315, tel.: 1—431—72.
- Tabáni daloskör*, XI., Nagyboldogasszony-útja 76., a: 1900., t: 58.
- Tárogatóskör (Magyarországi)*, VIII., Práter-u. 11., a: 1913., t: 58.
- Telefongyári dalkör*, XIV., Hungária-középkrt. 126., a: 1921., t: 110, tel.: 2—979—30.
- Törekvés dal-, zene- és önképző e.*, X., Kőbányai-út 30., a: 1888., t: 1344, tel.: 1—365—81.
- Typografia dalkör (Bpesti)*, I., Attila-u. 103., a: 1871., t: 117.
- Új erő dalkör*, VIII., Tavaszmező-u. 6., a: 1935., t: 50, tel.: 1—408—10.
- Új magyar zeneegyesület*, I., Attila-krt. 19., a: 1930., t: 53.
- Új művészek e.*, XI., Horthy M.-út 32., a: 1925., t: 35.
- Új művészet barátainak e.*, II., Radna-u. 3., a: 1931., t: 190, tel.: 1—550—95.
- Vajda János tsaság*, VI., Andrássy-út 23., a: 1925., t: 140, tel.: 1—200—56.
- Városi villamos vasút rt. főműhelyének dal e. (Bpesti)*, VI., Aréna-út 112., a: 1900., t: 220, tel.: 1—252—07.
- Városszéli telep népműv. dalkör*, X., Külső Jászberényi-út (városszéli telep kultúrház), a: 1936., t: 72.
- Vasutas ének- és zene tsaság*, VIII., Kerepesi-út 3., a: 1924., t: 4135.
- Visszhang dal és önképzőkör (MÁV)*, VII., Verseny-u. 1., a: 1928., t: 900.
- Zenepedagógiai e. (Országos)*, VI., Liszt F.-tér 8., a: 1928., t: 274.
- Zichy Mihály művész e.*, XIV., Thököly-út 131., a: 1929., t: 81, tel.: 2—963—00.
- Belorvosok e. (Magyar)*, VIII., Ludoviceum-u. 3., a: 1930., t: 187.
- Biztosítástudományi társulat (Magyar)*, VI., Andrássy-út 43., a: 1929., t: 349, tel.: 1—228—51.
- »Darányi Ignác« agrártudományos tsaság*, IV., Szerb-u. 23., a: 1935., t: 58, tel.: 1—859—02.
- Dermatológiai társulat (Magyar)*, VIII., Mária-u. 41., a: 1928., t: 165, tel.: 1—311—96.
- Elektrotechnikai e. (Magyar)*, V., Honvéd-u. 22., a: 1900., t: 687, tel.: 1—200—51.
- Élettani tsaság (Magyar)*, VIII., Eszterházy-u. 9., a: 1931., t: 102.
- Elmeorvosok e. (Magyar)*, I., Hidegkuti-út 72., a: 1922., t: 113, tel.: 1—643—68.
- Előázsia tsaság (Magyar)*, VIII., Eszterházy-u. 25., a: 1934., t: 10.
- Energia viládkonf. magyar nemzeti bizottsága*, II., Lánchid-u. 1., a: 1936., t: 38.
- Eötvös Lóránd matem. és fizikai társulat*, XI., Budafoki-út 8., a: 1891., t: 298.
- Filozófia tsaság (Magyar)*, V., Akadémia-u. 2., a: 1901., t: 386.
- Fotogrammetriai tsaság (Magyar)*, XI., Műegyetem, a: 1929., t: 118, tel.: 1—595—30.
- Földrajzi tsaság (Magyar)*, VIII., Sándor-u. 8., a: 1871., t: 1988, tel.: 1—433—57.
- Fül- és gégeorvosok e. (Magyar)*, IV., Reáltanoda-u. 9., a: 1932., t: 203, tel.: 1—853—14.
- Gazdaságkutató intézet e. (Magyar)*, V., Alkotmány-u. 8., a: 1928., t: 148, tel.: 1—105—44.
- Gazdaságpolitikai tsaság*, IV., Semmelweis-u. 4., a: 1928., t: 75.
- Gyermekorvosok tsasága (Magyar)*, X., Üllői-út 86., a: 1924., t: 216, tel.: 1—344—59.
- Gyógyszerésztudományi tsaság (Magyar)*, VIII., Üllői-út 26., a: 1922., t: 613, tel.: 1—402—49.
- Heraldikai és genealógiai tsaság (Magyar)*, VIII., Múzeum-krt (Nemz. Muz.), a: 1883., t: 336.
- Hollós Mátyás tsaság, írók, művészek, tudósok budai e.*, III., Császárfürdő, a: 1920., t: 170.
- Honvédorvosok tudom. e. (M. kir.)*, XIII., Hungária-krt. 44., a: 1924., t: 359.
- Irodalomtörténeti társaság (Magyar)*, II., Hunyady János-út 1., a: 1911., t: 494.
- Jogász e. (Magyar)*, V., Kossuth L.-tér 12., a: 1879., t: 1103, tel.: 1—215—72.
- Jogmívesek tsasága (Magyar)*, II., Zsigmond-u. 20., a: 1935., t: 64, tel.: 1—545—32.
- Kir. orvos e. (Bpesti)*, VIII., Szentkirályi-u. 21., a: 1837., t: 1387, tel.: 1—305—21.
- Kőrösi Csoma tsaság*, VIII., Múzeum-krt 6—8., a: 1920., t: 59.
- Közgazdasági tsaság (Magyar)*, V., Nádor-u. 16., a: 1894., t: 1062, tel.: 1—152—80.

VI. Tudományos egyesületek.

- Adria e. (Magyar)*, VIII., Baross-u. 13., a: 1910., t: 295, tel.: 1—450—44.
- Anyagvizsgálók e. (Magyar)*, XI., Műegyetem, a: 1897., t: 230, tel.: 2—596—42.
- Aquarium és terrarium e. (Bpesti)*, VIII., Horánszky-u. 11., a: 1912., t: 44.
- Balneológiai e. (Országos)*, VIII., Üllői-út 26., a: 1890., t: 363, tel.: 1—533—13.

Közkórházi orvostársulat, VIII., Gyulai P.-u. (Rókus-kórház), a: 1894., t: 601, tel.: 1—382—98.

Magyarhoni földtani társulat, XI., Műegyetemi-rkp. 3., a: 1850., t: 328, tel.: 2—587—24.

Metaphysikai tud. tsaság (Magyar), VI., Podmaniczky-u. 27., a: 1932., t: 122, tel.: 1—172—59.

Meteorológiai tsaság (Magyar), II., Kitaibel Pál-u. 1., a: 1925., t: 190, tel.: 1—525—05.

Néprajzi tsaság (Magyar) X., Elnök-u 13., a: 1889., t: 588, tel.: 1—438—33.

Neveléstudományi társulat (Magyar), VIII., Kislaludý-köz 4., a: 1917., t: 245.

Nőorvosok tsasága (Magyar), VIII., Baross-u. 27., a: 1925., t: 146, tel.: 1—836—95.

Numizmatikai társulat (Magyar), VIII., Csepreghy-u. 4., a: 1901., t: 326.

Nyelvtudományi tsaság (Magyar), VIII., Múzeum-kr. 6—8., a: 1903., t: 337, tel.: 1—355—10.

Ornithologusok szöv. (Magyar), VIII., Baross-u. 13., a: 1928., t: 4000, tel.: 1—450—44.

Orvosi könyvkiadó társulat (Magyar), VIII., Mária-u. 41., a: 1861., t: 1009, tel.: 1—311—96.

Orvosok röntgen e. (Magyar), VIII., Üllői-út 26., a: 1924., t: 198, tel.: 1—333—34.

Paedagógiai tsaság (Magyar), XII., Fery O.-u. 34., a: 1891., t: 720.

Palatinus magyar tudományos kutató tsaság, II., Tapolcsányi-u. 4., a: 1932., t: 19, tel.: 1—523—01.

Pathologusok tsasága (Magyar), VIII., Üllői-út 26., a: 1931., t: 114.

Philológiai tsaság (Bpesti), VIII., Múzeum-kr. 6—8., a: 1874., t: 600.

Phonetikai tsaság (Magyar), VIII., Szigony-u. 36., a: 1931., t: 42, tel.: 1—380—22.

Psychoanalitikai e. (Magyarországi), I., Mészáros-u. 12., a: 1914., t: 23, tel.: 1—577—80.

Psychológiai tsaság (Magyar), V., Alkotmány-u. 9—11., a: 1928., t: 335, tel.: 1—257—95.

Rák elleni szöv. (Magyar országos), VIII., Eszterházy-u. 9., a: 1934., t: 3.

Régészeti és művészettörténeti társulat (Országos magyar), IX., Üllői-út 33., a: 1878., t: 351, tel.: 1—871—02.

Rovartani tsaság (Magyar), II., Hermann Ottó-út 15., a: 1910., t: 292.

Röntgen tsaság (Magyar), VI., Aréna-út 84., a: 1923., t: 70.

Sebész tsaság (Magyar), VIII., Szentkirályi-u. 27., a: 1907., t: 349, tel.: 1—374—55.

Statistikai tsaság (Magyar), II., Buday L.-u. 1., a: 1922., t: 242, tel.: 1—500—20.

Széchenyi tudományos tsaság, V., Sas-u. 25., a: 1927., t: 32.

Szemorvostsaság (Magyar), VIII., Mária-u. 39., a: 1904., t: 150.

Társadalompolitikai tsaság (Magyar), IV., Duna-u. 1., a: 1928., t: 105.

Társadalomtudományi társulat (Magyar), V., Báthory-u. 12., a: 1925., t: 690.

Természettudományi társulat (Kír. magy.), VIII., Eszterházy-u. 14—16. a- 1841., t: 13.616, tel.: 1—305—02.

Történelmi társulat (Magyar), I., Bécsikapúter 3—4., a: 1867., t: 950, tel.: 1—606—79.

Tudományos társulatok és intézmények orsz. szöv., V., Báthory-u. 12., a: 1923., t: 50, tel.: 1—234—30.

Urológiai tsaság (Magyar), VIII., Gyulai Pál-u. 2., a: 1925., t: 143, tel.: 1—345—82.

Zsidó múzeum tudom. és művészeti e. (Országos magyar), VII., Sip-u. 12., a: 1931., t: 70, tel.: 1—419—19.

VII. Sportegyesületek.

Adriai bizt. társulat tisztv. sport- és kultúr köre, V., Erzsébet-tér 9—10., a: 1930., t: 127, tel.: 1—819—45.

Aero szöv. (Magyar), IX., Lónyay-u. 17., a: 1911., t: 450, tel.: 1—861—45.

Államv. sport e. ligája (M. kir.), VI., Nyugati p.-u., a: 1926., t: 32, tel.: 1—145—04.

Ált. hitelbank tisztv. sport e. (Magyar), V., Dorottya-u. 5., a: 1912., t: 561, tel.: 1—868—30.

Ált. tkptár tisztv. sport e. (Magyar), V., gr. Tisza I.-u. 8., a: 1912., t: 151, tel.: 1—838—38.

Amateur hockey club, IX., Ráday-u. 15., a: 1927., t: 140, tel.: 1—821—82.

»Árpád fejedelem« bpesti szföv. II. ker. polg. lövész e., II., Ezredes-u. 5., a: 1935., t: 170, tel.: 1—520—55.

Árpád vadásztaság, XI., Lenke-tér 4., a: 1931., t: 15, tel.: 2—683—60.

Aszódi vadásztársaság, II., Fillér-u. 71., a: 1927., t: 7.

Asztali tennisz szöv. (Magyar országos), V., Alkotmány-u. 3., a: 1924., t: 62.

Athlétikai club (Magyar), III., Margitsziget, a: 1875., t: 1600, tel.: 1—204—13, 1—854—88.

Athlétikai club (Magyar) »Régi Gárdája«, IV., gr. Károlyi-u. 24., a: 1931., t: 300, tel.: 1—854—88.

Athlétikai szöv. (Magyar), V., Alkotmány-utca 3., a: 1897., t: 141, tel.: 1—120—29.

Automobil club (Kír. magy.), IV., Apponyi-tér 1., a: 1898., t: 2200, tel.: 1—833—05, 1—845—93, 1—861—06.

Autótaxi sport club, VIII., Baross-tér 9., a: 1925., t: 300, tel.: 1—319—84.

- »Az Est« sport club, VII., Rákóczi-út 54., a: 1933., t: 131, tel.: 1—455—50.
- Bajót-nyergesújfalusi vadásztársaság, V., Kosuth L.-tér 11., a: 1930., t: 10, tel.: 1—226—59.
- Balaton club, IV., Semmelweis-u. 1., a: 1903., t: 180, tel.: 1—210—94.
- Balaton yacht club, V., Alkotmány-u. 6., a: 1912., t: 640, tel.: 1—524—90.
- Balatonvilágosi evezős és tennisz club, IV., Semmelweis-u. 2., a: 1936.
- Beck sport club, IV., Deák F.-u. 13., a: 1929., t: 60, tel.: 1—807—92.
- Belvárosi tkptár rt. tisztv. sport e., IV., Petőfi S.-u. 2., a: 1934., t: 125, tel.: 1—888—33.
- »Bem Apó« polg. lövész e., IX., Ráday-u. 45., a: 1929., t: 228.
- Bethlen Gábor polg. lövész e., VIII., Vörösmarty-u. 16., a: 1936., t: 206, tel.: 1—437—37.
- Birkózók szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1921., t: 75, tel.: 1—293—09.
- Börzsöny turista e., V., Szabadság kávéház, a: 1927., t: 100, tel.: 2—957—34.
- Budahegyvidéki polg. lövész e., XII., Kiss Áron-utca 20., a: 1929., t: 235.
- Budai atlétikai club, III., Gázgyár, a: 1924., jelenleg szünetel.
- Budai csónakázó e., XI., Lágymányosi Dunapart, a: 1869., t: 41, tel.: 2—594—76.
- Budai football club, III., Külső Bécsi-út 6023 hrsz., a: 1934., t: 68.
- Budai football club (Bpest), XII., Táltos-u. 18., a: 1930., t: 70.
- Budai honvédtiszt sportlövő e., XI., Budaörsi-út 51—59, a: 1930., t: 136., tel.: 2—688—85.
- Budai sport club (Bpesti), II., Széna-tér 7., a: 1916., t: 816, tel.: 1—514—10.
- Budai 11 football club, VII., Akácfa-u. 58., a: 1926., t: 133, tel.: 1—406—50.
- Budai torna e. (Bpesti) B. B. T. E., II., Vörösmarty-u. 1—3., a: 1869., t: 1645, tel.: 1—517—98.
- »Budapest« sport e., IV., Városháza, a: 1913., t: 6380, tel.: 1—892—00.
- Budapestvidéki vadásztársulat, VII., Király-utca 99., a: 1880., t: 60, tel.: 1—456—98.
- »Buda« szfv. II. ker. polg. lövész e., II., Fő-u. 68., a: 1930., t: 291, tel.: 1—525—41.
- Buday-Goldberger polg. lövész e., XI., Budafoki-út 107—115., a: 1934., t: 182, tel.: 2—589—00.
- »Capavo« vorsteher C. A. és Pál zsinór-, szalag- és csipkegyár alk. sportköre, XIV., Angol-u. 8., a: 1934., t: 170, tel.: 2—961—01.
- Cégszolgálatok labdarugó ligája, V., Vadász-u. 31., a: 1921., t: 40.
- Compactor sport club, VII., Rózsa-u. 22., a: 1908., t: 127, tel.: 1—310—66.
- Condor kerékpár e., VII., Rottenbiller-u. 10., a: 1896., t: 10.
- Corvin áruház sport e., VIII., Blaha L.-tér 1—3., a: 1932., t: 496, tel.: 1—455—27.
- Csaba sport e., VIII., Baross-u. 40., a: 1921., t: 150.
- Cserkészszöv. (Magyar), VIII., Práter-utca 15., a: 1920., t: 249, tel.: 1—306—64.
- Cserkészszöv. (Magyar), V., Nagy S.-u. 6., a: 1912., t: 1196, tel.: 1—112—34.
- Csillag kerékpáros kör, IX., Ráday-u. 27., a: 1899., t: 14.
- Csónakházak és evezőseik e. (Bpesti), III., Szomolnok-u. 11., a: 1929., t: 220.
- Danuvia sport e., XIV., Angol-u. 10—12., a: 1933., t: 156.
- Detektiv atl. club, V., Zrínyi-u. 4., a: 1922., t: 562, tel.: 1—136—40 (135. m. á.).
- Diadal kerékpár kör, X., Kerepesi-út 23., a: 1913., t: 21, tel.: 1—372—06.
- »Diana« bpesti vadásztársaság, II., Szilágyi Dezső-tér 4., a: 1921., t: 41, tel.: 1—517—68.
- Drasche gyárak sport e., X., Külső Jászberényi-út 41.007: hrsz., a: 1929., t: 636, tel.: 1—488—85.
- »Duna bpesti« evezős e., III., Újlaki-rakpart, a: 1895., t: 150, tel.: 1—514—43.
- Duna sport club, V., Sas-u. 15., a: 1926., t: 485, tel.: 1—191—07.
- Duna-tiszaközi vadásztársaság, X., Család-u. 12., a: 1929., t: 12.
- Előre sport club (MÁV), XIII., Szt. László-utca 135., a: 1925., t: 251, tel.: 2—914—53.
- »Encián turisták 1914«, V., Falk M.-u. 4., a: 1914., t: 44, tel.: 1—221—51.
- Engel Károly sport club, VII., Vörösmarty-utca 16., a: 1936., t: 195, tel.: 1—437—37.
- Egyet. atl. club (Bpesti), XI., Fehérvári-út 16., a: 1898., t: 1279, tel.: 2—586—48.
- Egyet. turista e. (Bpesti), IV., Múzeum-körút 6—8., a: 1909., t: 100.
- Evezős club (Bpest), V., Népsziget, a: 1920., t: 131, tel.: 2—957—27.
- Evezős szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1892., t: 38, tel.: 1—219—11.
- Felten sport club, XI., Budafoki-út 58., a: 1927., t: 247, tel.: 2—588—80.
- Fémárú-, jegyver- és gépgyár rt. Fég-Lampart sport köre, IX., Soroksári-út 158., a: 1912., t: 412, tel.: 1—454—69.
- Ferencvárosi kaszinó sport e., IX., Üllői-út 115., a: 1933., t: 178, tel.: 1—397—70.
- Ferencvárosi sport e., IX., Mester-u. 51., a: 1921., t: 130, tel.: 1—369—28.
- Ferencvárosi torna club, IX., Üllői-út 129., a: 1899., t: 1560, tel.: 1—349—48.

- Ferencvárosi vasutasok sportköre*, IX., Gyáli-út 15/b, a: 1919., t: 367, tel.: 1-462-23.
- Fillex sport club*, V., Szt. István-út 15., a: 1935., t: 2574, tel.: 1-294-75.
- Flóra sport club*, IX., Soroksári-út 33., a: 1931., t: 260, tel.: 1-462-72.
- Folyam és tengerhajózási rt. hajóműhelyének sportköre* (Magyar), V., Népsziget, a: 1926., t: 205.
- Folyamőrtisztek evezős clubja*, III., Lak-tanya-u. 33., a: 1927., t: 172.
- Foncière ált. bizt. int. tisztv. sportköre*, V., Sas-u. 10., a: 1932., t: 182., tel.: 1-272-32.
- Főiskolai sport e-ek egyesülése* (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1907., t: 19, tel.: 1-129-16.
- Földművelésügyi miniszt. tisztikarának sport e.* (M. kir.), V., Kossuth L.-tér 11., a: 1912., t: 212, tel.: 1-252-90.
- Fővárosi testedzők köre*, XIII., Forgách-u. 8., a: 1909., t: 155.
- Függetlenség testedző kör*, VIII., József-körút 5., a: 1934., t: 153.
- Galamblövő e.* (Országos magyar), III., Felső Margitsziget, a: 1904., t: 147, tel.: 1-156-14.
- Ganzgyári torna e.*, X., Kőbányai-út 31., a: 1921., t: 415, tel.: 1-461-19.
- Ganz villamossági sport club*, II., Lövház-u. 39., a: 1925., t: 86, tel.: 1-501-70.
- Gazdák orsz. lovas e.* (Magyar), X., Kerepesi-út 7., a: 1931., t: 76, f: 1, tel.: 1-353-50.
- Gazdák orsz. lovas e. fiókja, Egyetemi Lovas-egyesület* (Bpesti), X., Kerepesi-út 7., a: 1932., t: 80, tel.: 1-353-50.
- Gazdák sport e.*, IX., Üllői-út 1., a: 1924., t: 207, tel.: 1-630-37.
- Generali sport club*, V., Mária V.-u. 19., a: 1912., t: 144., tel.: 1-849-18.
- Giró és pénztár e. rt. tisztv. sport e.*, V., Nádor-u. 25., a: 1912., t: 37, tel.: 1-119-01.
- Gizellagőzmalom rt. sporte.*, IX., Soroksári-út 16., a: 1935., t: 182, tel.: 1-461-79.
- Glasner Ede sport club*, V., Lipót-körút 6., a: 1934., t: 25, tel.: 1-116-26.
- Goldberger Samu F. és fiai rt. váll. sport e.*, XI., Budafoki-út 107-115., a: 1928., t: 2560, tel.: 2-589-00.
- Gol-Dor sport e.*, VII., Dob-u. 37., a: 1934., t: 42, tel.: 1-355-05.
- Golf club* (Magyar), XII., Hegyháti-u. 26., a: 1911., t: 162, tel.: 1-651-80.
- Gross és Weiss kalapgyár rt., sport clubja*, III., Bécsi-út 100., a: 1925., t: 210, tel.: 1-633-66.
- Guttmann és Fekete sport e.*, III., Vihar-u. 12/d, a: 1934., t: 512, tel.: 1-624-45.
- Gyapjúmosó sport club*, V., Kárpát-u. 9-11., a: 1928., t: 300, tel.: 2-922-23.
- Gyephocky szöv.* (Magyar), V., Alkotmány-utca 3., a: 1924., t: 11.
- Gyopár turista e.*, VII., Erzsébet-körút 49., a: 1912., t: 201, tel.: 1-419-37.
- Hajós és Szántó elektromos gyár rt. sport e.*, VI., Andrassy-út 59., a: 1935., t: 256., tel.: 1-100-19.
- Halászlai e.* (Országos), V., Kossuth L.-tér 11., a: 1885., t: 219, tel.: 1-229-36.
- III. ker. Árpád polg. lövész e.*, III., Fő-tér 3., a: 1930., t: 225.
- III. ker. football club* (Bpesti), III., Nagyszombat-u., a: 1926., t: 51, tel.: 1-627-08.
- III. ker. torna és vívó e.*, III., Nagyszombat-u., a: 1887., t: 600, tel.: 1-627-08.
- »33« football club*, IV., Eskü-tér 8., a: 1900., t: 294, tel.: 1-864-79.
- VI. ker. football club*, VI., Váci-út 129., a: 1913., t: 117, tel.: 2-915-36.
- VI. ker. sport club*, VI., Bajza-u. 72., a: 1920., t: 154.
- Hazai fésűs-fonó és szövőgyár rt. alkalm.-nak »Hazai fésűsfonó« sport e.*, IX., Soroksári-út 164., a: 1927., t: 93, tel.: 1-384-93.
- Händler sport club*, III., Apát-u. 90., a: 1934., t: 240.
- Hegymászók e.* (Magyar), IV., Szerb-u. 2., a: 1918., t: 100, tel.: 1-883-22.
- Hermes magyar ált. váltóüzlet rt. tisztv.-nek sportköre*, IV., Petőfi-u. 5., a: 1910., t: 114, tel.: 1-898-20.
- Herminamezői atl. club*, XIV., Columbusz-u. 59/61., a: 1920., t: 336, tel.: 2-969-09.
- VII. ker. amatőr sport club*, VII., Izabella-u. 3/b., a: 1925., t: 55.
- Hétvezér bpest-szfővárosi polg. lövész e.*, VIII., Rökk Szilárd-u. 13-15., a: 1936., t: 477, tel.: 1-309-26.
- Hockey club* (Magyar), XIV., Aréna-út 3., a: 1918., t: 103, tel.: 2-977-76.
- Hőfutók e.* (Magyar), XII., Hegyhát-u. 26., a: 1931., t: 60.
- Honvéd tiszti vívó klub*, IV., Váci-u. 38., a: 1924., t: 325, tel.: 1-888-50 (95.m.á.).
- Honvéd utász tisztek evezős e.*, II., Pálffy-tér 3., a: 1931., t: 144.
- Horgász szöv.* (Magyar), IV., Veres Pálné-u. 27., a: 1930., t: 4.
- Hubertus orsz. magyar vadászati véd e.*, IX., Telepi-u. 17., a: 1917., t: 244, tel.: 1-361-45.
- Hungária automobil club*, IV., Váci-u. 41/a, a: 1927., t: 328, tel.: 1-837-95.
- Hungária evezős e.*, III., Margitsziget, a: 1911., t: 413, tel.: 1-124-38.
- Hungária football club*, X., Hungária közép-krt. 6., a: 1926., t: 65, tel.: 1-334-82.

- Hungária hockey club*, IX., Lónyay-u. 18/a, a: 1930., t: 28.
- Hungária sport club*, IX. Soroksári-út 108., a: 1921., t: 194.
- Hungária turista e.*, VII., Erzsébet-krt 9–11., a: 1931., t: 52, tel: 1–411–00.
- Hungária yacht club*, IV., Váci-u. 41/a, a: 1933., t: 44., tel: 1–884–50.
- Hunnia csónakázó e.*, III., Újlaki rkp., a: 1882., t: 372, tel: 1–514–42.
- Hunor vadásztársaság*, VII., Péterfy S.-u. 15., a: 1920., t: 4, tel: 1–326–35.
- »Hunor« XIII. ker. polg. lövész e.*, VI., Vörösmarty-u. 45., a: 1929., t: 245, tel: 1–225–95.
- Ibusz sport club*, V., Kádár-u. 4., a: 1925., t: 267, tel: 1–147–86.
- Igazságügyi sport club*, V., Markó-u. 16., a: 1924., t: 261, tel: 1–160–71.
- »Intercont« sport club*, V., Nádor-u. 30., a: 1935., t: 70, tel: 1–265–94.
- Izsák sport club*, V., Pozsonyi-út 63., a: 1935., t: 200, tel: 2–908–23.
- Jacht club (Kir. magy.)*, VI., Andrassy-út 73., a: 1834., t: 286.
- Jóbarátok vadásztársasága*, X., Szent László-tér 22., a: 1935., t: 9.
- Jogász sport e. (Magyar)*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1908., t: 122.
- Jutagvári torna e.*, V., Váci-út 189., a: 1913., t: 50, tel: 2–915–09.
- Kábelgyár sport club*, XI., Fehérvári-út 120., a: 1934., t: 250, tel: 2–586–84.
- Kajak e. (Magyar)*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1930., t: 56.
- Kalaposok sport e.*, VIII., Lujza-u. 24., a: 1921., t: 92.
- Karakán kajak club*, IV., Régi posta-u. 12., a: 1936. t: 70, tel: 1–822–59.
- Kárpát e. (Magyarországi)*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1873., t: 1897, f: 9, tel: 1–165–07.
- Kárpát e. (Magyarországi)*, Fátra oszt., V., Alkotmány-u. 6., a: 1917., t: 138, tel: 1–165–07.
- Kárpát e. (Magyarországi) »Hegyjárók asztala«*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1937., t: 24, tel: 1–165–07.
- Kárpát e. (Magyarországi) »Kriván asztala«*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1932., t: 32, tel: 1–165–07.
- Kárpát e. (Magyarországi) si és hegymászó oszt.*, V., Aulich-u. 8., a: 1920., t: 43, tel: 1–217–74.
- Kárpát e. (Magyarországi) »Sólyom oszt.«*, VIII., Baross-u. 7., a: 1925., t: 35, tel: 1–318–71.
- Kárpát e. (Magyarországi) »Pénteki asztala«*, VIII., Rákóczi-út 57/a, a: 1924., t: 30, tel: 1–315–67.
- Kárpát e. (Magyarországi) si és evezős oszt.*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1929., t: 80.
- Kárpát e. (Magyarországi) »Szepesiek« oszt.*, V., Alkotmány-u. 6., a: 1933., t: 64, tel: 1–165–07.
- Kelenföldi football club*, XI., Etele-tér 7., a: 1912., t: 167, tel: 2–599–69.
- Kemény és tsa football club*, X., Bánya-u. 1., a: 1935., t: 118, tel: 1–481–44.
- Kerékpáros szöv. (Magyar)*, XIV., Szabó J.-u. 3., a: 1894., t: 1399, tel: 2–967–75.
- Kereskedők atl. e.*, IX., Ferenc-krt 39., a: 1896., t: 500, tel: 1–412–17.
- Kézilabdázó e. szöv. (Magyar)*, V., Alkotmány-u. 3., a: 1933., t: 19, tel: 1–210–67.
- Klein Antal sport club*, VII., Király-u. 49., a: 1936., t: 50, tel: 1–408–35.
- Konfektá sport club*, VII., Károly király-út 3/c, a: 1933., t: 112, tel: 1–444–58.
- Korcsolyázó e. (Bpesti)*, XIV., Stefánia-út (városliget), a: 1869., t: 6917, tel: 1–182–54.
- Korcsolyázó szöv. (Magyar orsz.)*, XIV., Stefánia-út, a: 1908., t: 22, tel: 1–182–54.
- Kőbányai atl. club*, X., Maglódi-út 17., a: 1926., t: 120, tel: 1–491–06.
- Kőbányai egyetértés. atl. club*, X., Sibirik Miklós-út 88., a: 1924., t: 180.
- Kőbányai football club*, X., Martinovics tér 8., a: 1924., t: 100, tel: 1–489–02.
- Kőbányai hokki club*, X., Füzér-u. 13., a: 1934., t: 50.
- Kőbányai polg. serfőző és Szt. István tápszerművek rt. sport e.*, X., Maglódi-út 17., a: 1927., t: 171, tel: 1–484–90.
- Kőbányai Siemens sport e.*, X., Gyömrői-út 130., a: 1924., t: 221, tel: 1–485–44.
- Kőbányai testgyakorlók köre*, X., Gyömrői-út 30., a: 1927., t: 377.
- Kőbányai torna club*, X., Üllői-út 124/b, a: 1924., t: 310, tel: 1–491–98.
- Középfokú isk. sportköreinek orsz. közp.*, V., Alkotmány-u. 3., a: 1924., t: 538, tel: 1–163–03.
- Középmagyarországi automobil és motor club bpesti oszt.*, V., Mária V.-u. 13., a: 1932., t: 960, tel: 1–879–06.
- Közp. hitelszöv. tisztv. sport e. (Országos)*, V., Nádor-u. 22., a: 1912., t: 205, tel: 1–630–59, télen: 1–210–94.
- Központi statisztikai hivatal tisztv. sport e. (M. kir.)*, II., Keleti Károly-u. 5–7., a: 1932., t: 372, tel: 1–500–20.
- Központi tejcsarnok sport e.*, VII., Rottenbiller-u. 31., a: 1928., t: 74, tel: 1–462–65.
- Közp. tptár tisztv. sporttársasága (Magyar országos)*, IV., Bécsi-u. 4., a: 1912., t: 234, tel: 1–829–80.
- Köztisztviselők szöv. és tkptárának sport e. (Magyar)*, IX., Mester-u. 15/17., a: 1929., t: 203.

- Krisztinavárosi atl. és football club*, I., Mészáros-utca 19., a: 1921., t: 86.
- Labdarúgó játékvezetők testülete (Magyar)*, V., Vilmos cs-út 22., a: 1917., t: 987, tel: 1—145—41.
- Labdarúgók alszöv. (Bpesti)*, V., Vadász-utca 31., a: 1926., t: 140, tel: 1—173—83.
- Labdarúgó kör (Bpesti)*, VI., Hungária felső-krt. 38., a: 1913., t: 114.
- Labdarúgók szöv. (Magyar)*, V., Vadász-u. 31., a: 1901., t: 452, tel: 1—253—20.
- Labdarúgó szöv. »Nemzeti Liga« (Magyar)*, V., Vadász-u. 31., a: 1935., t: 24, tel: 1—288—39.
- Lágymányosi testedzők e.*, XI., Fehérvári-út 38., a: 1928., t: 87.
- Láng L. gépgyár rt., tisztv. sport kör*, V., Váci-út 152., a: 1926., t: 173, tel: 2—908—35.
- Lapterjesztők sport clubja (Magyar)*, VIII., Bérkocsis-u. 1., a: 1913. t: 169.
- Lawn-tennisz club (Bpesti)*, III., Margitsziget, a: 1899., t: 241, tel: 1—231—35.
- Lawn-tennisz és korcsolyázó e. (Bpesti)*, XI., Horthy M.-út 63., a: 1903 t: 671, tel: 2—693—52.
- Lawn-tennisz szöv. (Magyar országos)*, V., Alkotmány-u. 3., a: 1907., t: 150, tel: 1—119—71.
- »Lehel« polg. lövész e.*, VI., Aréna-út 138-140., a: 1936., t: 187, tel: 2—982—39.
- Lengyel hentesárugyár sport club*, IX., Páva-u. 11., a: 1934., t: 120, tel: 1—315—78.
- Lipótvárosi testgyakorlók köre*, a: 1924., jelenleg szünetel.
- Lóvar e. (Magyar)*, IV., Semmelweis-u. 17., a: 1827., t: 59, tel: 1—892—21.
- Lovassport e. orsz. szöv. (Magyar)*, VIII., Szentkirályi-u. 27., a: 1924., t: 21, tel: 1—319—24.
- Lövész szöv. (Országos magyar)*, V., Alkotmány-u. 3., a: 1871., t: 2282, tel: 1—119—81.
- Ludovika akad. sport e.*, VIII., Üllői-út 80., a: 1920., t: 250, tel: 1—389—66.
- Magánalkalm. bizt. int. sport e.*, VII., Péterfy S.-u. 12., a: 1925., t: 350, tel: 1—455—39.
- »Magor« vadásztársaság*, IV., Reáltanoda-u. 1—3., a: 1925., t: 7.
- II. Rákóczi Ferenc polg. lövész e.*, VI., Aradi-u. 23., a: 1935., t: 120, tel: 1—157—78.
- Meinl kör*, VII., Dohány-u. 76., adatait l. a művészeti egyesületeknél.
- Mótorcsónak club (Magyar)*, a: 1929., jelenleg szünetel.
- Mótor yacht club (Bpesti)*, IV., Apponyitér 1., a: 1934., t: 124, tel: 1—871—64.
- Move budai testvériség sport e.*, III., Ürömi-út 54., a: 1928., t: 45.
- Move bpesti lövész e.*, V., Csáky-u., 19., a: 1929., t: 908.
- Move budavári sport club*, I., Uri-u. 37., a: 1921., t: 173.
- Move egyesült téglá sport club*, III., Szépvölgyi-út 41., a: 1930., t: 167.
- Move ferencvárosi törekvés sport e.*, IX., Mester-u. 54., a: 1923., t: 80.
- Move filatorigáti sport club*, III., Apát-u. 10., a: 1929., t: 14.
- Move III. ker. társad. és lövész e.*, III., Szentendrei-út 28., a: 1930., t: 150, tel: 1—623—03.
- Move III. ker. torna kör*, III. Bécsi-út 52., a: 1930., t: 102.
- Move labdarúgó liga*, VI., Podmaniczky-u. 45., a: 1920., t: 35, tel: 1—228—34.
- Move lövész liga*, VI., Podmaniczky-u. 45., a: 1929., t: 164, tel: 1—104—80.
- Move VIII. ker. sport e.*, VIII., Beniczky-u. 3., a: 1921., t: 186.
- Move óbudai torna e.*, III., Hévízi-út 19055. hrsz., a: 1872., t: 446, tel: 1—631—30.
- Move sashegyi football club*, XI., Muskotály-utca 3., a: 1928., t: 20.
- Move Széchenyi torna e.*, IX., Mária Valéria régi telep 80. ép., a: 1924., t: 192, tel: 1—489—03.
- Move szt. István sport e.*, IX., Gyáli-út 1., a: 1932., t: 101, tel: 1—385—05 (49. m. á.).
- Move szt. János sport e.*, XII., Hieronymi-út 1., a: 1932., t: 150, tel: 1—501—00.
- Move szt. László football club*, IX., Gyáli-út 5., a: 1928., t: 650, tel: 1—418—50.
- Move terézv.-i előre sport club*, XIII., Jász-u. 55., a: 1927., t: 140.
- Move turán sport e.*, IX., Zita-telep 29. ép., a: 1932., t: 88.
- Move vasakarát sport club*, VIII., József-u. 61., a: 1925., t: 70, tel: 1—440—34.
- Munkások turista e. (Magyar)*, VIII., Rákóczi-út 53., a: 1925., t: 74.
- Munkás testedző e.*, VI., Vörösmarty-u. 47/a, a: 1908., t: 1180, tel: 1—210—77.
- Műegyetemi atl. és football club*, XI., Műegyetem-rkp. 3., a: 1897., t: 760, tel: 2—596—45.
- Műegyetemi evezős club*, XI., Műegyetemirkp. 4., a: 1910., t: 225.
- Műegyetemi lövész e.*, XI., Műegyetemirkp. 3., a: 1919., t: 293, tel: 2—587—88.
- Műegyetemi sportrepülő e.*, XI., Műegyetemirkp. 3., a: 1921., t: 414, tel: 2—586—04.
- IV. ker. »Bulcsu« polg. lövész e. (Bpest)*, IV., Cukor-u. 6., a: 1929., t: 265, tel: 1—867—85.
- Nemzeti bank tisztv. sport e. (Magyar)*, III., Nánási-út 19., a: 1927., t: 532, tel: 1—631—02.

- Nemzeti hajós e.*, III., Margitsziget, a: 1862., t: 166, tel.: 1—221—65.
- Nemzeti hockey club*, XI., Budaörsi-út 18., a: 1935., t: 27.
- Nemzeti jászsejv. torna club*, VIII., Romaneli-u. 1., a: 1916., t: 175, tel.: 1—213—90.
- Nemzeti sport club*, VIII., Baross-u. 10., a: 1906., t: 320, tel.: 1—330—81.
- Nemzeti sportkedvelők clubja*, VIII., Baross-tér 10., a: 1926., t: 150, tel.: 1—330—81.
- Nemzeti torna club*, XIII., Palotai-út 65., a: 1909., t: 105, tel.: 2—924—34.
- Nemzeti torna e.*, VIII., Szentkirályi-u. 26., a: 1863., t: 865, tel.: 1—325—81.
- Nemzeti vadászati védegyelet*, XIV., Állatkert, a: 1924., t: 266, tel.: 1—210—80.
- Nemzeti vívó club*, IV., Kossuth L.-u. 20., a: 1902., t: 50, tel.: 1—813—39.
- Neptun bpesti evezős e.*, III., Margitsziget, a: 1884., t: 149, tel.: 1—277—73.
- Neptun sporthorgász e.*, VIII., Baross-u. 6., a: 1935., t: 24, tel.: 1—370—07.
- »Nógrádi vadászok« bpesti vadásztársasága, Szabadság-tér 8., a: 1922., t: 4.
- Óbudai fehéritő-, festő- és impregnálógyár rt. sportklubja, III., Kiskorona-u. 38., a: 1933., t: 412, tel.: 1—621—90.
- Óbuda-újlaki polg. lövész e., III., Fő-tér 3., a: 1934., t: 90, tel.: 1—628—02.
- Olasz bank (Magyar) rt. és társvállalatai tisztv. sport e., V., Nádor-u. 16., a: 1930., t: 170, tel.: 1—152—80.
- »Olympos« margitszigeti tenisztársaság, V., Katona József u. 31., a: 1931., t: 57, tel.: 1—236—08.
- Orion evezős e., VI., Váci-út 99., a: 1934., t: 63, tel.: 2—959—55.
- Országgyűlési tisztv. sport clubja, V., Kossuth L.-u. 1—3., a: 1932., t: 126, tel.: 1—137—77.
- Orvosok turista e. (Bpesti), VI., Benczur-u. 39/b, a: 1927., t: 558, tel.: 1—289—29.
- Ökölvívó szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1925., t: 65, tel.: 1—175—06.
- Örkénytábori tisztv. vadásztársaság, I., Szentgyörgy-tér 3., a: 1922., t: 22, tel.: 1—601—30 (92. m. á.).
- V. ker. »Turul« polg. lövész e. (Bpest), V., Váci-út 202., a: 1928., t: 678.
- Pannonia evezős club, III., Margitsziget, a: 1896., t: 237, tel.: 1—239—00.
- Pannonia testedző e., V., Csáky-u. 94., a: 1912., t: 48.
- Pannonia turista e., II., Lövház-u. 24., a: 1912., t: 112.
- Pátria vadásztársaság, II., Iskola-u. 4., a: 1934., t: 6, tel.: 1—510—08, 1—338—28.
- Pénzügyi altisztek testedző e., V., Mérleg-u. 11., a: 1929., t: 200.
- Pénzügyi közp. tisztv. sport e., IV., Deák F.-u. 1., a: 1923., t: 560, tel.: 1—819—20.
- Pénzügyi sport e. ligája (Magyar), V., József-tér 10., a: 1912., t: 20, tel.: 1—805—98.
- Pénzügyi nyomda sport e., V., Markó-u. 13., a: 1926., t: 165, tel.: 1—131—35.
- Pénzügyi tisztv. Budagyöngye sport clubja, II., Pasaréti-út 124., a: 1923., t: 7500, tel.: 1—645—42.
- Pesti hazai első tkptár e. tisztv. sport e., IV., Deák F.-u. 5., a: 1911., t: 230, tel.: 1—818—90.
- Pesti magyar keresk. bank tisztv. sport e., V., gr. Tisza I.-u. 2., a: 1911., t: 640, tel.: 1—848—88 (365. m. á.).
- Pestvármegyei agarász e., V., Bálvány-u. 20., a: 1927., t: 44.
- Pestvidéki versenye, IV., Semmelweis-u. 17., a: 1912., t: 80, tel.: 1—893—42.
- Phönix bizt. tisztv. sport e., V., Mária V.-u. 10., a: 1926., t: 188, tel.: 1—828—90.
- Polgári lövész e. (Bpesti), II., Marcibányi-tér 6., a: 1696., t: 585, tel.: 1—538—78.
- Polo club (Magyar), III., Margitsziget, a: 1927., t: 73, tel.: 1—668—12.
- Poseidon evezős club, XIII., Meder-u. 6., a: 1925., t: 50, tel.: 2—917—88.
- Postás sport e., XIV., Versenye-u. 1., a: 1899., t: 3343, tel.: 2—966—99.
- Postatitkári tisztv. sport e. (M. kir.), V., Hold-u. 4., a: 1903., t: 237, tel.: 1—101—06.
- Radiátorgyári sport club (Magyar), X., Gyömrői-út 76—78., a: 1926., jelenleg szünetel.
- Rákospálvai sport club (Bpest), XIV., Álmos-u. 12., a: 1912., t: 249.
- Rákosi vasutas sport e. X., Keresztúri-út (rákosi fűtőház), a: 1922., t: 283.
- Rendőrtisztv. atl. club, V., Ferenc J.-tér 7., a: 1921., t: 757, tel.: 1—631—81.
- Révay sport club, V., Vadász-u. 16., a: 1936., t: 254, tel.: 1—197—77.
- Rózsadombi tennisz club, II., Aranka-u. 4., a: 1929., t: 28, tel.: 1—523—76.
- Ruggyantadrugyár rt. tisztv. sport e. (Magyar), X., Kerepesi-út 17., a: 1927., t: 235, tel.: 1—385—90.
- Salamander sport club, VII., Erzsébet-körút 36., a: 1929., t: 103, tel.: 1—416—96.
- Schell sport club, V., József-tér 5—6., a: 1928., t: 135, tel.: 1—838—60.
- Si club (Magyar), II., Bimbó-u. 54., a: 1908., t: 102.
- Siket sport club, IX., Ferenc-körút 2—4., a: 1912., t: 96.
- Sirály evezős e., III., Újlaki-rkp., a: 1900., t: 210, tel.: 1—514—41.
- Si szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1913., t: 47, tel.: 1—131—84.

- Sólyom turista e.*, VII., Csengery-u. 15., a: 1927., t: 185.
- Somlőszőlősi vadászság*, XII., Csemegi-u. 3., a: 1928., t: 6.
- Spárta atl. club*, VIII., Rákóczi-út 59., a: 1909., t: 96, tel.: 1—622—39.
- Spárta football club*, VIII., Nagytemplom-u. 17., a: 1927., t: 60, tel.: 1—306—76.
- Sporthorgászok e. (Bpesti)*, XI., Lágymányosi téli kik., a: 1909., t: 180, tel.: 2—687—25.
- Sportkedvelők köre angol magyar bank rt. tisztv. sport e.*, V., Vilmos cs.-út 32., a: 1905., t: 340, tel.: 1—100—00.
- Süss N. rt. polg. lövész e.*, XII., Csörsz-u. 39., a: 1934., t: 258, tel.: 1—500—65.
- Sütlőipari sport club*, VII., Hársfa-u. 21., a: 1934., t: 172, tel.: 1—424—78.
- Svábhegyi polg. lövész e.*, XII., Diana-u. 4., a: 1934., t: 60, tel.: 1—651—64.
- Szabadvezetők e. (Magyar)*, V., Személynök u. 23., a: 1926., t: 150.
- Széchenyi István hockey club*, VI., Szív-u. 26., a: 1932., t: 50, tel.: 1—165—19.
- Széchenyi juvenus football club*, XII., Hollós-út 2., a: 1931., t: 50, tel.: 1—654—50.
- Szécsényvidéki vadászság*, V., Lipótvárosi park, 14., a: 1925., t: 6, tel.: 2—916—44.
- Szföv. elektromos műv. testedző e. (Bpest)*, V., Váci-út 74., a: 1922., t: 1586, tel.: 2—904—00.
- Szföv. közl. rt. sport e. (Bpest)*, VII., Akácia-u. 15., a: 1912., t: 2196, tel.: 1—436—40 (113. m. á.).
- Szföv. közs. tkptár rt. sport e. (Bpest)*, V., Dorottya-u. 4., a: 1929., t: 235, tel.: 1—818—70.
- Szföv. vízműveinek sport és önképző e. (Bpest)*, IV., Múzeum-körút 18., a: 1927., t: 679, tel.: 1—104—42.
- Szt. Gellért XI. ker. polg. lövész e.*, XI., Török Ignác-u. 54., a: 1931., t: 221, tel.: 2—593—93.
- Szt. Imre polg. lövész e.*, XI., Verpeléti-út 3., a: 1936., t: 218, tel.: 2—681—23.
- Szt. Imrevárosi sport e.*, XII., Csörsz-u. 4., a: 1918., t: 324, tel.: 1—613—55.
- Szt. István hockey club*, VI., Andrássy-út 2., a: 1935., t: 104, tel.: 1—176—16.
- Szt. László bpesti X. ker. polg. lövész e.*, X., Szt. László-tér 22., a: 1930., t: 315.
- Szeszértékesítő rt. tisztv. sport e. (Országos)*, V., Bálvány-u. 21., a: 1925., t: 48, tel.: 1—146—00.
- „Szittya” polg. lövész e.*, III., Calvin-tér 4., a: 1936., t: 122.
- Szittya vadászság*, II., Hargita-u. 6., a: 1923., t: 12.
- Szőnyegesek sport e.*, IV., Irányi-u. 27., a: 1924., t: 48, tel.: 1—830—45.
- Szürketaxi football club*, VIII., Baross-tér 9., a: 1934., t: 250, tel.: 1—319—84.
- Takarékpénztárak és bankok e. öregleventék tsasága*, V., József-tér 10., a: 1931., t: 87, tel.: 1—226—16.
- Tekéző szöv. (Magyar)*, V., Klotild-u. 10/c, a: 1934., t: 39, tel.: 1—221—17.
- Terézvárosi labdarugók köre*, VI., Szt. László-utca 101., a: 1913., t: 62, tel.: 2—925—04.
- Terézvárosi sport club*, XIII., Szt. László-u. 124., a: 1911., t: 94.
- Terézvárosi torna club*, VI., Hajós-u. 16., a: 1902., t: 1400, tel.: 1—270—90.
- Természetbarátok turista e.*, VII., Dob-u. 90., a: 1910., t: 1174, f: 8, tel.: 1—316—30.
- Természetbarátok turista e. III. ker. (Budai) osztálya*, III., Selmeczi-utca 14., a: 1916., t: 63.
- Természetbarátok turista e. V—VI. ker. h. csoport*, V., Ipoly-u. 16., a: 1920., t: 56.
- Természetbarátok turista e. magántisztv. osztálya*, VI., Andrássy-út 124., a: 1935., t: 497.
- Természetbarátok e. KAOSZ osztálya*, VII., Erzsébet-körút 13., a: 1934., t: 89, tel.: 1—456—12.
- Természetbarátok turista e. könyvkötők osztálya*, VII., Rózsa-u. 22., a: 1935., t: 43.
- Természetbarátok turista e. nyomdász osztálya*, VII., Kölcsey-u. 2., a: 1930., t: 95.
- Testgyakorlók köre (Bpesti)*, XIII., Kartács-u. 27., a: 1909., t: 232.
- Testgyakorlók köre (Magyar)*, X., Hungária-középkörút 6., a: 1888., t: 949, tel.: 1—334—82.
- Testnev. főkisk.-i sport club (M. kir.)*, XII., Győri-út 13., a: 1925., t: 167, tel.: 1—532—24.
- Textil gyapjú sport club (Magyar)*, III., Szentendrei-út 8123. hrsz., a: 1932., t: 520, tel.: 1—621—20.
- Tisza I. vívó club*, V., József-tér 10., a: 1924., t: 44.
- X. ker. „Remény” sport club*, X., Bánya-u. 22., a: 1933., t: 50.
- X. ker. sport és társ. e.*, X., Pongrác-út 17., a: 1921., t: 93, tel.: 1—490—61.
- Toldi torna e.*, VIII., Szentkirályi-u. 26., a: 1935., t: 110, tel.: 1—341—20.
- Torna club (Bpesti)*, V., Klotild-u. 17., a: 1885., t: 388.
- Tornász szöv. (Magyar országos)*, V., Alkotmány-u. 3., a: 1885., t: 93, tel.: 1—209—58.
- Törekvés sport e.*, X., Kőbányai-út 30., a: 1900., t: 1625, tel.: 1—311—56.
- Török-Labor sport club*, VI., Király-u. 12., a: 1929., t: 130, tel.: 1—243—20.
- Turista e. (Bpesti)*, VII., Wesselényi-u. 73., a: 1911., t: 556, tel.: 1—346—15.

Turista e. (Magyar), VIII., József-u. 23., a: 1891., t: 3000, tel.: 1—376—73.
Turisták inóci tsasága, VI., Andrassy-út 2., a: 1920., t: 205, tel.: 1—176—16.
Turista szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1913., t: 57, tel.: 1—257—77.
Turul testedző e., XIII., Madarász-úti áll. lakótelep, a: 1925., t: 124.
Tüzértisztek lovassport e., IV., Veres Pálné-utca 1., a: 1921., t: 680, tel.: 1—888—50.
Újlaki football club, III., Bécsi-út 136., a: 1920., t: 283, tel.: 1—632—77.
Ulrich sport club, VI., Vilmos cs.-út 31., a: 1912., t: 117, tel.: 1—126—09.
Unio lawn tennis club, VII., Erzsébet-körút 43., a: 1927., t: 128, tel.: 1—392—84.
Uránia sielő és turista tsaság, VI., Király-u. 82., a: 1929., t: 132, tel.: 1—130—19.
Úrlovakok szövete, IV., Semmelweis-u. 17., a: 1890., t: 290, tel.: 1—891—07.
Úszó e. (Magyar), XI., Lágymányos, téli kikötő, a: 1893., t: 303.
Úszó szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1907., t: 89, tel.: 1—104—53.
Ügetőverseny e. (Bpesti), X., Kerepesi-út 7—9., a: 1904., t: 115.
Ügyvédek sport e., V., Pannónia-u. 64., a: 1932., t: 55, tel.: 2—920—73.
Ügyvédek turista e., V., Szemere-u. 10., a: 1932., t: 230, tel.: 2—906—78.
Üllői vadásztaság, VI., Munkácsy-u. 1., a: 1924., t: 8.
Vac football club, VII., Wesselényi-u. 44., a: 1926., t: 132, tel.: 1—440—85.
Vacuum oil company rt. tisztv. sport e., V., Zrinyi-u. 7., a: 1927., t: 183, tel.: 1—809—30.
Vadászok orsz. szöv. (Magyar), X., Szapáry-utca 9., a: 1891., t: 1213., tel.: 1—338—50.
Vándorkedv kerékpár és motor kör, VII., Rottenbiller-u. 10., a: 1896., t: 60.
Vándorkedv turista e., VIII., Alföldi-u. 13., a: 1912., t: 52.
Vándorok turista e., IX., Lónyay-u. 36., a: 1931., t: 103.
Vasas football club (Bpesti), VI., Andrassy-út 64., a: 1926., t: 77.
Vas- és fémmunkások sport clubja, VIII., Magdolna-u. 5., a: 1911., t: 200, tel.: 1—380—53.
Vasutasok orsz. szöv. bpesti vasutas sport club (Magyar), VI., Nyugati p.-u., a: 1911., t: 678.
Velencetavi vitorlás yacht club, I., Attila-körút 14., a: 1927., t: 33., tel.: 1—564—71.
Vén fiúk vivó clubja, IV., Petőfi S.-u. 3., a: 1907., t: 70, tel.: 1—897—01.
»Vén rókák« vadásztársaság, IX., Bakáts-tér 14., a: 1923., t: 14.

Vértes turista e., VII., Erzsébet-körút 43., a: 1932., t: 80, tel.: 1—392—84.
Viktória evezős e., XIII., Meder-u. 6., a: 1925., t: 51, tel.: 2—914—29.
Viktória vivó club, IV., Petőfi S.-u. 3., a: 1930., t: 35, tel.: 1—897—01.
Világosság kerékpár kör, VII., Rottenbiller-utca 10., a: 1908., t: 21.
Vitéz nagybányai Horthy Miklós polg. lövész e., XIV., Aréna-út 1., a: 1930., t: 997, tel.: 2—965—77.
Vitorlás yacht szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1929., t: 8.
Vivó és atl. club, VII., Wesselényi-u. 44., a: 1906., t: 2031, tel.: 1—440—85.
Vivó szöv. (Magyar), V., Alkotmány-u. 3., a: 1914., t: 142, tel.: 1—112—30.
»Wacker« sportclub (Bpest), VII., Damjanich-u. 4/6., a: 1924., t: 122.
Wander sportkör, X., Keresztúri-út 34., a: 1936., t: 81, tel.: 1—333—46.
Wertheim sport club, VI., Lehel-u. 12., a: 1934., t: 140, tel.: 2—908—54.
Zugliget-hívvősvölgyi tennisz club, I., Attila-körút 2., a: 1930., t: 12.
Zuglói VII. ker. atl. club, XIV., Thököly-út 147., a: 1911., t: 127.
Zuglói sport e., XIV., Öv-u. 172., a: 1923., t: 100, tel.: 2—960—30.
Zsolnay testedző e., XIV., Öv-u. 153., a: 1933., t: 400, tel.: 2—972—19.

VIII. Jótékonyegyesületek.

Ált. közjótékonyági e., I., Ráth György-u. 18., a: 1904., t: 252, tel.: 1—531—10.
Ált. közjótékonyági e. (Bpesti), II., Fő-u. 3., a: 1902., t: 198, tel.: 1—560—40.
Ált. közjótékonyági e. (Bpesti), V., Vág-u. 12., a: 1911., t: 1031, tel.: 2—906—19.
Ált. közjótékonyági e. (Bpesti), VIII., József-krt. 46., a: 1920., t: 250, tel.: 1—415—04.
Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar), VIII., Rózsa-u. 23., adatait l. a hazafias egyesületeknél.
Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar) I. és XI. ker. csop., adatait l. a hazafias egyesületeknél.
Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar) V. ker. csop., adatait l. a hazafias egyesületeknél.
Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar) VI. ker., csop., adatait l. a hazafias egyesületeknél.
Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar) VIII. ker. csop., VII., Bakáts-tér 23., adatait l. a hazafias egyesületeknél.
Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar), VIII. ker. csop., adatait l. a hazafias egyesületeknél.

- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar) IX. ker. csop., IX., Bakáts-tér 12., adatait l. a hazafias egyesületeknél.*
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar) X. ker. csop., X., Bánya-u. 27., adatait l. a hazafias egyesületeknél.*
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar), rákosfalvai csop., adatait l. a hazafias egyesületeknél.*
- Asszonyok nemzeti szöv. (Magyar), MÁV gépgyári csop., X., Simor-u., adatait l. a hazafias egyesületeknél.*
- Belvárosi izr. nő e., IV., Apponyi-tér 5., a: 1935., t: 420.*
- Betegápolók és ápolónők orsz. e. (Magyarországi), adatait l. a kulturális egyesületeknél.*
- Bikur Cholin betegetek gyámolító e. (Országos), VI., Dessewffy-u. 23., adatait l. a kultúr egyesületeknél.*
- Budai ev. Mária Dorottya jótékony nőe., I., Verbőczy-u. 28., a: 1885., t: 117, f: 1, tel.: 1-606-48.*
- Budai izr. nőe., II., Medve-u. 20., a: 1834., t: 981, tel.: 1-547-79.*
- Budai jótékony nőe., I., Uri-u. 38., a: 1817., t: 109, tel.: 1-604-77.*
- Budai kat. nőszöv., II., Donáti-u. 38., a: 1928., t: 132.*
- Budai ref. nőe., II., Iskola-u. 16., a: 1896., t: 116.*
- Collégium Marianum, VIII., József-u. 11., a: 1911., t: 100, tel.: 1-333-12.*
- Első bpesti izr. szertartási komae., IX., Lónyay-u. 15., a: 1904., t: 310, tel.: 1-860-11.*
- Első Kossuth Lajos jótékony asztaltság, a: 1908., jelenleg szünetel.*
- Elszakított területekről származók nőegyl. szöv., V., Falk M.-u. 1., a: 1925., t: 4.*
- Fasori ev. nőe., VII., Damjanich-u. 28/b, a: 1912., t: 113, tel.: 1-335-92.*
- »Fehér Holló» jótékonycélú asztaltársaság, VIII., Mikszáth K.-tér 2., a: 1909., t: 86, tel.: 1-354-07.*
- Felebaráti szeretet e. (Országos), VII., Sip-u. 12., adatait l. a kulturális egyesületeknél.*
- Giesswein Sándor gyermekvédő e., VIII., Beniczky-u. 3-5., a: 1929., t: 131, tel.: 1-308-65.*
- Gyermekszeretet e., VII., Rózsa-u. 23., a: 1937., t: 250.*
- Gyermekvédő e. (Országos magyar), VIII., József-krt. 71-73., a: 1918., t: 6.158, tel.: 1-362-52.*
- Gyermekvédő és Fröbel e. (Országos), VI., Bajza-u. 59., a: 1889., t: 200, tel.: 1-263-32.*
- Gyermekvédő liga (Országos), V., Báthory-u. 7., a: 1906., t: 522, tel.: 1-146-29.*
- III. ker. Caritas jótékonyasági asztaltság, III., Föld-u. 38., a: 1885., t: 9.*
- III. ker. első magyar nemz. asztaltság, (Bpest), III., Kenyeres-u. 34., a: 1893., t: 152.*
- III. ker. ref. nőe., III., Cálvin-u. 4., a: 1925., t: 70, tel.: 1-622-31.*
- Haskora e., VI., Hunyady-tér 3., adatait l. a vallásos egyesületeknél.*
- VI. ker. izr. jótékony nőe. (Bpesti), VI., Aréna-út 55., a: 1924., t: 460.*
- Házasságon kívül született gyermekek orsz. védő e., II., Fő-u. 79., a: 1931., t: 331, tel.: 1-573-50.*
- Háziasszonyok orsz. gazd. szöv. (Magyar), V., Visegrádi-u. 43/45., a: 1913., t: 288, tel.: 2-921-48.*
- VII. ker. izr. nőe. (Bpesti), VII., Bethlen G.-tér 2., a: 1919., t: 560, tel.: 1-434-32.*
- VII. ker. Rottenbiller-utcai polg. fiu isk. barátainak szöv., VII., Rottenbiller-u. 37., a: 1933., t: 150, tel.: 1-375-39.*
- Hétfői tsaság, VII., Károly-krt. 3/c, a: 1932., t: 190, tel.: 1-444-58.*
- Igaz tóra és jesivákat támogató e. (Bpesti), VII., Dob-u. 35., adatait l. a kulturális egyesületeknél.*
- Ingyen kenyér e., VI., Bajza-u. 23., a: 1900., t: 177, tel.: 1-263-43.*
- Ingyen tej e., VII., Izabella-u. 42., a: 1906., t: 220, tel.: 1-340-95.*
- Izr. nőe. orsz. szöv. (Magyar), VII., Sip-u. 12., a: 1922., t: 70, tel.: 1-419-19.*
- Izr. patronage e. (Országos), VIII., Nagyfuváros-u. 4., a: 1910., t: 202, tel.: 3-320-59.*
- Izr. ösztöndíj e. (Országos magyar), VII., Sip-u. 12., a: 1871., t: 27, tel.: 1-419-19.*
- Izr. szünidei gyermektelep e., VII., Sip-u. 12., a: 1909., t: 1.183, tel.: 1-394-51.*
- Józsefvárosi izr. nőe., VIII., Nagyfuváros-u. 4., a: 1927., t: 283.*
- Józsefvárosi izr. szeretet nőe., VIII., Erdélyi-u. 19., a: 1931., t: 140.*
- Józsefvárosi kat. munkásnő e. (Bpest), VIII., Mária T.-tér 15., a: 1912., t: 140.*
- Kat. háziasszonyok orsz. szöv., VIII., Mária-u. 7., a: 1908., t: 1000, tel.: 1-311-60.*
- Kat. nőe. orsz. szöv. (Magyar), IX., Bokréta-u. 3., a: 1918., t: 450, tel.: 1-449-56.*
- Kat. patronage e., V., Koháry-u. 9., a: 1909., t: 100, tel.: 1-240-00.*
- Kattler Erzsébet jótékonyasági templom e., VII., Jósika-u. 4., a: 1900., t: 120.*
- Kelenföldi ev. nőe., XI., Lenke-út 56., a: 1924., t: 179, tel.: 2-592-01.*
- Kerepesi-úti ág. ev. egyh. jótékony nőe. (Bpesti), VIII., Rákóczi-út 57., a: 1905., jelenleg szünetel.*

- Kereskedelmi testület (Bpest), V., Kálmán-u. 6., adatait l. a kulturális egyesületeknél.*
- Keresztény munkásnők orsz. e., II., Gyorskocsi-u. 23., a: 1906., t: 130.*
- Leány e. (Bpesti), V., Gr. Vigyázó F.-u. 4., a: 1901., t: 555.*
- Lipótvárosi játékonycélú asztaltság, V., Lipót-krt. 1., a: 1926., t: 130.*
- Lipótvárosi polg. játékonyc asztaltság, V., Lipót-krt. 13., a: 1933., t: 104, tel.: 1-133-50.*
- Lórántffy Zsuzsanna e., IV., Havas-u. 6., adatait l. a vallásos egyesületeknél.*
- Máltai lovagok szöv. (Magyarországi), adatait l. kulturális egyesületeknél.*
- Mária Dorottya e., VIII., Orczy-tér 6., a: 1885., t: 804, tel.: 1-345-33.*
- Mária Erzsébet e. (Besti), VIII., Mikszáth K.-tér 1., a: 1870., t: 67.*
- Márta közj. és közhasznú e., IV., Károlykrt. 28., a: 1893., t: 103.*
- Mensa academica e., IX., Köztelek-u. 1., a: 1894., tel.: 1-865-52.*
- Munkások gyermekbarát e. (Magyarországi), VII., Rákoczi-út 42., a: 1917., t: 1217, f: 3, tel.: 1-375-34.*
- Munkások gyermekbarát e. (Magyarországi) erzsébetvárosi h. csop., VII., Wesselényi-u. 44., a: 1918.*
- Munkások gyermekbarát e. (Magyarországi) józsefvárosi h. csop., VIII., Kún-u. 11., a: 1918.*
- Munkások gyermekbarát e. (Magyarországi) óbudai h. csop., III., Selmeczi-u. 16., a: 1918.*
- Művelt nők otthona, X., Orczy-út 37., a: 1897., t: 92.*
- Nagyboldogasszonyról nevezett egyet. szt. Vince konferencia, II., Lövház-u. 34/a, a: 1868., t: 49.*
- Népgondozó és népművelő otthon (Settlement), X., Kozma-u. 7/9., a: 1935., t: 487.*
- Nő e. szöv. (Magyarországi), IV., Veres Pálné-u. 38., a: 1903., t: 92, tel.: 1-835-23.*
- VIII. és IX. ker. izr. nőe. (Bpesti), IX., Páva-u. 39., a: 1896., t: 506, tel.: 1-391-13.*
- Óbudai izr. nőe., III., Zichy-u. 9., a: 1888., t: 300, tel.: 1-631-83.*
- Orth. zsidó népasztal e., VII., Wesselényi-u. 13., a: 1913., t: 350, tel.: 1-424-20.*
- Orth. zsidó nőe. (Bpesti), VII., Dob-u. 35., a: 1910., t: 472.*
- V. ker. izr. nőe. (Bpesti), V., Sziget-u. 38., a: 1909., t: 605, tel.: 1-270-23.*
- Pauli szt. Vince e., IV., Molnár-u. 11., a: 1861., t: 185, f: 10.*
- Pauli szt. Vince e. (Bpesti) I. ker. szerv., IV., Bástya-u. 11., a: 1892., t: 31.*
- Pauli szt. Vince e. (Bpesti) II. ker. szerv., II., Toldi F.-u. 30., a: 1903., t: 31., tel.: 1-623-39.*
- Pauli szt. Vince e. (Bpesti) X. ker. szerv., X., Szt. László-tér 31., a: 1910., t: 49.*
- Pesti izr. nőe., VI., Dessewffy-u. 41., a: 1866., t: 1528, tel.: 1-131-66.*
- Pesti játékonyc nőe., XI., Mátyóki-út 3., a: 1817., t: 144., tel.: 2-693-05.*
- Prot. patronage e. (Országos), IV., Deák F.-tér 4., a: 1908., t: 143.*
- Rabsegélyző e. (Bpesti), II., Fő-u. 70., a: 1896.*
- Sopronmegyei kör, II., Lánchíd-u. 23., adatait l. a bajtársi egyesületeknél.*
- Székely egyet. és főisk. hallg. e., adatait l. a bajtársi egyesületeknél.*
- Szeretet otthon e., I., Attila-krt. 14/16., a: 1922., t: 280.*
- Szilágyi Erzsébet erdélyi nőe., V., Szalay-u. 2., a: 1922., t: 474.*
- Szt. Gellértről nevezett lágymányosi egyet. szt. Vince konferencia, XI., Horthy M.-út 17., a: 1911., t: 30, tel.: 2-686-82.*
- Szt. Vince szeretet hölgyei e., XI., Nagyboldogasszony-útja 27., a: 1918., t: 3303, f: 8.*
- Szt. Vince szeretet hölgyei e. VI. ker. fiókja, VI., Ó-u. 8., a: 1921., t: 1341.*
- Szt. Vince szeretet hölgyei e. VIII. ker. fiókja, VIII., Nap-u. 33., a: 1917., t: 67.*
- Szt. Vince szeretet hölgyei e. IX. ker. fiókja, IX., Thaly K.-u. 23., a: 1918., t: 150.*
- Szt. Vince szeretet hölgyei e. krisztinavárosi fiókja XI., Gellérthegy-u. 7., a: 1920., t: 72.*
- Szociális missziótársulat, I., Krisztina-krt. 125., a: 1908., t: 1110, tel.: 1-531-11.*
- Szünidei gyermektelep e. (Bpesti), IX., Üllői-út 121., a: 1884., t: 187, tel.: 1-412-41.*
- Tabitha játékonyc nőe., IV., Deák F.-tér 4., a: 1877., t: 58.*
- Terézvárosi játékonyc nőe., VI., Andrassy-út 7., a: 1922., t: 54.*
- Testvérszöv., XIV., Thököly-út 69., a: 1923., tel.: 2-966-11.*
- X. ker. izr. játékonyc nőe. (Bpest), X., Cserkész-u. 7., a: 1908., t: 123., tel.: 1-490-78.*
- Úrinők és magyar urak orsz. e. (Magyar), II., Magas-u. 4., a: 1906., t: 6000.*
- Ügyvédotthon e. (Országos), V., Szemere-u. 10., a: 1926., t: 2726, tel.: 1-135-69.*
- Zsidók e. (Magyar), VI., Király-u. 36., adatait l. a vallásos egyesületeknél.*

IX. Önszegélyző egyletek.

- Acélárugyár rt. elismert váll. nyugdíjptára (Magyar), VI., Váci-út 95., a: 1921., t: 98, tel.: 2—923—17.*
- Adóhivatali tisztv. önszegélyző e. (M. kir.), I., Várfok-u. 10., a: 1928., t: 1106.*
- Áll. és közszolg. altisztek orsz. nyugdíjpótló és segélyző e. (Magyar), IX., Ráday-u. 5., a: 1896., t: 1854., f: 1, tel.: 1—854—81.*
- Áll. pénzt., bizt. és magánhivatalok altisztjeinek és hasonló alkalm. Szt. György temetkezési e., V., Szabadság-tér 5., a: 1870., t: 462.*
- Áll. rendőrök nyugdíjpótló, temetk. és önszegélyző e. (Bpesti m. kir.), VI., Andrássy-út 68., a: 1889., t: 5625, tel.: 1—214—24.*
- Áll. rendőrség bpesti tisztikarának nyugdíjpótló és segélyző e. (M. kir.), V., Zrínyi-u. 4., a: 1898., t: 404, tel.: 1—136—40.*
- Áll. rendőrségi detektívek orsz. nyugdíjpótló és segélyző e. (M. kir.), V., Zrínyi-u. 2., a: 1902., t: 683, tel.: 1—109—48 (52. m. á.).*
- Áll. vas-, acél- és gépgyárak bpesti tisztv. halálózási segélye. (M. kir.), X., Kőbányai-út 19/21., a: 1906., t: 668, tel.: 1—460—29.*
- Áll. vas-, acél- és gépgyárak hidműhely munkásainak önszegélyző köre. (M. kir.), X., Kőbányai-út 21., a: 1898., t: 148.*
- Áll. vas-, acél- és gépgyárak munkásainak temetk. e. (M. kir.), X., Kőbányai-út 21., a: 1908., t: 2589.*
- Áll. vas-, acél- és gépgyárak tűzoltó test. betegsegélyző e. (M. kir.), X., Kőbányai-út 21., a: 1873., t: 92, tel.: 1—460—29.*
- Áll. vas-, acél- és gépgyárak vasöntőde munkásainak önszegélyző e. (M. kir.), X., Simor-u. 2., a: 1906., t: 123.*
- Államv. alkalm. Rudolf trónörökös e. (Magyar), VII., Baross-tér 15., a: 1875., t: 12.000, tel.: 1—408—57.*
- Államv. bpesti műszaki kocsihivatalaiban alkalmazottak önszegélyző e. (M. kir.), IX., Gyáli-út 15/a, a: 1893., t: 900.*
- Államv. irodai altisztek koszorú e. (M. kir.), VI., Rózsa-u. 79., a: 1903., t: 301.*
- Államv. személyzet budai temetk. segély e. (M. kir.), XII., Alkotás-u. 2., a: 1923., t: 561.*
- Államv. takaréék és segélyszöv. alkalm. nyugdíjpótló segélye. (Magyar), VII., István-út 6., a: 1934., t: 24.*
- Állatorvos e. (Magyar országos), VII., Garay-u. 5., adatait l. az érdekképviseleti egyesületeknél.*
- Ált. önszegélyző e., VII., Csengery-u. 30., a: 1851., t: 1304, tel.: 1—429—42.*
- Ált. segélyző e. (Budapesti), VI., Andrássy-út 8. a: 1935., t: 1169, tel.: 1—202—94.*
- Angol-magyar bank rt. alk. elism. váll. nyugdíjptára, V., Vilmos cs.-út 32., a: 1907., t: 533, tel.: 1—100—00.*
- Arany kereszt e. (Magyar), VIII., József-u. 15., a: 1878., t: 160, tel.: 1—319—06.*
- Aranyozók, arany- és érclemezverők betegsegélyző e. (Bpesti), IV., Ferenc József-rkp. 22., a: 1883., t: 45, tel.: 1—804—38.*
- Aranyozómesterek takaréék és önszegélyző asztaltsága (Bpesti), VII., Wesselényi-u. 73., a: 1925., t: 140, tel.: 1—346—15.*
- Ármentesítő társulatok nyugdíjint., V., Akadémia-u. 9., a: 1896., t: 460, tel.: 1—182—01.*
- Áru és értéktőzsde tagjainak aggkori ellátást pótló e., V., Nádor-u. 25., a: 1930., t: 157.*
- Áru és értéktőzsde tagjainak segítőe. (Bpesti), V., Aulich-u. 7., a: 1903., t: 212, tel.: 1—240—16.*
- Assisi szt. Ferenc budai III. rendj. kölcs. temetk. segélyező e., II., Margit-krt. 23., a: 1923., t: 555.*
- Aut. ort. izr. chevra kadischa (Bpesti), VII., Dob-u. 12., a: 1890., t: 1089, tel.: 1—428—56.*
- Bádogos-, szerelő-, fémnyomó-, lemezelő-, rézöntő-, bronz- és rézműves mesterek önszegélyző e., VI., Hegedüs S.-u. 7. a: 1932., t: 450, tel.: 1—232—15.*
- Bádogos- és szerelősegédek betegsegélyző e. (Bpesti), VIII., Koszoru-u. 24., a: 1875., t: 87.*
- Bánya- és kohómunkások orsz. szöv. (Magyarországi), VII., Kertész-u. 24/28., adatait l. az érdekképviseleti egyesületeknél.*
- Baptista temetk. és önszegélyző e. (Országos), VIII., Kistemplom-u. 12., a: 1926., t: 1075, tel.: 1—404—71.*
- Belügyminiszeri altisztek végtisztességadásra és segélyezésre alakult Nagyboldogasszony e. (M. kir.), I., Országház-u. 30., a: 1896., t: 165.*
- Belügyminisztériumi, várm. és áll. rendőrségi számv. tisztv. fürdő- és üdültölelepe., I., Belügyminisztérium, a: 1930., t: 445, tel.: 1—600—20.*
- Betegsegélyző és templom e. (Magyar), VII., Akácfa-u. 22., a: 1860., t: 371, tel.: 1—455—76.*
- Budai chevra kadischa, I., Vérmező-u. 16., a: 1730., t: 1200, tel.: 1—527—18.*
- Budai keresztény ev. temetkezési e. (Bpest), II., Csalogány-u. 27., a: 1861., t: 156.*
- Budapest és környéke fodrázmestereinek »Béke« betegsegélyző és temetk. segély e., VII., Csengery-u. 15., a: 1877., t: 855, tel.: 1—424—79.*

- Bpest fő- és székvárosi szobafestő-, címfestő-, mázoló-, aranyozó és fénnyező ipartestület rokkantpénztár e.*, VII., Wesselényi-u. 73., a: 1900., t: 1350, tel.: 1—346—15.
- »Csebn» orvosok-, özvegy- és árvasegélyző e., VII., Erzsébet-krt. 34., a: 1926., t: 200, tel.: 1—416—67.
- Deák F. jótékonyági és betegsegélyző e.*, VIII., Vas-u. 15/b, a: 1871., t: 97.
- Dohányjöv. tisztv. és ált. temetk. segélye.* (M. kir.), XI., Budafoki-út 59., a: 1928., t: 632.
- Dunagőzhajózási tsaság kapitányai segély e.*, V., Ferenc J.-tér 10., a: 1863., t: 72.
- Edelsheim-Gyulai Lipót gr. hadastya e.*, II., Margit-krt. 24., a: 1874., t: 122.
- Első budai betegsegélyző polg. és temetk. e.*, II., Batthyány-u. 46., a: 1883., t: 415, tel.: 1—553—45.
- I. bpesti cseh munkás e.*, VIII., Rákóczi-út 59., a: 1868., t: 90.
- Első bpesti fürdőszemélyzet betegsegélyző és temetkezési e.*, II., Margit-krt. 25., a: 1886., t: 123.
- Első bpesti nőbetegsegélyző és temetkezési e.*, II., Horváth-u. 14., a: 1884., t: 205.
- Első bpesti polg. betegsegélyző és temetk. e.*, VIII., Rókk Sz.-u. 10., a: 1883., t: 480.
- Első dunagőzhajózási tsaság gőzhajó kormányosainak betegsegélyző és temetk. e.*, III., Templom-u. 17., a: 1887., t: 135.
- Első kőbányai lövész, betegsegélyző és temetk. e.*, X., Martinovics-tér 2., a: 1887., t: 141.
- Első magyar ált. bérkocsitulajd. öns. e.*, VIII., Bérkocsis-u. 24., a: 1895., t: 14, tel.: 3—446—07.
- Első magyar közp. mozdonyvezető segélyző e.*, XIV., Uzsoki-u. 40., a: 1881., t: 1972, tel.: 2—965—71.
- Első szt. Péter és Pál betegsegélyző és temetk. e.*, III., Szentendrei-út 16., a: 1882., t: 593.
- Északi főműhely alk. személyzet önségélyző és temetk. e.*, (MÁV), X., Kőbányai-út 30., a: 1888., t: 960, tel.: 1—311—52.
- Falusi kislakásép. szöv. alkalm. segélyző e.*, V., Nádor-u. 28., a: 1928., t: 52, tel.: 1—113—33.
- Ferencvárosi máv. alkalmazottak temetk. e.*, (Bpest), IX., Markusovszky-út 1., a: 1923., t: 2684.
- Festőiparosok takaréks. és önségélyző asztaltsága (Bpesti)*, VII., Wesselényi-u. 73., a: 1897., t: 369, tel.: 1—346—15.
- Filharmoniai tsaság nyugdíjas tagjainak segélyző »Dohnányi« e.*, VI., Hajós-u. 8/10., a: 1921., t: 121, tel.: 1—145—55.
- Fodor zeneiskola tanári karának segélyző e.*, VI., Andrássy-út 40., a: 1911., t: 35.
- Fővárosi altisztek közműv. és önségélyző e.*, VIII., Rákóczi-út 63., adatait l. a kulturális egyesületek alatt.
- Gépjárművezetők e. (Magyarországi)*, VII., Rottenbiller-u. 6/b, adatait l. az érdekképviseleti egyesületeknél.
- Gépmesterek és nyomók e. (Magyarországi)*, VIII., Bérkocsis-u. 1., a: 1883., t: 891.
- »Gondviselés» orsz. közp. segélyző társulat, IX., Közraktár-u. 30—32., a: 1909., t: 10.882, tel.: 1—878—90.
- Gyakorló orvosok segítő e. (Bpesti)*, VII., Erzsébet-krt. 20., a: 1889., t: 1400, tel.: 1—429—27.
- Gyógypedagógiai tanárok temetk. segély e.*, XIV., Ajtosi Dürer-sor 39., a: 1932., t: 157.
- Gyógyszerészek nyugdíjintézete (Magyar)*, VI., Hegedüs S.-u. 17., a: 1895., t: 103, tel.: 1—152—66.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv.*, VI., Benczur-u. 2., a: 1920., t: 101.281, f: 11, tel.: 1—148—65.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv.*, I. és XI. ker. csop., I., Attila-krt. 50., a: 1931., t: 802.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak nemzeti szöv. II. ker. csop.*, II., Gyorskocsi-u. 23., a: 1929., t: 410, tel.: 1—547—55.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. III. ker. csop.*, III., Fő-u. 3., a: 1931., t: 492.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. belvárosi csop.*, IV., Váci-u. 62., a: 1928., t: 420, tel.: 1—803—09.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. V. ker. csop.*, V., Honvéd-u. 20., a: 1929., t: 736.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. VI. ker. csop.*, VI., Felsőerdősor 20., a: 1929., t: 1600, tel.: 1—432—71.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. VII. ker. csop.*, VII., Murányi-u. 10/a, a: 1930., t: 1571.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. VIII. ker. csop.*, VIII., Baross-u. 65—67., a: 1929., t: 1397.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. IX. ker. csop.*, IX., Mester-u. 56., a: 1929., t: 1600, tel.: 1—319—54.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. X. ker. csop.*, X., Szt. László-tér 29., a: 1929., t: 623.
- Hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvak orsz. nemzeti szöv. XIV. ker. csop.*, XIV., Angol-u. 25., a: 1936., t: 381.
- Hálókocsi alk. segély e.*, IV., Petőfi S.-u. 2., a: 1929., t: 256, tel.: 1—888—20.

- »Hangya« kötelekékébe tart. szövetk. alkalm. nyugdíj intézete, IX., Közraktár-u. 34., a: 1929., t: 345, tel.: 1—878—90.
- III. ker. ált. temetk. e. (Bpest), III., Szentendrei-út 16., a: 1860., t: 258.
- III. ker. újlaki Noe és Háromkirály egyesített temetk. e. (Bpest), III., Örömi-u. 60/62., a: 1851., t: 2675.
- Hirlapírók orsz. nyugdíjintézete (Magyar), VII., Erzsébet-krt. 9/11., a: 1881., t: 475, tel.: 1—420—26.
- Hirlapszedők köre (Bpesti), adatait l. a társasköröknél.
- Horgony önszegélyző e., IV., Bástya-u. 5., a: 1926., t: 173, tel.: 1—864—85.
- Humanitas első kőbányai temetk. és segélyző e., X., Jászberényi-út 14., a: 1884., t: 48.
- Hungária egyesült gőzmalmok rt. tisztv. és ált.-nek nyugdíj e., IX., Soroksári-út 48., a: 1932., t: 42, tel.: 1—463—79.
- Hungária fővárosi temetk. e., III., Szentendrei-út 65., a: 1835., t: 284.
- Hungária könyvnyomda személyz. házi betegsegélyző pénztára, V., Vilmos cs.-út 34., a: 1885., t: 113.
- Húsiparosok, állatkeresk. és gazdák önszegélyző e., XI., Berényi-u. 4., a: 1935., t: 32.
- Igazságügyi min. altisztek temetk. segély e. (M. kir.), V., Markó-u. 16., a: 1932., t: 109, tel.: 1—291—01.
- Iparosok önszegélyző e. (Bpesti), II., Iskola-u. 38., a: 1924., t: 136, tel.: 1—545—93.
- Irók gazdasági e., VIII., Csokonai-u. 10., adatait l. az érdekképviselési egyesületeknél.
- Irók segély e. (Magyar), V., Bálvány-u. 7., a: 1861., t: 11.
- Irónők köre (Magyar), VII., Kertész-u. 36., adatait l. társasköröknél.
- Jogász és mérnök segély e. (Magyar), II., Fő-u. 73., a: 1925., t: 726.
- József műegyetemi altisztek temetk. és önszegélyző e. (M. kir.), XI., Műegyetemi-rkp. 3., a: 1928., t: 248.
- József műegyetemi segély e. (M. kir.) XI., Műegyetemi-rkp. 3., a: 1862., t: 900, tel.: 2—598—09.
- Józsefvárosi szőlőművesek betegsegélyző és temetk. e. (Bpest), VIII., Kálvária-u. 14., a: 1811., t: 33.
- Kárpitos segédek betegsegélyző és temetk. e. (Bpesti), VIII., Magdolna-u. 5—7., a: 1815., t: 86.
- Kataszteri felmérési tisztv. internátus és segély e. (Országos), II., Fő-u. 34., a: 1901., t: 250.
- Kat. népszöv. orsz. temetk. pénztár e., IX., Ráday-u. 2., a: 1930., t: 101.521, tel.: 1—871—97.
- Kéktaxi iparosok segítő csop., VIII., Bérkocsis-u. 24., a: 1933., t: 210, tel.: 1—446—07.
- Kereséktelen orvosokat, özvegyeket és árvákat segélyező e., VI., Andrássy-út 2., a: 1925., t: 696, tel.: 1—176—16.
- Kereskedelemügyi minisztérium tisztv. jóléti e. (M. kir.), II., Lánchíd-u. 1—3., a: 1912., t: 610, tel.: 1—662—00.
- Kereskedők és iparosok takarékos és önszegélyző e., VI., Akácfa-u. 51., a: 1934., t: 478.
- Ker. magántisztv. kölcsönösségi csop., VIII., Baross-u. 44., a: 1926., t: 211, tel.: 1—409—69.
- Ker. postások orsz. gazd. e. (Magyar), VI., Andrássy-út 102., adatait l. az érdekképviselési egyesületeknél.
- Ker. szoc. pénzintézeti biztosítási és magánváll. altisztek orsz. szöv. temetk. és árva alapja, V., Mérleg-u. 11., a: 1924., t: 520.
- Képzőművészek orsz. szöv. (Magyar), adatait l. az érdekképviselési egyesületeknél.
- Kéziszedők köre, adatait l. a társasköröknél.
- Kivált vasmunkások orsz. e., VII., Kertész-u. 21., adatait l. az érdekképviselési egyesületeknél.
- Könyvnyomdai munkások e. (Magyarországi), VIII., Kölcsey-u. 2., a: 1862., t: 6700, tel.: 1—311—94.
- Könyvnyomdászok és betűöntők jótékonyági köre (Magyarországi), VIII., Kölcsey-u. 2., a: 1884., t: 5002, tel.: 1—311—94.
- Kőolajiparintógyár rt., nyugdíjasainak e., V., József-tér 3—4., a: 1935., t: 58.
- Közbághídi vágósegédek társasköre (Bpesti), adatait l. a társasköröknél.
- Kültelki Kossuth Lajos asztaltársaság, XII., Hígedkúti-út 2., a: 1910., t: 40.
- Lábbelikészítők temetkezési e., VII., Wesselenyi-u. 17., a: 1923., t: 856, tel.: 1—320—36.
- Lipótvárosi kaszinó segély csop. (Bpesti), V., Zrínyi-u. 5., a: 1933., t: 180, tel.: 1—818—30.
- Magánbetegsegélyző e. (Országos), VIII., Vas-u. 17., a: 1932., t: 408, tel.: 1—462—84.
- Magántisztv. orsz. nyugdíj e., V., Báthory-u. 5., a: 1893., t: 2479, tel.: 1—258—09.
- Magyar-színház nyugdíj e., VII., Wesselenyi-u. 62., a: 1912., t: 27, tel.: 1—326—26.
- Maskil el dal, budai izr. betegsegélyző és temetkezési e., II., Fő-u. 12., a: 1870., t: 28, tel.: 1—527—33.
- II. ker. »Szent Donát« temetk. e. (Bpest), II., Margit-krt. 63., a: 1835., t: 371.
- II. ker. »Szt. Noé« temetk. e. (Bpest), II., Horváth-u. 14., a: 1816., t: 465.
- Mintakészítő munkások szak e. (Magyarországi), adatait l. az érdekképviselési egyesületeknél.

- Mozgójenyképépkezelők orsz. e. (Magyar), VII., Alkotmány-tér 12., adatait l. az érdekképviselői egyesületeknél.
- Népszínház nyugdíjintézete (Bpesti), IV., Közp. városháza, a: 1893., t: 29.
- Nitrogén-, műtrágya és vegyipari rt. bpesti közp. tisztv. takaréks. és segély e. V., Dorottya-u. 7., a: 1928., t: 11.
- Női szabó, leányruha, fűzőkészítő iparosok temetk. segély e. (Bpesti), IV., Sórház-u. 3., a: 1933., t: 149, tel: 1-865-78.
- Nyugállományú katonatisztek orsz. szöv., IX., Knézits-u. 15., a: 1920., t: 5329, f: 1, tel: 1-828-44.
- Nyugállományú katonatisztek orsz. szöv. bpesti főcsop., IX., Knézits-u. 15., a: 1921., t: 2864, tel: 1-828-44.
- Óbudai »Bikur Cholim« betegsegélyző e., III., Laktanya-u. 9., a: 1893., t: 170.
- Óbudai chevra kadischa, III., Mókus-u. 6., a: 1750., t: 420, tel: 1-632-09.
- Óbudai cselka betegsegélyző és temetk. e., III., Lajos-u. 153., a: 1881., t: 346.
- Operaház zenekara, illetve a filharmoniai tszadsz tagj. özvegy és árva segélyző e. (M. kir.), VI., Hajós-u. 8-10. a: 1884., t: 179, tel: 1-145-55.
- Országgyűlési alkalm. nyugdíjpótló és segélyző e., V., Országház, a: 1904., t: 269.
- Orvos szöv. nyugdíj és segélyző intézete (Magyar országos), IV., Városház-u. 14., a: 1928., t: 3151, tel: 1-885-80.
- Őszeresek önszegélyző és jótékonytsági asztaltársasága (Bpesti), VIII., Kálvária-tér 22., a: 1928., t: 340.
- Ő. kir. fensége József fhg. védn. alatt álló bpesti katonai hadastyán betegsegélyző és temetk. e., XI., Avar-u. 31., a: 1885., t: 531.
- Pátria magyar írók, hirlapírók és művészek klubja, VII., Erzsébet-krt. 43., adatait l. a társasköröknél.
- Pázmány P. tud. egyet. alk. segélyző és önképzőköre, VIII., Baross-u. 40., a: 1926., t: 167.
- Pénzügyi kezelési tisztv. temetk. e., V., Szalay-u. 10., a: 1927., t: 493.
- Pénzügyminiszeri tisztv. és egyéb alkalm. koszorúmegváltási e. (M. kir.), I., Pénzügyminisztérium, a: 1926., t: 727, tel: 1-600-50.
- Pénzügyőrség orsz. segély. e. (M. kir.), IX., Mátyás-u. 16., a: 1931., t: 3652, tel: 1-879-76.
- Pesti chevra kadischa izr. szent e., VII., Erzsébet-krt. 26., a: 1788., t: 15.000, tel: 1-332-40.
- Pesti magyar keresk. bank altisztjei kölcsönös segélyző e., V., Gróf Tisza I.-u. 2-4., a: 1922., t: 208, tel: 1-848-88.
- Pesti magyar keresk. bank tisztv. kölcsönös segélyző e., V., Gróf Tisza I.-u. 2/4., a: 1922., t: 717, tel: 1-848-88.
- Poel czedek e., VII., Sip-u. 11., a: 1929., t: 565, tel: 1-427-07.
- Polgári kölcsönös önszegélyző e., VI., Paulay Ede-u. 45., a: 1936., t: 35.
- Polgárok jótékony asztaltársasága, VII., Rákóczi-út 58., a: 1930., t: 103.
- Posta állami személyzetének segélyző és nyugdíjpótló e. (M. kir.), I., Pauler-u. 3., a: 1868., t: 4813, tel: 1-567-29.
- Postaaltisztiek orsz. e. (Magyar), XIV., Szent Domonkos-u. 13., adatait az érdekképviselői egyesületeknél.
- Posta betegségi bizt. int. (M. kir.), VIII., Szentkirályi-u. 40., a: 1924., t: 29.209, tel: 1-463-59.
- Postatakarékpénztári alkalm. temetk. e. (M. kir.), V., Hold-u. 4., a: 1918., t: 2220.
- Ráday gr. betegsegélyző e., VII., Kertész-u. 20., a: 1881., t: 450, tel: 1-359-42.
- Ref. közművelődési, betegsegélyző és temetk. e. (Országos), IX., Ráday-u. 28., a: 1892., t: 176.
- Rokkantsegélyző és nyugdíj e. (Magyar), VIII., József-krt. 46., a: 1893., t: 2826, f: 3, tel: 1-312-95.
- Rokkantsegélyző és nyugdíj e. (Magyar) 1. sz. bef. csop., III. Laktanya-u. 3., a: 1893., t: 35.
- Rokkantsegélyző és nyugdíj e. (Magyar) 264. sz. bef. csop., III., Lajos-u. 46., a: 1909., t: 6, tel: 1-628-47.
- Rokkantsegélyző és nyugdíj e. (Magyar) 405. sz. bef. csop., III., Kiskorona-u. 18., a: 1911., t: 28.
- Segédhivatali tisztv. orsz. szöv. temetk. és segély e., IV., Királyi P.-u. 9., a: 1928., t: 308, tel: 1-894-14.
- Senefelder e. (Magyarországi), VI., Rózsa-u. 50., a: 1866., t: 498, tel: 1-202-31.
- Szállodaportások és idegenvezetők e. (Bpesti), VII., Dohány-u. 30., adatait l. az érdekképviselői egyesületeknél.
- Szállodások-, vendéglősök-, kávéosk-, korcsmárosok és alkalm. orsz. nyugdíj e., IX., Lónyay-u. 22., a: 1927., t: 115, tel: 1-811-52.
- Számv. és egyéb köztisztv. segély e., VIII., Mária-u. 22., a: 1925., t: 1232.
- Szanatóriumi ellátást nyújtó e., VIII., Vas-u. 17., a: 1930., t: 554, tel: 1-462-84.
- Szeretet temetk. önszegélyző e., X., Hungária-közp.-krt. 18., a: 1925., t: 460.
- Szűfővárosi házinyomda segélyző e., IV., Városháza, a: 1903., t: 358, tel: 1-898-50 (492. m. á.).
- Szűfőv. közszolga ipartársulat betegsegélyző és önszegélyző e. (Bpesti), VI., Dessewffy-u. 23., a: 1870., t: 36, tel: 1-224-43.
- Szűfőv. vízművek alkalm. jótékonycélú asztaltársasága, IV., Egyetem-u. 2., a: 1935., t: 273, tel: 1-858-55.
- Színészegyesület és nyugdíjintézet (Országos), adatait l. az érdekképviselői egyesületeknél.

Szobafestő-, mázoló-, fényező-, cég- és címfestő és aranyozó iparosok temetk. segély e., VII., Wesselényi-u. 73., a: 1931., t: 355, tel: 1—346—15.

Szövegírók-, zeneszerzők- és zeneműkiadók szöv. nyugdíjalapja. (Magyar), IV., Gerlóczy-u. 3., a: 1934., t: 188, tel: 1—893—06.

Szt. Imre magyar orsz. kat. szanatórium és jótékony célú segély e., VIII., József-u. 20., a: 1926., t: 1770, tel: 1—303—41.

Szt. István temetk. és jótékonyági e., XIV., Zalán-u. 26., a: 1878, t: 382.

Szt. Lénárd polg. jótékonyági e., VIII., Dugonics-u. 6., a: 1823., t: 43.

Színész e. és nyugdíjint. (Országos) VIII., Baross-tér 9., adatokat l. az érdekképviseleti egyesületeknél.

Tabáni hajósok temetk. e. (Bpest), XI., Nagyboldogasszony-útja 76., a: 1820., t: 275.

Takarék asztaltársaság, XIII., Hajdu-u. 5., a: 1931., t: 99.

Tanárak özv. és árvaít segítő e., VIII., Tavaszmező-u. 17., a: 1912., t: 362.

Tanítók Eötvös alapja (Magyarországi), VIII., Szentkirályi-u. 47., a: 1875., t: 6937, tel: 1—402—13.

Tanítók és tanárok segélyző e., (Bpesti), IV., Cukor-u. 6., a: 1873., t: 957.

Társadalom bizt.-i alk. orsz. segítő e., VIII., Fiumei-u. 19/b, a: 1909, t: 2587, tel: 1—464—09.

Társadalmi bizt. orvosok e. (Országos), VIII., Fiumei-út 19/b, a: 1901., t: 940, tel: 1—464—00.

Temetkezési e. orsz. szöv., IX., Üllői-út 1., a: 1934., t: 5.

Tisztviselők tkptára rt., alkalm. nyugdíjkiegészítő pénztára (Magyar), IX., Mester-u. 15—17., a: 1931., t: 32, tel: 1—448—47, 1—448—74.

Törökőri Petőfi asztaltársaság, XIV., Kerepesi-út 24., a: 1924., t: 12.

Tüdőbetegszanatórium e. (Országos), adatait l. a kulturális egyesületeknél.

Újságkiadó tisztv. nyugdíj. e., VII., Erzsébet-krt 49., a: 1889., t: 485, tel: 1—419—37.

Útkaparók orsz. e., adatait l. az érdekképviseleti egyesületeknél.

Vallás- és közokt. min. altisztek és szolgák önszegélyző és végtisztességadásra alakult e. (M. kir.), V., Hold-u. 16., a: 1910., t: 131, tel: 1—294—30.

Vámszaki tisztv. temetk. segély e. (M. kir.), IX., Fővámpalota, a: 1929., t: 938.

Vaskereskedelmi alkalm. vas- és jépipari tisztv. orsz. nyugdíj e. (Magyar), VI., Szondy-u. 34., a: 1904, t: 817.

Vasúti betegsegélyző és temetk. e. (Bpesti), V., Váci-út 32., a: 1883., t: 50.

Vasutasok családgondozó orsz. e., IX., Üllői-út 1., a: 1929., t: 31.525, tel: 1—878—70.

Vasutasok jótékonyági orsz. e., VI., Podmaniczky-u. 75. a: 1894., t: 17.530, tel: 1—287—32.

Vasúti poggyászhordárok orsz. e. (Magyarországi), XIV., Telep-u. 27., a: 1908., t: 125, tel: 1—346—28.

Vendéglősök és kocsimárosok temetk. e., VI., Csengery-u. 51., a: 1927., t: 216, tel: 1—188—98.

Vígyszínház nyugdíj int. (Bpesti), V., Pannónia-u. 1., a: 1906., t: 40, tel: 1—153—43.

Villamfelszerelő-, műszerész-, és látszerész-mesterek ljóleti intézménye (Bpesti), VI., Vilmos cs.-út 45., a: 1923, t: 217, tel: 1—202—60.

Vonatkísérők orsz. otthona, VII., Nefelejts-u. 61., adatait l. a társasköröknél.

Zenepedagógiai e. (Országos), VI., Liszt F.-tér 8., adatait l. a kultúregyesületeknél.

Zenészek nyugdíj e. (Magyarországi), VIII., Mária T.-tér 8., a: 1863., t: 30.

Zenészsöv. nyugdíjintézete (Országos magyar), VIII., Német-u. 40., a: 1921., t: 66, tel: 1—331—32.

X. társaskörök.

Angyalföldi kat. kör (Bpest), XIII., Szt. László-u. 26., a: 1902., t: 140.

Autotaxi soffjóróthton, VIII., Baross-tér 9., a: 1929., t: 577, tel: 1—319—84.

Áll. vas-, acél- és gépgyárak bpesti tisztv. társasköre (M. kir.), X., Golgota-út 51., a: 1898., t: 403, tel: 1—343—08.

Államv. irodaségédtisztek, állomáselőljárók, állomásfelvigyázók, távirászkok és kezelőnők köre (M. kir.), XIV., Thököly-út 41., a: 1909., t: 1050.

Ált. gépkocsi közl. rt. soffjór otthona, VIII., Baross-tér 9., a: 1931., t: 286, tel: 1—319—84.

Árpád kör, VI., Podmaniczky-u. 45., a: 1935., t: 80.

Balatonvilágos-Klártelepi kaszinó, IV., Semmelweis-u. 2., a: 1934., t: 40, tel: 1—896—31.

Baross Gábor kör (Országos), VIII., József-körút 70., a: 1920., t: 2371, f: 1, tel: 3—386—41.

Baross Gábor kör (Országos) bpesti kerülete, VIII., József-körút 70., a: 1920., t: 380, tel: 3—386—41.

Baross-téri ref. egyh. Töltéssy Z. ref. ker. ifj. e. (Bpest), XIV., Aréna-út 3/c, a: 1933., t: 30, tel: 2—962—10.

Belső lipótvárosi keresztény társaskör, V., Vilmos cs.-út 5., a: 1931., t: 450, tel: 1—240—20.

- Belügymin. és államrendőrségi segédhiv. tisztv. társasköre* (M. kir.), VIII., Eszterházy-u. 4/b, a: 1922., t: 423, tel.: 1—892—86.
- Belvárosi polg. kör*, IV., Eskü-tér 8., a: 1892., t: 627, tel.: 1—836—52.
- Betű- és tömöntők köre* (Bpesti), VIII., Bérkocsis-u. 1., a: 1884., t: 237.
- Bőrös club*, VII., Erzsébet-körút 44., a: 1934., t: 123, tel.: 3—386—63.
- Budai club*, II., Margit-körút 48., a: 1926., t: 185, tel.: 1—512—66.
- Budai kat. kör*, II., Fő-u. 83., a: 1902., t: 600, tel.: 1—543—36.
- Budai kat. legény e.*, II., Fő-u. 68., a: 1868., t: 311, tel.: 1—539—78.
- Budai polgári kaszinó*, I., Krisztina-tér 1., a: 1886., t: 376, tel.: 1—515—89.
- Budai polg. kör*, II., Szilágyi D.-tér 5., a: 1872., t: 255.
- Budai szf. Imre colleg. club*, XI., Horthy M.-út 17., a: 1920., t: 150.
- Budai tábor baráti kör*, III., Zsigmond-u. 70., a: 1933., t: 120, tel.: 1—514—45.
- Budai társaskör*, I., Pauler-u. 21., a: 1922., t: 260, tel.: 1—539—13.
- Cseh önműv. e. (Osvéta)*, VIII., Rákóczi-út 59., a: 1899., t: 140.
- Csendőrtisztvis. társalgó* (Bpesti m. kir.), XII., Böszörményi-út 21., a: 1930., t: 278, tel.: 1—501—90.
- Diplomás club*, V., Tükör-u. 2., a: 1928., t: 103, tel.: 1—299—43.
- Drogista ifj. e.*, VIII., Sándor-u. 38., a: 1903., t: 365, tel.: 1—396—27.
- Dunagőzhajózási tsaság gépezetvezetők köre*, III., Hajógyár, a: 1887., t: 97.
- Dunagőzhajózási társaság kapitányok köre*, V., Ferenc J.-tér 10., a: 1887., t: 75.
- Dunagőzhajózási tsaság óbudai hajógyár tisztv. köre*, III., Hajógyár, a: 1900., t: 80, tel.: 1—621—00.
- Egyesült szabóiparosok köre*, VIII., Aggteleki-u. 2/a, a: 1905., t: 502.
- I. ker. iparos kör* (Bpesti), I., Attila-körút 50., a: 1903., t: 480.
- I. ker. iparosok és kereskedők köre* (Budai), I., Krisztina-körút 8—10., a: 1922., t: 230.
- Erzsébetvárosi demokrata kör*, VII., Erzsébet-körút 41., a: 1914., t: 3617, tel.: 1—451—00.
- Erzsébetvárosi keresztény kaszinó* (Bpest), XIV., Thököly-út 41., a: 1921., t: 302, tel.: 1—964—28.
- Erzsébetvárosi társaskör*, VII., Erzsébet-körút 24., a: 1929., t: 1450, tel.: 1—400—65.
- Északi fűtőházi mozdonyvezetők otthona* (Bpest), VI., Tatai-út 95., a: 1914., t: 161.
- Fasori ref. keresztény ifj. e.*, VII., Vilma királynő-út 7., a: 1931., t: 47.
- Fasori társaskör*, VII., Vilma királynő-út 5—7., a: 1931., t: 95, szünetel.
- Ferencvárosi kaszinó*, IX., Üllői-út 115., a: 1924., t: 1012, tel.: 1—397—70.
- Ferencvárosi keresztény klub*, IX., Ferenc-körút 2—4., a: 1935., t: 208.
- Ferencvárosi keresztény polg. kör*, IX., Ráday-u. 46., a: 1919., t: 206.
- Fészek művészek clubja*, VII., Kertész-u. 36., a: 1901., t: 1169, tel.: 1—406—37.
- Folyam- és tengerhajózási rt. hajóoszték társasköre* (M. kir.), V., Eötvös-tér, a: 1922., t: 225.
- Függetlenségi Kossuth pártkör* (Országos), VI., Vilmos cs.-út 33., a: 1924., t: 1142, tel.: 1—143—99.
- Gőzhajókormányosok köre* (Magyar), III., Templom-u. 17., a: 1922., t: 154, tel.: 1—622—51.
- Gyárosok és gyárigazgatók klubja*, VI., Andrássy-út 3., a: 1919., t: 211, tel.: 1—178—88.
- Gyógyszerész kaszinó* (Bpesti), VIII., Aggteleki-u. 8., a: 1930., t: 108, tel.: 1—331—29.
- III. ker. demokrata társaskör* (Bpest), III., Lajos-u. 146—148., a: 1911., t: 396.
- III. ker. egyesült polg. társaskör*, III., Hajógyár-u. 2., a: 1926., t: 307, tel.: 1—623—89.
- III. ker. iparoskör* (Bpest), III., Szentendrei-út 1., a: 1933., t: 450, tel.: 1—626—69.
- III. ker. kat. kör* (Bpest), III., Ürömi-u. 60—62., a: 1929., t: 97, tel.: 1—543—71.
- III. ker. keresztény iparosok és keresk. köre*, III., Templom-u. 17., a: 1920., t: 320.
- III. ker. keresztény társaskör* (Bpest), III., Korona-tér 2., a: 1919., t: 302.
- Herminamezői keresztény kör* (Bpest), XIV., Gyarmat-u. 42., a: 1931., t: 166.
- VII. ker. erzsébetvárosi kör*, VII., Dohány-u. 76., a: 1874., t: 1465, tel.: 1—422—13.
- VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkör*, a: 1905., jelenleg szünetel.
- VII. ker. független nemz. demokrata polg. köre*, a: 1933., jelenleg szünetel.
- VII. ker. polg. kaszinó*, VII., Erzsébet-körút 48., a: 1889., t: 1012, tel.: 1—313—85.
- Hírlapszedők köre* (Bpesti), VIII., Sándor-tér 4., a: 1884., t: 978, tel.: 1—301—33.
- Hungária club*, V., Dorottya-u. 1., a: 1905., t: 92, tel.: 1—814—31.
- Ifjúsági társadalmi e. (Országos magyar)*, VII., Erzsébet-körút 18., a: 1930., t: 1256, tel.: 1—448—55.
- Iparosképző prot. e. (Bpesti)*, VIII., Alföldi-u. 13., a: 1859., t: 165.
- Irónők köre* (Magyar), VII., Kertész-u. 36., a: 1927., t: 166, tel.: 1—105—09.
- Józsefvárosi kaszinó*, VIII., József-körút 16., a: 1930., t: 469, tel.: 1—394—42.

- Józsefvárosi kat. munkásiff. e., VIII., Mária T.-tér 15., a: 1920., t: 82.
- Józsefvárosi ker. polg. köre (Bpest), VIII., Tavaszmező-u. 6., a: 1923., t: 260, tel.: 1—408—80.
- Józsefv. kör (Bpest), VIII., József-körút 46., a: 1886., t: 300, tel.: 1—852—98.
- Józsefvárosi polg. kaszinó, VIII., József-körút 65., a: 1931., t: 175, tel.: 1—383—19.
- Kat. leányok orsz. szöv. IV., Veres P.-u. 25., a: 1911., t: 3000, f: 23, tel.: 1—812—51.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Ágnes« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1922., t: 30.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Barbara« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1923., t: 17.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Bernadeta« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1925., t: 18.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Cecília« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1923., t: 20.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Elisabetin« csop., II., Donáti-u. 38., a: 1929., t: 15.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Hedvig« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1923., t: 18.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Kis Terézia« csop., I., Ecsedi-út 4/b, a: 1936., t: 23.
- Kat. leányok orsz. szöv. Krisztinavárosi csop., I., Mészáros-u. 19., a: 1936., t: 22.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Krisztus király« csop., VIII., Reviczky-u. 9., a: 1930., t: 18.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Mária« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1925., t: 15.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Margit« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1911., t: 30.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Márta« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1937., t: 9.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Pro Christo« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1928., t: 32.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Sarlós boldogasszony« csop., IV., Üröm-u. 60—62., a: 1926., t: 25.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Stefánia« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1932., t: 28.
- Kat. leányok orsz. szöv. »szt. Erzsébet« csop., XI., Fehérvári-út 88/a, a: 1929., t: 25.
- Kat. leányok orsz. szöv. »szt. Erzsébet« csop., XIV., Angol-u. 26., a: 1930., t: 32.
- Kat. leányok orsz. szöv. »szt. Erzsébet« I. sz. csop., VII., Rottenbiller-u. 14., a: 1929., t: 50.
- Kat. leányok orsz. szöv. »szt. Erzsébet« II. sz. csop., VII., Rottenbiller-u. 14., a: 1937., t: 22.
- Kat. leányok orsz. szöv. »szt. Domonkos« csop., VII., Thököly-út 56., a: 1929., t: 50.
- Kat. leányok orsz. szöv. »szt. Katalin« csop., VI., Szt. László-u. 26., a: 1937. t: 12.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Tinga« csop., IV., Veres P.-u. 25., a: 1929., t: 14.
- Kat. leányok orsz. szöv. »Veronika« csop., IX., Bakáts-tér 13., a: 1929., t: 22.
- Kat. munkáskör (Bpesti), VIII., Mária T.-tér 15., a: 1892., t: 384.
- Kelenföldi ref. egyh. ref. ker. iff. e., XI., Lenke-út 44., a: 1930., t: 38.
- Keresztény iff. orsz. e., VIII., Reviczky-u. 9., a: 1920., t: 700.
- Keresztény közs. párt közp. clubja, IV., Városház-u. 10., a: 1935., t: 358, tel.: 1—892—64.
- Ker. munkásiff. orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1920., t: 5110, f: 11, tel.: 1—374—72.
- Keresztény leány e., (Bpesti), IX., Kálvin-tér 8., a: 1920., t: 100.
- Keresztény iff. e. (Bpesti), VIII., Horánszky u. 26., a: 1883., t: 300, f: 8, tel.: 1—309—88.
- Keresztény iff. e. (Bpesti) fiók, II., Szilágyi-D.-tér 3., a: 1932., t: 40.
- Keresztény iff. e. (Bpesti), külső lipótvárosi fiók, V., Tutaj-u. 15., a: 1932., t: 30.
- Keresztény iff. e. (Bpesti) fasori fiók, VI., Vilma királynő-út 7., a: 1931., t: 50.
- Keresztény iff. e. (Bpesti) Baross-téri fiók, VII., Thököly-út és Aréna-út sarok, a: 1931., t: 30.
- Keresztény iff. e. (Bpesti), Calvintéri fiók, VIII., Calvin-tér 8., a: 1934., t: 100.
- Keresztény iff. e. (Bpesti) józsefvárosi fiók, VIII., Salétrom-u. 5., a: 1929., t: 25.
- Keresztény iff. e. (Bpesti) tisztviselőtelepi fiók, X., Üllői-út 90, a: 1932., t: 30.
- Keresztény iff. e. (Bpesti) kelenföldi fiók, XI., Lenke-út 44., a: 1929., t: 30.
- Keresztény iff. e. nemzeti szöv., VIII., Horánszky-u. 26., a: 1883., t: 14.728, tel.: 1—309—88.
- Keresztény leány egyes. nemzeti szöv. (Magyar), IV., Váci-u. 78—80., a: 1904., t: 89, tel.: 1—835—72.
- Keresztény nemzeti párt orsz. köre, VII., Erzsébet-körút 9—11., a: 1919., t: 2200.
- Kéziszedők köre, VIII., Kölcsey-u. 2., a: 1930., t: 1870.
- Köbányai egys. polg. pártkör, X., Belső Jászberényi-út 2, a: 1926., t: 350, tel.: 1—481—28.
- Köbányai iparosok köre, X., Martinovics-tér 2., a: 1926., t: 327.
- Köbányai kaszinó, X., Füzér-u. 13., a: 1889., t: 344, tel.: 1—482—99.
- Köbányai társaskör, X., Szt. László-tér 6., a: 1924., t: 126, tel.: 1—482—09.
- Középponti kat. kör, IV., Molnár-u. 11., a: 1887., t: 142, tel.: 1—821—38.
- Központi demokrata kör, VI., Mozsár-u. 4., a: 1894., t: 614, tel.: 1—225—10.

- Központi kat. legény e. (Országos)*, VII., Rottenbiller-u. 20—22., a: 1856., t: 1200, f: 3, tel.: 1—300—92.
- Központi kat. legény e. (Országos) IV. ker. fiókja*, VII., Rottenbiller-u. 20—22., a: 1937., t: 16.
- Központi kat. legény e. (Országos) kőbányai fiókja*, X., Kada-u. 38., a: 1929., t: 40.
- Központi kat. legény e. (Országos) szt. Imrevárosi fiókja*, a: 1935., t: 45.
- Közbiztonsági vágósegedek tsasköre (Bpesti)*, IX., Soroksári-út 58., a: 1908., t: 98.
- Külső lipótvárosi keresztény kör*, V., Váci-út 50., a: 1925., t: 673, tel.: 2—907—64.
- Liget club*, XIV., Thököly-út 80., a: 1913., t: 200, tel.: 2—973—11.
- Lipótvárosi casino (Bpesti)*, V., Zrinyi-u. 5., a: 1883., t: 1823, tel.: 1—828—50.
- Lipótvárosi polg. kaszinó*, V., Berlini-tér 5., a: 1930., t: 1215., tel.: 1—111—70.
- Lipótvárosi társaskör*, V., Lipót-körút 1., a: 1911., t: 1728, tel.: 1—182—94.
- Madarásztelepi társaskör*, XIII., Madarász-úti áll. lakótelep, a: 1924, jelenleg szünetel.
- Mária Valéria áll. lakótelep olv. köre*, IX., Mária V.-telep, a: 1930., t: 143.
- II. ker. iparoskör*, II., Batthyány-tér 4., a: 1906., t: 218.
- IV. ker. (belvárosi) iparoskör (Bpesti)*, IV., Ferenc József-rakpart 2., a: 1934., t: 89.
- Nemzeti casino*, IV., Kossuth L.-u. 5., a: 1827., t: 518, tel.: 1—861—00.
- Nemzeti összetartás társasköre*, VIII., Baross-utca 10., a: 1922., t: 433, tel.: 1—347—25.
- Németvölgyi polg. kör*, XII., Csörsz-u. 4., a: 1929., t: 310, tel.: 1—613—55.
- Országos kaszinó*, IV., Semmelweis-u. 1—3., a: 1883., t: 1548, tel.: 1—893—28.
- Orvosi kaszinó (Bpesti)*, VI., Andrássy-út 2. a: 1897., t: 612.
- »Otthona írók és hírlapírók köre*, VII., Erzsébet-körút 9—11., a: 1891., t: 1051, tel.: 1—354—52.
- Park club*, XIV., Stefánia-út 34—36., a: 1893., t: 632, tel.: 1—387—37.
- Pátria magyar írók, hírlapírók és művészek klubja*, VII., Erzsébet-körút 43., a: 1922., t: 1520, tel.: 1—358—35.
- Pesti főisk. Szt. Imre kollégium kör*, IX., Ráday-u. 43—45., a: 1921., t: 251, tel.: 1—873—63.
- Pénzügyőrök társasköre (Bpesti m. kir.)*, IX., Mátyás-u. 16., a: 1923., t: 500, tel.: 1—879—76.
- Posta járműtelep kaszinója (M. kir.)*, XIV., Egressy-út 47., a: 1910., t: 420.
- Posta jogász és mérnök tisztv. orsz. e. (M. kir.)*, VI. Benczúr-u. 27., a: 1918., t: 589, tel.: 1—111—88.
- Posta-, táviró- és távbeszélő tisztv. orsz. kaszinója (M. kir.)*, VI. Benczúr-u. 27., a: 1903., t: 1698, tel.: 1—255—23.
- Rákospalvi keresztény polg. tsaskör (Bpest)*, XIV., Kerepesi-út 146., a: 1900., t: 30.
- Rákosi Mozdonyvezetők otthona*, X., Rákos, MÁV-telep, a: 1922., t: 85.
- Saskör*, IV., Várház-körút 4., a: 1891., t: 764, tel.: 1—867—60.
- Svábhegyi polg. és közműv. kör.*, XII., Diana-u. 3., a: 1907., t: 446, tel.: 1—651—64.
- Szabadpolgári kör*, I., Krisztina-tér 1., a: 1898., t: 220, tel.: 1—515—89.
- Szakácsok köre (Magyar)*, VIII., Eszterházy-u. 4., a: 1904., t: 172, tel.: 1—325—88.
- Szfőv. közs. felső keresk. isk. tanárok köre*, VII., Wesselényi-u. 38., a: 1906., t: 267, tel.: 1—410—67.
- Szt. Gellért kollég. kör*, XI., Fehérvári-út 13., a: 1933., t: 19, tel.: 2—690—57, szünetel.
- Szt. Imrevárosi kaszinó*, XI., Horthy M.-út 29., a: 1930., t: 500.
- Szt. Imre-városi kat. kör (Bpest)*, XI., Lágymányosi-u. 3., a: 1923., t: 355, tel.: 2—690—09.
- Szt. Imre városi társaskör és kultúr e. (Bpest)*, XI., Horthy M.-út 15/d, a: 1931., t: 200, tel.: 2—693—13.
- Szt. kereszt plébánia szt. Imre ifj. kör*, IX., Ecséri-út 4/b, a: 1927., t: 88.
- Sziget club*, IV., Semmelweis-u. 3., a: 1923., t: 153, tel.: 1—892—23.
- Terézvárosi kaszinó*, VI., Nagymező-u. 22—24., a: 1884., t: 2676, tel.: 1—254—06.
- Terézvárosi keresk. és iparosok e.*, a: 1930., jelenleg szünetel.
- Terézvárosi polg. kaszinó*, VI., Andrássy-út 47., a: 1923., t: 2480, tel.: 1—103—28.
- The Wayfarers Világjárók klubja*, V., József-tér 5., a: 1931., t: 69, tel.: 1—811—44.
- Tisza István társaskör*, V., Dorottya-u. 14., a: 1924., t: 594, tel.: 2—820—54.
- Tiszti tudományos és kaszinó e. (Országos)*, IV., Váci-u. 38., a: 1920., t: 8319, tel.: 1—837—06, 1—837—46.
- Tisztviselő kaszinó*, VIII., Eszterházy-u. 4., a: 1874., t: 464, tel.: 1—304—48.
- Tisztviselőtelepi polg. egység társasköre*, X., Népliget (Nagyvendéglő), a: 1929., t: 104., tel.: 1—430—65.
- Tisztviselőtelepi ref. keresztény ifj. e.*, X., Üllői-út 90., a: 1932., t: 30, tel.: 1—434—84.
- XIV. ker. rákospalvai kaszinó (Bpest)*, XIV., Kerepesi-út 124., a: 1870., t: 100.
- Törökőri polg. kör (Bpest)*, XIV., Kerepesi-út 50., a: 1934., t: 360, tel.: 2—966—87.
- Tőzsde club (Magyar)*, V., Vigadó-tér 3., a: 1932., t: 723, tel.: 1—808—20.

Unio club (Magyar), V., Vörösmarty-tér 4., a: 1903, t: 253, tel.: 1—814—41.
Uri club, IV., Semmelweis-u. 9., a: 1910., t: 242, tel.: 1—896—30.
Ügyvédi kör (Bpesti), VI., Andrássy-út 2., a: 1882., t: 600, tel.: 1—224—34.
Vasúti és hajózási club (Magyar), VI., Csengery-u. 68., a: 1899., t: 3207, tel.: 1—127—29, 1—225—98, 1—201—17.
Vasúti segédtisztek orsz. otthona, VIII., Festetics-u. 4., a: 1900., t: 825.
Visszhang dal- és önképzőkör (MÁV), VII., Verseny-u. 1., adatait l. a művészeti egyesületeknél.
Vonatkísérők orsz. otthona, VII., Nefelejts-u. 61., a: 1906., t: 10.284, tel.: 1—313—71.
Zuglói keresztény kör, XIV., Angol-u. 26., a: 1919., t: 120.
Zuglói nemzeti társaskör, XIV., Gyarmat-u. 40., a: 1935., t: 172., tel.: 2—973—85.
Zuglói polg. kör (Bpest), XIV., Egressy-út 120., a: 1931., t: 466, tel.: 2—970—21.
Zuglói szt. Imre ifj. kör, XIV., Szugló-u. 88., a: 1925., t: 55.
Zuglói társaskör, a: 1921., jelenleg szünetel.

XI. Érdekképviseleti egyesületek.

Ablaktisztítók és rokonszakmák munkásainak gazd. e. (Magyarországi), VII., Aréna-út 68., a: 1935., t: 102.
Acéláruiparosok és kereskedők orsz. e., VII., Nyár-u. 6., a: 1935., t: 114.
Adóhivatali tisztv. orsz. e. (M. kir.), I., Várók-u. 10., a: 1908., t: 1420.
Agrár újságírók és írók orsz. e. (Magyar), V., Báthory-u. 24., a: 1936., t: 88, tel.: 1—155—62.
Alföldi zöldmező szöv., IX., Üllői-út 31., a: 1932., t: 26.468, tel.: 1—879—00.
Alkalmazott keresk. utazók és ügynökök orsz. e., VI., Király-u. 82., a: 1930., t: 426, tel.: 1—130—19.
Angoragyapjas nyultenyésztők orsz. szöv. (Magyar), V., Báthory-u. 24., a: 1936., t: 212, tel.: 1—155—62.
Anilinfesték-, gyógy- és nehézszergyárak magyarországi képviselőinek e., V., Pannónia-u. 9., a: 1922., t: 14, tel.: 1—271—65.
Arany- és ezüstművesek stb. mester e. (Bpesti), VII., Károly-krt. 3., a: 1906., t: 200, tel.: 1—352—00.
Arcképfestők tsasága (Magyar), IX., Bakáts-tér 3., a: 1929., t: 37, tel.: 1—882—81.
Artista e. (Magyarországi), VI., Nagymező-u. 20., a: 1897., t: 8343, tel.: 1—200—52.
Aszfaltozó, kátrányozó, bitumenező és szigetelő iparosok orsz. szöv., V., Pannónia-u. 43., a: 1936., t: 12, tel.: 1—934—23.
Asztalosmesterek orsz. szöv., VIII., Bérkocsis-u. 12., a: 1918., t: 871, tel.: 1—312—35.

Autobusz közl. rt. soffőroththona (Bpesti), X., Kerepesi-út 15., a: 1934., tel.: 2—222—22.
Automobilkeresk. orsz. e. (Magyar), IV., Apponyi-tér 1., a: 1918., t: 90, tel.: 1—826—13.
Autotaxi soffőroththon, VIII., Baross-tér 9., adatait l. a társasköröknél.
Ácsmesterek orsz. szöv. (Magyar), IX., Sobiesky J.-u. 4., a: 1936., t: 164, tel.: 1—433—00.
Áll. iparoktatási int. tanárai orsz. e. (M. kir.), VIII., Népszínház-u. 8., a: 1929., t: 110, tel.: 1—365—14.
Államilag engedélyezett magánzeneiskolák orsz. szöv., V., Lipót-krt. 23., a: 1908., t: 143, tel.: 1—239—79.
Áll. tanítók és óvónők orsz. e., VIII., Szentkirályi-u. 47., a: 1896., t: 3898, tel.: 1—941—18.
Állandó bütorkiáll. e., VIII., Futó-u. 17., a: 1920., t: 40.
Állatkereskedők orsz. e., VII., Rákóczi-út 76., a: 1913., t: 300, tel.: 1—336—15.
Állatorvos e. (Magyar országos), VII., Garay-u. 5., a: 1880., t: 1060.
Állatorvos e. (Magyar országos) pestmegyei fiókoszt., IV., Városház-u. 7., a: 1930., t: 145, tel.: 1—878—30, 16 mellék.
Áll. foglalkozást közvetítők és cselédszervezők ipartársulata (Bpesti), VIII., Rákóczi-út 55., a: 1919., t: 35, tel.: 1—410—19.
Áll. gépkocsi közl. r.-t. soffőroththona, VIII., Baross-tér 9., adatait l. a társasköröknél.
Aru és értéktőzsde kézzáru alkuszainak e. (Bpesti), V., Szabadság-tér 17—18., a: 1921., t: 154, tel.: 2—584—35.
Aru és értéktőzsde működő jogosított határidőügynökök e. (Bpesti), V., Szabadság-tér 17., a: 1926., t: 37, tel.: 1—877—29.
Aruügynökök közp. e. (Magyar), V., Sas-u. 1., a: 1922., t: 64, tel.: 1—849—95.
Ásványolaj finomítógyárak orsz. e. (Magyar), V., Deák F.-u. 16—18., a: 1932., t: 5, tel.: 1—814—09.
Balatoni szálloda és pensió tulajd. e., VI., Andrássy-út 29., a: 1927., t: 280, tel.: 1—299—90.
Bankárok és értékpapírkerek. orsz. e. (Magyar), V., Szabadság-tér 17., a: 1907., t: 180.
Bányászati és kohászati e. (Országos magyar), IX., Lónyay-u. 46., a: 1892., t: 671, tel.: 1—877—28.
Bánya- és kohómunkások orsz. szöv. (Magyarországi), VII., Kertész-u. 24—28., a: 1918., t: 3617, tel.: 3—387—27.
Bánya- és kohóváll. e. (Magyar), V., Akadémia-u. 1., a: 1901., t: 24, tel.: 1—242—17, 1—242—18.
Baromfitenyésztők orsz. e., IX., Üllői-út 25., a: 1902., t: 796, tel.: 1—877—02.

- »Baross szöv.« kereskedő-, iparos- és rokon-
szakmák orsz. e., IV., Bástya-u. 5., a:
1919., t: 7398, tel.: 1—885—88.
- Belvárosi (IV. ker.) orvos tsaság (Bpest),
IV., Kossuth L.-u. 17., a: 1899., t: 375,
tel.: 1—852—31.
- Belvárosi polg. gazd. e., V., Erzsébet-tér 14.,
a: 1933., t: 110.
- Beton, gyps- és burkoló építőiparosok szöv.
(Bpesti), jelenleg szünetel.
- Betű- és tömöntők köre (Bpesti), adatait l.
a társasköröknél.
- Béliparosok orsz. e., IX., Ferenc-krt. 23.,
a: 1930., t: 467, tel.: 1—380—15.
- Bétkeresk. és feldolgozók ipartársulata (Ma-
gyar), V., Pannónia-u. 8., a: 1936., t:
270, tel.: 1—163—71.
- Bírói és ügyészi e. (Országos), XII., Ráth
Gy.-u. 20., a: 1907., t: 1930, tel.:
1—547—63.
- Bíróági tolmácsok orsz. e., V., Báthory-u. 3.,
a: 1922., t: 45, tel.: 1—262—27.
- Biztosítási ügynökök és alkalm. orsz. ipar-
társulata, VII., Wesselényi-u. 41., a:
1932., t: 57.
- Biztosító int. orsz. szöv., V., Eötvös-tér 1.,
a: 1919., t: 39, tel.: 1—881—24.
- Bolgárok magyarországi e., X., Nagyvásár-
telep III. 72., a: 1926., t: 45, tel.:
1—322—27.
- Borbély- és fodrázmesterek orsz. szöv. (Ma-
gyar), VI., Csengery-u. 15., a: 1925.,
t: 872, tel.: 1—424—79.
- Borbély-, hölgyfodrász- és rokonszakmabeli
munkások e. (Magyarországi), VII.,
Csengeri-u. 1., a: 1904., t: 299, tel.:
1—434—18.
- Borbizományosok és borügynökök orsz. e.
(Magyar), V., Sas-u. 1., a: 1920., t:
200, tel.: 1—849—95.
- Borkereskedők orsz. e. (Magyar), V., Sas-u.
1., a: 1918., t: 100, tel.: 1—849—95.
- Bor-, sör- és italmérők orsz. ipartársulata,
VII., Erzsébet-krt. 43., a: 1918., t: 850,
tel.: 1—392—84.
- Börgyárak hitelvédelmi e. (Magyar), IV.,
Molnár-u. 28., a: 1931., t: 14, tel.:
1—852—35.
- Bőripari munkások szöv. (Magyarországi),
VII., Dob-u. 90., a: 1903., t: 3917,
f: 4, tel.: 1—316—30.
- Bőripari munkások szöv. (Magyarországi)
cipőfelsőrész kész. szakoszt., VII., Dob-u.
90., a: 1901., t: 929, tel.: 1—316—30.
- Bőripari munkások szöv. (Magyarországi)
cipész szakoszt., VII., Dob-u. 90., a:
1877., t: 1900, tel.: 1—316—30.
- Bőripari munkások szöv. (Magyarországi)
autónyerges, bőröndös stb. szakosztály,
VII., Csengery-u. 1., a: 1924., t: 187,
tel.: 1—434—18.
- Bőripari munkások szöv. (Magyarországi)
szűcs és sapkás szakoszt., VII., Csengery-
u. 1., a: 1924., t: 411, tel.: 1—434—18.
- Bőriparosok orsz. szöv. (Magyar), VI.,
Paulay E.-u. 21., a: 1917., t: 79,
tel.: 1—233—82.
- Bőrkeresk. orsz. szöv. (Magyar), VII.,
Erzsébet-krt. 44., a: 1928., t: 250,
tel.: 1—386—63.
- Bőrnagykeresk. e. (Bpesti), V., Tisza I.-u.
14., a: 1921., t: 36, tel.: 1—805—35.
- Budai gépkocsifuvarozók ipartársulata, II.,
Török-u. 6., a: 1929., t: 7, tel.:
1—558—55.
- Budai kertészeti e., XII., Tárogató-út 61.,
a: 1934., t: 157.
- Budai tanító e. (Bpesti), II., Csalogány-u.
45., a: 1868., t: 176.
- Budai ügyvédek e., II., Margit-krt. 9., a:
1928., t: 210, tel.: 1—512—94.
- Bpest és környékén tejet közvetlenül forga-
lombahozó őstermelők e., IV., Városház-u.
7., a: 1932., t: 30, tel.: 1—895—70.
- Budapestkörnyéki őstermelők szöv., XIV.,
Telep-u. 12., a: 1933., t: 1910, f. 6.
- Burgonyakeresk. orsz. e., IX., Nagyvásár-
telep, a: 1926., t: 58, tel.: 1—394—13.
- Burgonyázók e. (Bpesti), IX., Ráday-u.
12., a: 1931., t: 16, tel.: 1—863—10.
- Bútor- és rokonipari kereskedők védő e.,
V., Sas-u. 1., a: 1913., t: 30, tel.:
1—849—95, 1—849—96.
- Bútorkereskedelem és rokonszakmák orsz. e.,
V., gróf Tisza I.-u. 18., a: 1928., t:
130, tel.: 1—810—70.
- Bútorszállítók orsz. e. (Magyar), VII.,
Erzsébet-krt. 43., a: 1907., t: 193, tel.:
1—392—84.
- Cementgyárak és mészegetők orsz. e. (Magyar),
V., Zoltán-u. 2/4, a: 1926., t: 8, tel.:
1—295—60.
- Cigányzenészek orsz. szöv. (Magyar), VIII.,
Rákóczi-út 63., a: 1935., t: 603, tel.:
1—309—58.
- Cipőgyárak orsz. e. (Magyar), V., Váci-út
4., a: 1914., t: 26, tel.: 1—105—84.
- Cipőkeresk. orsz. e. (Magyar), VI., Király-u.
82., a: 1903., t: 672, tel.: 1—130—19.
- Cipőnagykeresk. e. (Magyarországi), V.,
Nádor-u. 20., a: 1920., t: 11, tel.:
1—257—05.
- Cukorgyárosok orsz. e. (Magyar), V.,
Akadémia-u. 1., a: 1895., t: 12, tel.:
1—239—43.
- Cukrárszok és mézeskalácsosok orsz. szöv.
(Magyar), VIII., Őr-u. 5., a: 1905,
t: 710, tel.: 1—396—11.
- Cukrárszok és rokonipari munkások e.
(Magyarországi), VII., Erzsébet-krt. 51.,
a: 1910, t: 624., tel.: 1—310—69.
- Csarnoki, piac és vásári keresk. orsz. ipar-
társulata, IV., Ferenc József-rkp. 2.,
a: 1921., t: 1152.

- Csokoládé és cukorkagyárak szöv. (Magyar), VI., gr. Zichy J.-u. 4., a: 1903., t: 21, tel: 1—226—75.*
- Dohányárusok orsz. szöv., VIII., Mária u. 30., a: 1912., t: 715, tel: 1—436—09.*
- Dohánytermelők orsz. e., IV., Szép-u. 5., a: 1923., t: 224, tel: 1—855—47.*
- Drogista testület (Magyar), VIII., Sándor u. 38., a: 1920., t: 197, tel: 1—396—27.*
- Drótosok és ablakosok ipartársulata (Magyarországi), VIII., Práter-u. 22., a: 1923., t: 45.*
- Dunagőzhajózási társaság nyugdíjasainak e., II., Keleti Károly-u. 11., a: 1927., 857, tel: 1—543—68.*
- Ecetgyárosok orsz. e., V., Tükör-u. 3., a: 1898., t: 69.*
- Egyesült piaci-, vásári és élelmiszerkereskedő ipartársulata, VII., Bethlen G.-tér 5., a: 1907., t: 325, tel: 1—461—73.*
- Egyesült szabóiparosok köre, adatait l. a társasköröknél.*
- Élelmészeti munkások orsz. szöv., VII., Peterdi-u. 6—8., a: 1905., t: 3009, f: 1, tel: 1—330—34.*
- Élelmészeti munkások orsz. szöv. bpesti csop., VII., Peterdi-u. 6—8., a: 1905., t: 1000.*
- Élelmiszerkivitelési cégek orsz. szöv. (Magyar), V., Nádor-u. 38., a: 1906., t: 96, tel: 1—140—90.*
- Elteljesítések szak e. (Bpesti), VIII., Rákóczi-út 55., a: 1901., t: 67, tel: 1—410—19.*
- Énekotatók orsz. e. (Magyar), XI., Ibrahim-u. 14., a: 1933., t: 176, tel: 2—695—07.*
- Építési anyag- üveg- porcellán rokonszakm. hit. csop., IV., Váci-u. 36., a: 1926., tel: 1—873—24.*
- Építési vállalkozók orsz. e. (Magyar), V., Sas-u. 1., a: 1920., t: 33, tel: 1—849—95.*
- Építőanyagkeresked. szöv. (Magyarországi), V., Sas-u. 1., a: 1920., t: 170, tel: 1—849—95.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi), VII., Aréna-út 68., a: 1903., t: 10.112, f: 10, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) és szakcs., VII., Aréna-út 68., a: 1903., t: 277, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) agyagip. szakcs., VII., Aréna-út 68., a: 1903., t: 80, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) bpesti téglagyári munk. szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1926., t: 79, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) cserép és tetőfedő szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1922., t: 32, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) fal- és padlóburkoló szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1905., t: 179, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) festő szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1904., t: 1002, tel: 1—422—51.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) kőfaragók szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1885., t: 334, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) kőműves szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1903., t: 350, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) kövező szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1902., t: 160, tel: 1—310—71.*
- Építőipari munkások orsz. szöv. (Magyarországi) műköves szakoszt., VII., Aréna-út 68., a: 1936., t: 86, tel: 1—310—71.*
- Építőiparosok orsz. szöv. (Magyar), IV., Irányi-u. 17., a: 1906., tel: 1—833—08, jelenleg szünetel.*
- Építőmesterek e. (Magyar), IV., Irányi-u. 17., a: 1897., t: 224, tel: 1—832—06.*
- Építőmesterek-, kőművesmesterek és építési vállalkozók szöv. (Bpesti), IV., Irányi-u. 17., a: 1907., t: 100, tel: 1—833—08.*
- Építőművészek szöv. (Magyar), VII., Kertész-u. 36., a: 1902., t: 84.*
- Erdészeti e. (Országos), V., Alkotmány-u. 6., a: 1862., t: 885, tel: 1—273—22.*
- Ev. tanár e. (Országos), IV., Deák-tér 4., a: 1907., t: 228, tel: 1—823—84.*
- Fa- és szénkiskereskedők e., IV., Szerb-u. 13., a: 1934., t: 200.*
- Faiskolai szöv. (Magyar), V., Kossuth L.-tér 11., a: 1931., t: 225, tel: 1—288—85.*
- Falu magyar gazda és földműves szöv., V., Báthory-u. 24., a: 1896, t: 1900, tel: 1—294—52.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi), VIII., Magdolna-u. 5—7., a: 1904., t: 7342, f: 9, tel: 1—328—33, 1—410—75.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) asztalosok szakoszt., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1894., t: 2290, tel: 1—328—33, 1—410—75.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) autokarosszéria és kocsigyártók szakoszt., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1894., t: 135, tel: 1—380—52, 1—380—53, 1—410—75.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) esztorgályosok szakoszt., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1893., t: 75, tel: 1—410—75.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) gépmunkások szakosztálya, VIII., Magdolna-u. 5., a: 1913., t: 930, tel: 1—410—75.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) kefékötők szakoszt., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1905., t: 275, tel: 1—410—75.*

- Famunkások szöv. (Magyarországi) kádár szakoszt., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1904., t: 155, tel: 1—380—52.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) kárpi-tos szakoszt., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1895, t: 390, tel: 1—410—75.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi) 35. sz. csop., X., Martinovits-tér 3., a: 1904., t: 25.*
- Famunkások szöv. (Magyarországi), V. és VI. ker. csop., XIII., Kerekes-u. 6., a: 1904., t: 80, tel: 1—354—93.*
- Faszénnagykeresk. orsz. szöv., V., Nádor-u. 31., a: 1932., t: 15, tel: 1—235—35.*
- Fatermelők, fakeresk. és faiparosok orsz. e. (Magyar), V., Akadémia-u. 3., a: 1893., t: 733, tel: 1—236—82.*
- Fehérneműkészítő ipartársulat (Magyarországi), X., Halom-u. 12., a: 1936., t: 68.*
- Felsőkeresk. isk. tanárok nemzeti szöv., XI., Horthy M.-út 10—12., a: 1919., t: 153, tel: 2—587—94.*
- Ferencvárosi orvos tsaság (Bpest), IX., Ráday-u. 23., a: 1904., t: 200, tel: 1—862—06.*
- Festékkeresk. orsz. e. (Magyar), VII., Almássy-tér 12., a: 1910., t: 462, tel: 1—127—78.*
- Filmegyesület (Országos magyar), VI., Eötvös-u. 4., a: 1936., t: 100, tel: 1—290—06.*
- Fogorvosok orsz. e. (Magyar), IV., Városház-u. 15., a: 1907, t: 900, tel: 1—896—94.*
- Fogorvoslás körébe eső műveletekre jogosult áll. vizsg. fogászmest. orsz. e., IX., Üllői-út 89., a: 1907., t: 180, tel: 1—140—55.*
- Fogtechnikusok orsz. szöv. VII., Erzsébet-krt. 38—40., a: 1918., t: 630, tel: 1—163—50.*
- Fogyasztási és termelő szövetk. e. (Magyarországi), VII., Rákóczi-út 42., a: 1922., t: 17.*
- Footballtrénerek testülete (Magyar), V., Vadász-u. 31., a: 1932., t: 71.*
- Fotókereskedők orsz. e. (Magyar), V., Perczel M.-u. 2., a: 1931., t: 300, tel: 1—293—49.*
- Földbérletk. orsz. szöv. (Magyar), V., Koháry-u. 16., a: 1929., t: 308.*
- Földmérő magánmérnökök orsz. e., XI., Műegyetem, a: 1924., t: 140.*
- Földmunkások orsz. szöv. (Magyarországi) VII., Dob-u. 90., a: 1906., t: 3925, f: 1, tel: 1—316—30.*
- Földmunkások orsz. szöv. (Magyarországi) II. sz. csop., VII., Dob-u. 90., a: 1924., t: 294, tel: 1—316—30.*
- Főpincérek orsz. e., VII., Erzsébet-krt. 44., a: 1920, t: 330, tel: 1—416—98.*
- Fővárosi alkalm. nemzeti szöv. oktató oszt. IV., Reáltanoda-u. 7., a: 1925., t: 3905, tel: 1—855—05.*
- Fővárosi Alkalm. nemzeti szöv. tisztv. oszt., VIII., Mária-u. 10, a: 1919., t: 3500, tel: 1—444—84.*
- Fővárosi gép és löerejű fuvarozók ipartársulata (Bpest), VI., Teréz-krt. 22., a: 1887., t: 237, tel: 1—113—27.*
- Fővárosi keresk. e., IV., Petőfi S.-u. 5., a: 1896., t: 800, tel: 1—896—96.*
- Fővárosi malom e. (Magyar), V., Klotild-u. 3., a: 1897., t: 13, tel: 1—192—60.*
- Fürdő alkalm. és uszómest. orsz. e. (Magyar), IV., Zrínyi-u. 21—23., a: 1899., t: 396, tel: 1—821—97.*
- Fűszerkeresk. orsz. e., VII., Vörösmarty-u. 6., a: 1894., t: 1200, tel: 1—430—11.*
- Gabonaexportőrök e. (Magyarországi), V., Nádor-u. 27., a: 1934., t: 96, tel: 1—154—51.*
- Gabona és terménybizom. e. (Magyar), V., Bálvány-u. 19., a: 1926., t: 40, tel: 1—110—75.*
- Gabonamunkások orsz. szöv., IX., Fővám-tér 10., a: 1906., t: 67, tel: 1—893—47.*
- Gazdakör (Országos), VI., Podmaniczky-u. 12., a: 1924., t: 123.606, tel: 1—297—32.*
- Gazdálkodók és kertészkedők e. (Bpesti), IV., Városháza II. em. 204., a: 1923., t: 804, f: 5.*
- Gazdálkodók és kertészkedők e. óbuda-hegyvidéki körzete (Bpesti), III., Mármaros-út 17., a: 1933., t: 47, tel: 1—628—03.*
- Gazdasági e. (Országos magyar), IX., Köztelek-u. 8., a: 1830., t: 8104, tel: 1—879—54.*
- Gazdatisztek és gazd. szakértők orsz. e., V., Alkotmány-u. 31., a: 1926., t: 373, tel: 1—134—42.*
- Gazdatisztek orsz. e. (Magyar), IX., Üllői-út 25., a: 1879., t: 1947, tel: 1—875—62.*
- Gázgyárosok orsz. szöv. (Magyar), VIII., Tisza K.-tér 20., a: 1923., t: 11, tel: 1—348—28.*
- Gépjármű bérkocsiiipartársulat (Bpesti), VIII., Bérkocsis-u. 24., a: 1817., t: 545, tel: 3—333—33.*
- Gépészek orsz. szöv., XI., Lágymányosi-u. 7., a: 1885., t: 800, tel: 2—593—42.*
- Gépjárművezetők e. (Magyarországi), VII., Rottenbiller-u. 6/b, a: 1926., t: 793, tel: 1—382—78.*
- Grafikai és rokoniparosok főnökök e. (Magyarországi), VI., Szegfű-u. 5., a: 1895., t: 444, tel: 1—227—86.*
- Grafikai munkások, munkásnők és rokon-szaktmák orsz. szak e., VI., Rózsa-u. 50., a: 1894., t: 899, tel: 1—202—31.*

- Gramofonkeresk. orsz. e. (Magyar), V., Arany J.-u. 10., a: 1920, t: 40.*
- Gumiárújavítók orsz. szöv. (Magyarországi), IX., Üllői-út 31., a: 1928., t: 123.*
- Gyapjúkeresk. és gyapjubizom. orsz. e. (Magyar), V., Arany J.-u. 10., a: 1934., t: 65, tel: 1—166—90.*
- Gyáripari képviselők orsz. testülete, V., Mária V.-u. 12., a: 1908., t: 600, tel: 1—810—47.*
- Gyáriparosok orsz. szöv. (Magyar), V., Akadémia-u. 1., a: 1902., t: 416, tel: 1—242—17.*
- Gyarmatárú és rokonszakmabeli importőr nagykeresk. orsz. e., V., Pannónia-u. 9., a: 1932., t: 66, tel: 1—271—65.*
- Gyógyszerárú nagykeresk. orsz. e. (Magyar), V., Rudolf-tér 1., a: 1922., t: 3, tel: 1—137—60.*
- Gyógyszerész e. (Magyarországi), VI., Hege-düs S.-u. 17., a: 1862., t: 1391, tel: 1—152—66.*
- Gyógyszerész testület (Bpesti), VIII., Agg-teleki-u. 8., a: 1809., t: 177, tel: 1—322—23.*
- Gyümölcstermelők orsz. e., IV., Gerlőczy-u. 11., a: 1932., t: 35, tel: 1—860—14.*
- Gyümölcs-, zöldség- és élelmiszer keresk. orsz. e., IX., Csarnok-u. 3/4, a: 1907., t: 347, tel: 1—878—55.*
- Hajózási szöv. (Magyar), V., Rudolf-rkp. 6., a: 1933., t: 34, tel: 1—207—10.*
- III. ker. föld és szőlősgazdák e. (Bpest), III., Szentendrei-u. 16., a: 1896., t: 201.*
- III. ker. kat. kör (Bpest), III., Ürömi-u. 60/62., a: 1929., t: 97, tel: 1—543—71.*
- III. ker. iparosok és keresk. köre, III., Templom-u. 17., adatait l. a társas-köröknél.*
- Hazai gőzfűrészesek e., IV., Harisbazar-köz 2., a: 1932., t: 46, tel: 1—883—28.*
- Hazai védjegy e., V., Akadémia-u. 1., a: 1933., t: 14, tel: 1—242—17.*
- Házfelügyelők nemzeti és gazd. e., VI., Vilmos cs.-út 39., a: 1928., t: 1800, tel: 1—130—64.*
- Házfelügyelők orsz. e. (Magyarországi), VII., Wesselényi-u. 24., a: 1926., t: 247.*
- Házfelügyelők orsz. szöv., VII., Erzsébet-körút 36., a: 1897., t: 2160, tel: 1—359—25.*
- VII. ker. orvostság (Bpest), VII., Dohány-u. 76., a: 1901., t: 330, tel: 1—422—13.*
- Hírlapszedők köre (Bpesti), adatait l. a társas-köröknél.*
- Hírlapterjesztő munkások orsz. e. (Magyarországi), VII., Huszár-u. 3., a: 1925., t: 1071, tel: 1—431—46.*
- Hítes szabadalmi ügyvivők testülete (Magyar), IX., Lónyay-u. 41., a: 1910., t: 33, tel: 1—877—36.*
- Hivatásos külföldi laptudósítók e., V., Vigadó-tér 3., a: 1936., t: 33, tel: 1—820—59.*
- Hölgyfodrász segédek orsz. e., IX., Ráday-u. 5., a: 1931., t: 88, tel: 1—854—81.*
- Hungária magyar technikusok e., XI., Műgyetemi-rkp. 3., a: 1919., t: 4913, tel: 2—597—09.*
- Húsipari munkások szöv. (Magyarországi), VII., Kertész-u. 22., a: 1907., t: 2594, tel: 1—406—49.*
- Húsiparosok orsz. szöv., IX., Üllői-út 115., a: 1919., t: 800.*
- Húsnagyvágók e. (Bpesti), IX., Lónyay-u. 18/a, a: 1929., t: 122.*
- Hússertésenyésztők orsz. e., IX., Üllői-út 25., a: 1923., t: 177, tel: 1—865—84.*
- Idegenforgalmi érdekeltségek szöv. (Magyar), V., Mária V.-u. 14., a: 1925., t: 193, tel: 1—848—50.*
- Idegenvezetők e. (Magyar), V., Dorottya-u. 8., a: 1935., t: 99, tel: 1—822—89.*
- Igazságügyi segédhiv. tisztv. orsz. e. és otthona, IX., Lónyay-u. 7., a: 1907., t: 1206.*
- Illatszert és háztartáscikk keresk. orsz. e. (Magyar), VI., Szív-u. 61., a: 1920., t: 520, tel: 1—161—75.*
- Ingatlanközvetítők orsz. testülete, VII., Dohány-u. 57., a: 1932., t: 280.*
- Iparegy. (Országos), VI., gr. Zichy Jenő-u. 4., a: 1842., t: 1978, tel: 1—226—75.*
- Iparjogvédelmi e., V., Mária V.-u. 12., a: 1906., t: 88, tel: 1—824—35.*
- Iparművészek orsz. e. (Magyar), VIII., József-u. 57., a: 1926., t: 374.*
- Iparművészek Testülete (Magyar), IV., Királyi P.-u. 7., a: 1911., t: 32, tel: 1—833—17.*
- Iparművészeti társulat (Országos magyar), VI., Andrassy-út 69., a: 1885., t: 1664, tel: 1—206—78.*
- Iparostanoncisk. tanítók és tanárok e. (Bpesti), VI., Szondy-u. 41., a: 1929., t: 288, tel: 1—112—89.*
- Irógépkerek. e. (Magyarországi), VI., Arany J.-u. 10., a: 1906., t: 57, tel: 1—163—43.*
- Irók gazdasági e., VIII., Csokonai-u. 10., a: 1932., t: 546, tel: 1—314—52.*
- Izr. hitközségi kántorok, tisztv., templom-énekese és egyéb alkalm. orsz. e. (Magyar), II., Fő-u. 12., a: 1870., t: 560, tel: 1—527—33.*
- Izr. tanító e. (Országos), VII., Wesselényi-u. 44., a: 1866., t: 602, tel: 1—440—85.*
- Józsefvárosi orvostság (Bpest), VIII., József-körút 31/b, a: 1900., t: 800, tel: 1—441—23.*
- Jugoszláv-magyar gazd. kamara, V., Akadémia-u. 1., a: 1931., t: 27, tel: 1—244—08.*
- Kádáriparosok orsz. e. (Magyar), X., Liget-u. 6., a: 1917., t: 350, tel: 1—481—41.*

- Kalap- és kalaptompgyártók orsz. e. (Magyar), V., gr. Vigyázó F.-u. 2., a: 1922., t: 8.*
- Kalapiparban alkalm. munkások és munkásnők szake. (Magyarországi), VII., Damjanich-u. 5., a: 1874., t: 351.*
- Kalapkereskedők és iparosok szöv. (Magyar), VI., Teréz-körút 17., a: 1933., t: 82, tel: 1—134—73.*
- Kalaposmesterek orsz. e., VII., Nefelejts-u. 27—29., a: 1920., t: 189.*
- Kályha és tűzhelygyárosok e. (Magyar), VI., Szondy-u. 53., a: 1922., t: 10, tel: 1—204—85.*
- Kamarai hités revizorok e., IV., Váci-u. 45., a: 1926., t: 34, tel.: 1—850—65.*
- Kárpitos-, kárpitdíszítő-, gombkötő-, passzományos- és paplanosmesterek orsz. szöv., V., Vilmos cs.-út 72., a: 1923., t: 300, tel: 1—228—26.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 64, f: 8, tel: 2—966—11.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. angyalföldi csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 100, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. Augusztai csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 33, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. Fehérvári-úti csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 40, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. Bokréta-u. csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 40, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. Jutagárdi csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 20, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. szt. Imre hg.-úti csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 30, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. Zuglói előkészítő csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 40, tel: 1—446—27.*
- Kat. dolgozó leányok orsz. szöv. Zuglói csop., XIV., Thököly-út 69., a: 1933., t: 40, tel: 1—446—27.*
- Kat. írók és hírlapírók orsz. Pázmány e., IV., Ferenciek-tere 7., a: 1896., t: 421, tel.: 1—851—30.*
- Kat. középiskolai tanár e., XI., Fehérvári-út 13., a: 1907., t: 835, f: 1, tel: 2—690—57.*
- Kat. tanító e. orsz. szöv. (Magyarországi), IV., Veres Pálné-u. 9., a: 1922., t: 6050, tel: 1—852—37.*
- Kat. tanítónők és tanárnők orsz. e., IV., Veres P.-né-u. 9., a: 1916., t: 1037, tel: 1—852—37.*
- Kat. tisztviselőnők bpesti e., IV., Kossuth Lajos-u. 1., a: 1909., t: 500, tel: 1—853—36.*
- Kávémérők és kifőzők ipartársulata (Bpesti), VIII., József-körút 16., a: 1862., t: 450, tel: 1—320—53.*
- Kenyérkereső nők orsz. szöv., IV., Régi-posta-u. 6., a: 1919., t: 18.363, f: 1, tel: 1—877—67.*
- Kenyérkereső nők orsz. szöv. háztartási alkalm. csop., V., Lipót-körút 3., a: 1936., t: 1613, tel: 1—191—91.*
- Keresked. alkalm. orsz. szöv., VII., Erzsébet-körút 13., a: 1900., t: 3516, tel: 1—456—12.*
- Kereskedelmi csarnok nagykeresk. orsz. szöv. (Magyar), V., Sas-u. 1., a: 1870., t: 1237, tel: 1—849—95.*
- Kereskedelmi e. (Országos magyar), V., Arany J.-u. 10., a: 1904., t: 8304, tel: 1—166—90.*
- Kereskedelmi hiteltudósítók ipartársulata, V., Falk M.-u. 18—20. a: 1930., t: 159, tel: 1—190—51.*
- Keresked. szakiskolai tanárok orsz. e., V., Alkotmány-u. 11., a: 1894., t: 604, tel: 1—205—47.*
- Kereskedelmi utazók e. (Magyarországi), VI., Jókai-u. 4., a: 1889., t: 1872, tel: 1—218—14.*
- Kereskedelmi ügynökök orsz. e., VI., Sziv-u. 61., a: 1927., t: 798, tel: 1—405—63.*
- Kereskedő és iparos szöv. (Országos), VII., Erzsébet-körút 43., a: 1912., t: 1259, tel: 1—392—84.*
- Ker. alkalm. keresk. és tisztv. orsz. szöv., IV., Semmelweis-u. 4., a: 1919., t: 532.*
- Ker. grafikai munkások orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1907., t: 60, tel: 1—461—81.*
- Ker. iparosok orsz. szöv., VIII., Múzeum-körút 18., a: 1919., t: 5725, tel: 1—433—95.*
- Ker. őszerekek, zsidóárusok és ipari piaci árusok ipartársulata (Bpesti), VIII., Tavaszmező-u. 6., a: 1928., t: 450, tel: 1—328—31.*
- Ker. pénzügyi tisztv. orsz. szöv., IV., Irányi-u. 21., a: 1919., t: 1758, tel: 1—864—98.*
- Ker. postások orsz. gazd. e. (Magyar), VI., Andrássy-út 102., a: 1920., t: 12.074, tel: 1—226—66.*
- Ker. szoc. bányá- és kohómunk. orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1917., t: 587, tel: 1—440—34.*
- Ker. szoc. cipész-, csizmadia-, bőrmunkások és munkásnők orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1919., t: 243, f: 1, tel: 1—440—34.*
- Ker. szoc. cipész-, csizmadia-, bőrmunkások és munkásnők orsz. szöv. I. sz. csop., VIII., József-u. 61., a: 1919., t: 100.*

- Ker. szoc. dohánygyári alkalm. orsz. szöv.* II., Hunyady J.-út 23/b, a: 1920, t: 4221, f: 4, tel.: 1—527—45.
- Ker. szoc. dohánygyári alkalm. orsz. szöv., kőbányai I. sz. h. csop.*
- Ker. szoc. dohánygyári alkalm. orsz. szöv. kőbányai II. sz. h. csop.*
- Ker. szoc. dohánygyári alkalm. orsz. szöv. lágymányosi h. csop.* XI., Budafoki-út.
- Ker. szoc. dohánygyári alkalm. orsz. szöv. óbudai h. csop.*
- Ker. szoc. egészségügyi alkalm. orsz. e., VIII., Népszínház-u. 17., a: 1919., t: 600, tel.: 1—422—24.*
- Ker. szoc. e. orsz. szöv., VIII., Beniczky-u. 3., a: 1907., t: 11, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. építőmunkások orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1907., t: 711, tel.: 1—410—97.*
- Ker. szoc. famunkások orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1907., t: 324, tel.: 1—461—81.*
- Ker. szoc. festő és rokonszakmabeli munk. orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1924., t: 526, tel.: 1—374—72.*
- Ker. szoc. földmunk. és földmív. orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1907., t: 1500, tel.: 1—461—81.*
- Ker. szoc. gépjárművezetők orsz. e., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1929., t: 124, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. hajósok orsz. gazd. e., II., Pálffy-tér 4., a: 1920., t: 1493.*
- Ker. szoc. húsipari munkások orsz. szöv., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1919., t: 1328, tel.: 1—391—58.*
- Ker. szoc. kéményseprőmunkások orsz. szake., VIII., József-u. 61., a: 1908., t: 506, f: 1, tel.: 1—451—10.*
- Ker. szoc. kövező és kőipari munkások orsz. e., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1931., t: 68, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. községi közüzemi alkalm. orsz. szöv., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1928., t: 1986, f: 28, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. magántisztv. orsz. szöv., VIII., Baross-u. 44., a: 1919., t: 980, tel.: 1—409—69.*
- Ker. szoc. munkások áll. gépgyári csop., X., Delej-u. 51., a: 1918., t: 753.*
- Ker. szoc. orsz. szake. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1919., t: 21, tel.: 1—432—77.*
- Ker. szoc. pénzintézeti, bizt. és magánváll. altisztek orsz. szöv., V., Mérleg-u. 11., a: 1922., t: 345.*
- Ker. szoc. segédmunkások orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1924., t: 621, tel.: 1—440—34.*
- Ker. szoc. szabómunkások és munkásnők orsz. szöv., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1907., t: 47, f: 1, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. szabómunkások és munkásnők orsz. szöv. I. sz. h. csop., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1907., t: 47, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. szállodai, éttermi és kávéházi alk. orsz. szöv., VIII., Vas-u. 1., a: 1919., t: 317, tel.: 1—321—47.*
- Ker. szoc. textilmunkások és munkásnők orsz. szöv., VIII., József-u. 61., a: 1918., t: 2432, f: 1, tel.: 1—442—76.*
- Ker. szoc. textilmunkások és munkásnők orsz. szöv. művezető, műszaki tisztv., mester és segédmester h. csop., VIII., József-u. 61., a: 1935., t: 989, tel.: 1—442—76.*
- Ker. szoc. vasbeton és cementipari munkások orsz. e., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1932., t: 165, tel.: 1—308—65.*
- Ker. szoc. vas- és fém munkások orsz. szöv. (Magyar), VIII., József-u. 61., a: 1905., t: 927, f: 1, tel.: 1—440—34.*
- Ker. szoc. vas- és fém munkások orsz. szöv. (Magyar) lakatos, eszterg. és rokon-szakmai szakoszt., VIII., József-u. 61., a: 1935., t: 450.*
- Ker. szoc. vasutasok orsz. gazd. e. (Magyar), VIII., Kenyérmező-u. 6., a: 1920., t: 22.000, f: 7, tel.: 1—452—51.*
- Ker. szoc. vasutasok orsz. gazd. e. északi főműhelyi h. csop., X., Kőbányai-út 30., a: 1919., t: 1347.*
- Ker. szoc. vasutasok orsz. gazd. e. Rákos-rendező p.-u.-i h. csop., XIV., Rákos-rendező p. u. a: 1919., t: 100.*
- Ker. szoc. villamos és hév. alkalm. orsz. szöv., VIII., Beniczky-u. 3—5., a: 1919., t: 3500, tel.: 1—420—30.*
- Kertészek orsz. gazd. szöv. (Magyar), VI., Rózsa-u. 92., a: 1931., t: 268, tel.: 1—173—44.*
- Kesztyűipari munkások és munkásnők szake. (Magyarországi), VII., Dob-u. 90., a: 1892., t: 162.*
- Kémikusok e. (Magyar), VI., Andrássy-út 23., a: 1907., t: 567, tel.: 1—200—56.*
- Képesített kelme festő és vegytisztító mesterek orsz. e., VIII., Nagytemplom-u. 11., a: 1922., t: 154, tel.: 1—358—81.*
- Képzőművészek e. (Magyar), II., Keleti Károly-u. 4., a: 1894., t: 540, tel.: 1—557—46.*
- Képzőművészek orsz. szöv. (Magyar), V., Lipót-krt. 7., a: 1932., t: 702, tel.: 2—946—69.*
- Képzőművésznők e. (Magyar), III., Bécsi-út 92., a: 1908., t: 234.*
- Kézműipari szakajtó központ, IV., Reáltanoda-u. 16., a: 1924., t: 50, tel.: 1—851—23.*
- Kézműiparosok és kereskedők orsz. szöv. (Magyar), VI., Király-u. 12., a: 1910., t: 11.176, tel.: 1—160—42.*

- Kisbirtokosok szöv. (Magyarországi)*, VI., Andrassy-út 8., a: 1910., t: 3000, tel: 1—192—19.
- Kisdnevelők orsz. e.*, VII., Rózsák-tere 7., a: 1869., t: 1384, f: 1, tel: 1—316—22.
- Kisdnevelők orsz. e. bpesti óvóköre*, I., Ibolya-u. 2., a: 1895., t: 259.
- Kivált vasmunkások orsz. e.*, VII., Kertész-u. 21., a: 1931., t: 346, tel: 1—405—11.
- Konzervgyárosok orsz. szöv. (Magyar)*, V., gr. Vigyázó F.-u. 2., a: 1917., t: 14, tel: 1—294—49.
- Konzerviparosok e. (Bpesti)*, VI., Andrassy-út 23., a: 1926., t: 26.
- Korcsmdrosok ipartársulata (Bpesti)*, VII., Wesselényi-u. 73., a: 1927., t: 810, tel: 1—430—57.
- Korrektorok és revizorok köre (Bpesti)*, VIII., Bérkocsis-u. 1., a: 1909., t: 170.
- Kozmetikai és illatszerekészítők ipartársulata*, VII., Rákóczi-út 44., a: 1936., t: 104, tel: 1—370—29.
- Kőfaragómesterek kő- és márványiparosok szöv. (Bpesti)*, VIII., Német-u. 22., a: 1907., t: 50, tel: 1—312—39.
- Kőművesmesterek orsz. szöv. (Magyar)*, VIII., Német-u. 22., a: 1926., t: 1850, f: 1, tel: 1—312—39.
- Kőműves mesterek orsz. szöv. (Magyar) bpesti csop.*, VIII., Német-u. 22., a: 1926., t: 90, tel: 1—312—39.
- Könyv és reklámművészek tsasága (Magyar)*, VI., Lendvay-u. 25., a: 1928., t: 65, tel: 1—237—28.
- Könyvkötők és rokonszakmabeli munkások és munkásnők szak e. (Magyarországi)*, VII., Rózsa-u. 22., a: 1898., t: 3697, tel: 1—310—66.
- Könyv- és zeneműkeresk. alk. orsz. e. (Magyar)*, VII., Erzsébet-körút 41., a: 1872., t: 150.
- Könyvkiadók és könyvkeresk. orsz. e. (Magyar)*, IV., Magyar-u. 50., a: 1877., t: 395, tel: 1—854—03.
- Könyvszakértők orsz. testülete*, V., Koháry-u. 14., a: 1912., t: 49, tel: 1—214—42.
- Könyvterjesztők orsz. e.*, VII., Dohány-u. 5—7., a: 1931., t: 115, jelenleg szünetel.
- Kötvény- és záloglevéltulajd. e.*, V., Lipót-körút 6., a: 1933., t: 100, tel: 1—105—97.
- Kövező iparosok orsz. szöv.*, IV., Városház-u. 14., a: 1929., t: 38, tel: 1—850—96.
- Közegészségügyi alkalm. nemzeti szöv.*, VI., Rózsa-u. 44., a: 1919., t: 300, tel: 1—238—30.
- Középisk. tanár e. (Országos)*, VIII., Csepregy-u. 4., a: 1866., t: 1400, tel: 1—331—94.
- Középisk. tanár e. bpesti köre (Országos)*, VIII., Csepregy-u. 4., a: 1866., t: 371.
- Középisk. tanárok nemzeti szöv. (Magyar)*, X., Belső Jászberényi-út 28—32., a: 1919, t: 640, tel: 1—483—29.
- Körforgalmi autobus vállalatok alkalm. orsz. nemz. szöv.*, VIII., Üllői-út 66/a, a: 1934., t: 410, tel: 1—399—31.
- Közjegyzőhelyettesek orsz. e. (Magyarországi kir.)*, V., Vilmos cs.-út 10., a: 1908., t: 67, tel: 1—801—01.
- Közjegyzők orsz. e. (Magyarországi kir.)*, XI., Horthy M.-út 6., a: 1913., t: 209, tel: 2—595—59.
- Közp. fűtés-, gáz-, vízvezeték-, szerelő-vállalkozók e. (Magyar)*, VIII., József-krt, 31/b, a: 1933., t: 675, tel: 1—420—89.
- Közp. vásárcsarnoki és élelmiszer nagyvásártelapi keresk. e.*, IX., Nagyvásártel III. em. 69., a: 1931., t: 154, tel: 1—402—96.
- Közp. vásárcsarnok keresk. e. (Bpesti)*, IX., Pipa-u. 6., a: 1935., t: 300, tel: 1—852—46.
- Közraktárak és tárházak orsz. e. (Magyarországi)*, II., Margit-krt 9., a: 1925., t: 13, tel: 1—191—43.
- Községi jegyzők orsz. e.*, IX., Üllői-út 31., a: 1877., t: 27, tel: 1—897—99.
- Közfoglalkozási alkalm. nemzeti szöv.*, V., Kossuth L.-tér 11., a: 1919., t: 70.000, tel: 1—194—36.
- Kupeczky tsaság* II., Margit-krt. 64/a., a: 1924., t: 28, tel: 1—512—12.
- Külföldi kozmetikai gyárak képv. e.*, V., Tátra-u. 12/b, a: 1934., t: 20.
- Külföldi sajtószindikátus*, VII., Erzsébet-krt. 4., a: 1908., t: 72, tel: 1—400—39.
- Külkereskedelmi szöv. (Magyar)*, V., Sas-u. 1., a: 1920., t: 200, tel: 1—804—67.
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi)*, VII., Wesselényi-u. 17., a: 1923., t: 2026, f: 16, tel: 1—320—26.
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. I., ker. h. csop. (Magyarországi)*, I., Alagut-u. 1., a: 1923., t: 37.
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi) II. ker. h. csop.*, II., Kistrókus-u. 19., a: 1923., t: 20.
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. III. ker. h. csop.*, (Magyarországi) III., Temp-lom-u. 17., a: 1928., t: 24.
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi) IV. ker. h. csop. IV., Irányi-u. 6., a: 1923., t: 17.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi) V. ker. h. csop. V., Nádor-u. 20., a: 1923., t: 40.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. VI. ker. h. csop. (Magyarországi)*, VI., Vörösmarty-u. 64., a: 1925., t: 34.
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. VII., ker. h. csop. (Magyarországi)*, VII., Wesselényi-u. 17., a: 1924., t: 37.

- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. felsőrész készítőik szakcsop. (Magyarországi), VII., Wesselényi-u. 17., a: 1926., t: 230.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. VIII. ker. h. csop. (Magyarországi), VIII., Koszoru-u. 27., a: 1924., t: 48.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. IX. ker. h. csop. (Magyarországi), IX., Liliom-u. 9., a: 1918., t: 36.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi), X. ker., h. csop. X., Somfa-u. 6., a: 1936., t: 30.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. X. ker. h. csop. (Magyarországi), X., Füzér-u., a: 1924., t: 38.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi), V—VI. ker. h. csop. XIII., Kartács-u. 5., a: 1925., t: 39.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. (Magyarországi), X—XIV. ker. h. csop. XIV., Hungária középkr. 54., a: 1924., t: 40.*
- Lábbelikészítő iparosok orsz. szöv. XIV. ker. h. csop. (Magyarországi), XIV., Hajtsár-út 58., a: 1926., t: 31.*
- Látszerészek orsz. szöv. (Magyar), V., Vörösmarty-tér 1., a: 1923., t: 48, tel: 1—811—48.*
- Likörgyárosok és gyümölcslepárolók orsz. e., V., Tükör-u. 3., a: 1907., t: 38, tel: 1—232—96.*
- Lipótvárosi orvostudomány (Bpest), V., Lipót krt. 13., a: 1912., t: 418, tel: 1—199—61.*
- Liszt- és örleménykeresk. orsz. e., V., Mérleg-u. 9., a: 1924., t: 130, tel: 1—812—54.*
- Lókeresk. orsz. szöv. (Magyar), VII., Baross-tér 14., a: 1922., t: 101, tel: 1—341—00.*
- Lótenyésztők orsz. szöv. (Magyar), V., Báthory-u. 19., a: 1926., t: 77, tel: 1—214—31.*
- Magánalkalm. nemzeti szöv., V., Alkotmány-u. 6., a: 1927., t: 2841, tel: 1—154—68.*
- Magánygyógyintézetek szöv. (Magyar), VIII., Vas-u. 17., a: 1923., t: 18, tel: 1—462—84.*
- Magánmérnökök orsz. szöv., VI., Andrássy-út 23., a: 1905., t: 600, tel: 1—262—46.*
- Magántisztv. szöv. (Magyarországi), VI., Andrássy-út 124., a: 1898., t: 6882, tel: 1—185—00.*
- Magyar-amerikai keresk. kamara, IV., Deák F.-u. 2., a: 1922., t: 328, tel: 1—834—37.*
- Magyar-angol keresk. kamara, V., Tükör-u. 5., a: 1921., t: 82, tel: 1—245—94.*
- Magyar-csehszlovák keresk. kamara, V., Lipót-krt. 10., a: 1924., t: 162, tel: 1—231—71.*
- Magyar-francia keresk. kamara, V., Zrínyi-u. 7., a: 1921., t: 156, tel: 1—810—27.*
- Magyar-görög keresk. kamara, V., Bálvány-u. 8., a: 1926., t: 46, tel: 1—807—11.*
- Magyar kereskedelmi kamara Svájc részére, V., gr. Vigyázó F.-u. 8., a: 1933., t: 125, tel: 1—144—99.*
- Magyar kertészeti e. (Országos), VII., Dohány-u. 20., a: 1885., t: 2122, tel: 1—425—15.*
- Magyar-lengyel keresk. kamara, V., Mérleg-u. 3., a: 1920., t: 80, tel: 1—835—03.*
- Magyarországon működő államközi keresk. kamarák testülete, V., Tükör-u. 5., a: 1925., t: 7, tel: 1—245—94.*
- Magyar-román keresk. kamara, V., Akadémia-u. 1., a: 1931., t: 65, tel: 1—242—17.*
- Malomipari munkások orsz. szöv., VIII., Magdolna-u. 5., a: 1903., t: 528, tel: 1—380—52.*
- Malomképviselők és lisztügynökök orsz. e., VI., Nagymező-u. 22—24., a: 1930., t: 98, tel: 1—405—63.*
- Malomszöv. (Országos), VI., Vilmos cs.-út 45., a: 1892., t: 698, tel: 1—120—68.*
- Mangalicatenyésztők orsz. e., IX., Üllői-út 25., a: 1927., t: 220, tel: 1—865—84.*
- Mesteriparosok orsz. e., VII., Rákóczi-út 60., a: 1928., t: 270.*
- Mezőgazdasági szesztermelők orsz. e. (Magyar), IX., Köztelek-u. 8., a: 1898., t: 257, tel: 1—863—73.*
- Mezőgazdasági tsaság (Magyar), VI., Andrássy-út 8., a: 1931., t: 60.000, tel: 1—202—94.*
- Méhészeti e. (Országos magyar), IX., Üllői-út 25., a: 1879., t: 6700, tel: 1—863—11.*
- Méhészeti e. orsz. szöv. (Magyar), IX., Üllői-út 25., a: 1912., t: 69, tel: 1—863—11.*
- Mérlegkészítők orsz. szöv., VI., Nyár-u. 6., a: 1927., t: 52.*
- Mérnök és építész e. (Magyar), IV., Reáltanoda-u. 13—15., a: 1867., t: 2052, tel: 1—853—30.*
- Mérnökök és építészek nemzeti szöv. (Magyar), IV., Képiró-u. 5., a: 1919., t: 2200, tel: 1—896—65.*
- Mintakészítő munkások szak. e. (Magyarországi), V., Ipoly-u. 16., a: 1893., t: 405, tel: 2—916—47.*
- Molnárcéh (Magyar), V., Klotild-u. 3., a: 1932., t: 326, tel: 1—292—60.*
- Mozgófénykép gépkezelők orsz. e. (Magyar), VII., Almásy-tér 12., a: 1930., t: 99, tel: 1—375—98.*
- Mozgóképipari e. (Országos magyar), VIII., Csokonay-u. 10., a: 1911., t: 33, tel: 1—458—73.*
- Mozgóképszínházi és filmipari tisztv. orsz. e. (Magyar), VII., Erzsébet-krt 15., a: 1936., t: 324, tel: 1—387—42.*
- Mozgóképzemengedélyesek orsz. e. (Magyar), VIII., Csokonay-u. 10., a: 1921., t: 400, tel: 1—360—05.*

- Munkaadók központja (Magyar), V., Akadémia-u. 1., a: 1922., t: 12, tel: 1—249—72.*
- Munkás e. szöv. (Magyarországi), VII., Kertész-u. 24., a: 1890., t: 34, tel: 1—332—75.*
- Mutatványosok és érdektársaik orsz. e. (Magyar), XIV., Mutatványos-tér 18., a: 1906., t: 305, tel: 1—262—75.*
- Műszaki e. (Országos), VIII., Szentkirályi-u. 6., a: 1900, t: 1380, tel: 1—302—08.*
- Műszaki keresk. orsz. e., V., Sas-u. 1., a: 1917., t: 101, tel: 1—280—58.*
- Műszaki szöv. (Magyar), V., Kádár-u. 5., a: 1929., t: 1040, tel: 1—298—76.*
- Művészet és művelődés magyar nők köre, adatait l. a kulturális egyesületeknél.*
- Művezetők orsz. szöv., VIII., Német-u. 32., a: 1897., t: 1335, f: 9, tel: 1—324—68.*
- Művezetők orsz. szöv. I. sz. fiókja, III., Polgár-u. 13., a: 1897., t: 28.*
- Művezetők orsz. szöv. II. sz. fiókja, VI., Váci-út 50.*
- Művezetők orsz. szöv. III. sz. fiókja, VII., Rottenbiller-u. 21.*
- Művezetők orsz. szöv. IV. sz. fiókja, VIII., József-krt. 46., a: 1897., t: 55.*
- Művezetők orsz. szöv. V. sz. fiókja, IX., Soroksári-út 56, a: 1897, t: 29, tel: 1—301—71.*
- Művezetők orsz. szöv. XXXI. sz. fiókja, X., Martinovics-tér 2., a: 1903, t: 27.*
- Művezetők orsz. szöv. LX. sz. fiókja, I., Krisztina-krt.*
- Művezetők orsz. szöv. LXVII. sz. fiókja, VIII., József-krt 46., a: 1909., t: 12.*
- Nadrágtartó, bokavédő, harisnyatartó és övkészítők ipartársulata (Magyarországi), szünetel.*
- Nemesfémiparosok-, kereskedők- és óráskok orsz. szöv. VII., Károly király-út 3/a, a: 1894, t: 1100, tel: 1—352—00.*
- Nemzeti munkaközpont, magyar munkások orsz. szöv. III. ker. szervezete, III., Hunor-u. 13., a: 1936., t: 189.*
- Nemzetközi keresk. kamara magyar nemzeti bizottsága, V., Szemere-u. 6., a: 1923., t: 67, tel: 1—253—17.*
- Német-magyar keresk. kamara, V., Vilmos cs.-út 32., a: 1920., t: 352, tel: 1—299—21.*
- Német mérnök e. magyarországi csoportja, IV., Ferenciek-tere 4., a: 1925., t: 150, tel: 1—896—72.*
- Német tanítónők és nevelőnők otthona, VIII., Tisza K.-tér 27., a: 1912., t: 69, tel: 1—383—05.*
- Népligeti mutatványosok és egyéb bérlők e., X., Népliget (Mutatványos-tér), a: 1927., t: 84.*
- Népművelési titkárok nemzeti szöv., IV., Szép-u. 5., a: 1922., t: 35, tel: 1—845—29.*
- Női fodrászok mester e., VIII., Rákóczi-út 17., a: 1922., t: 190, tel: 1—343—77.*
- Nőiruhakészítők orsz. szöv., V., Erzsébet-tér 14., a: 1918., t: 1068, tel: 1—807—84.*
- Nyersbőr és terménykeresk. orsz. e., VII., Károly király-út 17., a: 1905., t: 190, tel: 1—456—70.*
- Nyomdászok tsasága (Magyar), V., Vilmos cs.-út 78., a: 1936., t: 29, tel: 1—122—95.*
- Nyugdíjas fővárosi tisztv. e., IV., Városháza, a: 1919., t: 1300, tel: 1—898—50.*
- Nyugdíjas magánalkalm. orsz. szöv., VI., Podmaniczky-u. 53., a: 1926., t: 1613, tel: 1—103—74.*
- Nyugdíjas színészek e. (Magyar), VII., Király-u. 27., a: 1928, t: 530.*
- Nyugdíjazott postások orsz. e., I., Mészáros-u. 19., a: 1922., t: 3500, tel: 1—665—97.*
- Okl. gyógyszerészek orsz. e., VIII., Népszínház-u. 27., a: 1906., t: 821, tel: 1—403—14.*
- Okl. kertészek orsz. e., XI., Nagyboldogasszony-útja 45., a: 1925., t: 232.*
- Olajkeresk. orsz. e. (Magyar), V., Sas-u. 1., a: 1921., t: 50, tel: 1—849—95.*
- Olasz-magyar keresk. kamara, V., Akadémia-u. 5., a: 1922, t: 230, tel: 1—203—01.*
- Orvosi kör (Bpesti), IV., Eskü-tér 8., a: 1874., t: 340, tel: 1—836—52.*
- Orvosnők orsz. e. (Magyar), IV., Városház-u. 14., a: 1927., t: 130.*
- Orvosok nemzeti e. (Magyar), VIII., József-u. 2., a: 1919., t: 3946, tel: 1—304—72.*
- Orvos szöv. (Magyar országos), IV., Városház-u. 14., a: 1897., t: 6540, tel: 1—885—80.*
- Orvos szöv. (Magyar országos) pestmegyei fiókiszöv., IV., Városház-u. 14., a: 1899., t: 124.*
- Ószeres ipartársulat (Bpesti), VIII., Kálvária-tér 22., a: 1896., t: 1400.*
- Osztálysorsjáték fődrusítók orsz. e. (M. kir.), IV., Apponyi-tér 3., a: 1926., t: 137, tel: 1—885—54.*
- Öntődei szakemberek e. (Magyar), V., Akadémia-u. 1., a: 1930., t: 85, tel: 1—845—99.*
- Papír és írószerkeresk. orsz. szöv. (Magyar), V., Sas-u. 29., a: 1900., t: 355, tel: 1—225—29.*
- Papírnagykeresk. orsz. szöv. (Magyar), V., Mérleg-u. 4., a: 1913., t: 102, tel: 1—801—84.*
- Penziók e. (Bpesti), V., Honvéd-u. 16., a: 1930., t: 84, tel: 1—128—10.*
- Pesti Lloyd társulat, V., Mária V.-u. 12., a: 1853., t: 535, tel: 1—848—09.*
- Pestvármegyei gazdasági e., IV., Városház-u. 7., a: 1883, t: 982, tel: 1—895—70.*

- Pezsgőgyárosok orsz. e.*, VII., Erzsébet-krt. 32., a: 1918., t: 4., tel: 1—395—14.
- Pénzügyi tisztv. orsz. e.*, V., Mérleg-u. 2., a: 1883., t: 1582, tel: 1—816—14.
- Pénzkölcsönközzetítők orsz. ipartársulata*, VI., Jókai-u. 28., a: 1933., t: 70, tel: 1—222—98.
- Pénzügyi fogalm. kar orsz. e.*, V., Szalay-u. 10., a: 1913., t: 865, tel: 1—161—72.
- Pénzügyi fogalm. kar orsz. e. m. kir. közp. vámigazgatási köre*, IX., Fővám-tér (fővám-palota), a: 1913., t: 27, tel: 1—879—63.
- Pincérek orsz. szöv. (Magyar)*, V., Erzsébet-tér 5., a: 1927., t: 768, tel: 1—815—78.
- Polgári isk. tanár e. (Országos)*, VIII., Szentkirályi-u. 11., a: 1896., t: 3222, f: 1, tel: 1—378—37.
- Postaaltisztek orsz. e. (Magyar kir.)*, XIV., Szent Domonkos-u. 13., a: 1895., t: 6208, f: 1, tel: 1—465—00.
- Posta jogász és mérnök tisztv. orsz. e. (M. kir.)*, VI., Benczur-u. 27., adatait l. a társasköröknél.
- Postamesterek és postamesteri alkalm. orsz. e. (M. kir.)*, I., Vár-fok-u. 12., a: 1868., t: 2028, tel: 1—535—65, 1—552—20.
- Posta számvevőségi tisztv. e. (M. kir.)*, VI., Benczur-u. 27., a: 1936., t: 130, tel: 1—504—44.
- Posta személyzetének orsz. méhészeti e. (M. kir.)*, XI., Vásárhelyi P.-u. 4/6., a: 1920., t: 1317, tel: 2—680—04.
- Postatisztviselőnök orsz. e. (M. kir.)*, VI., Benczur-u. 27., a: 1920., t: 1608, tel: 1—255—79.
- Postáskari e. szöv.*, VI., Benczur-u. 27., a: 1935., t: 8, tel: 1—111—88.
- Rajztanodák orsz. e. (Magyar)*, VI., Andrássy-út 71., a: 1897., t: 311.
- Rádió-villamossági keresk. és kisiparosok orsz. e.*, V., Arany J.-u. 10., a: 1931., t: 454, tel: 1—226—30.
- Ref. jóléti és gazdasági társulat (Országos)*, IX., Ráday-u. 16., a: 1926., t: 41.085, tel: 1—863—35.
- Részletkereskedők orsz. e. (Magyar)*, VII., Erzsébet-körút 43., a: 1925., t: 152, tel: 1—392—84.
- Részvényes e. (Országos magyar)*, V., Akadémia-u. 11., a: 1930., t: 50, tel: 1—198—48.
- Rhode tenyésztők clubja (Magyar)*, I., Mészáros-u. 56/b, a: 1927., t: 96, tel: 1—554—36.
- Ruházati munkások orsz. e.*, VII., Almásy-tér 2., a: 1902., t: 3009, f: 1, tel: 1—416—70.
- Ruházati munkások orsz. e. bpesti csop.*, VII., Almásy-tér 2., a: 1902., t: 1860, tel: 1—416—70.
- Sajt- és vajnagykeresk. e. (Bpesti)*, V., Rudolf-tér 1., a: 1900., t: 110, tel: 1—217—32.
- Segédházfelügyelők, egyedül dolgozó házfelügyelők e.*, VII., Szövetség-u. 2/b, a: 1920., t: 300.
- Segédhivatali tisztv. orsz. szöv.*, IV., Királyi P.-u. 9., a: 1927., t: 5945, tel: 1—894—14.
- Segéd munkások orsz. szöv.*, VII., Huszár-u. 3., a: 1911., t: 1315, tel: 1—431—46.
- Serfözök e. (Magyar)*, V., Deák F.-u. 10., a: 1890., t: 26, tel: 1—826—06.
- Sertés- és marhakereskedők, tenyésztők és vágók orsz. e.*, V., Nádor-u. 18., a: 1914., t: 573, tel: 1—183—44.
- Siketnémák és vakok tanárainak orsz. e.*, XIV., Ajtói Dürer-sor 39., a: 1902., t: 148.
- Sírkőkészítők és sírkőkeresk. orsz. szöv.*, V., Vilmos cs.-út 16., a: 1907., t: 42, tel: 1—807—06.
- Sportárukeresk. orsz. szöv. (Magyar)*, V., Arany J.-u. 10., a: 1929., t: 165, tel: 1—666—90.
- Sportújságírók e. (Magyar)*, VI., Nagymező-u. 3., a: 1927., t: 46, tel: 1—242—99.
- Sütőiparos szervezetek orsz. közp. (Magyar)*, VII., Alsó erdősor 22., a: 1928., t: 600, tel: 1—457—08.
- Sütők orsz. szöv. (Magyar)*, VII., Baross-tér 15., a: 1906., t: 1200, tel: 1—349—78.
- Szabómesterek orsz. szöv.*, IV., Reáltanoda-u. 16., a: 1904., t: 8000, tel: 1—851—23.
- Szakképzett órásk. magángazd. e.*, VII., Károly-körút 3/a, a: 1928., t: 154, tel: 1—424—26.
- Szakértők ligája (Magyar)*, a: 1922., jelenleg szünetel.
- Szaklapok orsz. e. (Magyar)*, VI., Jókai-u. 26., a: 1923., t: 260, tel: 1—110—14.
- Szállítási és közl. munkások orsz. szöv. (Magyarországi)*, VII., Damjanich-u. 5., a: 1898., t: 2928, tel: 1—354—93.
- Szállítmányozók orsz. e. (Magyar)*, V., Sas-u. 1., a: 1913., t: 176, tel: 1—849—95.
- Szállodai, éttermi és kávéházi alkalm. genfi szöv. magyarorsz. e.*, VII., Dohány-u. 38., a: 1898., t: 608, tel: 1—393—62.
- Szállodai, éttermi és kávéházi alkalm. orsz. e. (Magyarországi)*, VII., Erzsébet-körút 9—11., a: 1835., t: 1372, tel: 1—352—88.
- Szállodaportások és idegenvezetők e. (Bpesti)*, VII., Dohány-u. 30., a: 1926., t: 154, tel: 1—434—24.
- Szállodások, vendéglősök és korcsmárosok orsz. szöv. (Magyar)*, VI., Csengery-u. 51., a: 1911., t: 167, tel: 1—188—98.
- Számvevőségi tisztv. orsz. e.*, VIII., Mária-u. 22., a: 1913., t: 940, tel: 1—600—20.

- Szűfőv. gyógyped. tanárok e.*, VIII., Rökk Szilárd-u. 13–15., a: 1928., t: 31.
- Szűfőv. közs. felsőkeres. isk. tanárok köre*, VII., Wesselényi-u. 38., adatait l. a társasköröknél.
- Székesfőv. közszolga ipartársulat*, VI., Lehel-u. 1., a: 1904., t: 190, tel.: 2–920–80.
- Szénnagykeres. szöv.*, V., Sas-u. 1., a: 1931., t: 78, tel.: 1–849–95.
- Szikvízkészítő iparosok cserecsarnoka (B.-pesti)*, VI., Szegfű-u. 8., a: 1929., t: 44.
- Szikvíz-, üdítőital- és ásványvízüzemek orsz. szöv. (Magyarországi)*, VIII., Gyulai P.-u. 8., a: 1921., t: 1835, tel.: 1–389–39.
- Színész e. és nyugdíj int. (Országos)*, VIII., Baross-tér 9., a: 1871., t: 934, tel.: 1–361–26.
- Színészek szöv. (Bpesti)*, VIII., József-u. 31., a: 1917., t: 1180, tel.: 1–397–52.
- Színpadí szerzők e. (Magyar)*, VII., Kertész-u. 18., adatait l. a művészeti egyesületeknél.
- Szobafestő-, mázoló-, címfestő-, aranyozó- és fényezőmesterek orsz. szöv. (Magyar)*, VII., Wesselényi-u. 73., a: 1931., t: 634, tel.: 1–346–15.
- Szobrászok szak e. (Bpesti)*, VIII., Magdolna-u. 5–7., a: 1893., t: 183, tel.: 1–410–75.
- Szőlősgazdák orsz. e. (Magyar)*, V., Bátorhy-u. 22., a: 1902., tel.: 1–298–65.
- Szőnyeg és kárpitoskellékkeres. orsz. e.*, V., Dorottya-u. 14., a: 1929., t: 32, tel.: 1–892–44.
- Szőnyegiparosok orsz. e. (Magyar)*, a: 1924., jelenleg szünetel.
- Szövetkezetek szöv. (Magyarországi)*, V., Tükör-u. 5., a: 1904., t: 2542, tel.: 1–233–65.
- Szücsmesterek és szőrmekeres. orsz. e. (Magyar)*, V., Erzsébet-tér 14., a: 1910., t: 320, tel.: 1–808–45.
- Takarékpénztárak és bankok e.*, V., Akadémia-u. 1., a: 1919., t: 371, tel.: 1–226–16.
- Táncitanítók orsz. szöv. (Magyar)*, VIII., Baross-u. 59., a: 1920., t: 300, tel.: 1–325–37.
- Tanfolyagok orsz. e. (Kir.)*, II., Hunyadi János-út 1., a: 1919., t: 164, tel.: 1–519–86.
- Tanító e. egyetemes szöv. (Magyar)*, IV., Magyar-u. 38., a: 1890., t: 48, tel.: 1–882–63.
- Tanítóképző int.-i tanárok orsz. e.*, XII., Fery O.-u. 40., a: 1889., t: 398.
- Tanítók otthona (Magyar)*, IX., Kinizsy-u. 16., a: 1868., t: 789, tel.: 1–861–93.
- Tanítótestület (Bpesti)*, XI., Németvölgyi-út 46., a: 1873., t: 2300, tel.: 1–536–70.
- Tarifőrök orsz. szöv. (Magyar)*, VIII., Népszínház-u. 31., a: 1927., t: 137, tel.: 1–353–68.
- Társadalom- és munkásbiztosítási nyug. alkalm. orsz. e.*, VIII., Fiumei-út 19/b, a: 1929., t: 625, tel.: 1–464–00.
- Tégla- és agyagárusok orsz. e. (Magyar)*, V., József-tér 8., a: 1907., t: 77, tel.: 1–820–28.
- Tejkiiparosok és tejipari üzemvezetők orsz. e. (Magyar)*, VII., József-u. 73., a: 1924., t: 600, tel.: 1–358–61.
- Tejtermelők orsz. szöv.*, IX., Köztelek-u. 8., a: 1935., t: 63.810, tel.: 1–854–71.
- Telekkönyvvezetők orsz. e.*, V., Markó-u. 25., a: 1879., t: 370.
- Tengerésztisztek e. (Magyar)*, II., Lánchíd-u. 1–3., a: 1930., t: 135.
- Terézvárosi orvostárs. (Bpest)*, VI., Andrássy-út 2., a: 1901., t: 627, tel.: 1–286–29.
- Tervező magánépítések orsz. e.*, V., gr. Vigyázó F.-u. 8., a: 1932., t: 67, tel.: 1–297–39.
- Testnev. tanárok orsz. e.*, XI., Budafoki-út 14., a: 1881., t: 341, tel.: 2–582–02.
- Textilgyáripari képviselők e. (Magyar)*, VI., Andrássy-út 27., a: 1931., t: 20, tel.: 1–215–07.
- Textilgyárosok orsz. e. (Magyar)*, V. gr. Vigyázó F.-u. 2., a: 1894., t: 150, tel.: 1–233–44.
- Textilipari munkások és munkásnők szöv. (Magyarországi)*, VIII., Magdolna-u. 5., a: 1905., t: 4712, tel.: 1–380–52.
- Textilmunkások és munkásnők orsz. szöv. (Magyar)*, VIII., Rákóczi-út 55., a: 1933., t: 270, tel.: 1–410–19.
- Textiltechnológusok e. (Magyar)*, XI., Műegyetem, a: 1926., t: 413, tel.: 2–596–42.
- XIV. ker. orvostársaság (Bpesti)*, XIV., Thököly-út 56., a: 1936., t: 150.
- Tojáskereskedők e. (Magyarországi)*, VII., Erzsébet-krt 43., a: 1910., t: 87, tel.: 1–392–84.
- Törvényszéki hites könyvszakértők orsz. e.*, VIII., József-krt. 37–39, a: 1927., t: 80, tel.: 1–382–46.
- Tűzelőanyagkeres. e-inek orsz. szöv.*, V., Sas-u. 1., a: 1935., t: 8, tel.: 1–849–95.
- Tűzelőanyagkeres. magyarországi szöv.*, V., Sas-u. 1., jelenleg szünetel.
- Tűzijákeres. és gőzjavágók orsz. e.*, V., Nádor-u. 26., a: 1910., t: 58, tel.: 1–255–40.
- Újságírók e. (Magyar)*, VII., Erzsébet-krt 9–11., a: 1896., t: 791, tel.: 1–420–26.
- Újságírók művészek e. (Magyar)*, VIII., Eszterházy-u. 4., a: 1931., t: 49.

- Utcai árusok e.*, VII., Verseny-u. 1., a: 1929., t: 248.
- Útkaparók orsz. e.* IV., Veres Pálné-u. 19., a: 1929., t: 1657.
- Ügyvédek nemzeti e. (Magyar)*, V., Hold-u. 29., a: 1927., t: 598, tel: 1—142—72.
- Ügyvédek »Szilágyi Dezső« köre*, V., Lipótkrt. 16., a: 1930., t: 470, tel: 1—197—68.
- Ügyvédirodai kisasszonyok e. (Bpesti)*, V., Pannonia-u. 30., a: 1931., t: 300, tel: 2—907—38.
- Ügyvéd liga (Országos)*, VI., Jókai-u. 1., a: 1931., t: 425.
- Ügyvéd szöv. (Országos)*, V., Szalay-u. 7., a: 1911., t: 2335, tel: 1—224—34.
- Üvegesiparosok orsz. szöv. (Magyar)*, IX., Ráday-u. 11., a: 1934., t: 225, tel: 1—815—80.
- Üveg és porcellánkeresk. és üvegesek orsz. e.*, VIII., Harminckettesek-tere 2., a: 1900., t: 328, tel: 1—349—32.
- Üveggyárosok orsz. e. (Magyar)*, V., Akadémia-u. 1., a: 1920., t: 7, tel: 1—242—17.
- Üveges munkások orsz. szöv. (Magyarországi)*, VII., Damjanich-u. 5., a: 1900., t: 662, tel: 1—354—93.
- Üzemi gépjármű e. (Magyar)*, V., Ferenc József-tér 5—6., a: 1932., tel: 1—808—10.
- Üzlet és pénzközv. orsz. ipartársulata*, VII., Szövetség-u. 45., a: 1921., t: 230, tel: 1—389—02.
- Üzletvezetők e. (Magyar)*, IX., Ráday-u. 39., a: 1929., t: 240, tel: 1—874—59.
- Vakok szöv.*, VII., István-út 27., a: 1918., t: 125, tel: 1—346—42.
- Varrógép-kerékpár keresk. és műszerészek orsz. e. (Magyar)*, VI., Jókai-u. 11., a: 1894., t: 374, tel: 1—268—34.
- Vas és fém munkások közp. szöv. (Magyarországi)*, VIII., Magdolna-u. 5—7., a: 1903., t: 24.706, tel: 1—380—53.
- Vaskeresk. alk. orsz. e.* VII., Erzsébet-krt. 49., a: 1912., t: 360.
- Vaskeresk. és vasiparosok orsz. e. (Magyar)*, V., Sas-u. 1., a: 1902., t: 550, tel: 1—800—49.
- Vasművek és gépgyárak orsz. e. (Magyar)*, V., Akadémia-u. 1., a: 1891., t: 100, tel: 1—272—15.
- Vasutasok orsz. szöv. (Magyar)*, VI., Bajza-u. 44., a: 1919., t: 22.547, tel: 1—213—56.
- Vasútkocsi tulajd. szöv. (Magyar)*, V., Zrínyi-u. 7., a: 1925., t: 21.
- Vágottbaromfi bizományosok és nagykeresk. e. (Bpesti)*, VII., Akácfa-u. 54., a: 1935., t: 21.
- Vámpolitikai közp. (Magyar)*, V., Alkotmány-u. 8., a: 1912., t: 42, tel: 1—135—23.
- Vármegyei és községi önkorm. tisztv. orsz. e.*, IV., Városház-u. 7., a: 1929., tel: 1—895—69, jelenleg szünetel.
- Vármegyei tisztv. orsz. e.*, IV., Városház-u. 7., a: 1906., t: 850, tel: 1—895—69.
- Városi mérnökök orsz. szöv.*, IV., Városháza, a: 1908., t: 449.
- Városok orsz. szöv. (Magyar)*, IV., Központi városháza, a: 1909., t: 54, tel: 1—898—50.
- Vásárcsarnoki és piaci keresk. e.*, IV., Fővám-tér 2., a: 1923., t: 2400, tel: 1—846—08.
- Védjegyszöv. (Magyar)*, V., Mária V.-u. 12., a: 1928., t: 29, tel: 1—824—35.
- Vegyészeti gyárosok orsz. e. (Magyar)*, V., Akadémia-u. 1., a: 1904., t: 156, tel: 1—263—07.
- Vegyészeti munkások szöv. (Magyarországi)*, VIII., Kún-u. 11., a: 1906., t: 2864, tel: 1—324—45.
- Vidéki lapok orsz. e. (Magyarországi)*, VIII., Üllői-út 2., a: 1917., t: 311, tel: 1—384—49.
- Vidéki malomiparosok orsz. e.*, V., Akadémia-u. 1., a: 1902., t: 12.
- Vidéki serfőzők és malátagyárak e. (Magyarországi)*, XI., Kelenhegyi-út 46/d, a: 1899., t: 17, tel: 1—800—71.
- Vidéki szikvíz szöv. (Magyar)*, VII., Nagydíófa-u. 13., a: 1935., t: 1238, tel: 1—230—70.
- Villamosvasúti alkalm. orsz. nemzeti szöv.* VIII., Üllői-út 66/a, a: 1928., t: 3224, tel: 1—399—31.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv.* VII., Vilma királynő-út 45., a: 1926., t: 2170, f: 13, tel: 1—439—75.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. fogaskerekű h. csop.*, I., Diósárok-út (Kisfészek vendéglő), a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Szép Ilona h. csop.*, XII., Hidegkúti-út 12., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Óbuda h. csop.*, III., Vörösváry-út 56., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. felsővezeték és gépkocsi-vezetők h. csop.*, VII., Vilma k-né-út 45., a: 1936.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Kertész központ h. csop.*, VII., Vilma k-né-út 45., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Városliget h. csop.*, VII., Vilma k-né-út 45., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Baross h. csop.*, VIII., Orczy-tér 3., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Vágóhid HEV. h. csop.*, IX., Soroksári-út 35., a: 1935.

- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Hungária h. csop.*, X., Hungária közép-krt 6., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Kőbányai h. csop.*, X., Belső Jászberényi-út 25., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Budafoki h. csop.*, XI., Fehérvári-út 181/b. a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű vasúti alkalm. orsz. szöv. Kelenföldi h. csop.*, XI., Horthy Miklós-út 134., a: 1934.
- Villamos és helyiérdekű alkalm. orsz. szöv. Zugló h. csop.*, XIV., Bosnyák-tér 8., a: 1934.
- Villasművek kezelőinek orsz. szöv.*, VII., Nefelejts-u. 61., a: 1935., t: 405.
- Villasművek orsz. szöv. (Magyar)*, V., Akadémia-u. 1., a: 1920., t: 89, tel: 1—210—84.
- Virágkedvelők e.*, VI., Podmaniczky-u. 29., a: 1934., t: 1241, tel: 1—163—53.
- Vívómesterek orsz. e. (Magyar)*, VI., Andrássy-út 88., a: 1927., t: 84. tel: 1—208—40.
- Zenész szöv. (Országos magyar)*, VII., Erzsébet-krt 9—11., a: 1902, t: 2104, tel: 1—440—16.
- Zöldmező szöv. (Országos)*, IX., Üllői-út 31., a: 1936., t: 98.
- Zsibárukeresk. ipartársulata (Bpesti)*, VIII., Dobozi-u. 11., a: 1886., t: 268.
- XII. Egyéb egyesületek.**
- Abonyi sakkör*, XIV., Erzsébet királyné-út 118., a: 1933., t: 98, tel: 2—975—56.
- Adósok orsz. gazd. véd. e.*, a: 1931., jelenleg szünetel.
- Állatvédő e. (Magyarországi)*, IX., Ernő-u. 11—13., a: 1908., jelenleg szünetel.
- Amatőr bélyeggyűjtők orsz. e. (Magyar)*, VI., Teréz-körút 24., a: 1913., t: 133.
- Angol-magyar bank rt. tisztv. sakk e.*, V., Vilmos cs.-út 32., a: 1931., t: 82, tel: 1—100—00.
- Bélyeggyűjtők e. szöv. (Magyar)*, VI., Teréz-körút 24., a: 1922., t: 12.
- Bélyeggyűjtők orsz. e. (Magyar)*, IV., Eskü-tér (Modern kávéház), a: 1919., t: 80.
- Bélyegkeresk. e. (Magyar)*, IV., Károly-krt 22., a: 1920., t: 32., tel: 1—892—62.
- Bércseplők és géptulajd. orsz. szöv. (Magyarországi)*, III., Lukács-u. 2., a: 1934., t: 7865, tel: 1—515—65.
- Billiárd kör (Magyar)*, VII., Rákóczi-út 20., a: 1920., t: 115, tel: 1—310—17.
- Billiárd szöv. (Magyar)*, VII., Rákóczi-út 20., a: 1930., t: 6.
- Biztosítottak orsz. e.*, VI., Desseffy-u. 30., a: 1926., tel: 1—270—63, jelenleg szünetel.
- Bőripari, bőrkereskedelmi és rokonszalmák hitelezői védegylete*, V., gr. Tisza I.-u. 14., a: 1924., t: 60, tel: 1—805—35.
- Bridge club (Országos magyar)*, V., Erzsébet-téri kiosk, a: 1932., t: 350, tel: 1—882—99.
- Bridge szöv. (Magyar)*, V., Erzsébet-téri kiosk, a: 1931., t: 22.
- Budai sakköz. tsaság*, II., Margit-körút 5/a (Szeifferth kávéház), a: 1910., t: 40.
- Bulldog club (Magyarországi)*, VIII., Rákóczi-út 29., a: 1925., t: 94., tel: 1—384—64.
- Charousek sakk kör*, XIII., Palotai-út a: 1922., t: 46, tel: 2—924—34.
- Cionista szöv. (Magyar)*, VI., Andrássy-út 67., a: 1927., t: 3100, f: 1, tel: 1—284—89.
- Cionista szöv. (Magyar)*, VII.—VIII. ker. fiókja, VII., Király-u. 41., a: 1933., t: 57.
- Cobden szöv. (Magyar)*, V., Mária V.-u. 12., a: 1921., t: 520, tel: 1—810—47.
- Családok orsz. e. (Magyar)*, IX., Üllői-út 91., a: 1926., t: 392, tel: 1—442—06.
- Családvédő orsz. e.*, VI., Nagymező-u. 39., a: 1916., t: 985, tel: 1—113—30.
- Dobermanosok (Magyar)*, VIII., József-u. 26., a: 1924., t: 167., tel: 1—413—78.
- Dolgozó nők clubja*, V., Mérleg-u. 2., a: 1927., t: 150, tel: 1—816—14.
- Ebtenyésztők orsz. e. (Magyar)*, VIII., Rákóczi-út 29., a: 1899., t: 1250, tel: 1—384—64.
- Egyet. végzett revizorok orsz. e.*, V., Nádor-u. 21., a: 1929., t: 49, tel: 1—482—14.
- Egyet. Gyorsíró e. (Bpesti)*, IV., Pázmány P.-tér (egyetem), a: 1903., t: 94.
- Ékszer és óraszakma hitelezői védegylete (Magyar)*, V., Báthory-u. 18., a: 1926., t: 65., tel: 1—132—22.
- Élelmiszer-, vegyi és rokonszalmák orsz. hitelezői védegylete*, V., Mérleg-u. 4., a: 1926., t: 126, tel: 1—801—84.
- »Elma« első magyar alkalmi bélyeggyűjtők e.* IV., Városház-u. 10., a: 1913., t: 20.
- Első magyar nemeskanári-tenyésztők orsz. e.*, VII., Dohány-u. 38., a: 1902., t: 95, tel: 1—380—85.
- Embervédők orsz. szöv.*, VII., Erzsébet-krt. 38., a: 1927., t: 38, tel: 1—110—99.
- Eszperantó pedag. tsaság (Magyar)*, VII., Thököly-út 28., a: 1932., t: 126.
- Eszperantó e. (Magyar országos)*, VII., Thököly-út 28., a: 1912., t: 250, f: 2.
- Eszperantó e. (Magyar országos)*, »Belhoró« vakok csop., III., Végvár-u. 2., a: 1922., t: 72, tel: 1—627—77.

- Eszperantó e. (Magyar Országos) VII. ker. csop.*, VII., Thököly-út 28., a: 1934., t: 35.
- Eszperantó szöv. (Magyar)*, VII., Damjanich-u. 43., a: 1935., t: 329, tel: 1—366—41.
- Fakeresk. és faiparosok hitelezői véd. e.*, V., Akadémia-u. 3., a: 1902., t: 62, tel: 1—236—82, 1—236—95.
- Feministák e.*, IV., Veres Pálné-u. 16., a: 1904, t: 280, tel: 1—802—01.
- Filatelisták clubja (Magyar)*, VIII., Múzeum-krt. 12., a: 1930., t: 87.
- Foxterrier e. (Magyar)*, VIII., Rákóczi-út 29., a: 1936., t: 184.
- Foxterrier tenyésztők e. (Magyar)*, VII., István-út 2., a: 1924., t: 150, tel: 1—424—74.
- Fővárosi tisztv. sakköre*, IX., Ferenc-körút 2—4., a: 1928., t: 48.
- Galambtenyésztők orsz. e. (Magyar)*, IX., Ferenc-körút 42., a: 1908., t: 248, f: 2, tel: 1—875—71.
- Galambtenyésztők orsz. e. (Magyar)*, X. ker. csop., X., Gergely-u. 33., a: 1930., t: 15.
- Galambtenyésztők orsz. e. (Magyar)*, VI. ker. csop., XIV., Pöstyén-u. 5., a: 1932., t: 16.
- Gyakorló gyorsírók tsága*, II., Margit-körút 56., a: 1905., t: 157.
- Gyorsírástudományi társulat*, IV., Pázmány P.-tér 5., a: 1906., t: 132.
- Gyorsíró e. (Országos magyar)*, V., Kossuth L.-tér (Országház), a: 1865., t: 118.
- Gyorsírók e. (Magyar)*, II., Orsó-u. 45., a: 1877., t: 94.
- Gyorsírók és gyorsírás barátainak budai e. (Magyar)*, XI., Szabolcska-u. 3., a: 1935., t: 65.
- Gyorsírók orsz. szöv. (Magyar)*, IV., Pázmány P.-tér 5., a: 1925., t: 1060, tel: 1—826—84.
- Gyorsírónők orsz. e. (Magyar)*, IV., Pázmány P.-tér 5., a: 1935., t: 93, tel: 1—826—84.
- Gyorsíró tsaság (Magyar)*, V., Kossuth L.-tér, a: 1901., t: 105, tel: 1—532—02.
- Házépítő tisztv. e.*, X., Szapáry-u. 13—15., a: 1886., t: 135, tel: 1—423—33.
- Háztulajdonosok orsz. szöv.*, V., Szalay-u. 2., a: 1912., t: 2350, tel: 1—149—81.
- Herminamezői sakk kör*, XIV., Hajtsár-út 123., a: 1935., t: 29, tel: 2—998—19.
- Hitelezői véd. e. (Magyar)*, V., Sas-u. 24., a: 1882., t: 175, tel: 1—213—02.
- Hirdető iroda tulajd. orsz. e.*, VII., Erzsébet-körút 39., a: 1908., t: 151, tel: 1—421—55.
- Hungária magyar bélyeggyűjtők köre*, VI., Teréz-körút 24., a: 1899., t: 136.
- »Hungária« postagalambtenyésztők orsz. szöv.*, XIV., Aréna-út 35/b, a: 1936., t: 23.
- Ij. bélyeggyűjtők első magyar e.*, a: 1922., jelenleg szünetel.
- Kandari kultúra terjesztők orsz. e.*, V., Csáky-u. 30., a: 1931., t: 35.
- Kandari tenyésztők és madárbarátok orsz. e. (Magyar)*, VII., Wesselényi-u. 63., a: 1910., t: 48.
- Kandari tenyésztők és madárbarátok orsz. szöv. (Magyar)*, IX., Lónyay-u. 7., a: 1927., t: 3, tel: 1—856—77.
- Kat. eszperantó e. (Országos magyar)*, V., Géza-u. 4., a: 1928., t: 147, tel: 1—255—47.
- Komondor e.*, VIII., Rákóczi-út 29., a: 1924., t: 140, tel: 1—384—64.
- Kőbányai sakk-kör*, X., Liget-tér 4., a: 1926., t: 41.
- Lakók szöv.*, V., Visegrádi-u. 14., a: 1917., t: 103, tel: 1—230—88.
- Levélbélyeggyűjtők első hazai e.*, IV., Szépu. 2., a: 1884., t: 142, tel: 1—886—78.
- Magyarfajta kutyákat tenyésztők e.*, VII., István-út 2., a: 1934., t: 284, tel: 1—424—74.
- Mária Valéria áll. lakótelep házi tűzorsége*, IX., Mária V.-telep, a: 1923., t: 27, tel: 1—364—61.
- Munkás sakk-kör (Magyar)*, IX., Bakáts-tér 3. 6., a: 1926., t: 160.
- Művészi bábjátékok barátainak e.*, VI. gr. Zichy J.-u. 4., a: 1933., t: 107, tel: 1—189—49.
- Nemesi családok orsz. e. (Magyar)*, XII., Nárcisz-u. 35., a: 1931., t: 53, tel: 1—515—14.
- Nemeskandari kedvelők és tenyésztők e. (Magyarországi)*, II., Medve-u. 28., a: 1934., t: 16.
- Nemzetközi jóbarátság egyh. és világszöv. magyar oszt.*, XII., Királyhágó-u. 5/a, a: 1926, t: 40, tel: 1—523—84.
- Névmagyarosító tsaság (Országos)*, VII., Rózsa-u. 40/a, a: 1931., t: 249, tel: 1—334—14.
- Nő e. magyar munkát védő szöv.*, VIII., Rákóczi-út 19., a: 1929., t: 52, tel: 1—426—36.
- Orsz. hitelvédő e.*, V., Alkotmány-u. 8., a: 1926., t: 52, tel: 1—189—30.
- »Otthon« családiház és öröklakás tulajdonosok e.*, I., Szent János-tér 1/a, a: 1932., t: 1032, tel: 1—543—62.
- Önálló hivatásban dolgozó nők e. és clubjainak szöv.*, VIII., Baross-u. 76., a: 1931., t: 4, tel: 1—324—84.
- Önk. tűzoltó test. (Bpesti)*, VIII., Kún-u. 2., a: 1863., t: 152.
- Paneuropai unio magyarországi szervezete*, II., Szász K.-u. 2., a: 1926., t: 421, tel: 1—558—86.
- Pannonia bélyeg e.*, VI., Teréz-körút 24., a: 1917., t: 80, tel: 1—552—06.

- Papír-, könyv-, írószér-, nyomda és rokon-szakmák hitelezői védegylete*, V., Mérleg-u. 4., a: 1929., t: 85, tel: 1—801—84.
- Pesti hírlap alkalm. sakköre*, V., Vilmos cs.-út 78., a: 1926., t: 83, tel.: 1—122—95.
- Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vm. és Kecskemét tñv. tűzoltó szöv.*, IV., Városház-u. 7., a: 1901., t: 303, tel: 1—878—30.
- Postatisztv. sakk e.*, VI., Benczur-u. 27., a: 1935., t: 120, tel: 1—255—23.
- Rendörkutya e. (Országos magyar)*, II., Bimbó-u. 2., a: 1925., t: 490, tel: 1—545—70.
- Résztvényesek es kötv.-tulajd. e.*, V., Tükör-u. 2., a: 1929., t: 47, tel: 1—135—86.
- Sakkör (Bpesti)*, VI., Nagymező-u. 22—24., a: 1839., t: 62, tel: 1—256—04.
- Sakkszövetség (Magyar)*, VI., Nagymező-u. 22—24., a: 1921., t: 109, tel: 1—256—04.
- Spaniel club Budapest (Magyar)*, II., Toldy Ferenc-u. 50., a: 1929., t: 47.
- Szávay Z. sakk kör*, XI., Horthy M.-út 36., a: 1928., t: 58, tel: 2—581—09, 2—682—09.
- Szt. László sakk e.*, XIII., Szt. László-u. 174., a: 1934., t: 48, tel: 2—984—07.
- Terézvárosi sakk kör*, VI., Nagymező-u. 22—24., a: 1933., t: 127.
- Törökőri sakk kör*, XIV., Kerepesi-út 50., a: 1931., t: 30.
- Tudakozó e. (Magyar)*, V., Bank-u. 5., a: 1894., t: 879, tel: 1—122—84.
- Tűzoltó szöv. (Magyar országos)*, IV., Bástya-u. 13., a: 1870., t: 2015, tel: 1—847—94.
- Tűzoltó testületek szöv. (Bpesti)*, VIII., Kún-u. 2., a: 1890., t: 181.
- Városi ingatlantulajd. e.*, VII., Péterffy S.-u. 3., a: 1933., t: 457, tel: 1—435—41.
- Vas-, gép-, műszaki hitelezői véde.*, V., Lipótvárosi park 9., a: 1920., t: 240, tel: 2—912—03.
- Végetárus e. (Magyar)*, IV., Havas-u. 3., a: 1897., t: 350.
- Véreb e. (Magyar)*, IV., Váci-u. 48., a: 1932., t: 112, tel: 1—864—45.
- Vizsla club (Országos)*, XI., Abel Jenő-u. 23., a: 1924., t: 273, tel: 2—695—54.
- Zuglói sakk kör*, XIV., Columbus-u. 43., a: 1924., t: 98, tel: 2—968—66.
- Zsidók pro palestina szöv. (Magyar)*, VI., Vörösmarthy-u. 35., a: 1927., t: 5497, tel: 1—245—75.

TARTALOMJEGYZÉK.

Bevezetés.	Oldal
Az egyesületi statisztika tárgya	3
Az egyesületek jelentősége	4
Az egyesületi statisztika jelentősége és nehézségei	5
A főváros szerepe az egyesületi életben	6
Az egyesületi jog fejlődése	8
A fővárosi egyesületek statisztikájának forrásai	11
Az 1932. évi egyesületi statisztikai felvétel módszere	21

Az egyesületi adatok ismertetése.

Az egyesületi élet fejlődése	36
Az egyesületek száma	44
A szünetelő egyesületek	48
Az anyaegyesületek és szövetségek	49
Az egyesületek működési körzete	53
Az egyesületek megoszlása kerületek szerint	54
A felekezeti jellegű egyesületek	55
Az egyesületi alapszabályok láttamozásának éve	57
Az egyesületek taglétszáma	59
Az egyesületek szervei:	
a) A közgyűlés	63
b) A tisztikar és a bizottságok	66
Az egyesületi bevételek és kiadások	70
Az egyesületek ingatlanvagyonára	92
Összefoglalás	96
Az 1933—36. években alakult és megszűnt fővárosi egyesületek száma	98

Függelék.

A) Részletes kimutatások	101
B) A budapesti egyesületek jegyzéke	119

